COLECȚIA SFINX 74

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

ION TIPSIE

În drum spre oraș

EDITURA MILITARĂ

JON TIPSIE

În drum spre oraş

Roman

EDITURA MILITARĂ, BUCUREŞTI, 1986

Redactor : VIORICA NEAGU
Coperta : V. ILIE
Tehnoredactor : GH. CUCOŞ

*

Bun de tipar 30.07.1986. Apărut 1986.
Coli de tipar 18. B10386

*

Comanda nr. 60185
C.P.C.S.
Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti,
Republica Socialistă România

PARTEA I

A fost zi, a fost noapte

Purtați-vă cu mine fără emoții !

De-a dreapta și de-a stînga șoselei, se aliniau lanurile nesfîrșite de grîu auriu, întrerupte — din loc în loc — de verde-cenușiul viitoarelor recolte de porumb, soia, sfeclă și ricin. Floarea soarelui, semeață, ne fixa din depărtare cu farurile corolelor galben-portocalii. În jurul nostru stăruia zumzetul general de motoare, de frunze legănate de briza ce se strecura lansat prin șirurile de plopi canadieni, străjuind șoseaua ca la marile parăzi, și de albine în zbor picant spre bălaia floare a soarelui, alb-violaceele petale ale soiei și albul coleandrului ce spuzea versanții șoselei care tăia Bărăganul în două.

Soarele îmbăia argintiu orizontul, cenușiul șoselei se derula vertiginos prin măreția verde-alb-aurie a cîmpiei vecină cu azuriul spațiului care se așeza ca o cupolă de sticlă peste Bărăganul mărginit, în stînga noastră, sub buza dealurilor Ialomiței, de întunecatul verde al luncii unduitoare de sălcii, plopi și arini.

Pe-aici, cu ani în urmă, zburdau ciulinii purtați de avangarda viscolelor, în amurguri cețoase de toamnă pustie. De-a stînga și de-a dreapta noastră, recoltele acopereau amintirea pîrloagelor timpului trecut. Pieriseră tufișurile de cătină și porumbe, plasele încîlcite ale murarilor. Mai aminteau de cele trecute doar buturugile răzlețe de pe mar-

ginea şoselei care tăia cîmpia cuprinsă de păienjenişul aspersoarelor ce pulverizau apa Dunării. Mii de curcubee, născute din puzderia stropilor de apă pulsaţi de pompele sistemelor de irigaţii, îmbrăţişau holdele, într-o horă fluidă, de o măreţie aparte.

Cu mulţi ani în urmă, goneam pe aceeaşi şosea, în aceeaşi direcţie, dar în alte condiţii, într-o vreme cînd cîmpia cunoştea dezmorţirea din molateca inerţie a acestor locuri unde nu se întîmpla mai nimic. Venise, aşadar, timpul aflării altui rost pentru întinderile ce nu-şi dovediseră încă, pe de-a-ntregul, rodnicia, al schimbării înfăţişării, alături de marile prefaceri ale ţării.

Curgea soarele în mlaştini cînd am ajuns la „Broscoiul verde", pe buza galbenă a Dunării. Pretutindeni se aflau numai invitaţi, dădea impresia unei reuniuni de familie din lumea mafioţilor. Am băgat de seamă că eram singurul client independent, venit să huzurească fără companie. Singur, pe naiba ! Pentru că nu vreau să vă induc cu totul în eroare, aveam — totuşi — în preajmă trei suflete de pe ogorul folcloric : Didina, celebra guristă de la Didileaua, însoţită de doi bravi instrumentişti, ambii fiind colegi ai Didinei, la Didileaua, unul baterist şi celălalt — acordeonist. Spuneam că-s „singur", în sensul că aveam doar companioni ocazionali, culeşi de pe şosea, de lîngă Cotul lui Drăgan.

Din S pînă la „Broscoiul verde", eu — la volanul Wartburgului, conducînd ca-n „şoferii iadului", iar ei — luînd atitudine din instrumente sau oral, am zburat pe notele mobilizatoare a tot soiul de cîntece de entuziastă petrecere, ca la nunţile cu dar.

Cîteva clipe mai tîrziu, pe platoul fostei intrări către bac şi-a făcut apariţia păcănind, ca motorul unei mori de la ţară, un străbunic metalic al Wartburgului, un soi de trăsură cu motor, scoasă din cine ştie ce şopron. Străluceau tăblăriile de-ţi lua ochii, semn că proprietarul era conştient de valoarea realizată de trecerea anilor şi-şi întreţinea cu străşnicie antichitatea. Spiţele de lemn, lăcuite proaspăt, luceau asemeni restului pieselor, dîndu-i un aer de eleganţă stranie.

De la volan s-a rostogolit pe platou un bărbat scund, rotofei, blond spălăcit, cu o jumătate de secol în circă, dar sprinten. În ton cu mașina veterană, îi străluceau ochelarii cu lentilele ca două funduri de sticlă de sifon.

— Te rog, iubito !

Brunelor, ce mi-a fost dat să observ ! Din limuzina antică a păşit grațios o creolă superbă, subțire şi zveltă, ca o gazelă, îmbrăcată într-o rochie de bal, perfect mulată pe o siluetă de invidiat. Cozile-i şerpuiau pe piept, precum bicele zbirilor...

Instantaneu, mi-au venit în minte versurile unui cîntec din vestul sălbatic :

„Dar iată, în sunet de cimbale
Venea o diligență — agale
Ce aducea cu ea, din California,
O prea frumoasă fată de șerif."

Am fixat-o ca hipnotizat şi, pe lîngă urechi, mi s-au risipit cuvintele de cobe pronunțate de Didina :

— Dom'şef, nu-i pentru matale !

Creola a pornit la braț cu mititelul rotofei, ochelaristul de vîrsta tatei, direct spre noi.

„Şi-avea un mers uşor
Ca pasărea în zbor."

Îmi răsunau în minte cuvintele melodiei din vest.

— Nu-i pentru matale ! mi-a repetat Didina peste umăr, tristă, ca la căpătîiul unui mort.

Am pornit în întîmpinarea ei, ca spre un eşafod hipnotic.

N-aş vrea să se creadă că mă dau în vînt după brune ; dar nici bine nu mi-ar şade să afirm că această categorie nu mă stimulează. Doamne fereşte ! Eu sînt sincer cu toată lumea în astfel de privințe. Chiar şi cu şefii ! Dacă propriul meu şef va avea curiozitatea să mă interpeleze „Fiule, este sau nu adevărat că ți-a sucit capul o brună la «Broscoiul verde» ?" ştiți ce voi spune ? „Da !" Poate, din

punctul ăsta de vedere, sînt o excepție. Recunosc, nu cea mai bună !

— Vă cunoașteți ? a tresărit ochelaristul, sesizînd atitudinea mea în raport cu bruna amețitoare. Te rog să mi-l prezinți !

— Locotenent Rujan ! m-am grăbit să le spun cine naiba sînt eu, ca nu cumva creola să-și scotocească memoria un ceas și încă inutil. Vă rog să-mi permiteți să vă aduc la cunoștință că sînt un incorigibil îndrăgostit de frumos !

Și cînd am spus asta, creola m-a filtrat printre genele-i lungi, studiindu-mă critic.

— Interesant, interesant ! a apreciat ochelaristul ambiguu, mai mult pentru conversație.

— Aveți o mașină teribilă ! m-am grăbit să le risipesc nedumerirea, gest care nu i-a convins prea tare, mai ales că vorbeam despre limuzina lor, însă privirile-mi rămăseseră acroșate pe bruna în rochie de bal.

— Încă nu am făcut un inventar al admiratorilor, dar — în orice caz — au fost mulți înaintea dumneavoastră ! m-a informat, tot în doi peri, ochelaristul rotofei, lăsîndu-mă să cred că răspunsul este formulat atît pentru dragostea mea închinată mașinilor vechi, dar și creolei cu figură de indiancă pregătită pentru recepții. Ne bucurăm că am cunoscut încă un competent admirator al obiectelor ce merită atenție !

Și cu asta, mi-a dat de înțeles că ar cam fi cazul să ne vedem de-ale noastre.

— Respectele mele !

— Încîntați de cunoștință ! La revedere, domnule !

Asta a spus-o creola, pe un ton de indiferență atît de profundă, încît musai că te umple de tristețe. Ceea ce mi s-a și întîmplat, aducîndu-mă într-o stare de jalnică tristețe, de parcă aș fi avut un mort în familie. M-am rezemat cu partea posterioară de Wartburgul împrumutat de la colegul meu de profesie, Sorescu, și m-am mulțumit să-i urmăresc de la distanță, îndepărtîndu-se către intrarea la „Broscoiul verde" : ea — dreaptă, unduitoare, semeață, conștientă de propria-i frumusețe și-n consecință pregătită să tulbure firile mai sensibile ; el — important, plin

de sine, păşind grăbit să ţină pasul cu ea, acţiune ce-i antrena toţi muşchii şi toate fleicile de grăsime, vizibile prin costumul său de ceremonii, croit fără cusur de un maestru care-i studiase atent fizicul durduliu.

Acum, fie vorba între noi, mă încerca senzaţia omului buzunărit de economiile pe zece ani şi, zău, aveam motive să privesc a pagubă ciudata pereche. Asemenea membri de familie se caută cu pasiune de arheolog şi dăruire de cartofor pregătit să joace chiar şi în pagubă. Ceea ce nu-mi prea permit !

„Ei, fir-ar al naibii, Didina are dreptate ! Nu-i pentru tine, dom'şef !", mi-am atras atenţia, dezlipindu-mă de pe capota Wartburgului, pentru a-mi purta organismul în direcţia restaurantului înconjurat de Dunăre şi mlaştini, acolo unde dispăruseră Didina şi instrumentiştii de la Didileaua, apoi creola şi grăsunul cu ochelari şi costum de protocol.

Am pornit deci spre „Broscoiul verde" fără prea mult chef de viaţă, presimţind că nu mai e loc şi pentru mine pe acest petic de planetă. Şi intuiţia mea s-a dovedit a fi de foarte bună calitate : „metrî" ăla al lor, şeful circiumii, mi-a ieşit în întîmpinare, luxîndu-şi mîinile cu disperare :

— Ne pare rău, nu mai avem locuri ! Localul este închiriat pentru o sindrofie intimă. Comandă anticipată de multă vreme..., ne pare tare rău !

Şmecher mare ! „Comandă anticipată de multă vreme !" Răbdătoare mai sînt bietele noastre urechi ! Mare minune că n-a spus că-i rezervat localul încă din antichitate.

— Hai, nu-ţi mai rupe mîinile atîta, că rămîi schilod, l-am salvat degrabă, arătîndu-i legitimaţia. Sînt flămînd de-mi dau duhul şi scuzele tale nu-mi potolesc foamea de nota zece. Vezi ce ai comestibil prin bucătăria aia a voastră şi fă-mi loc pe-un colţ de masă undeva, să-mi completez necesarul de calorii ! Aştept o veste menită să-mi susţină optimismul.

— Vai, dumneavoastră vă bucuraţi de toată stima noastră ! a lăsat-o responsabilul mai moale, dar precis ocărîndu-mă discret în adîncul conştiinţei sale de comerciant călit. Vă rugăm, poftiţi, dar în salonul mare e imposibil să vă stăm la dispoziţie. E închiriat de oaspeţii

bucureșteni... Poftiți în separeu, deși-i rezervat contra cost tot de ei, însă bănuim că nu veți sta mult, ci doar atita cît să mîncați, în așa fel încît, atunci cînd domnii..., tovarășii, s-a corectat, au nevoie de acel refugiu intim, să nu le punem piedici.

„Metrî", un ins brunet, spilcuit, cu figură libidinoasă de comerciant pus pe ciubucuri, se zbătea ca o nevăstuică, încercînd să-i împace și pe bucureștenii veniți să chefuiască, umplîndu-l pe el de parale, și pe mine, cu care — bănuia — s-ar putea vreodată să dea ochi, într-o situație în care-i rezervam separeu în exclusivitate.

— Vă rog să mă tratați ca pe-un consumator oarecare ! i-am atras atenția, pe un ton ce se afla în vecinătatea stării cînd îți sare mușțarul. Dacă mai aveți locuri în local — bine, dacă nu, salut ! Ce rost au atîtea sacrificii ?!

— Un loc se găsește, bineînțeles ! a continuat să mărească doza de receptivitate. Mai ales pentru dumneavoastră...

— Mai ales pentru mine vă rog să nu vă deranjați ! Insist să mă tratați ca pe un consumator obișnuit. De altfel, mă aflu în timpul meu liber și am venit să-mi refac forța de muncă, nu să o folosesc ! Poartă-te cu mine fără... emoții ! l-am luat peste picior.

Ușile batante, de la intrarea în holul restaurantului în salon, erau date la perete. Vreo treizeci de persoane, cît am putut să apreciez dintr-o privire, erau aliniate în picioare, de-o parte și de alta a unei mese amenajate de-a lungul salonului. În centru, în întîmpinarea pretențioasei și ciudatei perechi, grăsanul și creola, veniseră un fotograf, un operator de film și doi tipi cu reflectoare portabile. Toți cei prezenți, acompaniați de Didina și instrumentiștii de la Didileaua, cîntau „Mulți ani trăiască !"

Impresionant și mobilizator !

— Vă rugăm, pe aici ! continua să facă pe amabilul responsabilul restaurantului, vizibil grăbit să scape de mine, pentru a fi prezent la festivitățile din salon, cu zîmbetu-i profesional și temenelele care-i sensibilizează pe cei ce plătesc. Separeul, este, momentan (a subliniat, ca să știu că nu-i pentru mult timp), la dispoziția dumneavoastră.

M-a catapultat într-o încăpere cochetă, mochetată, cu pereții tapetați și ferestrele ascunse în spatele unor perdele de cinci tone. Mobilierul bine ales, lampadarele stinse, un șir de lumînări pe masa din mijloc, flori în vaze... dădeau impresia unui cuib pentru chefuri intime organizat celor sfîșiați de acea boală domnească numită astenie.

— Vă rugăm, luați loc ! Poftiți un chibrit !

— Ce să fac cu el ? Trebuie să-mi pun foc ?

— Glumiți, desigur ! s-a alintat nervos responsabilul, făcînd semn unui ospătar să se deranjeze pînă la noi. Chibritul vă trebuie să aprindeți lumînările.

— „Metrî", am venit aici să mă pricopsesc cu cîteva calorii, nu să mă înmormîntez ! Păstrați lumînările pentru bunicile personalului din subordine. Vreau să aud cu propriile urechi la ce se poate aștepta stomacul meu atotcuprinzător.

— În principiu, ce ați dori ?

— Chiar și un picior de masă la frigare ! Cu o singură condiție : să fie proaspăt !

— Pe domnu'..., tovarășu', s-a corectat degrabă în direcția ospătarului.

M-a lăsat în grija lui, năpustindu-se în salon, de parcă ar fi avut mărăcini sub tălpi.

— Mîncare gătită...

— De la ea am plecat ! i-am precizat ospătarului.

— Atunci, ce ? întrebarea și-a pus-o sieși. Ia să vedem, a început parcă a fi consultat un meniu mare cît biblia. Deci, ce avem ?... își chinuia biata memorie... Avem rinichi...

— În suc propriu ?

— Nu, domnu'... tovarășu' ! l-a imitat pe responsabil : Știu eu ce să vă spun... ?

— Să mă car ?

— Nu, nu... Mă gîndeam ce avem...

— Creier aveți ? l-am întrebat repede.

— Nu ! a exclamat surprins.

— Mi-am dat seama !

Cam tăntălău tipul, dar a priceput că-s pus pe glume și a făcut o figură cum arată numai gogoșarii în oțet. M-am îndreptat spre ieșire, convins că mă aflu în zi proastă, după

priveliștea amețitoare de pe platou, urmată de postura mea de oaspete neinvitat, îmi trecuse cheful de mîncare. Puteau să-mi aștearnă dinainte găleți cu icre negre, n-aș fi dovedit nici cea mai nevinovată poftă.

I-am întors spatele, ieșind sub cerul liber, acolo unde conviețuiau Wartburgul împrumutat de la locotenentul Sorescu și automobilul străvechi, numai ape și finețuri. Bătrîne, am alintat autoturismul, bătîndu-l cu respect pe capotă, aici nu-i de noi, cîrciumarii ăștia au oaspeți simandicoși de la București. Ne-am gătit degeaba să chefuim, distracția nu-i pentru noi !

Am scos din portbagaj rezerva strategică de sandvișuri, termosul cu cafea și legătura cu undițe, apoi m-am îndreptat agale spre malul fluviului și mi-am așezat „bateria ucigașă" în apele galben-gri. Apoi, m-am dedat dezmățului cu parizer, salam de vară și cașcaval. Peștii nu mă deranjau, ei se aruncă în cîrlig doar în povești. Vor fi plecat la culcare, sau la odihnă în ape curate.

În dreapta, peste Dunăre, pierdut printre sălciile din mlaștini, soarele se pregătea să semneze condica de încheiere a socotelilor pentru ziua în curs. În jur, escadrile de țînțari astenici pindeau momentul propice asaltului pe gîtul, mîinile și picioarele mele.

Pe platoul de la bac s-a auzit, într-un tîrziu, tulburînd amurgul, zgomotul unui tractor. Motorul acoperea bufnitul sacadat al bateriei din restaurant și vaietele acordeonului.

— Băi Gică, trage rabla aia cu fața spre șosea ! răcnea cineva din echipaj.

Am întors capul și am văzut cîțiva mecanizatori în cămăși și pantaloni de salopetă, mișunînd în jurul tractorului. Omul, cu un basc înfundat pe cap, vorbea răstit, ceea ce dovedea că le e șef, sau — cel puțin — un tip obișnuit să-și impună autoritatea. Se grăbeau, băieții, asta se observa din mișcări, atitudine și vocabular.

Apoi, liniștea s-a reașezat pe malul Dunării, chiar și muzica din local a încetat emisia de zgomote ! Cîțiva țînțari cu spirit de sacrificiu s-au înfipt în picioarele și brațele mele. Nu i-am deranjat : după o zi aproape ratată, mi-ar fi părut rău să nu-i las măcar pe ei să se simtă bine.

— Tovarășu', sînteți amabil ?

— Depinde !

Responsabilul își frîngea iarăși mîinile, frecîndu-le de parcă ar fi fost de cauciuc. Ceva din mina lui de „șef" se mai topise, obligîndu-l să mă abordeze ca de la egal la egal. Fac pariu că, de data asta, s-au schimbat rolurile și, deci, eu voi fi solicitat să-mi ofer serviciile !

— Avem nevoie de dumneavoastră !

— Ce s-a întîmplat ? Vi s-a îmbolnăvit bucătăreasa ?

Tipul s-a lăsat docil de pe un picior pe altul, hotărîndu-se, în interes propriu, desigur, să fie ceva mai flexibil cu mine, chiar dacă-i dispărea definitiv prestanța prefabricată.

— Niște ăia..., niște tractoriști ne deranjează !

— I-auzi ? Și ce fac ?

— Vor să consume...

O spune pe un ton de parcă tractoriștii voiau să-i dezbrace în pielea goală.

— Îmi pare rău, eu nu sînt ospătar !

— O, nu despre asta-i vorba ! Știți, avem oaspeți de la București... Vor să se simtă bine...

— Străduiți-vă ! îl sfătuiesc.

— Asta și facem, dar tractoriștii nu vor să plece.

— Înseamnă că au personalitate !

— Vă rugăm să ne ajutați !

— „Metrî", tractoriștii, dacă tu nu știi îmi face plăcere să te informez, sînt oameni ai muncii care trebuie tratați cu ce vă solicită, conform meniului zilnic. Purtați-vă delicat și plini de grijă cu ei, că așa-i frumos, dar mai ales legal ! Succes !

Tipul n-avea chef să plece.

— Scuzați-ne că nu am fost prea amabili cu dumneavoastră ! a schimbat tactica.

— Nu are nici o legătură ! l-am asigurat. Ceea ce vor tractoriștii este absolut legitim. Dacă eu aș interveni pentru a-i scoate din local, aș comite un abuz, pentru care aș răspunde penal. Sper că am vorbit destul de convingător !

— Da, desigur ! Numai că sînt, oarecum, agresivi !

— Au ucis pe cineva ?

— Nu
— Au lovit ?
— Nici vorbă !
— Au injuriat ?

Aici a făcut o pauză. Chibzuia un răspuns.

— Vorbesc urît..., s-a decis.
— Probabil, vă cer să-i serviți...
— Ați intuit perfect !
— Păi, înseamnă că eu nu am ce căuta acolo !
— Oaspeții de la București insistă...
— Oaspeții tăi de la București să-și ocupe locurile la mese și să nu le interzică altor consumatori accesul în restaurant. Bănuiesc sincer că ai priceput !
— Chiar nu vreți să faceți nimic pentru liniștea noastră ?

— Ba da, „metrî" ! am ridicat nițel tonul. Dacă tractoriștii vin la mine să te reclame că nu vrei să-i servești, voi fi obligat să-ți întocmesc imediat dosar pentru refuz de serviciu legalmente datorat. Roagă-te lui dumnezeu să nu le treacă prin cap așa ceva, căci vei avea precis necazuri, „metrî" ! Hai, scutește-mă de prezență, și-așa mi-ai răpit o sumedenie din timpul meu liber !

S-a străduit să-mi demonstreze că nu-i tare de cap ! Dar n-au trecut nici zece minute și în spatele meu am auzit un foșnet ciudat, acompaniat de un clămpănit de pantofi cu cui, dezmorțindu-mă din dulcea trîndăveală ce mă cuprinsese pe malul fluviului.

— Vă deranjez ?

Dați-mi voie să vă spun că tot sîngele din sistemul meu circulator a intrat în viteză. Căci vocea, chiar dacă nu eram obișnuit cu ea, am bănuit spontan, nu putea fi decît a creolei ce cu priveliștea-i apetisantă îmi dăduse peste cap tot programul zilei mele *libere !*

— Vă deranjez ? a insistat.

— Pe mine, nu ! i-am adus la cunoștință. Doar pe țințari îi întrerupeți de la cină ! am arătat spre puzderia de insecte staționate pe mîini și picioare.

— Pot să vă adresez o rugăminte ?
— Încercați ! am încurajat-o.

— Regret că vin să vă cer ajutorul într-o problemă cam neplăcută, a reluat timid, deși nu cadra cu atitudinea e dominantă. Îmi permiteți ?

— Purtați-vă cu mine fără emoții ! am îndemnat-o ridicîndu-mă în picioare.

Nu mă mai studia, filtrîndu-mă printre gene, cum a făcut în prima clipă cînd am cunoscut-o. Dimpotrivă, o tristețe fără margini îi domina privirea, convingîndu-mă că intervenția ei era cu adevărat serioasă și, deci, musai să-i vin în ajutor, chiar dacă mă aflam în timpul meu liber.

— Vă rog să o faceți pentru mine ! a reluat pe un ton tragic, apt să tulbure și pietrele, darmite un biet om al muncii care, în compania unor asemenea brune, se pierde încît nu-l mai găsești nici cu detectorul de mine.

— Sînt la dispoziția dumneavoastră ! m-am oferit să fiu pe plac, aruncîndu-mă fără să știu într-o afacere din cale-afară de nenorocită.

*

În salonul restaurantului, Didina și instrumentiștii de la Didileaua luaseră pe loc repaus, pe motiv de forță majoră, lăsîndu-i pe oaspeții de la București să se ciorovăiască în voie cu tractoriștii. „Oaspeții", vreo cincisprezece perechi, echipați cu tot ce aveau mai de soi pe acasă, contrastau izbitor cu ținuta mecanizatorilor plini de praf și motorină, nerași și nepieptănați.

În capul mesei, înconjurat de tractoriști, mititelul rotofei făcea eforturi disperate să iasă din încurcătură. Pe scaunul de alături, unde bănuiam că sălășluise — pînă atunci — creola, se așezase unul dintre intrușii îmbrăcați în salopete, cel cu bascul înfundat pe cap.

— Tătucu', mie îmi spui scurt ! Da', scurt, fără baliverne multe, că nu servesc, de ce l-ai nenorocit pe amărîtu' ăla de șefu' ? De ce, mă caltaboșule ? Hai, deschide pliscu' !

— Tovarăși, vă rog să dovediți o înaltă conștiință, așa cum se pretinde unor oameni ca dumneavoastră...

— Auzi, tătucu', pe mine nu mă lua cu frecții d-astea că nu merge ! Eu sînt motorist de brazdă, la mine bărbile

nu ţin ! Scurt ! E, băi Gică ? i-a cerut consimţământul unui tractorist înalt şi ciolănos, cu nas mare şi ochii înfundaţi în orbite. Tăticu', scurt !

Tractoriştii erau ameţiţi. Prezenţa lor îi stupefiase şi-i lipsise de iniţiativă pe însoţitorii personajului important, durduliu şi cu ochelari cu lentile groase, aidoma fundului sticlelor de sifon. Femeile, livide şi transpirate de emoţie, exclamau strident, cramponîndu-şi mîinile de hainele bărbaţilor din preajmă, rămaşi într-o atitudine de dobitocie perplexă.

— Noi am încercat să ne facem datoria, mi-a vorbit important şi cu o stăpînire de sine prefabricată responsabilul restaurantului, „metri" cel brunet şi spilcuit şi uns cu alifiile funcţiei, însă ne-au tratat cu brutalitate.

„Metri" mi se alăturase mie şi creolei, ca o umbră. Am înţeles că un ospătar care încercase să-i lămurească pe tractorişti să plece, s-a pricopsit cu un dos de palmă, trimiţîndu-l direct în hol, prin uşile batante. Gestul, altfel bine executat, făcuse impresie, obligîndu-i pe cei prezenţi să renunţe la orice iniţiativă.

Singurii întreprizi erau fotograful şi operatorul de film : înregistraseră sonor şi pe peliculă toată scena ce se consuma sub privirile mesenilor. Alături de ei, un tip la vreo douăzeci şi cinci de ani, cu figură de sportiv ratat, beat de-a binelea, desigur unul dintre oaspeţi, se amestecase printre tractorişti, luînd haotic atitudine cînd în favoarea mecanizatorilor, cînd în cea a ochelaristului aflat la ananghie.

— Sir, nu-i *fer-plei* să-i duci pe flăcăii ăştia cu gargară ! Ei ştiu una şi bună, de ei nu scapi ! Răspunde-le la întrebări, sir, ce ne-ai invitat aici să murim de sete şi de foame ? ! Flăcăi, boss-ul are o jenă, nu-l mai chinuiţi că a rămas surdo-mut ! se întorcea către mecanizatorii puşi pe harţă. Doamne-dumnezeule, unde-i paharul meu ? Sir, beau dintr-al dumitale ! Hai, zău, ce naiba, fii şi dumneata sincer cu flăcăii ăştia, că ne strică tot cheful ! Măi flăcăi, pentru numele lui Dumnezeu, boss-ul ne lasă pe toţi baltă şi-i mai mare păcatul... El plăteşte !

— Tedi, ia-ţi o sticlă şi treci la colţ ! Bea în pace ! i-a poruncit creola.

— Seniora, un cetățean de teapa mea, în afară de pîine mai are nevoie și de circ, pe dumnezeul meu ! Iată spectacolul, cum aș putea să-l evit ?

— Tedi, aici e o treabă foarte serioasă și nu-i cazul să fii cabotin !

— Seniora, vă rog să nu jigniți o celebritate în declin...

Creola i-a adresat o privire disprețuitoare, apoi l-a abandonat, revenind la mine cu un zîmbet amabil și îndatoritor. Avea ceva de om încurcat și aflat în pragul unei nefericiri foarte profunde. Cînd observ toate acestea la o brună pur-sînge, mă tulbur din cale-afară. Parol !

— Vă rog să interveniți, să pot întîmpla evenimente foarte neplăcute ! m-a avertizat cu delicatețe, arătîndu-l pe mecanizatorul cu bascul înfundat pe cap, așezat pe scaunul ei, lîngă ochelaristul rotofei.

Avea dreptate, mecanizatorul ținea în mîna dreaptă o cheie franceză, pe care o agita semnificativ pe sub nasul acestuia, iar cu cealaltă mînă îl mîngîia batjocoritor pe umăr. Era clar, tractoristul se simțea stăpîn pe situație și-și permitea să dispună de adversar.

— Ce-ai avut, mă, cu șefu', de l-ai băgat în mormînt? Să nu spui că nu știi despre ce te întreb, că nu plec deaici pînă la revelion ! Șefu' era băiat bun, cinstit, cumsecade... ! Știai asta, dar nu te-ai lăsat pînă nu l-ai nenorocit. Vorbește, tăticu' ! Uite la scula asta pe care, dacă ți-o trîntesc peste mestecătoare, îți sar dinții ca boabele de pe știuleți, crede-mă, ce dracu ?!

Mda, atmosfera era foarte încinsă, brunelor !

— V-am spus eu că-i nevoie de prezența dumneavoastră ?! mi-a suflat parșiv „metrî".

— Nu mai face pe înțeleptul ! Te orientezi și tu după evenimentul de ultimă oră. Cînd ai venit la mine, mi-ai spus că-i în dispută pofta tractoriștilor de a mînca. Observ că nu de mîncare este vorba, ci de... mîncătorie. Altă salată, „metrî" ! Dacă-i conduceai pe mecanizatori în separeu și le satisfăceai pretențiile, la această oră, băieții combăteau în legea lor ! Apoi își vedeau de drum fără a vă oferi spectacolul ăsta nenorocit.

— A fost imposibil !

— Imposibil, pe naiba ! Pînă şi pe mine m-ai expediat, deşi prevedeai că amabilitatea — cu toate că eu nu mă las dus de nas — manifestată în prezenţa unui om al legii, este de multe ori recomandată. Dacă pe mine m-ai trimis la plimbare, îmi imaginez cum te-ai purtat cu ei. Nu eşti un comerciant de calitate, „metrî" ! Bagă la cap!

Uşoara vînzoleală stîrnită în jurul meu a atras atenţia mecanizatorilor.

— Ai treabă cu cineva, nenică ? m-a intervievat tractoristul înalt şi ciolănos, cu ochii afundaţi în orbite, sesizînd prezenţa mea ce contrasta cu a petrecăreţilor. Dacă vrei să bagi în tine, linge-te pe bot, că ăştia, i-a arătat pe ospătari şi responsabil, nu vor să aibă de-a face cu noi !

— Băieţi, am început prudent, sînt locotenentul Rujan...

— Cum ai spus ? Cum aţi spus ? s-a corectat.

— Locotenentul Rujan !

— Eu sînt tractoristul Gică ! Mecanizator de brazdă ! Vreţi consultaţii pe teme agricole ?

Hait, intru în cursuri de agronomie !

— Disciplinare ! am precizat. Ce se întîmplă aici contravine ordinii şi liniştii publice. Dacă aveţi poliţe de plătit, o puteţi face pe cale justiţiară, dreptatea urmînd a fi împărţită de cei în drept.

O cucoană cam la patruzeci de ani, plinuţă, dar apetisantă, s-a desprins de lîngă un bărbat micuţ şi elegant, albit pe la tîmple, cu ochii încercănaţi şi pleoapele inferioare atîrnînd în pungi de piele. Mi-a venit în întîmpinare, punîndu-mi la dispoziţie un surîs siropos.

— Domnule locotenent, vă mulţumim. Cît ne costă ? Mircea, i-a strigat micuţului elegant cu cearcăne, banii ! Banii, Mircea ! a reluat strident.

— Tovule, mi s-a adresat tipul cu alură de sportiv, lasă-i dracului de bani. Culcă-te cu tipa şi, de dragul ei, Mircea o să-ţi mulţumească pînă la adînci bătrîneţi. Dacă-i iei banii, Mircea face hepatită ! Magda, dezbracă-te, dragă !

— Tedi, eşti un măgar ! l-a repezit fără răutate, alintat chiar. Eşti pur şi simplu, a accentuat, un măgar !

— Sînt, Magda ! Şi-mi face plăcere !

— Cît ne costă ? m-a luat în primire, din nou, zimbindu-mi galeș, femeia brună și plină de toate cele, inclusiv farmec, de ce să nu recunosc. Mircea, banii ! i-a reamintit soțului cu pleoapele atîrnînde.

— Magda, stai la locul tău ! a somat-o autoritar creola. Tedi, incetează ! i s-a adresat disprețuitor sportivului.

— Băieți, m-am îndreptat spre mecanizatori, m-am prezentat, dacă vreți — mă legitimez...

— Nu-i cazul ! a oftat tractoristul cu bascul afundat pe cap, luîndu-și mîna de pe umărul ochelaristului. După cravată se cunoaște cine sînteți ! Așa au baftă ăștia ! a strigat cu scîrbă, izbind cheia franceză pe masă. Dacă aș fi pățit eu ceva, nu apăreați chiar dacă ar fi sunat toate neamurile cu trompetele. Dar pentru ei, mi-a arătat masa oaspeților din București, pentru păduchii ăștia de lemn, ați ieșit ca din pămînt !

S-a ridicat dezamăgit, împingînd scaunul cu călcîiul, spre perete. Calitatea mea oficială pusese punct actului de răzbunare pe care-l preconiza.

— Tăticu', ai făcut ceva în scăldătoare cînd ai fost mic ! Norocosule ! i-a șoptit printre dinți ochelaristului durduliu, rămas fără grai, într-o atitudine de revoltă neputincioasă. Ai scăpat iar, dar nu te mai paște norocul multă vreme, ascultă-mă ! Vei da, în curînd, de dracu' ! Îți promit eu ! Pregătește-te, caltaboșule, data viitoare să ai la tine-o lumînare, auzi ?

A aruncat cheia franceză pe masă, spărgînd un pahar și izbind zgomotos o farfurie. Cei prezenți s-au ridicat în picioare, într-o tăcere care se observă numai la înmormintări. Băiatul cu reflectoarele și-a schimbat poziția, pentru a-i permite operatorului să evite umbrele. Creola s-a desprins de lîngă mine și s-a îndreptat țeapănă, stăpînă pe sine, spre capul mesei, acolo unde rămăsese liber scaunul de lîngă ochelarist. S-a așezat marcată de o oboseală dureroasă, expediindu-mi o privire recunoscătoare, recompensă ce mi-a ridicat niței mîndria mea de june care se tulbură în prezența brunelor de calitate.

— Cît ne costă devotamentul dumneavoastră nemărginit ? m-a luat iar în primire femeia plinuță dar apetisantă, toată numai zîmbet și dulceață.

— Culcă-te, tovule, cu ea, dă-i naibii de bani ! mi-a sugerat complicele sportivul ratat.

— Tedi ! Încetează ! Nu zău, vorbesc serios, cît ne costă ? Mircea, banii !

Mecanizatorii s-au îndreptat spre ușile batante, nemulțumiți, de parcă le-aș fi furat motorina din rezervorul tractorului.

— Eu nu fac promisiuni aiurea ! s-a simțit obligat tractoristul cu basc să-i mai atragă, încă o dată, atenția ochelaristului. Vei avea de-a face cu mine în alte condiții decît cele prezente, cînd nu s-o mai găsi cine să te salveze ! Eu sînt tractoristul Costache ! mi s-a adresat în trecere, nu cumva să-mi rămînă dator. N-ați făcut bine că v-ați amestecat într-o chestiune personală. Treaba dumneavoastră ! a ridicat din umeri, ieșind în holul restaurantului.

— Domnule locotenent !

O, ce prezență, brunelor ! Mi se alăturase creola tulburătoare, prinzîndu-mă de braț. Plecase din capul mesei, de lîngă ochelaristul rămas într-o atitudine de cădere psihică deplorabilă. Una din cozile-i ca abanosul a făcut grabă între mine și ea, zăpăcindu-mă de-a binelea. Dați-mi voie să mă pierd și eu, fetelor ! Om sînt, nu ?

— Putem să schimbăm cîteva vorbe *tetatet* ? m-a consultat provocator, cu o privire de o lăcomie calculată.

— Plăcerea-i de partea mea ! s-a-ntîmplat să murmur pierdut, ca un înecat așezat pe targă.

Am trecut în separeu, urmați de îndemnul sportivului : „Tovule, ai gusturi ! Intră în problemă, cu nădejde. Magda, ai pierdut, scumpo ! Vîrsta, dragă, nu te mai da junică, că-i tîrziu !" I s-a răspuns calm : „Eu voiam să plătesc cinstit, Tedi !" „Ha-ha-ha ! De cînd plătiți voi cinstit ?", întrebarea fiind adresată atît pentru Magda, cît și pentru bancherul Mircea, după cît mi-am dat seama.

Parșivul de responsabil ne-o luase înainte și aprinsese lumînările din separeu. Întunericul din jurul nostru crea o undă de mister așa cum șade bine unui colocviu în doi. Intim ! Și periculos !

— Vi se pare, poate, ciudat ! Nu ne-am cunoscut decît de cîteva ore, iar această perioadă a lucrat foarte puțin în favoarea noastră, dar atunci cînd am fost alături, ne-am

înțeles și ne-am completat de minune. Stau și mă gîndesc dacă ne-am întîlnit prea devreme, la timp, sau prea tîrziu.

Și-a coborît privirea pe masă, examinîndu-și absentă degetele lungi cu unghii lăcuite sidefiu. Părea căzută în transă și păcătosul de mine vedea în asta un semn al influenței farmecului meu deosebit și abia în al doilea rînd al impresiei pe care o produsesem, salvîndu-i partenerul de la ananghie. Deși, fie vorba între noi, prea mare efort nu am depus. Dar prezența a contat, asta nu mi-o puteți nega, brunelor !

— Vasi, a reluat ea, referindu-se probabil la ochelaristul ăla plin de ani și de șunci, îmi este un prieten bun. Un foarte bun prieten, așa cum foarte rar se poate întîlni în viață și recunosc cinstit că i-am umplut mare timp din zilele lui mai bune sau mai grele. Cu nețărmurită sinceritate, rețineți ! Acum își sărbătorea una dintre zilele de naștere aflate dincolo de vîrsta de jumătate de secol. Chiar foarte departe de această limită care-i sperie pe bărbații aflați în criză de timp. I-am invitat aici pe cei mai fideli prieteni ai săi, căutînd un loc liniștit, unde să ne desfășurăm fără a fi deranjați de cineva. S-a întîmplat să nu fie cum am plănuit. Ciudat ! În acest colț de lume, pierdut printre bălți, nu am avut parte de liniștea pe care ne-am dorit-o atît de mult. În sfîrșit, așa a fost să fie ! Tocmai acolo unde te aștepți cel mai puțin, ți se întîmplă evenimentul cel mai trist ! și a oftat dezamăgită.

O, biata mea inimă ! Sufeream, brunelor, sufeream, al naibii de profund !

În separeu a pătruns responsabilul cu o grijă pe care nu i-o recunoșteam din confruntările anterioare.

— Am dispoziție să vă stau prin apropiere. Poruncîți, stimată doamnă ! i s-a adresat creolei, „prea plecat", cum ar pretinde un autor de romanțuri de malacov.

Un foșnet la început, urmat de zgomotul unui scaun în cădere, ne-a stîrnit interesul pentru o ființă de sex feminin, musculoasă și bronzată, care — pînă atunci — probabil dormise pe scaunele de lîngă ferestrele separeului.

— Cununăm sau botezăm, coane ? Jucăm cașcavalul sau nu ? „Aiii, cine are fată mare / aiii, draga neichii ! Numai necazuri îmi are / Dragăăă... !", a fredonat spontan.

Creola a strîmbat nemulțumită din nas și i-a poruncit lui „metrî" :

— Dă-o afară !

— Să-mi sară ochii dă nu vă cînt de cununie, că vă stă bine la amîndoi !...

— Dă-o afară !

— O să vă pară rău după mine, să-mi sară ochii ! Hartistă ca mine nu găsiți pe toate drumurile !

— Ai dreptate, Cleopatra, a replicat caustic creola, „hartistele" ca tine nu se găsesc pe toate drumurile, ci prin... toate șanțurile. Dacă nu te culcam noi aici, acum dormeai pe rambleul șoselei.

— Iertare, *ledi !* și-a revenit bruna musculoasă, clătinîndu-se. Pe unde se iese de aici ?

„Metrî" a prins-o de braț și a condus-o grijuliu către ușă.

— E dizeuza noastră, mi-a explicat, în silă, creola. S-a îmbătat și, din această cauză, am fost nevoiți să apelăm la muzicanții dumneavoastră ! Are talent, neghioaba, dar îi place, excesiv, coniacul. Păcat de ea !

Din prag ne fixa „metrî", după ce ne descolorosise de Cleopatra.

— La dispoziția dumneavoastră ! s-a înclinat ceremonios în direcția creolei.

— Să vină muzicanții !

După cum observați, brunelor, visul meu de petrecere, deși părea ratat la un moment dat, renăștea nesperat, fără ca eu să mă întrebuințez din cale-afară. Luam totul ca pe o recompensă firească după zilele și nopțile risipite la datorie. Poate există și un dumnezeu al detectivilor care, din cînd în cînd, dă ordin : „Ia, să se simtă în largul său și locotenentul Rujan, că merită, dragul de el !" Sînt un ateu convins, brunelor, dar un astfel de ordin celest nu m-ar fi deranjat, ci dimpotrivă !

Muzicanții s-au prezentat conștiincioși. Didina mă privea la fel ca în timpul zilei, pe platou, purtînd o grea povară în priviri : „Nu-i pentru matale, dom' șef !"

— Un vals ! a comandat leneș creola, după ce „metrî" și ospătarii au tras masa lîngă perete. Un vals !

Acordeonul și Didina se tînguiau, înduioșînd obscuritatea devorantă a separeului. Bateristul nu reținuse decît o

tobă mică, pe care o ataca blînd, cu sfială parcă, de-a dreptul funest. Dansam la întîmplare, butuc cum sînt în acest domeniu abia mă tîram pe mocheta încăperii, sfîrșit de emoție la pieptul fremătător al creolei. Muzica jalnică intra în noi, mirosul de lumînări aprinse plutea în atmosferă, semiîntunericul se răsucea în jurul nostru, cuprinzîndu-ne insistent. Izul de înmormîntare ne cuprindea ca o cursă.

„Nu-i pentru matale, dom' șef!", părea că mă avertizează vocea Didinei, cea mai tristă din cîte am ascultat de-a lungul anilor. „Nu-i pentru matale...", se tînguia acordeonul. „Nu-i pen-tru ma-ta-le...", concluziona toba în ritmu-i lent, bun pentru dirijarea unui cortegiu funerar.

Lumînările din separeu sfîrîiau, emițînd rar pocnete slabe. Didina nu mai cînta. Bocea ! Valsul nostru evolua într-un vaiet neîntrerupt. Cozile creolei îmi mîngîiau obrajii cuprinși de febra pe care ți-o imprimă numai brunele de calitate, pieptul mi se zbătea în apropierea siameză a partenerei.

Frumoasă scenă de adio pentru sinucigași !

Nu știu cît a ținut toată amețeala asta și nu îndrăznesc să vă mărturisesc visele ce mi s-au năzărit în mișcarea lentă. Muzica încetase și m-am trezit ținînd-o strîns in brațe, parcă pentru a accentua apropierea noastră îndelungată, finalizată într-un punct, ce putea să fie al unui semn de întrebare, ori al celui de exclamare.

Cîteva aplauze au spart tăcerea separeului. Se ostenea, amabil și cu entuziasmul calculat, ochelaristul durduliu, singurul spectator care-și permisese libertatea de a se alătura muzicanților și asistase la spectacolul nostru intim.

— *Șeri*, te felicit ! a șoptit emoționat. Vă mulțumim, domnule locotenent ! a adăugat cu o căldură nefirească. Îmi permiteți să cer o favoare minunatei noastre prietene? m-a consultat politicos, punîndu-mi la dispoziție figura-i sobră și respectuoasă.

— Poftiți ! i-am răspuns pe un ton care putea fi, deopotrivă, categorisit ca amabil, dar și grosolan.

— *Șeri*, vreau să plecăm ! i s-a adresat, prefăcîndu-se că nu sesizează unda mea de gelozie.

— O.K. ! i-a răspuns. E și dorința mea, Vasi !

— Vreau să plecăm fără zgomot ! Prietenii noştri vor şti că ne plimbăm pe malul fluviului, *şeri !* Eşti de acord ?

— O.K. ! a încuviinţat.

Ochelaristul a pocnit din degete, făcîndu-l pe „metrî" să apară ca din senin. I-a îndesat în mînă un teanc de bancnote sinilii şi i-a spus cu un dispreţ pe care-l merita :

— Ai aici destui bani ca să-ţi acoperi cheltuielile prilejuite de prezenţa noastră. Restul păstrează-l pentru paharele sparte, amice !

„Metrî" i-a adresat un zîmbet slugarnic, ce-i făcea mare cinste şi-i dădea o măreţie deosebită.

— Mai poftiţi pe la noi !

„Hm !", a făcut dispreţuitor ochelaristul şi, la braţ cu creola, a pornit spre ieşirea din separeu.

— Veghează să nu se hlizească spre noi toţi ameţiţii ăştia ! s-a referit la invitaţii săi.

„Metrî" a dispărut ca o părere.

— Dacă vă face plăcere, puteţi să ne însoţiţi ! s-a întors în profil, către mine, creola.

— *Se tre bon !* a hotărît politicos ochelaristul, fără a da de înţeles că moare de plăcere.

Didina, pentru ultima dată, mi-a mai aruncat privirea ei semnificativă : „Nu-i pentru matale..."

Şi am ieşit pe platou singuri, ca nişte rude părăsite de întregul univers.

Creola a trecut la volanul antichităţii lor strălucitoare, automobilul care — cu păcănitul său de moară de la ţară — mi-a tulburat liniştea şi destinul, iar omuleţul bătrîior, cu ochelari şi încărcat de amărăciune, s-a aşezat alături, descătuşîndu-şi povara pe care şi-o mascase cu destulă trudă.

Am apăsat pe acceleraţie, şi Wartburgul împrumutat de la colegul Sorescu s-a smuls din amorţeală, repezindu-se pe spinarea drumeagului dintre mlaştini, luîndu-şi adio de la platoul larg din faţa restaurantului „Broscoiul verde".

Un zgomot puternic a zguduit împrejurimile : în urma noastră demara un tractor. Fără îndoială, pe el se aflau căţăraţi acei Costache, Gică şi încă doi mecanizatori, pentru a face o asemenea constatare nu trebuia să fii detectiv.

Noaptea printre mlaștini este teribil de afurisită, pentru cei neobișnuiți cu astfel de zone. I-am lăsat pe cei din mașina veterană să treacă în față, iar eu, cu Wartburgul ambalat la relanti, am pornit fără grabă, ca o platoșă în fața tractorului. Pe acolo, bîzîiau, furioși, țînțarii. Brunelor, țineți-vă aproape, și nu veți rămîne în pagubă. V-o jur!

Noaptea, la „Ultimul leu"

Nori grei se ridicau amenințători deasupra orașului, ar fi spus un autor de literatură care sfîșie noptile ființelor copleșite de teama neprevăzutului. Ei, bine, peste S nu plutea nici un nor, dar furtuna era iminentă. Un simț, pe care orice detectiv îl are în plus față de restul muritorilor fără sarcini deosebite, mă avertiza că voi avea bătaie de cap. Nu exagerez. Cînd fac astfel de afirmații, mergeți pe mîna mea, brunelor, că nu greșiți !

În S, localnicii se preumblau pe trotuare și pe carosabil, căutînd, în umbra nopții, adăpost la sînul cald al celebrelor lăcașuri de destindere în masă : Didileaua în centru, „Încurcă lume" — la urechea podului dinspre Bora, „Dor de ducă" — în fața Crivăii, la „Pietonul grăbit" — spre piață, „Ultimul leu" — în gară ; cei care aveau cravată și condiție fizică, își suflecau pantalonii sau își puneau poalele-n brîu — după caz — și porneau de-a lungul căii ferate către Ialomița, dincolo de rambleu, unde, la răcoarea pădurii, îi aștepta ultima noutate : localul șoferilor de cursă lungă, „Ciocănitoarea" ; doar tractoriștii părăseau orașul, îndreptîndu-se spre sud, spre mijlocul cîmpiei, acolo unde-n gara Ciulnița îi aștepta localul lor preferat : „Rapidistul melancolic".

Poate tocmai de aceea, cugetam din adîncul dibăciei mele profesionale, a dispărut tractorul care gonise în urma noastră la disperare : după ce ne afundasem în S, nici urmă de mecanizatori, asta însemnînd că porniseră spre sud, pe lîngă Bora, să-și verse amarul la „Rapidistul melancolic".

În centru, la doi pași de Didileaua, automobilul antic al bucureștenilor mei a tușit de cîteva ori, pierzîndu-și suflarea lîngă bordura din fața imobilului unde locuia o foarte prețioasă cunoștință locală, doamna Moraru. Am așezat Wartburgul în spatele lor și le-am pornit în întîmpinare. Mititelul rotofei, nervos din cale afară, ieșise pe trotuar și-și privea capodopera tehnică topit de draci, și zău că avea dreptate : după ratarea petrecerii de la „Broscoiul verde", defectarea bibeloului cu roți era un semn rău, ca să nu zicem — mirosea a pagubă cronică. Bruna însoțitoare, creola în rochie de bal, a rămas la volan, privind înainte, în susul străzii spre Didileaua, ca un om pe care l-au părăsit toate bucuriile posibile sub soare.

— Ghinion, domnule locotenent ! Motorul nu ne mai ascultă ! m-a informat aproape inutil rotofeiul cu ochelari, mai mult să se găsească în vorbă.

— Fiți pe pace, găsesc eu de îndată cîțiva mecanici destoinici și aducem la viață sălbăticiunea asta tehnică.

— Imposibil ! mi-a surîs mititelul în silă. E o mașină deosebită și nu o atinge decît propriul nostru mecanic ! Numai el !

Ne-am dat naibii ! Uite, asta mă depășea cu adevărat și mi-am exprimat regretul că nu le pot fi de folos.

— Șeri, i s-a adresat creolei care coborîse afectată de la volanul creaturii lor prețioase și pretențioase, cineva trebuie să meargă la București după mecanic ! De cîte ori nu l-am rugat să-și instaleze post telefonic la domiciliu ! (De data asta a vorbit mai mult pentru mine.) Hotărăște, șeri !.

— Plec eu !

— Nu ești obosită ?

— Ce contează ? !

— Chiar nu ești obosită, *șeri* ? Vrei cu adevărat să pleci la București ? insista grijuliu.

— Am spus, doar !

— Sincer nu ești supărată, *șeri* ?

— Precis ! l-a asigurat, luîndu-și geanta de pe bancheta din spate a mașinii, cu un gest atît de categoric, încît nu lăsa îndoială asupra caracterului irevocabil al hotărîrii ei.

— Mîine sîntem aici ! a reluat.

— Nu te deranja, *şeri !* Spune-i mecanicului unde mă aflu şi dă-i bani pentru un taxi... *Tre-bon, şeri ?*

— O.K. ! Sînteţi amabil să mă conduceţi la gară ? m-a luat în seamă. Vă rămîn îndatorată pînă la adînci bătrîneţi...

Şi bătrîneţile ei erau departe, brunelor !

— *Of-cors !* i-am răspuns încîntat.

— *Şeri,* eşti sigură că nu ai nevoie de serviciile mele pînă părăseşti oraşul ? s-a arătat nemulţumit de prelungirea prezenţei mele în biografia ei.

— Îţi faci inutil griji, Vasi. În general mă descurc, ştii foarte bine. Te rog să-ţi găseşti un pat unde să-ţi afli binemeritata odihnă.

— Să am eu, oare, un asemenea noroc ?

— *Of-cors !* am subliniat, făcîndu-i pe amîndoi să surîdă amuzaţi. Avem un hotel în S ! i-am sugerat ochelaristului în ce mod îşi poate asigura cazarea în lipsa noastră.

— Dar cele mai bune rămîn, frumoşilor şi deştepţilor, casele particulare aflate în evidenţa oficiilor locale de turism ! Nu daţi cu piciorul norocului, stele ale ecranului ce sînteţi !... Din imediata noastră apropiere ne studia, ca un geambaş de cai, madam Moraru, eterna mea parteneră de afaceri profesionale ! Ne etala insistent zîmbetul ei cumsecade şi îndatoritor.

— Fiţi bine veniţi ! Vastele mele palate vă aşteaptă cu uşile larg deschise ! Sînt o persoană onorabilă şi de o moralitate ireproşabilă, domnul locotenent mă cunoaşte foarte bine, m-a angajat ca garant. Plătiţi o nimica toată, cinste fac eu ! ne-a făcut şugubăţ cu ochiul.

Rotofeiul m-a privit întrebător. Luat între două focuri, am consimţit la oferta doamnei Moraru.

— Sînteţi siguri că-i o locuinţă confortabilă ? ne-a vorbit deopotrivă, deşi am simţit că întrebarea-mi este adresată în exclusivitate.

— Vă veţi simţi ca-n sînul lui Avram, frumoşilor şi deştepţilor ! Pe aici ! i-a luat la rost, eliminîndu-mă din categoria martorilor în materie locativă.

L-am instalat urgent pe ochelarist în casa doamnei Moraru. Vorba vine, de fapt l-am condus pînă la intrare

și l-am lăsat în seama distinsei proprietărese. Creola a mai zăbovit în compania iubitului Vasi, iar eu, deși curios pînă la exasperare în anumite împrejurări, i-am lăsat singuri, să se pupe pe-ndelete și să-și gîngurească vorbe dulci de adio între patru ochi. C-așa-i frumos, nu ? M-am înfipt la volanul Wartburgului și am așteptat vreo zece minute. Bag de seamă că nu s-au alintat prea mult, deși, în ce mă privește, cînd e vorba de brune, lungesc despărțirea asta cu sensibilități care țin un semestru. Nu exagerez !

Creola a apărut cu mersu-i țeapăn, de femeie conștientă că impresionează, impasibilă, de parcă nu s-ar fi despărțit tocmai atunci de iubitul ei durduliu, model „caltaboș", cum îl botezaseră mecanizatorii la „Broscoiul verde".

— *Ol-rait ?*

— *Ol-rait !* a confirmat.

Și am demarat spre gară într-o tăcere pe care nu am cunoscut-o decît înaintea ploilor de vară. Rolul meu nu mă entuziasma : creola nu scotea nici o vorbă, de parcă aveam ceva de împărțit. Pentru propria consolare, am dat vina pe toată aiureala din cursul zilei, dar — mai ales — pe probabilele cuvinte mai puțin gingașe schimbate cu partenerul ei.

M-a așteptat pe peron pînă i-am cumpărat bilet de tren, sfidindu-i pe localnicii mei care plescăiau din limbă la vederea ei, de parcă ar fi admirat un platou cu savarine.

— *Șeri*, m-am scuzat, trenul vine abia peste o oră, *bicoz* la noi în provincie nu-i grabă.

— *Es-schiuzmi*, păreți un om serios, ce rost au apropourile astea englezești ?

— M-am contaminat de replicile dumneavoastră cu prietenii de la „Broscoiul verde".

— Prietenii mei... o adunătură ! a exclamat, de parcă se temea că-i iau în serios. Oameni necesari, pe post de cabotini, să-ți pară viața mai veselă. În rest, nimic nu-i de capul lor ! mi i-a recomandat melancolic. Sper să nu murim de plictiseală pînă vine trenul.

— *Hiă is a drăgstori veri nais !* i-am recomandat circiuma „La ultimul leu", din spatele gării. *It iz ă servis veri gud !* am continuat să încropesc pe englezește, deși golurile mele în materie erau adevărate prăpăstii.

Uneori sînt rău, dar nu din răutate, dacă puteți să înțelegeți asta, brunelor ! Pur și simplu mă complic inutil, dintr-o nervozitate stupidă, de fapt o stare de emoție excesivă, cînd mă aflu în imediata apropiere a unei brune fermecătoare și inaccesibilă.

— Sînteți chiar atît de împătimit după engleză ? Sau vreți să-mi testați cunoștințele ?

— *Sori, darling,* din obișnuință !

— Conversați zilnic...

— *Of cors !* Aici în S, în Fața Crivăii, dar mai ales în cartierul Strachina din Țăndărei, dacă nu știi limbi străine, ești un om pierdut.

— Interesant ! a apreciat cu respect.

Ah, dacă ar fi știut ce limbi străine se vorbesc în cele două cartiere, mi-ar fi spus ceva teribil de neplăcut. Meritam să fiu pus la punct !

La „Ultimul leu", pasagerii și consumatorii ocazionali stăteau pe verticală în fața unor mese înalte fără scaune. Trăsnea a țuică, oțet și sosuri rîncede, a fum de la țigări și de la grătarul cu mici și cîrnați.

— Care vă sînt preferințele ?

— În primul rînd, să nu fiu aici ! m-a avertizat fără supărare. Am visat această zi altfel decît mi-a rezervat-o realitatea. După momentele neplăcute de la petrecerea pusă la cale de Vasi (ăsta era ocheiaristul), am ajuns să închei conturile într-un local de cea mai proastă condiție.

— Ajută la îmbogățirea culturii generale și a experienței de viață.

— Asta mă consolează, de fapt ! a punctat malițios. Fie un coniac. Poate se întîmplă să fie și de calitate. Nu mi-ar prinde rău !

— Fără îndoială, aveți nevoie. În localurile de tipul „Ultimului leu", băuturile bune îmbătrînesc neluate în seamă, consumatorii ignorîndu-le cu desăvîrșire. *Noroc !*

— Noroc !

Vreau să spun că tot coniac am comandat și pentru mine. Îl folosesc pe post de somnifer !

— Se poate toasta ?

— Dacă vă face plăcere.

— După o asemenea zi, merită !

— Sînt alături de dumneavoastră.

— Închin acest pahar întîmplării de a ne fi cunoscut și întîmplării de a-mi fi adîncit tristețea care mă încearcă de la o vreme. Și mai închin paharul pentru neșansa celor care nu reușesc să fie cu adevărat fericiți ! La mulți ani, domnule locotenent !

— Sînteți cu adevărat nefericită ?

— Toasturile nu se explică ! Se înțeleg.

Ah, da, trebuie să fac un efort. Și nu-mi este prea greu : am văzut, auzit și înțeles suficient de multe brune, încît creola îmi era — de acum — ca o carte întredeschisă. Mai aveam doar să-i întorc paginile. Brunele din categoria ei sînt de o sensibilitate dăunătoare, fiind victime sigure ale avalanșei timpului care nu lucrează pentru ele, ci în favoarea partenerilor. Viața le este agitată, călătoresc mult, purtate de curent, căruia îi opun o slabă rezistență, căutînd permanent să vîneze cîte doi iepuri deodată, dar rămîn — în general — cu regrete și amintiri întunecate. Au posibilitatea de a-și crea o viață plină de bogăție și lux, pășesc de cele mai multe ori pe căile ei, dar curentul le tîrăște în brațele dorinței de a fi libere și curate de orice fel de păcate și această nesiguranță le este, de cele mai multe ori, fatală. În fragedă juneță sînt înclinate spre muzică și teatru, însă exigențele vieții le obligă să caute ceva sigur și de perspectivă ; nereușind să aleagă ceva precis, ducînd o viață dublă atît pe plan profesional cît și familial. Se topesc de grija celor din jur, chiar dacă ei le vor face nefericite, se dezinteresează ușor de scopul propus, dacă îl ating, sacrificîndu-l de îndată ce mila sau banala compasiune le mînă către altcineva. Pun preț pe nimicurile strălucitoare, cărora le dau proporții exagerate și trec pe lîngă convențiile de substanță cu dezarmantă lipsă de interes. Au prieteni perfizi, dușmani cu duiumul, chiar și printre persoanele care nu au nimic comun cu ele. Dincolo de grija pentru cei aflați în imediata lor apropiere, viața proprie și-o cantonează într-o zonă de gravă lîncezeală și lene, salvată în ochii proprii de strălucirea evenimentelor mărunte, ce le încîntă. Le plac greutățile vieții, sînt martore și chiar participă la evoluția lor, dar nehotărîte și fără a face ceva decisiv să le înlăture. Momentele de bilanț le sperie, și inițiativa de a găsi un deznodămînt fericit al vieții le este nefastă.

Pentru toată lumea și, în primul rînd pentru ele, sînt obligate să suporte consecințele.

— Mă studiați ?

— Îmi face plăcere ! am recunoscut și eram al naibii de sincer. Compania dumneavoastră mă reconfortează.

— Ce credeți despre mine ?

— Vă cunosc de prea puțin timp, ca să fiu sigur că vă pot judeca !

— Bine spus, dar incomplet ! m-a taxat de îndată. Vă întrebați ce rost are prezența mea în compania lui Vasi, da ? Diferența de vîrstă vă intrigă...

— Vă aflați pe aproape !

— Nu sînteți singurul nedumerit. Vă satisfac plăcerea, dacă poate fi denumită așa. Mai curînd curiozitatea. Am împlinit treizeci de ani, deși arăt, probabil, mai în vîrstă...

— Asta, nu !

— Sînteți amabil. Pe Vasi îl cunosc de doisprezece ani și sper, v-ați dat seama, sînt amanta lui, cu toate atributele și mizeriile ce le comportă un asemenea rol. Singură mi l-am dorit și acceptat, împletindu-mi anii tinereții mele cu cei ai maturității lui. O bună bucată de vreme am fost convinsă că formăm un cuplu perfect, dar timpul nu iartă, mai ales în privința lui. Ne aflăm într-o epocă de cumpănă și viitorul nu știu cui îi aparține : mie, lui sau amîndurora.

— E o chestiune personală !

— Desigur ! și-a întrerupt spovedania.

Mi-a părut rău că am oprit-o, în principiu sînt o fire imposibilă și păguboasă.

— Plătim ?

— Am impresia că ne grăbim ! am încercat să o opresc, dar era prea tîrziu. Băiete, ia-ne francii ! i-am strigat ospătarului care ne dădea tîrcoale, de parcă am fi fost de porțelan și se temea să nu ne atingă cineva. Ia banii și păstrează-mi restul ! i-am dat de înțeles că voi reveni.

Creola a pornit dreaptă și semeață, iar eu m-am grăbit pe urmele ei cu un devotament pe care nu mi-l recunosc, fiți sigure ! Mă durea că o jignisem, tocmai cînd voiam să știu cît mai mult despre ea.

— Vă mai revăd ?

— Cine ştie ? a surîs trist. În orice caz, dansaţi admirabil şi vă rămîn datoare cu un vals.

Era o răutate din partea ei : în materie de dans sînt o buturugă desăvîrşită. Eram convinşi amîndoi, căci privirea îi devenise ironică.

— Sincer ! Aveţi un vals din partea mea. Cînd doriţi, vă stau la dispoziţie.

— Cum pot să vă găsesc ?

Mi-a întins o carte de vizită din geanta ei de voiaj, care atîrna, cred, cît o bornă kilometrică. Probabil îndesase în ea bijuteriile familiei.

M-a sărutat pe obrazul drept şi asta m-a zăpăcit în asemena hal, că mi-am revenit abia după ce s-a urcat în tren.

I-am făcut cu mîna disperat, de parcă aş fi pierdut graţiile unei rude bogate, dar nu m-a învrednicit decît cu un surîs amabil, pentru o clipă. Apoi a revenit pe banchetă, fixînd peretele opus al compartimentului, dispărînd în noaptea care a căzut şi mai grea peste oraşul din cîmpie.

M-am reîntors la „Ultimul leu" cu sentimentul nenorocit care le dă tîrcoale numai dezmoştenitilor. Şi, zău, aveam motive.. Cine naiba m-a pus să-i destăinuiesc aiureala aia că spovedania ei constituie o problemă personală ?

— Cu ce vă servim ?

— Băiete, încă un coniac !

Am dat „somniferul" peste cap şi am ieşit în piaţa gării, unde aştepta cuminte Wartburgul locotenentului Sorescu.

— Bătrîne, am glăsuit de parcă aş fi vorbit cu propriul coleg, rămîi singur peste noapte, aici, în vecinătatea trenurilor. M-am beţivit, am exagerat, desigur, căci numai aşa nu se putea spune după două sute de coniac, şi nu am ce căuta la volanul tău. La revedere şi să fii cuminte !

Mi-am transportat kilogramele proprii la domiciliul meu din Faţa Crivăii şi m-am trîntit răpus de oboseală şi remuşcări pe canapeaua din unica mea cameră. Alţi detectivi, fără îndoială, s-ar fi apucat degrabă să-şi anali-

zeze minuțios activitatea din cursul zilei. Obișnuit să fiu o excepție, am adormit automat. „La o jumătate de cheie" ar spune șoferii. Aveam în suflet, în somn ca și în timpul zilei, pe bruna aceea amețitoare, de prietenia căreia nu am fost capabil. Nu mă judecați prea aspru, brunelor ! Sînt și eu om, totuși, împovărat, nu numai de calități, ci și de defecte cu duiumul !

De-o fi să mor, să nu-mi spuneți că-i adevărat !

Se făcuse tîrziu, aproape de miezul nopții.

Locotenente, ți se isprăvește ziua liberă ! îmi atrag atenția. Ce-a fost, a fost — de acum e vremea să te pregătești pentru *prezentul* unui detectiv menit să-și capaciteze eforturile în direcția viitoarei zile de muncă ; avîntată, desigur, așa cum te îndeamnă, în mod curent, șeful tău.

Îmi cobor picioarele pe dușumea și mă îmbrac fără grabă, după ce-mi arunc doi-trei pumni de apă rece pe față în lavaboul din hol, și mă pieptăn cu atenție, să mă pot prezenta în fața contemporanilor așa cum le place brunelor exigente, de privirile cărora n-aș vrea să scap niciodată. Nu vă puneți întrebări obositoare, fetelor, mă ofer la dispoziție cu orice lămurire : îmi stă în intenție să trec pe la Didileaua.

Ceea ce fac !

Didina revenise de la „Broscoiul verde" și lua atitudine vehementă pe frontul creării bunei dispoziții, pentru detașamentul consumatorilor din S.

— După ce ați plecat de acolo, s-a spart bairamul, dom'șef ! mă informează cu părere de rău. Nici nu eram pe gustul lor ! Și-au scos casetofoanele și au ieșit la iarbă verde sclifosiții ăia din București. Crăpau după „Abba" și „Boniș M".

— De gustibus, Didino !

— Nu știu despre ce gustare vorbiți dumneavoastră, da' eu mi-am cam prăpădit ziua. Noroc că mi-au plătit cinstit, de ce să mint ?

— Este, totuși, un noroc !. apreciez, sfătuindu-l pe ospătar să mă trateze cu o bere.

— Să vă cînt ceva ?

— Încearcă ! am fost de acord.

— Dați-mi o idee !

— „De-o fi să mor, să nu-mi spuneți că-i adevărat !"

— Ce cîntec mai e și ăsta ?

— Nu știu ! Mi-a venit, așa, în minte !

— Nu-i bine, dom'șef ! a clătinat Didina din cap cu tristețe. V-a rămas în minte femeia aia !

— Așa-i !

— Nu era pentru matale !

— Mi-am dat seama.

Didina s-a retras la orchestră și a început să se tînguie amestecînd cuvintele din titlul indicat de mine, pe notele unei melodii de jale.

Hotărît lucru, am o zi întoarsă pe dos, ca o mănușă udă.

— Ce se mai bea la masa asta ?

Să vezi și să nu crezi : în fața mea apăruse, în carne și oase, plus fustă, bluză, pantofi, cercei și mărgele, o persoană împovărată de șapte decenii pe muche. Doamna Tanța Moraru, în persoană. Ca de obicei, zîmbitoare, jovială și cu un surîs rău prevestitor, bine agățat la colțurile gurii.

— Luați loc ! o invit, abandonînd halba de bere, pe care tocmai mă pregăteam să o atac.

— Tache, îi strigă barmanului, o băutură bărbătească, omule ! Un coniac ! Plătește domnul locotenent !

— De ce să plătesc eu ?

— Dom'le, lucrezi la morți și criminali ? se interesează pe un ton de mare mister.

— Cam așa ceva.

— Ei bine, am o afacere pentru tine ! Tache, mișcă-te cu nădejde !

— Tovarășa Moraru !... încep copleșit de presimțiri sumbre.

— Doamna Moraru ! mă corectează.

— Doamna Moraru, ce s-a întîmplat ?
— Eşti prea curios ! Hai noroc !
— Noroc ! Dar eu nu mai beau nimic.
Şi pe bună dreptate, căci — pentru mine — doamna Moraru este ca un nor care plouă cu acid sulfuric.
— Am o afacere bună !
— Adică ?
— Un mort frumuşel, proaspăt şi gras !
Mă scol stupefiat de pe scaun.
— Nu te grăbi, că nu fuge ! De cînd colaborăm noi, am devenit mai grijulie, domnule. Dacă vrei să ştii, am pus vecinii să-l păzească. Şi eu sînt hotărîtă să isprăvim repede, că mîine am o sumedenie de treburi.
— Veşnic grăbită ! completez nervos. Băiete, banii ! îi întind ospătarului o bancnotă. Să mergem, doamna Moraru !
— Stai blînd, să-mi priască coniacul. Omul dumitale e atît de mort, că nu-l mai poate învia nimeni, crede-mă ! Noroc şi baftă !

*

Pentru cine nu cunoaşte camera de oaspeţi a doamnei Moraru, îi stau la dispoziţie cu explicaţii. E vorba de curioşii vii, căci morţii nu mai sînt ahtiaţi după astfel de amănunte descriptive. Casa doamnei Moraru, plantată în centru, aproape de Didileaua, înfundată într-o curte arătoasă, cu alee betonată de la poartă pînă la intrarea în hol, este cît se poate de confortabilă pentru cine pică la drum de seară în S. Dacă locuinţa doamnei Moraru ar avea gură să vorbească, multă populaţie şi-ar destrăma dosarele de cadre. Nu exagerez, brunelor ! Ştim şi noi cîte ceva !

Din hol, în dreapta, e salonul roşu, unde-şi fac veacul intelectualii urbei şi invitaţii lor de aiurea.

În faţă, dai în camera cu pricina, locul de binemeritată odihnă a turiştilor în tranzit. Acolo, desigur, a fost cazat şi ochelaristul nostru, adică nu al nostru, dar de acum aşa îi vom spune, că-l vom cunoaşte mai îndeaproape decît pe o rudă de gradul unu !

— Vezi, domnule, că mă pricep ? Vezi ce măsuri am luat ?

Aluzie la protejarea locului faptei. Vecinii, culeşi din aşternuturi, păzeau cu străşnicie casa, curtea, strada, nici pasărea cerului nu putea trece pe acolo fără a i se înregistra prezenţa.

— Aşa trebuia făcut mai din timp !

— Respect libertatea cetăţenilor !

Ne-am dat naibii ! Se referă, bineînţeles, la perioada cînd turiştii se află în stare normală, vii ca mine şi dumneavoastră, brunelor. Madam Moraru îşi face reclamă, să ştie lumea cît e de discretă. Îi prinde bine, pînă la un punct.

Îmi clătesc privirea prin camera de oaspeţi. Din prag ! Îmbrăcat, aşa cum l-am cunoscut în timpul zilei, ochelaristul zace de-a lungul dormezei, cu mutra făcută pilaf. De la distanţă, zăresc două plăgi, ca două brazde pe ogor, una pe frunte şi alta deasupra tîmplei drepte. Pielea de pe craniu s-a despicat în lateral, lăsînd la vedere ţeasta năclăită cu sînge, păr şi ţesuturi. Or fi fost şi alte semne la fel de gingaşe, dar astea — precis — nu se examinează de la trei metri.

— Vă place ? se bucură madam Moraru ca un copil. Vedeţi ce mort frumos aveţi la dispoziţie ? Şi elegant, şi curăţel, şi gras, şi delicat.

— Nu mai pot de bucurie ! o asigur. Tîrîţi telefonul pînă la mine ! o sfătuiesc reluînd examinarea, din prag, a locului faptei ; „a feţei locului", cum ar spune un criminalist pur sînge (ca să nu spun „pur şi simplu" !).

Ceaşafurile sînt răvăşite, o sticlă zace pe podea şi — alături —, ţineţi-vă bine, brunelor, un obiect metalic, contorsionat din fabricaţie, ca un rac, îmi atrage atenţia. E plin de sînge („lichid roşu-brun", ar preciza un criminalist în procesul verbal), fire de păr („materie aparent cornoasă — filiformă", idem), resturi de ţesuturi („probabil", tot criminalistul menţionează asta, lăsîndu-i pe medicii legişti să mănînce şi ei o pîine, precizînd ce-i, de fapt ?) Mda ! Drăcia asta metalică este o cheie franceză. Zbang ! Ce părere aveţi, brunelor ? Am mai zărit noi aşa ceva în cursul serii, nu ? La „Broscoiul verde", i-o dădea,

să o miroasă, tractoristul acela cu bascul vîrît pînă la urechi. Costache, parcă !

Daţi-mi voie să mă opresc aici. Un detectiv serios, călăuzit, în procesul muncii, de litera legii, nu-şi poate permite nici un pas în plus decît îi dau voie alineatele, literele şi indicele. Cît despre păreri proprii, cel mai indicat este să şi le păstreze pentru sine ; pînă nu se ştie exact, pe bază de probe, cine — cînd — unde — de ce — cum ? Dumneavoastră nu sînteţi obligate să procedaţi ca mine ! Credeţi ce vreţi, emiteţi ipotezele care vă convin : nu aveţi pe cap şefi şi procurori, ca subsemnatul.

— Vă rog să mă scuzaţi...

— Parcă erai liber azi, fiule, îşi aminteşte şeful la telefon. Mai vrei încă o zi învoire ?

— Exclus ! Tocmai am promovat într-o crimă...

— Sper că nu eşti tu autorul ? !

— Doamne fereşte !

— Ei, m-am liniştit ! Dă-i bătaie.

Îi explic toată tărăşenia : ochelarist, tractorişti, „Broscoiul verde", „Ultimul leu", creola ameţitoare, petrecăreţii dichisiţi, Didina şi muzicanţii, Wartburgul lui Sorescu şi bibeloul acela antic pe patru roţi, coniac şapte stele, Didileaua şi madam Moraru ! Punct ! Cu şefii trebuie să te comporţi ca la spovedanie. Dumneavoastră procedaţi cu şefii dumneavoastră cum poftiţi, brunelor, îi cunoaşteţi mai bine !

— Telefonează-i procurorului ! Între timp, eu convoc echipa de cercetare.

Începe circul, fetelor !

— Ascultă, mă interpelează procurorul Garrison, alias Ion Grigore, eşti sigur că-i moarte violentă ?

— Cu o cheie franceză nu te piepteni.

— Bine, vin imediat !

— Aduceţi şi cîinele ? se interesează, cu înflăcărată speranţă, madam Moraru.

— Ce să facem cu el ? Să-l punem pe varză ?

— Să-l prindă pe bandit... pe ăla... pe criminal !

— S-avem milă, doamnă ! îi tai elanul.

Şi pe bună dreptate : după ce curioşii au jucat tontoroiul în jurul casei, iar „paznicii" cucoanei septuagenare

au mişunat în jurul locului faptei (pardon „feţei locului" !), bietul animal se va îmbolnăvi de inimă căutînd urme. În cel mai bun caz, va ajunge la Didileaua, sau la gară, apoi se va uita neputincios la conductor.

Îşi fac apariţia Dodea, încărcat cu trusele şi aparatele lui, în care îmi pun atîtea speranţe, Diaconu cu mapa doldora de hîrtii pentru subsemnatul, Sorescu jovial : „Bătrîne, ai intrat în pîine, bravo !", medicul legist Fane-număr singular şi procurorul Garrison.

În calitatea-i de expert criminalist, locotenentul Dodea îşi potriveşte ochelarii pe nas, îşi aranjează aparatele pe piept, de-a stînga şi de-a dreapta, şi începe asaltul locului... a feţei locului, pardon ! La atîţia metri, pe strada cutare, se află imobilul cutare, proprietatea ştiţi dumneavoastră cui ; la trei metri de la intrarea în imobilul sus-menţionat, o uşă dă în camera cutare, unde etc. Tot tacîmul ! Notez monologul locotenentului Dodea, supravegheat de restul echipei dominată de procuror, căci el este şeful, oricît m-aţi voi pe mine, brunelor, aflaţi că legea îl pune pe el în fruntea noastră. Şi bine face !

Scurt pe doi : menţionăm cheia franceză, corpul delict, sticla răsturnată — aşijderea. Apoi — descrierea cadavrului : poziţie şi tot ce se observă la prima vedere.

Cu permisiunea procurorului şi a medicului legist, locotenentul Dodea buzunăreşte cadavrul şi scoate un portmoneu uriaş cu un buletin de identitate şi un teanc de bancnote sinilii, cum nu am mai văzut, decît în spatele ghişeelor, la casierii de la bancă. Nu o ducea rău ochelaristul. Bani, ca la turci ! Martorii asistenţi au onoarea să-i numere şi, zău, cu atîta bănet se putea cumpăra Didileaua cu halbele şi halatele ospătarilor la un loc.

Ochelaristul se numeşte Vasile Lovrin, are cincizeci şi şase de ani, economist — la bază (asta scrie într-o ţidulă) şi responsabil de local prin Bucureşti (aflăm tot de-acolo). Se spune că-i însurat, are copii, doi la număr.

Intră în rol medicul legist, Fane-număr singular, un zdrahon blond, plin de medicină pînă-n vîrful sprîncenelor şi ne dă o veste care ne lasă ca la dentist.

— Tov-ilor, mortul ăsta al vostru (şi subliniază pe „al vostru" de parcă ne-ar face parte din biografii), nu e... mort !

— Mai clar, mai clar ! îi sare mustarul lui Garrison.

— E viu, cetățeni anchetatori ! Mai pîlpîie în el o flacără mărunțică de viață, încă nu și-a dat duhul !

Voala de vezi ! ar spune un specialist în franceza de baltă. Și noi, cît pe aci, să trecem în procesul verbal „mort nespovedit și fără lumînare". Vorba vine, că nu scriem așa ceva : ne-ar bate dumnezeu pe linie disciplinară.

Dacă n-ați văzut un leu decît la grădina zoologică, aflați că eu l-am observat, în acel moment, la fața locului (am pronunțat corect !). Fane-număr singular a răcnit de s-au încurcat toate circuitele telefonice ale municipiului, cerînd : o saivare, tuburi de oxigen („dacă nu aveți, vă fac autopsia pe viu !", le-a promis confraților de la reanimare), sînge „grupa zero" pentru mai multă siguranță și, urgent, o echipă de chirurgi, cu internîști și alte persoane de specialitate, să fie scoasă din cearșafurile familiei.

— Vorbește calm, croitor de piele ! îl ia peste picior procurorul. Ce faci e minunat, dar în liniște !

De cînd luăm atitudine, cot la cot, procuror, detectivi și medic legist, ne permitem și intimități, așa că nu vă îngroziți de limbajul nostru, brunelor !

— Are șanse să trăiască? reia procurorul.

— Zero virgulă unu la sută !

— Tocmai de aceea păstrează procentul pentru tine și transformă-l în sută la sută, dacă ești în stare. Pînă una alta, Vasile Lovrin rămîne mort pentru toată lumea ! Ne-am înțeles ? ne avertizează pe toți. Dacă își dă obștescul sfîrșit tot acolo ajungem, dar îmi încurcați mie socotelile.

Și, pe bună dreptate : cît sîntem noi de detectivi și unși cu toate alifiile, în fața justiției procurorul vine cu dosarul la subsuoară să dea ochi cu judecătorii și avocații. În ce mă privește, punîndu-i la socoteală pe Sorescu, Dodea și Diaconu, este exact ce ne convine. Lăsăm sfaturile procurorului, care miros a ordin, să se reverse generos peste conștiințele martorilor asistenți.

Diaconu îi trimite la plimbare pe curioși, Salvarea ne umflă mortul (cu zero virgulă unu la sută șanse de supraviețuire, aș fi neserios să-l consider altfel), iar eu mă consfătuiesc în grabă cu Dodea, care-mi aduce la cunoștință o veste mobilizatoare : pe cheia franceză sînt amprente

cu duiumul. Grupuri întregi de amprente, cum rar se întîmplă în astfel de împrejurări.

E rîndul procurorului să mă ia la întrebări și să-mi dea ordine ca propriul meu șef.

— Aruncă-te într-o mașină și fugi la „Broscoiul verde". Îi aduci aici pe „oaspeții bucureșteni" să ne așezăm la taclale conform legii. Vom trimite după tine un autobuz de la I.G.O., să-i tratezi corespunzător. Și tractoriștii ! Neapărat tractoriștii !

Sorescu mă păgubește de Wartburg pentru cercetări locale și-mi rămîne Volkswagenul model broască, dar harnic și cu un demaraj de rămîi proțăpit în scaun ca într-o navă cosmică, la decolare.

•

O tonă de declarații pe cap de detectiv

În gara Ciulnița, la restaurantul „Rapidistul melancolic", onor personalul se străduia să sune stingerea, dar consumatorii dovedeau lipsă de entuziasm în eliberarea ringului. Am avut o intuiție de o sută de puncte (și asta, nu mă laud, mi se întîmplă destul de des, brunelor !), cei patru mecanizatori (sau tractoriști. cum vă convine !) tocmai la „Rapidistul melancolic" au găsit de cuviință să-și verse amarul, după eșecul de disciplinare a lui Vasile Lovrin la „Broscoiul verde". Puteau să dea năvală în spatele gării, la bufetul „Vîntul pustiului", dar — probabil — nu găsiseră loc, fiind acolo fieful localnicilor, cu mese rezervate și tabieturi mai puțin accesibile celor aflați în tranzit.

— Nu spălăm putina ! E bine că nu plecăm ? se răstea Costache, plimbîndu-și ochii împăienjeniți pe silueta ospătarului. Plătim sau nu ? Plătim ! Nu spălăm putina !

— Cumpărați cîteva sticle cu băutură și treceți în spatele restaurantului, pe iarbă ! îi prelucra ospătarul.

— Nix ! Este, băi Gică !

— Nix ! admitea tractoristul ciolănos, cu ochii înfundați în orbite. Dacă-i nix, apoi nix rămîne !

Îi fac o vizită de curtoazie responsabilului și-i explic cine sînt, afirmație întărită cu prezentarea legitimației. Se simte îndatorat să zîmbească amabil și-mi spune că se bucură foarte mult că i-am oferit prilejul să mă cunoască. Dacă minte, îl privește !

— Ard de nerăbdare să schimb cîteva cuvinte cu ospătarul aflat în compania tractoriștilor care refuză să părăsească restaurantul ! Cu discreție, dacă nu cer prea mult ? !

— Se face !

Și se ține prompt de cuvînt.

— Cînd au venit cei patru la „Rapidistul melancolic" ?

— După-amiază ! Pe la șapte-șapte și jumătate !

— Au băut mult ?

— Pe rupte.

— Mai concret !

— Să vedem ce scrie în nota de plată !

— Ascultă, lasă-mă cu nota de plată ! Hîrtiile astea ale voastre, uneori, sînt curată literatură. Fă-mi un reportaj cinstit !

— Opt sute de coniac, un litru de țuică, patru litri de vin, trei de apă minerală, patru fripturi...

Oho, secetă mare, brunelor !

— Punct ! După cîte am observat, doi tractoriști sînt dărîmați : unul dormitează privind crunt la paharul cu vin, celălalt stă cu fruntea pe brațe și plînge „Frunză verde de dudău / De-ai ști, maică, traiul meu !" În același timp, ceilalți doi — Costache și Gică — sînt doar cu chef. Ai vreo explicație ?

— Au băut mai puțin : o vreme au fost plecați...

Ca să vezi ! Interesantă precizare.

— Vă amintiți cînd au plecat ?

— Pe la nouă-nouă și jumătate seara !

— Și au revenit ?...

— Pe la zece-zece și jumătate. Unsprezece noaptea, cel mai tîrziu ! Au plecat cu tractorul, că l-au tot ambalat în spatele gării, de nu ne mai înțelegeam din cauza zgomotului.

— Ați auzit, vorbindu-se, unde au fost ?

— Nu ! Asta nu !

— Pentru moment este suficient și atît ! Sînteți amabil să scrieți o declarație, cu toate răspunsurile pe care mi le-ați formulat ? îl întreb mai mult din principiu, căci la invitațiile de acest gen nu există răspuns negativ.

— Ce trebuie să scriu ?

— Cît au băut, cînd au venit, cînd au plecat cei doi mecanizatori — Costache și Gică —, la ce oră s-au reîntors, în ce dispoziție se aflau !

După ce mă pricopsesc cu documentul, îi dau și eu — în replică — o mînă de ajutor pentru evacuarea sălii, Costache și Gică mă recunosc, eu sînt tipul care le-a pus bețe în roate la „Broscoiul verde".

— De ce nu ne-ai lăsat, dom'le, să-i dăm cîteva peste bot lu'ăla ?

— Nu-i legal, băieți ! Vă rog să prezentați buletinele de identitate.

— Da' de ce ? Dacă nu-i cu supărare !

— Să facem cunoștință. Uite, eu mă legitimez pentru a doua oară. Măcar pe bază de reciprocitate și tot va trebui să-mi urmați exemplul !

Costache Ilie, Gheorghe Bostan, Nae Cristea și Bebe Cazacu. E-n regulă ! Responsabilul, ospătarii și cei cîțiva consumatori mai îndărătnici sînt cu ochii pe noi. Îi invit în spatele gării — echipă completă, cu martori asistenți — și trecem la examinarea tractorului. Ne însoțesc Costache și Gică, pe ceilalți doi mecanizatori n-a fost chip să-i clintim de pe scaune.

La obiect : din dotarea tractorului lipsește cheia franceză care am zărit-o la „Broscoiul verde" și cu care fusese amenințat Vasile Lovrin, asemănătoare celei aflate în camera din imobilul doamnei Moraru.

Tipicar, ca de obicei, consemnez într-un proces verbal toată munca noastră, martorii asistenți semnează și adaug documentul lîngă declarația ospătarului. Criminalii se prind cu trudă, brunelor, și fără hîrtii care să se lege cap la cap, nu-i chip să dovedim că am lucrat à la carte ! Penal, firește !

Îi conving cu greu să mă urmeze : tractoriștii fac nazuri, mai ales cei doi topiți de băutură : „Să vii, mamă, să mă vezi / Cît mai sînt grînele verzi !", bocea unul dintre ei, Bebe Cazacu. Mi-au dat o mînă de ajutor Costache și

Gică, fără prea multă tragere de inimă, recunosc, proțăpindu-i pe bancheta din spate a Volkswagenului.

La inspectorat, munca era în toi : Dodea fotografiase și developase urmele de pe cheia franceză. Diaconu găsise doi consumatori de la Didileaua, doi martori adică. Băieții văzuseră un tractor oprit în fața imobilului doamnei Moraru și doi tractoriști, care se uitau la mașina antică a lui Vasile Lovrin, comentînd zgomotos. Declarațiile lor mă așteptau proaspete și le așez, cuminți, alături de documentele anterioare, într-un dosar călduț, lanul de unde va urma să-mi recoltez aprecierile favorabile în fața șefilor, dar mai ales aplauzele brunelor contemporane, de toate nuanțele.

— Bătrîne, mă umilesc în fața locotenentului Dodea, fă-mi un serviciu profesional și-ți rămîn dator toată viața !

Știi cum e cu datoria asta pentru toată viața ? La prima vedere, presupune un devotament etern, în realitate se traduce teribil de neplăcut : rămînînd dator toată viața, nu-ți vei plăti niciodată datoriile...

— Exprimă-te !

— După ce-și mai vin în fire mecanizatorii, amprentează-i și fă comparațiile dactiloscopice între impresiunile lor digitale și urmele papilare de pe cheia franceză.

— Scapi de datorii ! Asta-i obligația mea profesională.

— Oricum, fără obligații nu pot rămîne ! și-l abordez pe locotenentul Sorescu.

— Ia să vedem, spaima criminalilor, ce-ți trece prin cap să-mi pui în circă ?

— După ce-și revin mecanizatorii, aûdiază-i separat și să consemneze...

— ...în scris tot ce au făcut ieri, după-amiază, și aseară ! Am priceput înainte de a mă lua în seamă. Spaima criminalilor, ai un ton de șef, că-mi vine să-ți spun, de pe acum, „am înțeles, să trăiți !", mă tachinează în glumă. Te servesc, nu mă iartă, cu o singură condiție !

— Dorința ta-i ordin pentru mine !

— Frumos ! Atunci, ne vom înțelege : să pregătești și tu, pentru mine, o declarație scrisă, precizînd de unde provine mirosul de parfum franțuzesc din Wartburg...

— De la bruna pe care am condus-o aseară la gară.

— Brună, nebrună, nevastă-mea nu trebuie să cunoască altceva decît purul adevăr, înțelegi ?

Ba, bine că nu !

— Se face.

Mă arunc în Volkswagen și-i dau pinteni către „Broscoiul verde" prin noaptea așezată în drepturi.

* * *

...Unde ajung în aproape o jumătate de oră, trecînd prin curbele din Țăndărei ca prin unt. Depășesc fluierînd autobuzul de la I.G.O., trimis de Sorescu să-i încarce pe petrecăreții mei, și frînez în fața localului, pe platoul betonat de pe malul fluviului.

— Sîntem la dispoziția dumneavoastră !

— Bine faceți, „metri" ! E mai mult decît recomandabil, e ordin ! Zîmbește și pune-ți picioarele în funcțiune, îl mobilizez, observînd că salonul este aproape gol, doar cîțiva din bucureștenii eleganți fiind prezenți la masa doldora de farfurii, sticle și pahare.

— Să aprind luminările în separeu ?

— Nu, „metri", să păstrăm luminările pentru tipul care a comandat cheful la circiuma voastră. Are mare nevoie !

— Trebuie să înțeleg că a murit ?

— Trebuie, „metri", trebuie ! Evidența ne obligă !

Își pune mîna la gură și face pe îngrozitul.

— Unde-ți sînt clienții ?

— S-au dus prin tufișuri ! Se destind la iarbă verde !

— Adunarea, „metri" ! Ridicăm ancora cu arme și bagaje ! Vreau să-i văd în carne și oase pe invitați.

— Prea bine, domnule ! înțepenește în costumul-uniformă a comerțului public din Bărăgan și-și cheamă la datorie personalul din subordine. Strîngeți-i pe cheflii ăștia prăpăstioși. În doi timpi și trei mișcări ! Ați venit ? se răstește autoritar.

Oamenii mei, căci de acum nu vor mai fi ai lui „metri", ci ai mei — la figurat, firește — se grupează neliniștiți în salonul restaurantului. Vestea confuză, risipită de personalul localului, că Vasile Lovrin a murit, i-a tulburat. Caut cu degetele prin memorie să mi-i reamintesc (în

timpul zilei avusesem prea puțină vreme să mi-i fixez) și constat că nu-s prezenți la apel Tedi-sportivul și bruna plinuță, dar apetisantă, care-l trata pe acel Mircea ca pe un soi de contabil personal. Or mai fi lipsind și alții, dar nu-mi dau seama. Vedem noi !

Parcă vizat, își face loc spre mine — mă așezasem pe un scaun, lîngă perete, într-o poziție din care puteam să observ lejer toată vînzoleala din salon — un omuleț pirpiriu, elegant și plin de demnitate. Pleoapele-i atîrnînde îi tremură nervos.

— Stimate domn, mă abordează important și grav, doresc să vă aduc la cunoștință cîteva fapte...

— Mă omor după așa ceva ! îi răspund pe același ton.

— Am putea să discutăm în separeu ?

— Dacă țineți neapărat ? !

Și-i fac semn responsabilului.

— „Metri", evacuează separeul ! Nu-i ocupat ? Și-a venit în fire dizeuza aia a voastră, Cleopatra ? Perfect !

Îl însoțesc pe acel mărunțel și nefericit Mircea și închid ușa în urma noastră.

— Sînt numai ochi și urechi ! îl mobilizez.

— Domnule locotenent, sînt o persoană de o condiție onorabilă și străjuiesc neobosit la păstrarea nealterată a integrității familiei mele !... se avîntă cu un curaj demn de toată lauda.

Ca introducere, merge !

— Continuați !

— Desigur, sînteți intrigat de absența distinsei mele soții și minunatului prieten al familiei, domnul Tedi, fotbalistul ! Am sesizat corect ?

— Asta mă privește !

— Fără îndoială ! admite grijuliu Mircea. Voiam să vă ajut, în ideea de a vă face o părere cît mai corectă...

Dragul de el, cîtă grijă îmi poartă, nu cumva pașii să mi se îndrepte pe căi greșite.

— Este o inițiativă lăudabilă, domnule Mircea ! Aștept să o traduceți în faptă cît mai curînd ! îl asigur cu toată seriozitatea.

— Domnule locotenent, soția mea, acea distinsă doamnă, pe care ați avut onoarea să o cunoașteți cîtă vreme ați venit în mijlocul nostru, imposibil să n-o fi re-

marcat, are o conduită exemplară și un devotament uman desăvîrșit. Bună gospodină, o mamă și o soție excelentă, pururea dedicată fericirii familiei și prietenilor !

Mircea ăsta e bun de pețitor : mi-o laudă pe nevastă-sa de parcă venisem să-i cer mîna.

— Probabil are și defecte ? ! îndrăznesc.

— Aici voiam să ajung ! se bucură calculat. De fapt, nu-s defecte, ci — mai curînd — excese de sensibilitate. Dovedește prea multă generozitate în compania prietenilor. Și asta nu-i bine, domnule locotenent ! Personal i-am spus de nenumărate ori : „Magda, nu-i bine să fii prea zglobie, draga mea ! Oamenii sînt mici și nu interpretează corect dăruirea ta exemplară..."

Ca să vezi !

— A fost zglobie și aseară ?

— Asta-i ! confirmă ușurat. Dar cu o decență model, fiți sigur ! mă avertizează.

— Nu mă îndoiesc ! îi fac plăcerea. Continuați.

— Aseară, deci, după ce ați plecat dumneavoastră, împreună cu Vasi și prietena lui, dragul prieten al familiei noastre, Tedi, un băiat cam zănatic, dar plin de sensibilitate, un camarad desăvîrșit cînd nu bea, a invitat-o la o plimbare cu mașina noastră.

— Unde voiau să se plimbe ?

— N-aș putea spune cu precizie !

— Străduiți-vă, domnule Mircea ! îl sfătuiesc pe un ton oficial, care-l pune în gardă.

— N-aș vrea să vă dezinformez...

— Nici nu-i bine ! sînt de acord. Presimt că vreți să-mi destăinuiți amănunte jenante și vă abțineți. Purtați-vă cu mine ca la un duhovnic. Perfect ?

Înclină din cap înțelegător.

— Magda și Tedi își permiteau unele drăgălășenii. În limitele decenței, jur ! Aseară s-a oferit să o plimbe cu autoturismul pînă în S, unde Magda voia să se odihnească confortabil, la hotel. Știți este o fire delicată și nu voia să înnopteze în pustietatea asta.

Sărmana ! Sensibilă, delicată și zglobie !

— Au plecat tîrziu ?

— Imediat după dumneavoastră. Cam după un sfert de oră, cu aproximație !

— Cine conducea autoturismul ?
— Tedi !
— Dar băiatul ăsta era beat de-a binelea !
— Cam zănatic, v-am spus ! Altminteri un om de mare caracter și cu o finețe sufletească...
— Astea nu au legătură cu legea circulației ! Îl avertizez. În sfîrșit, au plecat... Ce mai știți despre ei ?
— Nimic ! Asta mă sperie.
— Nu trebuie să vă faceți sînge rău, dacă Tedi e un băiat de caracter ! După cum l-ați prezentat, doamna Magda se află pe mîini bune...
— Tocmai ! confirmă de parcă mi-ar fi fost complice. Tedi a comis, însă, o măgărie !
— Să auzim !
— Nu prea se află în relații bune, de la o vreme, cu Vasile Lovrin... Prostii... Tedi s-a legat de logodnica lui... sensibil și delicat, însă i-a făcut tot felul de avansuri și Vasile Lovrin nu-l mai înghițea ! Aseară, după ce ați plecat, l-a luat gura pe dinainte și a spus „Sir Vasi merită o ciomăgeală pe cinste... De mult mă mănîncă și pe mine palmele să-i trag cîteva..." Era băut, domnule locotenent, și omul la băutură ce nu spune ? ! L-am auzit toți invitații. Apoi au plecat; el și Magda, cu Fiatul nostru, „îi ajungem pe drum, dacă rabla asta știe să zburde" !, a mai adăugat. Dumneavoastră, dacă ceilalți vor scrie în declarații ceva despre atitudinea lui Tedi, aș vrea să interpretați corect...
— Mă voi strădui ! îi spun în doi peri. Acum, veți declara dumneavoastră în scris tot ce mi-ați spus.
— E absolut obligatoriu ?
— Închipuiți-vă că da !
Îmi satisface dorința și așez în mapă încă o declarație.
— A venit autobuzul ! ne anunță serviabil responsabilul. Invitații așteaptă !
— Ne vor avea de îndată alături ! și-l invit pe delicatul Mircea Roncea să se îndrepte spre acel mijloc de transport în comun.
Trezită din amorțeală de smucăturile autobuzului, Cleopatra s-a ridicat într-un cot și a izbucnit victorios : „Dacă nu vă place / Eu n-am ce vă face / Îmi iau șatra și mă

duc !" Nu cînta rău ! Avea talent, păcat că risipea coniacul !

*

La inspectorat se muncea pe brînci. Tractoriștii își mai veniseră în fire și scriau declarații sub îndrumarea lui Sorescu.

Costache și Gică declaraseră că plecaseră de la restaurantul „Rapidistul melancolic" la o fermă, unde locuiau flotant, pentru a lua bani ca să achite consumația. Au luat banii, s-au întors la restaurant și au chefuit în continuare. Dacă au fost văzuți la fermă ? Nu ! Precis, nu ! Cei cîțiva mecanizatori și muncitori agricoli dormeau duși ! În S dacă au fost ? Nicidecum ! Precis, nu !

— Băieții se complică ! îmi spuse Sorescu. Facem recunoașterea de persoană în prezența celor doi consumatori de la Didileaua ?

— Bătrîne, gînd la gînd cu bucurie ! confirm.

— Mergem în biroul meu ! Totu-i pregătit.

Acolo, în linie cîte unul, cum ar spune comandantul unei grupe de pușcași de la infanterie, ne așteaptă șapte persoane alese la întîmplare dintre invitații la petrecere și tractoriștii, adică acei Costache și Gică. La întrebarea în temă, cei doi consumatori de la Didileaua, introduși separat în birou, ni-i indică, fără tăgadă, pe Costache și pe Gică. Ei se aflau în preajma mașinii lui Vasile Lovrin în cursul serii. În S, ca să nu avem vorbe ! Or, ei au declarat că nu au fost acolo, ci la ferma aia, unde nu i-a zărit nimeni.

— Băieți, așteptăm altă explicație ! le spun după ce rămîn doar cu mine și Sorescu ! Să auzim !

— Am fost în S ! recunoaște, tremurînd, Costache.

— De ce ?

— Să ne împrumutăm de bani la un coleg ! Să plătim consumația, că eram porniți pe chef...

— Acum, hotărîți-vă unde ați fost : la fermă sau în S ! Dar pentru ultima oară !

— În S, șoptește sfîrșit Costache.

— În S, murmură, rotindu-şi îngrozit ochii în orbite, celălalt tractorist — Gică. Da eu nu ştiu nimic.

— Ce nu ştii nimic ? Vorbeşte mai clar !

Gică s-a depărtat un pas de Costache, de parcă s-ar fi temut de ceva şi a început să vorbească precipitat, bîlbîindu-se de emoţie.

— Dom'şef, fir-aş al dracului, dacă am vreo vină. Vă jur pe copilaşii mei că n-am nici un amestec...

— Bă Gică, nu fi, bă, porc ! Nu mă vinde...

— Eu nu ştiu nimic ! strigă Gică. El a rămas singur în stradă, lîngă maşina lu'ăla ! Eu am intrat la Didileaua şi am băut un rom mare..., el a rămas în stradă singur şi nu ştiu ce-a făcut. Da'cînd am revenit de la Didileauă, mi-a spus...

— Bă Gică, nu mă nenoroci, fratele meu ! Am copilaşi acasă, nu ţi-e milă, bă, că rămîn pe drumuri ?

— Costache, nene, să mă bată dumnezeu dacă te vînd..., da'şi copilaşii mei... Eu nu mai scot o vorbă... spune tu, dacă ai curaj...

— Nu mă vinde, bă frate-miu ! plîngea Costache, prăbuşit în genunchi în faţa lui Gică.

— Băieţi, mai uşor că trezim vecinii ! La noi, aici la miliţie, se lucrează şi la ora asta. Haideţi să vorbim pe rînd. Tu' mergi cu mine, i-am făcut semn lui Gică, iar tu, i-am arătat spre locotenentul Sorescu, declari tot ce ştii...

— Să aud şi eu ce spune..., implora Costache. Să mă vîndă aici, de faţă cu mine. Vorbeşte, bă frate-miu !

— Păi, n-ai zis tu că ai dat nas în nas cu ăla care ne-a fost şef o zi, Lovrin !...

— Da, mă ! Da'nu i-am făcut nimic !

— N-ai zis tu că i-ai tras vreo două să se înveţe minte şi că, de-acum, putem să plecăm liniştiţi, că l-ai răzbunat pe fostul nostru şef, Ion Preda ?...

— Am făcut pe nebunu', bă Gică ! M-am dat mare, bă frate-miu, fiar-ar mintea mea a dracului !

— Mare ne-mare, aşa ai spus !

— Aşa am spus ! Aşa am spus, fir-aş al dracului de trăncălău.

— Cît ai stat la Didileaua ?

— Un sfert de ceas ! Hai, *două'jde* minute...

— Unde l-ai găsit pe Costache Ilie ?

— În stradă, lîngă mașina lu'ăla și se lăuda că l-a pus la punct, să se învețe minte...

— Nu i-am făcut nimic, bă Gică ! Să n-am parte de copilașii mei de l-am atins c-un deget.

Frumoasă poveste ! Îl trec într-un birou alăturat, unde-l las în seama lui Diaconu, să-și scrie pe îndelete spovedania, și revin în biroul lui Sorescu.

— Costache Ilie, ne-ai mai dat o declarație, care s-a văzut a fi o poveste pentru copii. Ia-o de la capăt, dar cu mai multă sinceritate. Nu ne vom opri pînă nu vom ști adevărul, omule !

Își șterge cu batista palmele înnegrite de tuș tipografic, rămas de cînd fusese amprentat de locotenentul Dodea, și începe să scrie cu dificultate, mai mult desenînd literele, silabisind la intervale regulate :

— În cur-te-a-ie-șit Va-si-le Lo-vrin, îm-pre-ună cu un băr-bat, roș-cat și înalt, ca-re i-a dat ce-va, ca niș-te ro-le pen-tru po-ze, iar Va-si-le Lo-vrin a scos din bu-zu-nar niș-te bani. Pe ur-mă s-au în-tors în ca-să. Se cer-tau că nu se în-țe-le-geau nu știu de-ce. Du-pă ce a ve-nit Gi-că, i-am spus că l-am poc-nit pe Va-si-le Lo-vrin, ca să mă la-ud. A-poi am ple-cat cu trac-to-rul, iar ă-la blond și înalt nu a mai ie-șit !"

— Costache Ilie, îl avertizez așezînd declarația în dosar, dacă mai ai și altceva de spus, ești liber să o faci.

— Nu am terminat ?

— Cine poate ști, omule ? Pînă la aflarea adevărului, putem să scriem tomuri întregi de declarații.

Îl rog pe Diaconu, după ce-mi aduce coala de hîrtie cu spovedania lui Gică, să rămînă în preajma lui Costache. Trec în laboratorul lui Dodea, însoțit de Sorescu, amuzat de graba cu care colectez declarații și procese verbale.

— Ești harnic, spaima criminalilor ! Ai școală, dommule !

— Așa-s eu, stringător !

Dodea, afundat în mape cu fotograme de urme digitale și cu fișe dactiloscopice, zîmbește larg :

— Am efectuat comparările dactiloscopice și...

— Și ?

— Urmele digitale de pe cheia franceză sînt ale lui... Hai, ghicește !

— Eu nu ghicesc !

— Bravo, colecționar de declarații ! Sînt amprentele tractoristului Costache Ilie !

— Toate drumurile duc la Roma. Ai făcut expertiza dactiloscopică ?

— Da ce-s eu, mașină ? Cîte amprente sînt pe cheia aia franceză, îmi ia cel puțin o zi redactarea raportului de expertiză. Ți-am pregătit o notă de constatare : îndrăgostit de hîrtii cum te știu, voiam să-ți las un document pentru dosarul tău. Vrei o cafea ?

— Nu-i da, că nu merită ! El să facă cinste ! glumește mucalit Sorescu. Ospătează-mă pe mine !

— Hai, să-l tratăm, totuși, cu o cafea. Nu-i băiat rău ! continuă jocul Dodea.

Așez nota de constatare la dosar și-l chem la telefon pe Garrison.

— Să trăiți, tovarășe procuror !

— Ești vesel, probabil ai primit o moștenire !

— Da, de la colegi. Am nevoie de un mandat de arestare...

— ...de cheia de la tezaur și un concediu pe Litoral ! Vino cu „obiectul" la mine, locotenente ! Peste o jumătate de oră ne întîlnim la procuratură ! hotărăște după ce-i povestesc evoluția cercetărilor. Pînă una alta, dă un telefon la spital și află ce mai face „mortul".

— În regulă.

Medicii se plîng că nu-s Mafalda. Ei încă nu pot diagnostica dacă au la reanimare un mort sau un pacient viu :

— Pompăm în el aer și sînge ! Înconjurat de aparate, organismul funcționează vrînd-nevrînd. În felul acesta, putem continua pînă intră în descompunere. Ești mulțumit ?

— La întrebarea asta doar neamurile pot să dea un răspuns satisfăcător. În ce mă privește, preferam concluzii medico-legale. Dacă era mort, măcar știam la ce oră s-a petrecut evenimentul, mecanismul producerii leziunilor și așa mai departe. Semimortul ăsta îmi încurcă toate socotelile.

— Așteaptă, amice ! În curînd trebuie să sosească o echipă de chirurgi de la București să-i repare țeasta. Are

nevoie de metale prețioase : probabil, fără placă nu scapă ! mă informează Fane-număr singular.

Lichidez cafeaua oferită de Dodea și-i cer părerea în legătură cu celelalte amprente : de pe sticlă și de pe clanța interioară a ușii camerei.

— Nu-s ale tractoristului. Și nici batista, se pare...

— Ce batistă ?

— S-a găsit o batistă cu monogramă „L.G", acoperită cu pete ce par a fi de unsoare, ca aspect asemănătoare celor de pe cheia franceză...

— Tu mai rău mă zăpăcești ! După ce ai stabilit că amprentele de pe cheia franceză sînt ale lui Costache Ilie, acum adaugi alte elemente...

— Mulțumește-te cu puțin.

— Să vedem ce spune și procurorul despre asta.

— Oricum, e necesară o analiză spectroscopică a unsorii. Și asta nu-mi stă la îndemînă. Voi consulta specialiștii.

Îl iau pe Diaconu și Costache, ne urcăm în Volkswagen și plecăm în întîmpinarea procurorului, unde analizăm viața și opera tractoristului :

în cursul zilei, l-a amenințat public pe Vasile Lovrin ; în cursul serii a fost prezent în fața locuinței unde era cazată victima ; infracțiunea s-a comis cu cheia franceză care-i aparține ; amprentele de pe corpul delict sînt ale lui. Totu-i... șnur !

— Ne pare rău de copilașii dumitale, Costache Ilie, dar toate se leagă perfect. În numele legii, ești arestat !

*

Credeți că am tras o fugă să serbez evenimentul ? Asta, nu ! Aștepta prea multă lume prezența mea terestră. Nu neapărat de drag, bineînțeles !

În holul inspectoratului fumau, de mama focului, invitații de la petrecerea comisă la „Broscoiul verde". Nedormiți și obosiți binișor, după cîtă băutură au turnat în ei, au fețele boțite, iar ochii li-s înroșiți și umflați ca la peștii proaspeți.

— Domnule locotenent, iertați-mă dacă vă importunez : ați găsit-o pe Magda ?

Mircea mă agață de braț ca o amantă delicată și clipește des, mișcîndu-și pungile pleoapelor inferioare. Este un bărbat de vreo cincizeci și cinci de ani, cam de vîrsta lui Vasile Lovrin, dar oboseala l-a îmbătrînit.

— Sărmana Magda și nefericitul Tedi ! Mi-s în grijă cît nu vă închipuiți ! Unde-or fi ? Ce-or face ? Chiar nu știți nimic despre ei ? Plătesc oricît...

Moșulică ăsta are impresia că-s angajat să păzesc fusta nevesti-sii ! Frumos mi-ar șade, brunelor !

— Oare ce-or fi făcînd ei acum ?

— Se descurcă, nu vă impacientați !

— Numai eu sînt de vină ! Vai, cît pot să fiu de nesăbuit. Știți ce mă întristează cel mai mult ?

— Precis, nu !

— Vai, mie ! Vai ! se lansează într-o autocritică falș disperată. Au plecat doar cu cîteva sute de lei la ei, dacă vă puteți imagina așa ceva ? ! Toți banii sînt la mine, iar ei sărmanii... aproape cu mîna goală. Cum de nu mi-am dat seama ? ! Vai mie, cît pot să fiu de neatent ! Măcar două-trei mii să le fi dat. Ce ziceți, se descurcă, oare ?

— Cum le-o fi norocul ! îi tai apetitul.

Îi invit pe oaspeții lui Vasile Lovrin într-o sală cu mese și organizez un simultan de compunere liberă, pe o temă precisă : fiecare să declare, singur și nesilit de nimeni, ce a văzut și auzit în cursul zilei la „Broscoiul verde". Eventual să completeze amănuntele pe care le cunosc despre relațiile conflictuale ale „defunctului" cu persoanele cunoscute și prezente în biografia lui, în ultimele douăzeci și patru de ore.

Cleopatra, clătinîndu-se ca marinarii după închiderea programului circiumii din port, mă fixează cu privirile împăienjenite.

— Coane, eu nu știu să scriu, decît dacă mă ții de mînă. De cîntat, cînt...

O sfătuiesc să renunțe ; toată ziua și toată seara, a fost beată cui, habar n-are ce s-a-ntîmplat. Să doarmă-n liniște ! Îmi spune „săru' mîna, coane, ești un boier", și-adoarme cu capul pe o bancă.

Mai colectez, grație eforturilor petrecăreților, încă un braț de hîrtii pentru dosarul meu aflat în curs de dezvoltare.

Operatorul de imagine, cel care a filmat toată scena de la „Broscoiul verde", mi se înfățișează docil.

— Liviu Dobrescu ! se recomandă. Cu ce vă pot fi de folos ?

— Am nevoie de filmele realizate în timpul petrecerii.

— Sînt... proprietate personală !

— Au fost ! precizez. De acum, pot fi considerate corpuri delicte. Aștept din partea dumneavoastră o inițiativă constructivă !

— Nu am terminat : sînt proprietatea personală a lui Vasile Lovrin.

— Cu atît mai mult ! Nu-ți face griji, că nu ne reclamă... În altă ordine, predarea lor se face pe bază de proces-verbal ! Nu vi se pare că risipim prea multe vorbe ? îmi sare mustarul, observînd că se codește.

Devine amabil și-mi satisface dorința.

— Benzile ! trec la alt capitol.

— Știți ? !...

— Aveți vreun motiv să vă cramponați ?

— O, nu ! se apără, punîndu-mi-le la dispoziție.

— Și încă o rugăminte : rolfilmele aparatului de fotografiat. Ca să ne despărțim în termeni amicali ! îl somez pentru ultima oară.

— De data aceasta, regretele mele sînt foarte sincere...

— ? !

— Altcineva a făcut oficiul de fotograf.

— Probabil sînteți gata să-mi spuneți cine-i artistul.

— Vă satisfac curiozitatea, dar persoana a plecat aseară de la petrecere cu aparatul și rolele.

— Unde ?

— Nu știu. Probabil la București.

— Cînd ?

— Imediat după dumneavoastră. L-am văzut pe rambleul șoselei, urcîndu-se în Fiatul familiei Roncea. A plecat cu Tedi și Magda.

— Fă-mi plăcerea şi mai scrie o declaraţie despre toate astea ! Trebuie să repet întrebările puse anterior ?

— Am ţinere de minte ! se laudă.

— Minunat.

Ne aşternem pe scris : el — declaraţia ; eu — procesul verbal de ridicare a corpurilor delicte : filmele şi benzile.

— Încă un amănunt, ca să nu uit : ştiţi, cumva, numele şi adresa fotografului ?

— O, desigur, sîntem vecini şi ne cunoaştem de o sumedenie de ani : Ladislau Gabor, din Bucureşti, strada...

— Vă rog să consemnaţi !

Închei procesul verbal şi-l semnăm degrabă. Ceva mă sîcîie : Ladislau Gabor, Ladislau Gabor... Nu, nu am cunoscut o asemenea persoană. Ei, ia staţi ! Uitasem ! Iniţialele de pe batista cu monogramă, găsită la faţa locului ! „L. G.", parcă aşa mi-a comunicat Dodea...

Se-ncurcă al naibii toată povestea.

— Faceţi-mi o descriere a lui Ladislau Gabor !

— Înalt, slab, blond-roşcat, aproape şaizeci de ani, elegant, distins... A fost un soi de majordon şi maestru de ceremonii în casa lui Vasile Lovrin.

Aşa ceva, mă refer la persoană, a văzut Costache Ilie în curtea doamnei Moraru, aseară. Pretindea că a intrat în casă cu Vasile Lovrin.

Închei toate cele procedurale şi mă îndrept spre biroul meu, cu un hectar de semne de întrebare. Îi telefonez şefului şi-mi aprobă să-l pun pe drumuri pe atît de devotatul Diaconu.

— Trageţi o fugă pînă la Bucureşti.

— Pic de somn ! se tînguie.

— Şi eu simt aceleaşi neplăceri ! îl asigur. Ai maşina la dispoziţie, aşa că poţi trage pe dreapta pe bancheta din spate. Îmi pare rău, dar n-avem altă soluţie.

Peste oraş mijeşte de ziuă. Invitaţii la petrecere, după ce sînt amprentaţi, iau drumul hotelului să facă un pui de nani. I-am rugat oficial să mai rămînă în oraş, aşa că-şi organizează viaţa conform noilor condiţii.

Le-o iau înainte şi zburd la hotel.

O brună apetisantă a pus ochii pe mine

— Magda și Tedi ?... Da, sînt cazați la hotelul nostru, mă asigură responsabilul.

— În aceeași cameră ?

— Sper !

— Ați putea fi mai sigur.

— În condiții normale, da !

— Lămuriți-mă și pe mine, ce-i cu condițiile astea ?!

— Acel Tedi, beat cui, voia o cameră împreună cu tovarășa... Magda și mai cum ?!

— Roncea ! îl ajut.

— Aveți dreptate ! Am refuzat, bineînțeles ! Pînă la urmă, le-am dat două camere separate, dar bănuiesc că a rămas una neocupată.

— Tot ce se poate ! Propun să le facem o vizită !

— Oare-i legal ?

— Desigur : dacă-s în aceeași cameră, sîntem mai mult decît în litera legii să-i separăm ! Dacă fiecare face nani în camera lui, le vom cere politicos permisiunea să schimbăm cîteva cuvinte... Fii sigur că nu mă vor refuza. Știu eu ce știu ! îl asigur semnificativ.

Ca de foarte multe ori, am dreptate. Doamna Magda ne deschide somnoroasă, dar amabilă. Cocul este turtit pe o parte, cum a dormit cu capul pe pernă, iar rimelul și pudra s-au șters în bună parte, dîndu-i un aspect destul de ciudat, ca de om plin de vînătăi.

— Mircea, tu ești ?

— Scuzați-ne, doamna Magda ! Vă cerem permisiunea să vă facem o scurtă vizită...

— A, dumneavoastră ?! se trezește, punîndu-mi la dispoziție un zîmbet larg și pofticios, de parcă aș fi fost un platou cu prăjituri de ciocolată. Îmi spunea mie inima că nu m-ați uitat... Dumnezeule, eu arăt îngrozitor ! și-a amintit că-i abia trezită din somn. Iertați-mă..., vai, ce impresie deplorabilă vă pot face ! se întristează fără convingere. Poftiți ! Scuzați-mă, dau imediat o fugă pînă la toaletă..., lipsesc doar cîteva minute..., luați loc, domnule locotenent ! și dispare în spatele ușii toaletei.

Responsabilul rămîne la uşă, ca o umbră, iar eu pătrund în reşedinţa doamnei Magda, unde mă întîmpină o priveliştе de basm : patul dumneaei, răvăşit de parcă s-ar fi disputat acolo o coridă... alături, lîngă un fotoliu, dormind întins pe burtă, îmi arată spatele un ins pe care-l bănuiesc a fi Tedi, băiatul zănatic dar de caracter. Zace îmbrăcat în cămaşă şi cravată, chilot sport şi ciorapi supraelastici. Pantalonii, haina şi pantofii sînt aruncaţi în jurul său, în mare dezordine.

— Amice, fă un efort şi schimbă-ţi poziţia, că amorţeşti şi faci circei ! îl invit, bătîndu-l uşor pe spate.

Se ridică cu greu, sprijinindu-se în mîini, de parcă ar face genoflexiuni, apoi se rostogoleşte pe spate, oftînd zgomotos. A întredeschis ochii, deranjat de lumina puternică din cameră, şi clipeşte mărunt.

— Unde mă aflu, sir ?

— Într-o cameră de hotel.

— Ei, fir-ar al dracului ! îşi aşază mîinile sub ceafă, se întinde din mijloc şi cască zgomotos „aaah". Cum dracu' am ajuns aici ? Îndură-ţi-vă de sufletul meu păcătos, sir, şi spuneţi-mi cum mama dracului am ajuns aici ?

— Mister total, Tedi ! N-o să-ţi vină să crezi, dar ai fost răpit de-o farfurie zburătoare, plină cu un corp de balet... numai cadine, una şi una, Tedi !

— Pe naiba, sir ! Nu am eu bafta asta ! oftează distrus, adaptîndu-se luminii puternice izvorîtă din şapte-opt becuri. Nu mi se putea întîmpla mie aşa ceva, sir ! Un păcătos ca mine luptă din greu pînă pune laba pe o femeie de calitate... Sînt sărac lipit pămîntului, sir, şi fără parale te pricopseşti rar cu o damă mai acătării, cu toată condiţia mea fizică, pentru care mi-am atras, totuşi, aprecieri favorabile ! Nu, zău, cum am ajuns aici ?

Oftează trist şi se scoală în fund, lipindu-şi, o vreme, fruntea de genunchi.

— Doamne-dumnezeule, mă simt îngrozitor ! Parcă sînt bătut, sir ! Călcat în picioare ! Isuse, cred că o să mor ! Ce nefericire, sir ! Cînd voi muri eu, se va zgudui întreaga planetă..., nori de pucioasă se vor înălţa din crăpăturile planetei..., vaiete îndelungi vor sfîşia eterul... sînt un păcă-

tos prăpădit și de nimic, sir ! Dar, de fapt, dumneavoastră cine sînteți ? Cinstit, cine sînteți ?

— Locotenentul Rujan, de la miliția județeană...

— Ca să vezi ! Ați fost azi la cîrciuma aia nenorocită, greșesc ? La „Broscoiul verde", da ?

— Asta-i adevărat, Tedi !

— Isuse, ce naiba am făcut ? Nu, zău, ce-am făcut ?

— În aceste condiții nu putem discuta, Tedi ! Îmbracă-te, spală-te și pe urmă...

— M-am bătut cu cineva, așa-i ? se interesează fără vlagă. Precis m-am bătut cu cineva..., simt că nu mai am nimic întreg în mine, sir ! Probabil am fost ciomăgit zdravăn, că abia respir... Vă rog, spuneți-mi, unde sînt ? În ce punct de pe amărîta asta de planetă se află hoitul meu nenorocit ?

— Ți-am mai precizat, Tedi ! Te afli într-o cameră de hotel. În camera unei doamne, reține !

— Ca să vezi ! își plimbă privirile rătăcite și ridică un bichini de pe mochetă. Este al Magdei, spune, și-l aruncă pe pat. Deci, cu ea m-am culcat în nenorocita asta de noapte. Isuse, cît sînt de păcătos...

— Tedi, fă un efort și scoală-te ! Te afli în camera unei doamne, și nu-i voie...

— Dar unde-i voie ?

— În camera ta, Tedi !

— În camera mea ? Camera mea-i un cavou, sir, acolo merg doar cînd voi muri... Isuse Cristoase, cînd voi muri se va zgudui..., sînt un nenorocit, nu se va zgudui nimic... voi muri ca un cîine..., ca un cîine !

— Tedi, ar fi cazul să mergi în camera ta !

— În cavoul meu, sir, vreți să-mi spuneți ! Merg, dar, pentru dumnezeu, spuneți-mi, ce am aici ?

— O vînătaie, Tedi !

— Și aici ? indică bărbia.

— Tot o vînătaie !

— Mă dor coastele, sir, de parcă am fost călcat în picioare. Cred că m-am bătut cu cine..., pardon, am mîncat bătaie de la cineva. Dacă aveți răbdare îmi amintesc ! Îmi urlă scăfîrlia asta ca o scoică, dumnezeule !

— Mergem, Tedi !

— Voi face tot ce-mi stă în putință, sir ! Dați-mi o mînă de ajutor ! Vă rog din suflet, ajutați-l pe nenorocitul Tedi, spaima gazonului...

Îl ridic de subsuori și-l instalez pe un fotoliu, apoi îi așez în brațe haina, pantalonii și pantofii.

Cu cîntec, înainte marș ! Vorba vine ! Îl pilotez cu dificultate, iar din prag mă ajută și recepționerul sau responsabilul, că toți par a fi șefi prin unitățile hoteliere.

— Isuse, unde-i camera mea ?

— Nu-ți face griji, Tedi !

Recepționerul scoate o legătură de chei și ne introduce într-o cameră aidoma celei a Magdei, unde ne întîmpină un aer curat și răcoros. Fereastra era întredeschisă.

— Isuse, ăsta-i cavoul meu ! Aici aș vrea să mă înmormîntez pe veci... Sir, vă e milă de mine ? izbucnește în lacrimi. Zău, mă dor oasele... Ce bătaie am încasat, doamne, ce bătaie ! Poate nu mă credeți, dar îmi amintesc, vag, cu cine m-am bătut. Mă credeți dacă vă spun ?

— Fără îndoială, Tedi !

— Nu, n-o să mă credeți... Pot să fac un duș în hotelul ăsta nenorocit ? i se adresează recepționerului, sau responsabilului, ce-o fi fiind el.

— Numai dacă sînteți în stare ! i se răspunde cu acreală.

— O să mă tîrăsc ca un vierme ce sînt.

Își smulge cravata și cămașa cu enormă dificultate, aruncîndu-le lîngă pat.

— Sir, de acum mă descurc singur, dar vă rog din suflet, spuneți-mi unde-i nenorocita aia de baie. Pentru dumnezeu, sir, fiți serviabil cu un tip nemernic... Ce as al gazonului am fost, Isuse !

Pornește nesigur spre baie, sprijinindu-se de pereți, și-și face loc în cadă, cu chilotul sport și ciorapii pe el. Apa izbucnește zgomotos, stropind aproape toată încăperea.

— Sir, uitați-vă la coastele mele ! geme întristat.

— Ești plin de vînătăi, Tedi !

— Vreți să mă credeți sau nu, vă privește, însă toată pictura asta abstracționistă am căpătat-o aseară. Știți cine mi-a făcut-o ?

— Numai dacă-mi spui tu, Tedi !

— Isuse, cît sînt de nenorocit ! Asta-i opera lui sir Vasi Lovrin. Ce bătaie mi-a tras, doamne-dumnezeule ? Dar și eu l-am pocnit. Ah, ce l-am mai pocnit ! Pe crucea mea că i-am tras cîteva... Sînteți în stare să mă credeți, sir ?

— Mă voi strădui, Tedi ! Va trebui să mă convingi.

— Pe dumnezeul meu...

— Este o probă neconcludentă.

Îl chem pe recepționer și-l sfătuiesc să-l vegheze pe Tedi pînă își face băița : avem nevoie de el într-o stare cît mai corespunzătoare.

— Eu vă părăsesc pentru puțină vreme : sînt așteptat de o damă brună și n-aș vrea să sufere, draga de ea ! Aș fi profund nefericit dacă s-ar întîmpla una ca asta.

*

Doamna Magda se recondiționase excelent, acoperindu-și fața, gîtul și brațele cu tot soiul de sulemeneli artistic tencuite și zugrăvite. Avea talent și, recunosc, gust. Sînt destule femei care aruncă pe ele cosmeticele în așa hal, încît poți să juri că vor să-i îmbolnăvească de inimă pe băieții sperioși, sau pe cei care visează urît. Doamna Magda știa ce are de făcut cu pudrele, alifiile, rujurile și alte soluții și pomezi. Dacă mai punem la socoteală faptul că fusese înzestrată cu un fizic din ale cărui proporții doar o ușoară tendință de îngrășare putea fi considerată un cusur, ne dăm seama că natura a știut să fie darnică. Fie-mi permis să observ că acest amendament, legat de proporții, este — la urma urmei — o chestiune de gust. Prefer aceste persoane celor slabe, de-ți faci vînătăi și cucuie cînd le atingi. Pe buletin nu părea să aibă mai mult de patruzeci și cinci de ani, o vîrstă la care brunele sînt în plenitudinea farmecului și experienței. Mai ales !

— V-am făcut să așteptați enorm ! se scuză zîmbindu-mi languros și-mi indică un fotoliu.

Îi urmez semnificația gestului și mă trezesc cu ea în fața mea, topindu-mă din priviri, după ce a tîrît celălalt fotoliu atît de aproape, încît genunchii noștri abia se ating. La doi-trei milimetri distanță. Ca și cum n-ar fi !

— Aveam o presimțire că veți veni... M-am gîndit la dumneavoastră..., sînteți atît de delicat și fin... Cam timid. Vă prinde bine, deși...

Să fim serioși : dacă ar ști ce curaj zace în mine, ar lăsa-o mai moale. Parol !

Brunele à la Magda sînt firi visătoare și contemplative, dominate de plăcerea de a fi permanent pe primul plan al interesului celor din jur. Le încîntă publicitatea, pe care și-o fac cu orice preț, insistînd pînă la a fi penibile în dorința lor de a place și a constitui subiectul atenției și preocupării celor cu care vin în contact. Teama de ridicol le roade ca o carie și se aruncă automat în întîmpinarea oricărei situații favorabile, pentru a nu le rata prin studiul îndelungat al partenerilor, care — eventual — nu le pot fi favorabili. De aici, le pasc numeroase decepții, pe care le compensează de fiecare dată cînd izbutesc să-și apropie pe cineva, acceptînd fără preget aventura. În general, viața interioară le este foarte intensă, trăiesc numeroase închipuiri, îmbinînd realitatea cu ficțiunea. Din nefericire, de fiecare dată cînd și-au atins țelul, dragostea lor se degradează, pînă la indolență, pierzînd stima și interesul partenerilor, care le abandonează fără remușcări, devenindu-le — nu rareori — cei mai înversunați dușmani.

— Aveți mîini frumoase ! îmi comunică languros, pipăindu-mi genunchii și degetele așezate pe ei. De ce nu vă îngrijiți unghiile ?... Aveți unghii atît de delicate, dar nu-s cizelate. Cînd vă abateți prin București, vreau să vă recomand un laborator de manichiură, o cunoștință a mea, specialistă de clasă...

Magda avansează către încheieturile mîinilor și-și vîră degetele pe sub manșetele cămășii. Nu-mi dau seama unde vrea să ajungă, dar dacă-i trece prin gînd că mă înfioară, pipăindu-mi coatele, se înșeală. Nici măcar nu mă gîdil !

Aflați că bruna asta apetisantă a pus ochii pe mine. Ține-te bine, Rujan !

— Stimată tovarășă Roncea, îmi dau seama că vă deranjez și vă cer, din capul locului, scuze...

Se uită la mine alertată, frînîndu-și operațiunea de masare a degetelor, încheieturilor și antebrațelor mele.

— Soțul dumneavoastră, care deja a sosit în oraș (face ochii mari-mari), este foarte neliniștit de dispariția dumneavoastră...

— Mircea e un sensibil, consimte neconvingător. Nu are, totuși, motive obiective. Încrederea lui în mine este nezdruncinată, de asta sînt sigură.

— Fără îndoială ! Însă ați plecat cu Tedi într-o stare destul de gravă ! Era după un consum consistent de băuturi alcoolice...

— Tedi e un as al volanului ! Poate să fie beat mort, conduce fără cusur...

— Prin prisma legii circulației, sînt de altă părere, stimată tovarășă Roncea !

— Dacă-i nevoie, plătim amenda. Mircea ne va da, de îndată, banii pentru amendă... Mircea plătește !

— Sînteți amabilă să-mi povestiți cum a decurs voiajul dumneavoastră în S ! Vă asigur că-i în interesul serviciului și că mă preocupă depoziția dumneavoastră, nu banii. Pentru cercetările în curs, mă plătește statul, nu Mircea ! Aveți cuvîntul !

Își retrage mîinile și le așază în poală, nervos, ca un artist începător, care nu știe ce să facă cu ele.

— Tedi a condus ca un as al volanului !

— Are mai puțină importanță. V-a mai însoțit cineva ?

Mă pîndește prudent, ca o pisică, toată dulceața din priviri i s-a topit.

— Domnul Ladislau Gabor, prieten de casă al domnului Vasile Lovrin. Un domn... distins și bine educat.

— Puteți să vorbiți liber. O doamnă atît de pregătită pentru discuții, ca dumneavoastră, nu are nevoie de întrebări ! îi dau apă la moară.

— Aș prefera întrebările.

Teama congenitală a acestui gen de brune își face simțită prezența în expresia feței și-n atitudine. Vina este a ei, că m-a tratat ca pe un porumbel tocmai bun de jumulit.

— Ați avut incidente pe drum ?

— Nu !

— Ladislau Gabor de ce a părăsit petrecerea de la „Broscoiul verde" ?

De ce a plecat ea și Tedi nu avea rost să o întreb, în linii mari, mă lămurise Mircea : pe motive de... zburdălnicie !

— Voia să meargă la București. N-am înțeles de ce și nici nu m-a interesat.

— Unde a coborît în S ?

— În centru, lîngă o circiumă...

— Didileaua ! o ajut.

— Tot ce se poate, eu nu-i cunosc numele. A zărit mașina domnului Vasile Lovrin și a rămas acolo, căci voia să discute ceva cu el. Iar nu am înțeles ce anume și nici nu m-a interesat.

— Ce ați făcut după ce ați ajuns la hotel ?

— Ne-am cazat..., apoi Tedi, sensibil cum e, mi-a făcut declarații.... însă, e un copil, e dulce, dar e un copil, n-aș vrea să înțelegeți altceva.

— Eu înțeleg numai ce-mi spuneți dumneavoastră ! fac pe naivul. Cît au durat drăgălășeniile lui Tedi ?

— O oră ! Îl iubesc într-un fel, dar nu ce vă închipuiți dumneavoastră...

— Eu nu-mi închipui nimic ! A trecut, deci, o oră ? o îndemn, deși sînt sigur că, temătoare cum e, voi scoate de la ea fiecare vorbă cu forcepsul.

— Apoi, Tedi s-a culcat.

— Pe mochetă ?

— Da.

— Doamna Magda, devin mai intim, știți, eu nu am venit aici numai să-mi studiați unghiile ! Vreau să știu cît timp a fost Tedi plecat ?

Deschide ochișorii pînă la limita admisă de pleoape. Nu se așteptase, draga de ea, să știu despre vizita lui Tedi, în oraș.

— Încă o oră !

— Ce v-a spus cînd s-a reîntors ?

— Fleacuri, nu l-am luat în seamă. Era mult mai beat decît înainte..., de fapt, luase o sticlă de coniac cu el și probabil o băuse între timp...

— Unde a băut-o ?

— ....

— Doamnă Magda, să presupunem că eu știu unde a fost Tedi și ce a făcut acolo ! Ce vă împiedică să fiți sinceră ? Banii lui Mircea nu vă pot scuti de o declarație completă, fiți sigură !

— Unde putea să se ducă ?

— De pildă, la Vasile Lovrin !

— Știați ?

— Nu-mi dau seama, de acum, cine-i anchetatorul și cine-i interogatul ! Continuați !

— A fost, într-adevăr, la Vasile Lovrin.

— De ce ?

— Tedi e un copil naiv..., se îndrăgostise de prietena lui și-i făcea curte, ca un fraier... Pur și simplu, ca orice om la băutură, s-a hotărît, s-a hotărît să-i facă o vizită ! Tedi e un copil mare și naiv...

— Copilul ăsta s-a bătut cu Vasile Lovrin și v-a povestit cînd a revenit plin de vînătăi.

Doamna Magda izbucnește în lacrimi, stricîndu-și opera de înfrumusețare cosmetică.

— Se luminează de ziuă, doamna Magda ! Cum doriți : declarați sau nu, Mircea nu vă poate ajuta cu nimic. Vă asigur.

— A fost la Vasile Lovrin..., dar era singur... Tedi l-a provocat și s-au bătut... a venit distrus, sărmanul... distrus. E un copil. Deși bătut măr, se mai și laudă : „L-am lăsat lat pe sir Vasi". Așa-i el teribil : mănîncă bătaie și se laudă. Cum se îmbată, se leagă de cîte unul și nu se lasă pînă nu încasează...

Îi întind un formular de declarație și o sfătuiesc să consemneze tot ce mi-a spus, fără să omită nimic. Tedi și Ladislau Gabor mă interesează ! Se așterne pe treabă fără tragere de inimă, în timp ce mă pregătesc să o las singură pentru această operațiune, spre a-i face o nouă vizită lui Tedi.

— Vasile Lovrin cred că-i tare supărat. Asta nu i-o mai iartă...

— Cine știe ? Deocamdată Vasile Lovrin a murit niței. Nu știu dacă-i mai țin de cald scuzele lui Tedi.

Duce o mînă la gură și rămîne îngrozită.

— Scrieți ce am convenit, doamnă Magda !

Tedi este freș ! Îmbăiat, pieptănat, ras, îmbrăcat și încălțat. Mîinile și capul îi tremură de parcă ar fi cuprinse de friguri. Stă cu coatele pe masă și așteaptă.

Alături, pe un fotoliu, cu mîinile împreunate, ca un creștin la rugăciune, dormitează recepționerul sau responsabilul, că tot nu știu exact ce rang are.

— Sir, merită un păcătos ca mine atîta atenție ?

— Mai ales, Tedi ! Să recapitulăm, băiete ! Te-ai dus la Vasile Lovrin ! De ce ? Cum au evoluat evenimentele ? Din ce v-ați luat ? Cum a decurs bătaia ? Se poate ?

— Se poate, sir !

— Sînt numai ochi și urechi, Tedi !

— Respectele mele, sir ! Aflați că sînt un păcătos de fotbalist care a trăit din paralele încasate de la o fermă agricolă, unde eram angajat și de unde primeam salariul, deși nu am trecut în viața mea pe acolo... Într-o zi, l-am întîlnit pe sir Vasi Lovrin care fusese șef, pentru scurt timp, la acea fermă..., din vorbă-n vorbă ne-am împrietenit... ne-am apropiat, că eu n-am fost prieten cu nimeni niciodată... sînt ca vaca, sir, dau cu piciorul... Tipa aia a lui mi-a intrat în sînge, căci de felul meu sînt lacom : cînd văd o femeie tabăr pe ea ! A rezistat ani de-a rîndul... ea nu-i Magda sau ca altele... așa-i că sînt un ticălos nenorocit, sir ?

— Te ascult, Tedi ! m-am eschivat.

— De la o vreme, între ei și-a vîrît dracu' coada, nu se mai suportă. Mai ales ea. Cretin cum sînt, mi-a trecut prin cap să nu pierd prilejul. Ea nu mă ia în seamă, dar eu — ca bărbat — am dreptul să încerc ! E dreptul meu, sir, nu ? La cîrciuma aia afurisită, am înțeles că legătura lor s-a rupt și am plecat ca un bezmetic după dumneavoastră... a trebuit să o iau și pe Magda, căci — fără Fiatul lor — nu puteam să dispar. V-am pierdut, însă, pe drum. Am zărit mașina lui Vasile Lovrin, iar Ladislau Gabor a intrat într-o curte unde aflase că s-au cazat binefăcătorii noștri... P-ormă, am dus-o pe Magda la hotel... ca să-mi fac curaj, m-am luat iarăși cu băutura... în fața la o cîrciumă de-a voastră am zărit mașina... și am intrat în casă... acolo... Apoi ne-am bătut !

— Poți să fii mai explicit, Tedi ?

— Eram beat turtă, sir ! Totul era în ceață, mai am în cap doar crîmpeie... Sir Vasi m-a ascultat... Îi spuneam s-o lase dracului în pace că nu mai e pentru el... are nevoie de cosciug, de acum, nu de amantă. I-am dat să bea din sticla cu coniac, dar m-a refuzat, Isuse ! Și-am turnat în mine ca un dobitoc. Doamne-dumnezeule, cît am băut ! Cred că l-am înjurat, că m-a pocnit... M-a pocnit rău de tot ! Am plîns ca un dobitoc și l-am făcut porc rîios, dacă n-o lasă pe fata aia; tot îl lasă ea... Și am băut pînă am terminat toată sticla aia... pe urmă, mi-a mai tras o bătaie, sir ! Isuse, cîți pumni a cărat în mine... Cînd beau, înnebunesc ! Îi întărît pe cei din jurul meu și mănînc bătaie...

Tedi plîngea, cu capul așezat pe mîinile încrucișate pe masă. Îl las să-și verse obida și reluăm firul amintirilor. Lacrimi — lacrimi, sentimente — sentimente, dar eu anchetez o crimă, sau măcar o tentativă de omucidere, în cel mai bun caz, brunelor ! Sentimentalismele, în astfel de împrejurări, mă pot face apt pentru altceva decît pentru a fi detectiv.

— Ai stat așa, de lemn Tănase ?

— L-am pocnit și eu, sir. Isuse, ce l-am mai pocnit ! Sir Vasi nu se aștepta și l-am prins pe picior greșit. Știți, dobitocii ăștia sînt obișnuiți să scoată untul din mine, iar eu să nu ridic nici un deget. M-am dus în el cu capul și pumnii, ca dintr-un arc, sir. Cred că m-am și împiedicat de ceva, altfel nu-l loveam în așa hal. L-am văzut zburînd ! Doamne-dumnezeule, pe sir Vasi îl văd, ca prin vis, cum zbura ! S-a lovit cu fruntea de marginea patului... a pîrîit ceva, sir ! Patul sau capul... Pe crucea mea, că a pîrîit ceva. Odată l-am lovit, dar bine, cît pentru toți pumnii pe care mi i-a îndesat...

— Tedi !

— Vă ascult, sir !

— În ce termeni te-ai despărțit de Vasile Lovrin ?

— Înfiorători, sir !

— Vorbește, băiete !

— Dar, oare, mă veți crede ?

— Asta rămîne de văzut. Dacă-mi vei aduce, iarăşi, pe dumnezeu martor, mă tem că nu !

— Jur pe ce am mai scump... deşi, eu nu am nimic pe care să pun preţ... spun adevărul ! l-am lăsat pe sir Vasi Lovrin lat. Fruntea îi plesnise... ţîşnea sîngele din el ca dintr-o vacă înjunghiată ! A reuşit doar să se tîrască pe pat şi acolo a rămas. Arăta îngrozitor...

— Tedi, eşti în stare să scrii toate astea ?

— Scriu, sir ! Toată viaţa am fost un fraier şi un încurcă lume... Pentru sufletul meu păcătos, fie-vă milă de mine, şi spuneţi-mi ce s-a întîmplat cu sir Vasi ! Nu de florile mărului aţi venit glonţ la mine !

Ce ştie el cît am alergat pînă la această oră ! Ba, am mai arestat şi un criminal între timp !

— Eşti capabil să suporţi ?

— Aşa-s obişnuit, sir !

— Vasile Lovrin a murit !

— M-aş fi mirat dacă ar fi rămas în viaţă !

— Acum, mai declari în scris tot ce mi-ai povestit ?

— Mă jigniţi, sir ! Sînt un ticălos, dar nu lipsit de demnitate !

*

Am văzut destui criminali trăsniţi, absurzi pînă la a-ţi provoca mila, dar ca Tedi nicidecum. Fie vorba între noi, este încă loc suficient pentru îmbogăţirea experienţei. Ce-i mai grav în toată istoria asta ? Că Tedi se recomandă ca un criminal foarte serios. Autentic ! Or, noi (vă exclud pe dumneavoastră, brunelor !) am mai pus mîna pe unul. Amîndoi cu recomandări legale, pe bază de probe ! Bun ! Să vedem ce va spune şi Garrison cînd i-l voi duce plocon.

Băiat simpatic şi săritor, Tedi se luptă cu stiloul să-mi demonstreze ce fiară zace în el : „Subsemnatul Theodor Bălan, fiul lui şi al..." Etcetera ! Restul îl ştiţi, fetelor, am avut grijă să vă las cu ochii pe noi, pînă acum. Şi la fel voi proceda în continuare. Parol !

Munca noastră titanică este întreruptă de dorinţa unei persoane brune, care arde de nerăbdare să mă vadă. Firesc, este Magda. Şi-a isprăvit compunerea. Ba, a avut

timp şi să-şi îmbunătăţească priveliştea, după efuziunea sentimentală, însoţită cu averse, ce-i provocase unele stricăciuni pe obrajii ei delicaţi.

— Nădăjduiesc, domnule locotenent, că mi-am făcut conştiincios datoria ! mă abordează mult mai liniştită decît o lăsasem singură în faţa colii de hîrtie, cu antet. Cu ce vă mai pot fi de folos ?

Toate astea se întîmplă pe hol, în faţa camerei lui Tedi. Am lăsat uşa întredeschisă, atît cît să ţin sub observaţie ambele fronturi. Magda se orientează şi ea în consecinţă, trece în partea protejată de uşă, fără a fi văzută din cameră, şi se pregăteşte să mă ia cu asalt.

— Cred că veţi fi mulţumit de contribuţia mea sinceră, pentru lămurirea cazului... Vreau să spun că-mi pare rău de Tedi, dar dumneavoastră sînteţi cel care împărţiţi dreptatea !

— Doamna Magda, vă asigur că v-aţi făcut datoria nu numai faţă de mine..., încerc să-i stăvilesc expansiunea corporală. În numele societăţii, pe care o reprezint în acest moment, vă asigur că aţi procedat just...

Nu se lasă pînă nu-şi plimbă degetele prin părul de la tîmplele mele. Hotărît lucru, bruna asta a pus ochii pe mine şi nu vrea să mă scape cu nici un chip.

— Mă întristează şi îngrijorează soarta lui Tedi.

— Aveţi motive, doamnă ?

— Va fi arestat, da ?

— Aici nu vă pot furniza veşti precise, întrucît altcineva decide. Procurorul este cel în măsură să precizeze diagnosticul... penal.

— Desigur, va dovedi multă înţelegere. Ce fel de om este ? mi se vîră-n suflet şi mai abitir.

— Fin şi delicat ! o imit. În privinţa unghiilor, le are aidoma celor ale mele ! o iau peste picior.

— Abia aştept să-l cunosc.

— Veţi avea prilejul, fiţi sigură. Dar dacă-l vei lua la pipăit şi periat, precis nu va aprecia farmecele dumneavoastră. Ar trebui să-mi mulţumiţi pentru această informaţie.

— Vă mulţumesc ! îmi urmează sfatul fără pic de entuziasm, mai mult din principiu.

— Bine faceți, doamna Magda !

Și-i iau declarația din geanta întredeschisă, care-i atîrna pe umărul stîng. Mă retrag, zîmbindu-i îndatoritor.

— Mai rămîneți prin preajmă. Mircea trebuie să vină dintr-o clipă într-alta și n-aș vrea să vă caute prea mult.

Tedi și-a isprăvit nuvela, avînd ca temă amorul său zbuciumat și deznodămîntul din camera de oaspeți a doamnei Moraru. Pune punct și-mi rămîne la dispoziție.

— Tedi, străduiește-te să mă însoțești.

Responsabilul sau recepționerul ne urmează toropit de somn. Pe urmele noastre pornește, ca un dulău de vînătoare, mohorîta brună apetisantă, doamna Magda.

În hol, cădem în brațele lui Mircea. Ceilalți petrecăreți, smulși de la „Broscoiul verde", se luptă pentru un pat unde să-și lepede trupul dornic de odihnă.

— Mircea, ne-ai lăsat fără un ban în buzunar...

— Mii de scuze ! Asta nu mi-o iert ! recunoaște, plecîndu-și vinovat capul.

— Nici eu, Mircea ! Știai că Tedi a fost arestat ?

— E o noutate pentru mine ! tresare vizibil impresionat.

— Ești bucuros ? Te rog să-mi spui : ești bucuros ?

— De ce-mi rupi inima, iubito ?

— Pentru că stai ca o cizmă, Mircea. Nu faci nimic !

— Dă-mi o sugestie, iubito !

— Banii, Mircea, banii !

Magda a alunecat într-o zonă de frămîntări fără cap și fără coadă. Am mai văzut asemenea persoane, care-și pierd controlul cînd sînt în situații limită și-și varsă amarul pe cei apropiați. Dar Magda întrece măsura.

— Cîți, iubito ?

— Nu știu ! cade cu brațele încolăcite pe umerii micuțului Mircea și izbucnește în lacrimi. Închipuiește-ți : Tedi este un criminal ! Cri-mi-nal ! Recunoaște că nu-i de conceput, dar e adevărat.

— Magda, puterile noastre sînt atît de mărunte...

— Dar banii, Mircea ? Banii... ? Ai uitat banii...

— E tot ce pot așeza la temelia fericirii lui. Pentru tine, Magda, numai pentru tine o fac, știi foarte bine.

Mi-am dirijat însoțitorul mahmur pînă la Volkswagenul de la intrare, urmat de cuplul Magda-Mircea.

— În numele prieteniei noastre, insinuează tragic bruna apetisantă, permiteți-ne să-l însoțim pe Tedi pe ultimul său drum.

— Nu mergem la cimitir ! o încunoștiințez.

— Ne permiteți ? insistă.

— Sir, ce dracu' vor ăștia ? Magda, pentru dumnezeu, nu te da în spectacol !

— Tedi, *noi* te iubim...

— N-are rost. În noile condiții, iubirea voastră nu mai valorează nici cît o frecție la un picior de lemn !

— Tedi, nu fi rău !

— Sînt realist, fericiților care veți trăi o mie de ani, trăgînd de bani ca de elastic ! Adio !

— Mircea, cum poți să rămîi insensibil ? Acționează, pentru dumnezeu, ia o atitudine, de ce ai rămas țeapăn ?

— Cît costă ? se mobilizează Mircea.

Îl instalez pe Tedi în Volkswagen și mă așez la volan, cu o poftă nebună să ne luăm tălpășița. Dar Magda se apucă de mînerul portierei și insistă în isteria-i de cea mai bună calitate.

— Mircea, mă lași singură ?

— Dragă, nu sîntem de capul nostru !

Iată un om lucid.

— Poftiți ! bat în retragere, sătul de atîtea scene. Însoțiți-ne dacă asta vă e cea mai aprigă dorință.

Îl încadrează pe Tedi, prăbușit fără vlagă pe bancheta din spate, Magda îl îmbrățișează compunînd o scenă de falsă desperare.

— Lasă fleacurile, o repede, te comporți ca o țoapă !

— Tedi, nu ți-e rușine ?

— Nu-mi e !

— De ce, Tedi ?

— Pentru că, *ledi*, m-ai vîndut locotenentului la suta de grame. Realist, ți-a dat cu șutul, și acum, în lipsă de altcineva, îmi sari de gît, după ce ai declarat cuvînt cu cuvînt și amănunt cu amănunt tot ce ai știut despre mine. Cum dracu de nu ți-e jenă să mă albești cu pupatul, după

ce ai încercat să-l faci *groghi* pe locotenent ? Lămurește-mă și pe mine, *ledi*, nu cumva să mor cu atîtea lipsuri în cultura generală !

— Tedi, pentru tine...

— Las-o baltă, Magda. Mircea, ridică-i moralul, că i-a alunecat în pantofi. V-ați supărat pe mine, sir ? mi se adresează.

— Nicidecum, Tedi !

— Am vorbit urît despre dumneavoastră, sir, după cum bine ați observat.

— Am cele mai bune păreri despre oamenii sinceri, și tu ești unul dintre aceștia !

Jur că am spus adevărul.

Demarez către instituția unde nu-i loc pentru lăsat pe tînjală. Însoțitorii mei — cîte persoane, tot atîtea dispoziții sufletești — se pupă, se alintă, încearcă să-și ridice moralul la cote acceptabile.

— Te vom vizita la vorbitor, Tedi, nu vom lipsi niciodată, scumpule. Uite, Mircea este de acord...

— Pe dracu' ! O să-mi aruncați portocale peste gardul penitenciarului ! Veniți-vă-n fire, *ledi !*

— Nu vei lipsi din sufletul nostru nici o clipă...

— Magda are dreptate ! îndrăznește să-l mobilizeze și Mircea, înțepenit pe banchetă, într-o atitudine demnă. Gîndurile noastre înaripate vor fi pururea alături de tine ! Te vom aștepta...

— Pe dracu, sir ! Eu ies de la pîrnaie peste douăzeci de ani. Atunci, Magda va fi o babă nostimă, înconjurată de pechinezi și pisici siameze, iar tu, Mircea, precis, oale și ulcele !

— Tedi, ești un porc ! îl certă palidă torida doamnă, masîndu-și alintat tîmplele.

— Magda, te rog să fii îngăduitoare. Dragul nostru Tedi e într-o stare nervoasă deplorabilă.

— Dar e porc ! reia jalnic, dar fără convingere. Tedi, spune că ai glumit, te rog din suflet !

— Nu am glumit, *ledi !* Și, ca să fii mai liniștită, reține că nici eu nu mă voi afla într-o situație prea fericită : voi cheli, îmi vor cădea dinții, vor atîrna pieile pe mine. O

ruină, *ledi* ! Sir, daţi-mi o mînă de ajutor, să scap de efuziunile astea nenorocite !

La discuţii asemănătoare ai prilejul să asişti, ca detectiv, pînă ţi se acreşte sufletul. Parol, brunelor !

Azi să nu vă îndrăgostiţi de mine !

Am neţărmurita bucurie de a face cunoştinţă cu o foarte preţioasă parteneră de „afaceri" detectivistice : doamna Moraru, în persoană. Abandonează, de la propria-i înălţime, o sacoşă doldora cu masă verde. Furajele dumneaei — ridichi, salată, ceapă şi spanac — se revarsă artistic în faţa fotoliului pe care se aruncă oftînd profund, ca un alergător sufocat la cursele de maraton.

— Domnule, eşti mulţumit de mine ?

— Pînă peste cap ! o asigur.

Se serveşte din ţigările mele şi mă îndeamnă să-i dau un foc. Plin de solicitudine, mă conformez.

— Tovarăşa Moraru...

— Doamna Moraru, mă avertizează.

— Fie ! Doamna Moraru, v-am solicitat, acum, în zori de zi, pentru cîteva amănunte...

— De la mine să nu vă aşteptaţi la amănunte ! Ori îmi cereţi lucruri de mare greutate, ori mă lăsaţi în pace. Eu încă nu mi-am terminat de făcut piaţa. V-o spun *franş!* Ne-am dat naibii.

— Gînd la gînd cu bucurie ! Esenţial şi la obiect. Ce vi s-a părut mai interesant în viaţa scurtă, trăită în locuinţa dumneavoastră, de fostul chiriaş — Vasile Lovrin ? !

— Ce a fost suspect, vreţi să întrebaţi ?

— Sînteţi pe calea cea bună ! admit.

— Domnule, mare noroc aveţi cu mine ! Asta şi vreau : să vi-l dau pe mînă pe criminalul ăla !

— Drăguţ din partea dumneavoastră ! întind mîinile, de parcă trebuia să-l aibă în sacoşa cu furaje.

— Stai blînd ! Nu-i la mine ! Da' te ajut, că ne cunoaştem de atîta vreme. Eu te iubesc...

— Azi, vă rog să nu vă îndrăgostiți de mine. Spuneți-mi care-i *criminalul ăsta* și vă rămîn recunoscător cît nu vă închipuiți ! Vă rog !

— Dom'le, uite cine-i : un bărbat înalt, slăbuț, blond, șarmant. Zici că-i Kirk Douglas. Frumos, dom'le, cum n-am văzut decît de două ori în viața mea, o dată la Paris și a doua oară la Monte Carlo...

— Da' ce-ați căutat pe acolo ?

— Concursuri de frumusețe, dom'le ! Am rupt gura Europei, cu gingii cu tot ! Am poze în jurnale, dacă nu crezi...

E clar : Madam Moraru, devenită, ba Miss Europa, ba Miss Univers, a zăpăcit o spuzenie de odrasle ale lumii bune de pe continentul nostru și de pe cele învecinate.

— Vă ascult cu tot respectul !

— Așa trebuie ! Dom'le, bărbatul ăsta șarmant i-a făcut de petrecanie lui ăla...

— Ce vă face să credeți ?

— Ai răbdare ! mă pune la punct gloria frumuseții mondiale interbelice, aducînd la sacoșa mamă salățile, ridichile și ceapa verde, evadate pe covorul biroului. Ochii mei au văzut multe, iar urechile au auzit și mai și...

Probabil, în tinerețe, i-a plăcut viața pe întuneric !

— Dom'le, băiatul ăsta...

— Parcă spuneați că-i de vîrsta lui Kirk Douglas ?

— Păi, ce ?... Era bătrîn ? Bătea în șaizeci de ani. Vrei să spui că era bătrîn ?

În alte împrejurări, mi-aș fi scuipat în sîn. Mă rog, față de septuagenara Miss Europa, tipul respectiv era un puști. Nu mi-am dat seama !

— Aveți dreptate. Iertare !

— Vine, deci, băiatul ăla de două ori. O dată se ceartă la cuțite cu chiriașul meu, cum îl cheamă... ?

— Vasile Lovrin...

— Așa ! Se ceartă cu el, apoi pleacă.

— Ați văzut și auzit toate acestea ?

— Mai e vorbă ? Iese băiatul ăsta blond, înalt, slab și elegant în stradă, nervos ce nu s-a mai pomenit, se uită la mașina aia, se învîrte pe lîngă ea, o pipăie, îi deschide ușa, se așază, se scoală, iese... Nervos, nervos, de nu mai știam

ce să cred. P-ormă, iar a venit în casă... Şi iarăşi strigăte, ceartă, ţipete... Am bătut în uşă „Domnule, aici e o casă onorabilă, cum vă permiteţi ?" Îmi trecuse somnul, cînd l-am văzut pe ăsta...

— Pe cine ?

— Pe criminal, domnule ! Pe băiatul ăsta, slab, înalt, elegant, de vreo şaizeci de ani...

— Ce făcea ?

— Nimic ! Numai că...

Se uită la mine, precum pisica la şoarece.

— Ei ?

— Ei, ce ? Este că mori de curiozitate ?

— Este ! confirm sătul de atîta mister.

— Era plin de sînge !

— Poate vi s-a părut ! încerc să-i strunesc elanul descripţiei, cuprins spontan de presimţiri întunecate.

— Cum adică ?

— De unde ştiţi că putea să aibă sînge pe el ? Poate se pătase cu vopsea roşie, miniu pe plumb, ploşniţe, suc de roşii, ciorbă de lobodă...

— Domnule ! mă opreşte jignită. Era sînge. Între sînge şi bulion e o diferenţă... ?

— Dacă era de oaie, capră, vacă...

— ...sau găină ? ! Domnule, dacă-ţi face plăcere, eu declar că era pătat cu borş ! Dar la ce-ţi ajută ?

Chiar aşa ? ! Brunele mele dragi, începe să se învîrtă pămîntul cu mine : nici măcar nu avem un mort adevărat şi nu ne putem mişca de atîţia criminali ! Dacă o ţinem în ritmul ăsta, pînă deseară îmi semnez singur ordonanţa de reţinere !

— Era sînge ?

— Sînge !

— Declaraţi şi în scris ?

— Cum vă convine ! Cunosc franceza, spaniola şi germana chiar şi cînd stau întinsă pe pat.

— Bine ! mă hotărăsc. Scrieţi aici pe româneşte tot ce aţi văzut şi auzit. Încă ceva : cum era îmbrăcat *puştanul* ăsta de şaizeci de ani, slab, înalt, elegant, şarmant şi aşa mai departe ?

— Într-un costum *havan*, cravată bej, pantofi maron. Grizonat, roşcat-blond ! O splendoare !

— Amin ! Şi încă ceva : nu aţi observat cumva, la el, vreun aparat de fotografiat, blitz... role de film ?...

— Domnule, dumneata eşti dracu in persoană...

— Vă mulţumesc, doamnă ! Injuria dumneavoastră mă flatează. Vă dau cuvîntul meu !

— Nu-mi vine să cred ! se înduioşează doamna Moraru.

— Vă rog să declaraţi în scris tot ce mi-aţi povestit ! îi întind un formular tip, fără să-i mai dau explicaţii pentru fiecare rubrică : de cînd ne cunoaştem. presimt că a-i da indicaţii în plus ar constitui o gravă jignire.

Cu toată încrederea de care pot da dovadă, o las să depene autograf peripeţiile din cursul serii. În semn de suprem respect, o las să-şi redacteze memoriile singură, in compania furajelor şi mobilierului din biroul meu. Omagiile mele !

Pe hol, mă ia în pieptu-i bogat înfierbîntata doamnă Magda. Privirile-i mieroase aşterneau sirop pe mine.

— Domnule locotenent...

Să vedeţi că iarăşi mă iubeşte cu disperare. Aşa este, brunelor ! Fiţi atente !

— ...un *bărbat* atît de *delicat* şi *fin* ca dumneavoastră are posibilitatea să înţeleagă chemarea sentimentelor unei femei pătrunse de tristeţe...

— Eu sînt sensibil la durerile întregii planete ! o asigur.

— Dar *pentru mine*...

— V-am mai asigurat de întreaga mea consideraţiune, dacă nu mă înşel...

— Am văzut că-l preţuiţi pe Tedi !

— Cam lungă introducere, doamnă, nu vi se pare ?

— O fac pentru a mă înţelege...

— Nu vă mai străduiţi atît. Veniţi la obiect !

— Din clipa în care v-am văzut, am citit în ochii dumneavoastră o pasiune adîncă..., pătrunzătoare !

— Prea mare-i adîncimea pasiunii mele, ca să ajungeţi pînă acolo !

— Am citit...

— Eu nu pot fi citit ! Tradus, da ! Însă nu de dumneavoastră. Sînt zîmbitor, amabil, dar din obligaţie profesională, reţineţi ! Ce aveţi să-mi comunicaţi ?

Sînt cam dur, însă altfel nu se poate, la cazul în speță : dacă merg pe aceeași cale a amabilității profesionale, risc să fiu greșit înțeles.

— Eu vă iubesc și stimez...

— Azi, vă rog, să nu fiți îndrăgostită de mine ! Am atîtea sarcini pe cap și-s atît de frînt de oboseală, încît amorul ăsta pe bandă îmi luxează încrederea în semeni. Fie-vă milă de mine, doamnă ! Mai iubiți-i și pe alții !

De piatră să fi fost și tot ar fi priceput !

— Pentru Tedi intervin...

— Lăsați-l în pace ! După cît îmi amintesc, v-a sfătuit să-i cumpărați portocale...

— Unde-i acum ?

— A fost reținut preventiv !

— Arest ?

— Cam așa ceva. Unde se află el acum, e bine mersi, nu-l plouă, nu-l ninge, nu-l bate vîntul și are ceaiul asigurat. Dacă țineți cu tot dinadinsul să faceți o faptă măreață, străduiți-vă din răsputeri să aveți grijă de Mircea. În S fetele-s năbădăioase, doamnă, și-l lasă fără o para în pungă. Zadarnic veți striga „Banii, Mircea !", că nu-i veți găsi nici un ecou favorabil prin buzunare.

Mă iartă, în sfîrșit, lipsindu-mă de drăgostea-i clocotitoare. Respir ușurat. Vorba vine, căci întunecate gînduri mă iau în primire, tocmai acum, cînd la orizont nu se află numai afacerile mele profesionale, ci și lumina tulbure a zorilor : ne așteaptă o zi cel puțin la fel de afurisită. Dați-mi voie să mă explic : bărbatul înalt, slab, distins, *șarmant* (doamna Moraru se pricepe mai bine la făcut astfel de aprecieri), blond-roșcat, cu aparat de fotografiat, care a bîntuit toată seara prin locuința lui Vasile Lovrin..., văzut de tractoriști și Tedi... auzit „zgomotos" de doamna Moraru și observat plin de sînge tot de dumneaei..., ei, bărbatul ăsta, „om de casă al lui Vasile Lovrin", nu era altul decît Ladislau Gabor. În plus, batista găsită în camera cu pricina avea cusute inițialele „L.G." ! Batista purta urme de unsoare, asemănătoare celor de pe cheia franceză... După ce avea să se efectueze analiza spectroscopică, știam precis !

Vreți să vă fac un scenariu ? Aflați : Ladislau Gabor, omul de casă, înfășoară batista pe cheia franceză a lui Costache — tractoristul păgubos, pentru a nu-și lăsa amprentele. îl lovește pe Vasile Lovrin. Se umple de sînge și pleacă, amprentele lui Costache rămîn pe cheie...

Ba, cîteva minute mai tîrziu, aflu că Tedi nu a fabulat ; amprentele de pe sticlă sînt ale lui. Numai ale lui, a se reține.

Ce amețeală ! Pînă nu-l ascultăm și examinăm pe Ladislau Gabor, nu are rost să ne mai lansăm în speculații. Face rău la ten.

Nu trebuia să-l trimit pe Diaconu după Ladislau Gabor. Acolo, la București, se află o cheie a afacerii, iar eu am considerat misiunea lui Diaconu ca pe o simplă formalitate. Am lipsuri, recunosc !

În replică, stau la o parolă cu centralista și o rog să ia legătura urgent cu mine — îi aduc la cunoștință numerele de telefon unde pot fi găsit — de îndată ce Diaconu dă un semn de viață. Și asta se întîmplă destul de repede.

— Te-ai odihnit pe bancheta din spate ? încerc să-i fac un pic de conversație introductivă.

— N-a fost chip : șoferul a gonit nebunește ! aud în receptor.

— Bravo lui ! Sfătuiește-l să procedeze așijderea la întoarcere !

— Inutil : are cutia de viteze în el, nu poate circula decît cu peste o sută de kilometri pe oră.

Ba, bine că nu ! Altfel lucra în altă parte, la vreo cooperativă sau mai știu eu pe unde !

— M-ai liniștit ! Uite ce trebuie să faci...

Și încep instruirea : costumul și cămașa lui Ladislau Gabor — îi spun culoarea — să fie căutate și aduse de îndată. Prezintă mare importanță, nici vorbă că da ! Aparatul de fotografiat... ? Da, avem nevoie de el. Nu-mi dau seama exact cît ne va fi de folos, dar trebuie.

— Am înțeles !

— Și nu te supăra pe șofer dacă zburdă, la fel, către S ! Este mai mult decît recomandat.

Mă asigură că a priceput. Îmi spune că postul telefonic de la care vorbește este în apropierea blocului unde locuiește Ladislau Gabor. În cîteva minute va fi acasă la el. Spor la muncă !

Fiecare cu cadavrele noastre !

Apropo de filmele acelea ! Dodea mă asigură că, pînă seara, vor fi developate. În privința celor fotografice, despre care Costache pretindea că le-ar fi văzut la Ladislau Gabor, în clipa cînd i le dădea lui Vasile Lovrin, aflu că se găseau în buzunarele hainelor semidefunctului nostru.

— Developează-le, bătrîne, și-ți rămîn îndatorat...?

— ... toată viața !

— Exact !

Adică niciodată, să fim bine înțeleși !

— Negativele vor fi developate într-o oră. Pozitivele, însă, nu trage nădejde că le vezi pînă după-amiază. Sînt obosit, nedormit... Clocotim de entuziasm, dar articolul ăsta, în condițiile cînd ești obosit, poate fi dăunător. Pentru o oră, trag pe dreapta : cu un expert criminalist răpus de oboseală nu se poate face treabă de calitate, notează-ți ! Eu pot să stau pe baricadă permanent, dar nu-ți va fi de mare folos.

Mie-mi spune ? Deja s-a instalat și-n subsemnatul un soi de amorțeală. Ca să nu mai vorbim de petrecăreți și ceilalți clienți ai noștri : toți au ochii înroșiți și umflați, parcă ar fi efectuat lucrări de sudură fără mască de protecție.

— O.K., bătrîne !

— Bine că te-am văzut și pe tine odată mulțumit !

*

Lume vine, lume trece ! Ca și vremea, fetelor ! Petrecăreții, majoritatea, oftează prin somn, în camerele confortabile ale noului hotel „Muntenia", răsărit ca o brîn-

dușă voinică printre palatele de chirpici și paiantă din S. Visează aventuri galante, petreceri pe Riviera Română, sărmăluțe-n foi de viță, Mercedes-uri la scară, mustrări scrise, baloane, vată de zahăr, detectivi pur sînge, promovări în funcție, triciclete electrice pentru invalizi, amenzi la legea circulației, fructe de pădure, grădini zoologice, briliante, rochii de bal, cimpanzei în mașini decapotabile, culturi de rapiță și in...

Echipa de martori și bănuiți, ce cu onoare dau culoare activității mele dezlănțuite, s-a subțiat binișor : unii-s la arest, alții la hotel..., citiva mai țin, încă, o firavă campanie.

Doamna Moraru își ia un foarte călduros la revedere îndreptîndu-se către piață, pentru a face plinul bucătăriei atotcuprinzătoare din locuința domniei sale.

— Pot să închiriez camera ?

Ginduri ale pierzaniei, fetelor !

— Fără sabotaje, doamnă ! Rămîne sigilată pînă la noi ordine. Să n-avem vorbe !

Și, pe bună dreptate : cine știe ce amănunte noi apar în cazul acesta încîlcit.

— Domnul să te aibă în pază ! îmi urează.

Las-că au grijă șefii ! Și cu asta, salutare ! În orice caz, să nu părăsească urbea, pentru cumpărături prin provincie, căci s-ar putea să mai avem nevoie unul de altul.

Didina ! O, Didina, deși nu a invitat-o nimeni, și-a făcut apariția, după isprăvirea programului la Didileaua. Mișună prin zonă ! O asigur că nu-mi stă în intenție să-i iau vreo declarație, am atîtea încît nu mai încap la dosar. Dar nu pleacă ! Să știți că Didina pescuiește în ape tulburi ! Uite că am dreptate, nasul meu de copoi nu m-a păcălit : îi dă tîrcoale lui Mircea Roncea, a simțit ea că la el e rost de pricopseală și nu-l slăbește. A priceput și el, drept pentru care s-a înfoiat ca un porumbel voiajor. Ca să nu mai vorbim de Magda : rămasă fără Tedi... Eu, insensibil, nu-i recepționez preferințele, riscă să-l piardă pînă și pe anostul Mircea. Bărbatul consort, deși declarat de Magda ca fiind lipsit de inițiativă, s-a trezit la viață și-i face educație Didinei.

— Mircea, mă compromiți ! exclamă preocupata Magda. Mircea, gîndește-te la prestigiul familiei... !

— Draga mea, nu-ţi face gînduri negre ! Această fiinţă gingaşă doreşte să-mi arate oraşul...

— Mircea, eşti orb ? Persoana asta e cu ochii pe banii tăi !

— Draga mea, te rog să-mi permiţi să-mi potolesc setea de cunoaştere... Se poate, Magda, să pui piedici în faţa dorinţei mele fierbinţi de a vizita acest oraş interesant ? Domnişoara Didina va fi un ghid perfect.

— Mă compromiţi, Mircea !

— Nici gînd, dragă !

— Dom' şef, pot să-i arăt lu' prăpăditu' ăsta, oraşu' ?...

— Didino, eu am un cadavru în cercetare... Văd că şi tu te-ai profilat. Ia-ţi cadavrul, arăt spre Mircea, dar să te limitezi la a-i prezenta oraşul...

— Bine, dom' şef, fiecare cu cadavrele noastre.

Le fac vînt tuturor.

Nefericită, Magda îi însoţeşte pe trotuar şi-l ia în primire pe Mircea într-o cu totul altă manieră, convinsă că *jumătatea* sa este de neîntors din graţiile tulburătoare ale Didinei...

— Mircea, banii !

— Dragă, te rog să fii demnă.

— Banii, Mircea ! îşi continuă Magda, teribil de afectată, rolul de bandit. Banii !

Mircea începe să se caute prin buzunare, clipind mărunt din ochii săi încercănaţi. Îi oferă portmoneul, parcă şi-ar fi extirpat un plămîn.

— Îţi ajung o sută de lei, Mircea ! devine totuşi, generoasă. Şi un pachet de „Kent". Atît !

— Dragă, forţezi nota !

— Este destul, Mircea ! Vin vremuri grele ! Să ne mulţumim cu puţin, iubitule !

Avea dreptate Didina : fiecare cu cadavrele noastre !

•

Ladislau Gabor ! O prezenţă impresionantă. De cînd îi tot notăm semnalmentele, imposibil să nu-l recunoaştem. Arată exact cum a fost descris : înalt, slab, blond-roşcat, cu tîmplele argintii, distins, *şarmant* (o citez pe doamna Moraru). Numai costumul diferă de cel cunoscut de noi din

descrierile martorilor și bănuiților : bleu — haina și pantalonii, bleu — maleta supraelastică, bleu — pantofii și șosetele, chiar și înfățișarea poartă o nuanță bleu. Dinții sidefii, toți artificiali, par bleu...

Se așază pe scaunul din fața biroului într-o atitudine de erou fericit, din filmele de reclamă. Își aprinde o țigară „Kent" și sloboade o trîmbă lungă și subțire de fum străveziu.

— Pot să vă adresez o întrebare ?

— Vă rog !

— Cărui fapt i se datorează dorința dumneavoastră de a mă aduce, însoțit, la această instituție ?

— Desigur, numai unui motiv serios !

— Vreau să-l știu !

Iau pachetul adus de Diaconu, în care se află costumul îmbrăcat de Ladislau Gabor în ziua precedentă și-l desfac în fața lui, cu justificată prudență. Pe piept și mîneci se observă pete întunecate, roșii-brune, cum ar spune un criminalist în procesul verbal de cercetare la fața locului. Pe cămașa, aflată alături, petele sînt mai clare, din cauza contrastului. Așa nu poate să arate decît sîngele.

— M-ar interesa, în mod deosebit, cu ce prilej ați pătat costumul și cămașa ? îi comunic.

— Numai pentru atîta ?

— Eu îndrăznesc și numai pentru !... îl informez, ținînd în mînă costumul și cămașa. Sînt ale dumneavoastră ?

— Bineînțeles !

— Cînd au fost create urmele acestea pe costum și cămașă ? Par a fi de sînge...

— Am tăiat un pui !

— Unde ?

— Pe stradă ! M-a rugat o gospodină !

— Ați putea să precizați măcar strada ? Sper că nu o cunoașteți și pe acea gospodină...

— Aveți mare dreptate în privința gospodinei : nu știu cine este. Cît despre stradă, răspunsul este același : nu cunosc numele ei, nu am dat importanță faptului !

— Poate vă amintiți unde s-a întîmplat : în S ori în București ?

Mai trage un fum din țigară, apoi îl returnează calm spre tavanul biroului.

— Nici asta nu aș putea să vă precizez.
— Ce vă împiedică ?
— Am o memorie destul de slabă !
Insolent ! Am mai văzut isteți din ăștia.
— Fiți sigur că vom verifica natura sîngelui și vom ști dacă-i uman sau animal. Vom stabili și grupa sanguină... și tipul — secretor sau nesecretor ! În sfîrșit, ne vom strădui să compensăm amnezia dumneavoastră.
Nu l-am tulburat în nici un fel.
— Mă rog, dumneavoastră vă faceți datoria ! devine oarecum înțelegător, fumînd calm.
— Aseară ați fost văzut în curtea locuinței în care a fost cazat Vasile Lovrin.
— Tot ce se poate !
— Iar, mai tîrziu, ieșind din camera închiriată de el...:
— Nu-i exclus ! Dacă spuneți că am fost acolo, probabil am și plecat !
— V-ați certat cu Vasile Lovrin, asta o știm precis.
— Prietenii se mai ceartă, se mai împacă !
— Dar, după ce ați ieșit ultima dată din camera lui, erați pătat cu..., și-i arăt semnele de pe costum și cămașă. Astea nu-s semne de bună purtare între prieteni.
— Aveți dreptate ! îmi răspunde amabil.
— Ați tăiat „puiul gospodinei" în camera lui Vasile Lovrin ?
— Desigur că nu ! Am glumit...
— Gluma este admisă în alte împrejurări !
— Mai aveți vreo întrebare ? se interesează, strivind țigara în scrumiera de pe birou.
— În camera lui Vasile Lovrin s-a găsit o batistă cu monogramă. Pare a fi a dumneavoastră !
— Tot ce se poate ! Eu am foarte multe batiste.
— Cum vă explicați prezența ei, acolo ?
— Nu încerc să-mi explic ! Nu mă interesează : o batistă costă cîțiva lei și nu-i o pagubă...
— Mă interesează pe mine !
— Nu vă faceți sînge rău : pentru un fleac de batistă, nu merită să ne întunecăm existența.
— Numai că, în apropierea batistei, se afla și un cadavru.
— Asta mă întristează. Nu prea mult, însă.

— Nu vă interesează cine era defunctul ?

— Dacă-i vorba de Sophia Loren, am motive să fiu nefericit : este actriţa mea preferată.

Tipul şarjează tare ! După ameţitul Costache şi romanticul Tedi, iată un bănuit care merită atenţie. Cu ei ne-am descurcat lejer, fără probleme deosebite, cercetările au evoluat dezarmant de anost. Iată că a venit vremea să ne războim şi cu un bănuit de rasă. Mă examinează persiflant şi-şi mai aprinde o altă ţigară, slobozind trîmbe de fum.

— După dispoziţia dumneavoastră, îmi dau seama că nu suferiţi deloc : ştiaţi că nu despre Sophia Loren este vorba. Greşesc ?

— Nicidecum !

— Dar dacă vă voi spune că victima era Vasile Lovrin, ce părere aveţi ?

— Toţi murim, odată şi-odată, domnule locotenent ! Mai din timp, sau mai tîrziu !

— Dar nu în condiţii în care se simte şi prezenţa dumneavoastră !

— Ne jucăm de-a hoţii şi vardiştii ! Conform legii, vă rog să-mi puneţi la dispoziţie un avocat.

— Răspunde el în locul dumneavoastră ?

— Se va strădui. Pentru asta îl voi plăti, domnule locotenent. Iar dacă doriţi să mă arestaţi, eu vă stau la dispoziţie : l-am ucis pe Vasile Lovrin !

— De ce ?

— Nu am chef să răspund la întrebare.

Ca să vezi !

— E secret ?

— Am nevoie de avocat. Cînd îl găsiţi, îi faceţi cunoştinţă cu mine ! În ce direcţie e arestul ?

— Uşor, domnule Gabor !

— Aveţi nevoie de recunoaşterea mea ? zîmbeşte candid. Poftiţi, am scris-o în maşină.

Citesc : „Subsemnatul Ladislau Gabor... născut la... în... domiciliat în... recunosc, singur şi nesilit de nimeni, că l-am ucis pe Vasile Lovrin. Semnătura, data."

Punct. Singur şi nesilit de nimeni ? Să vedem ce părere va avea procurorul.

— Sînteţi amabil să daţi amănunte ?

— Nu !

— Repetați declarația în scris ?

— Firește, dar nici un cuvînt peste cele menționate anterior ! mă avertizează.

O face cu dezinvoltură și se ridică în picioare.

— Pe ce contați, cînd procedați astfel, domnule Gabor ? mă arăt nedumerit.

— Pe dibăcia dumneavoastră, domnule locotenent ! Fie vorba între noi, nu sînt eu criminalul, însă împrejurările îmi sînt nefavorabile. Evenimente, a căror înțelegere mă depășește, m-au prins într-un curent din care numai dumneavoastră mă puteți scoate.

— Cum ?

— Simplu, domnule locotenent ! Cunosc legile, cel puțin la fel ca dumneavoastră : mă așteaptă cîteva zile de arest preventiv, după care mă veți pune în libertate pentru lipsă de probe, asta în măsura în care nu-l veți descoperi, între timp, pe adevăratul autor.

— Vă rog să declarați tot ce știți și...

— Să lăsăm asta în seama dumitale. Nu sînt eu criminalul și mă veți pune în libertate. Deocamdată sînt un bănuit „periculos". Știu ! Din acest motiv am scris autodenunțul. Succes, domnule locotenent !

Afurisită întorsătură !

*

Nu știu cum vă prezentați dumneavoastră în fața propriilor șefi, brunelor. Nici nu vă cer să mi-o spuneți, vă respect discreția. În ce mă privește, destăinuirile de față au intrat în prescripție, drept pentru care-mi permit să fiu din cale afară de sincer.

După ce ne-am zbenguit lejer pe urmele cazului petrecut în drum spre oraș, însă desăvîrșit aici, în S, iată că a venit vremea să mă prezint în fața șefului, pentru a-i raporta, de-a fir-a-păr, tot ce s-a întîmplat. Așez pe biroul dumnealui maldărul de procese verbale, declarații, note de constatare și-i deșert un sinopsis, pe care-l împănez cu amănunte.

— Trei criminali ? Însă nici unul nu știe amănunte despre celălalt. Au lucrat, fiecare, pe cont propriu ! Asta-i cu adevărat interesant. Poate fi oricare dintre ei, sau altcineva...

— Decît nimic...

— Nu sînt de aceeași părere ! În orice caz, pînă nu fac lectura completă și nu-i iau la cîteva întrebări pe cei implicați, nu mă pot pronunța.

Un șef în „domeniu", brunelor, nu se bucură numai de onoruri. Dacă nu mă credeți, aflați că șeful meu, colonelul Chitiu, preia maldărul de hîrtii și destinele bănuiților, victimei și martorilor, trecînd la cîrma „afacerii" ca orice *pălmaș*. Îmi trasează și mie o sarcină : să mă odihnesc treipatru ore. La orizontală. Somn dulce, legănat de vise, dacă-mi convine. I-auzi vorbă ! Abia aștept !

Tot la *nani* sînt expediați Dodea, Sorescu și Diaconu. De urgență. Nu știu cum sînt șefii dumneavoastră, brunelor, dar uite că al meu are nevoie de subalterni *freș*, adică proaspeți și curați la toate capitolele.

— După ce te trezești, vom discuta și lua măsurile de cuviință.

Nu rămîne singur : la căruța cazului se înhamă și procurorul, deși pe el l-am mai sculat, în timpul nopții, de vreo două ori din așternut. Facem noi pe detectivii ai naibii, dar, pîn-la urmă, tot procurorul rămîne să scoată castanele din foc, în fața justiției, dacă în dosarul nostru s-a strecurat și vreun rebut.

Patru ore ? Locotenente, să mergi la camera ta, închiriată în Fața Crivăii — nu-ți vor da pace buldozerele și excavatoarele care, într-o săptămînă, două, îți vor ajunge lîngă recamier ! Mai pierzi și timp cu deplasarea ! Întind patul pliant, în birou, și mă pregătesc să-mi *încarc bateriile* cu odihna prescrisă de șef.

De la spital, Fane număr singular mă anunță că s-a isprăvit operația : pe teasta lui Vasile Lovrin a fost instalată o placă de platină. Dacă va scăpa cu viață, omul ăsta va încurca serios socotelile organelor de ordine de pe aeroporturile internaționale : vor țiui la disperare aparatele cu emisie de radiații... Curată pacoste, brunelor !

Mă vîr sub pătură, o amorțeală dulce mă cuprinde ca într-o cadă cu apă la parametri termici recomandați de medicul curant. Văd ceva brun în fața ochilor mei toropiți și sar ca ars. Fetelor sînt un ingrat, cum rar mi s-a întîmplat vreodată. Am lipsuri, recunosc, dar de această dată nu-mi este permis !

Bănuiți ce am uitat ? Știu precis că ați ghicit ! Creola ! Tocmai pe ea am omis-o ! Nu-i timp pentru autocritică !

Scot cartea de vizită din portvizit : Claudia Negrea, București... strada și numărul de telefon nu vi le dezvălui. Dați-mi voie, să fiu discret, om sînt și eu, nu ?

— Vă sărut mîinile cu toată delicatețea ! mă exprim sincer la telefon, iertați-mi excesul de tandrețe față de o persoană pe care am cunoscut-o atît de puțin și de care m-am despărțit cu nemărginit regret, din pricina mea, firește. Sînt locotenentul Rujan... Ne-am cunoscut ieri... pînă aseară... avem amintiri comune !

— V-ați adus aminte de mine ?

Vocea-i este leneșă, alintată. Creola Claudia se află în pat, sînt gata să jur, așa se alintă femeile sătule de somn, odihnite din belșug, încă nehotărîte să coboare din așternut.

— Mi-a fost gîndul la dumneavoastră ! exagerez, căci în ultimele trei ore, din motive obiective, pur și simplu am uitat-o. Cum ați ajuns la București ?

— Trenurile de persoane sînt *îngrozitoare !* Am depășit momentul și acum trăiesc din amintirile anterioare călătoriei ! mă pune pe jăratec.

— Mă consider un om fericit !

— Sentimentul este reciproc ! mă asigură.

Cum naiba să nu te ia cu călduri ?

— Aș dori să ne vedem !

— Și asta cît mai curînd ! completează, chicotind.

— Ați început să mă înțelegeți.

— Dar nu mă veți mai pune în situația să plec întristată de vreo aluzie...

Punere la punct, după ce am avertizat-o, aseară, că biografia ei constituie o problemă personală.

— Promit !

— În aceste condiții, dați-mi voie să mă consider eu fericită.

E prea frumos, ca să fie și adevărat, brunelor ! Sînt un tip păgubos și nu mă văd în situația de a mă bucura deplin de rezultatele reprizei mele de „curte" în interesul serviciului.

— Azi sînt obosită ! Poate, în zilele următoare !

— Cînd va fi cam tîrziu ! marșez.

— Plecați undeva ?
— Nicidecum !
— Există o altă explicație ?
— Desigur ! Și încă una foarte gravă !
— Nu se poate ! Vă rog...
— Din motive care-mi scapă, deocamdată, prietenul dumneavoastră, Vasile Lovrin, a fost ucis...

După cîteva clipe de tăcere, sînt martorul unei îndelungate demonstrații lacrimogene, mai mult bănuită, justificată de emisia sonoră de la capătul firului. Să o calmez ! Îmi este imposibil.

— De ce bucuriile țin atît de puțin ?... Credeam că vreți să mă *vedeți dumneavoastră*..., de ce m-ați căutat în asemenea împrejurări ?

— Vă cer scuze...

— Vinovată sînt eu ! recunoaște printre suspine. M-am lăsat indusă în eroare de gîndurile mele, crezînd că sînt și ale dumneavoastră.

— Îmi pare rău...

— Sînteți cinic, domnule locotenent ! Ca o piază rea, vă faceți apariția doar atunci cînd oamenii trebuie să sufere ! N-aveți nici o vină : mi-am permis să cred într-o himeră...

Continuă să plîngă în hohote, mai potolit. Sentimentele ei pentru Vasile Lovrin sînt mai puternice acum, decît aseară și chiar decît cu cîteva minute în urmă, cînd m-a abordat ca pe un bun prieten. O, cît de repede s-au stins speranțele mele hrănite de un foc de paie ! V-am spus că sînt păgubos ! Am avut dreptate, n-aș mai fi avut !

— Voi veni îndată ! îmi comunică rece, sec, distant, ca oricărui străin.

— Vă rog să mă scuzați..., încerc să-i modific sentimentele.

— Vă faceți datoria, domnule locotenent ! a oftat deprimată în receptor. În calitatea mea de cetățean, pătrunsă de respectul pentru autorități, vă mulțumesc și voi da curs invitației de a fi prezentă în orașul dumneavoastră... La revedere !

— Pot să vă ajut cu ceva ? am mai încercat o vagă manevră de a-i deturna evoluția pe toboganul ce o îndepărta de mine.

— Precis, nu !

— Să vă reţin un loc la hotel !

— Nu-i nevoie ! Mă descurc singură ! Vă rog să vă faceţi datoria... ca şi pînă acum !

Vocea-i este aspră, egală, de om nefericit şi demn !

— La revedere !

Am sentimentul celui alungat, în plină iarnă, dintr-un culcuş cald şi confortabil.

Autorii între „da" şi „nu"

Aţi făcut o pauză ? Nu ? Vă priveşte ! Eu mă simt excelent : după patru ore de somn pe patul rabatabil, din birou, îmi rad barba crescută curajos peste noapte, în timp ce cafeaua ia proporţii în ibricul de pe reşou. Îi stăvilesc evoluţia la timp, altfel ajungea pe linoleum, de unde — sînt sigur — nu reuşeam să o mai consum. Bine ras, bine frecţionat, încărcat cu sandvişuri din rezerva strategică, plus amintita cafea, iată-mă gata de luptă. Proaspăt, cum le plac brunelor în timpul liber, firește !

Dar, mai abitir şefilor ! Colonelului Chitiu, în speţă !

Mă aşteaptă (uite că mai există şi astfel de şefi) salahorind de zor, cot la cot cu procurorul, în stogul de procese verbale, note de constatare, cărora li s-au adăugat, între timp, altele... ba, şi-au făcut apariţia chiar rapoarte de constatare tehnico-ştiinţifică şi rapoarte de expertiză... Victima, Vasile Lovrin, a ieşit din comă, dar asta nu spune nimic : după o perioadă dificilă, organismul celor greu încercaţi intră într-o relaxare care poate să te păcălească... ; este succedată de perioada critică : tocmai cînd toată lumea, indusă în eroare, răsuflă uşurată, victima moare rapid ! M-am obişnuit cu asta atît de mult, încît perioada de aparentă revenire mă îngrozeşte mai mult decît cea critică.

Iau loc locotenentul Dodea, locotenentul Sorescu şi plutonierul Diaconu.

Mi se oferă prilejul de a trece în revistă toate cele trăite de noi pînă în acest moment : văzute, auzite, pipăite,

mirosite..., ca să nu mai vorbim de părerile personale, pe baza pregătirii de specialitate, a probelor și experienței. Și, de aici, ipotezele.

Pe scurt : avem trei bănuiți ? Avem ! Toți pot fi implicați, doar cîte unul, sau nici unul. V-am lămurit, încît aproape nu vă mai vine să dați ochii cu mine. Aveți răbdare !

Costache Ilie, tractoristul ! L-a amenințat cu moartea pe Vasile Lovrin chiar în prezența mea ? Avea atunci în mînă o cheie franceză ? Ne-a urmărit pînă în S ? După ce a plecat la „Rapidistul melancolic" din gara Ciulnița, a revenit în S ? A staționat în preajma mașinii lui Vasile Lovrin ? În timpul cît, cică, a băut la Didileaua, a rămas singur în fața casei unde fusese cazată victima ? Lîngă „cadavru" s-a găsit cheia franceză cu care l-a amenințat pe Vasile Lovrin ? Pe cheia franceză, care a provocat rana de pe tîmplă, implicînd și fisura cutiei craniene, s-au găsit amprentele lui Costache Ilie ? La toate întrebările, pentru informarea dumneavoastră, răspunsul este „da" !

Theodor Bălan, Tedi — cum i se mai spune, era îndrăgostit la Claudia Negrea, amanta lui Vasile Lovrin ? A premeditat plecarea după cei doi, pentru a-l convinge să renunțe la Claudia ? S-a bătut cu Vasile Lovrin ? Adică — a fost bătut măr de Vasile Lovrin ? L-a lovit pe Vasile Lovrin, pricinuindu-i rana de pe frunte ? Este posibil ca, tot el, în starea de beție în care se afla, să-l fi lovit și cu cheia franceză în tîmplă, deci în zona plăgii vitale ? Este convins Tedi că *l-a ucis* pe Vasile Lovrin ? Răspuns la toate întrebările : „da" !

Ladislau Gabor, omul de casă al lui Vasile Lovrin ! A plecat fără justificare de la „Broscoiul verde" ? I-a făcut o vizită inopinată lui Vasile Lovrin la reședința din S, fiind văzuți certîndu-se de către Costache ? Și-au disputat cîteva rolfilme în curte, afișînd supărarea și discordia ? A fost văzut ieșind din camera lui Vasile Lovrin, plin de sînge ? Au dovedit analizele (asta am aflat-o abia acum) că sîngele are grupa sanguină și tipul (secretor) al lui Vasile Lovrin ? Amprentele de pe clanța interioară a ușii îi aparțin ? Este a lui batista cu monogramele „L.G.", găsită la locul evenimentului ? Petele de unsoare de pe batista lui sînt ase-

mănătoare unsorii de pe cheia franceză cu care a fost provocată plaga vitală ? (s-a efectuat deja, analiza spectroscopică.) Indiscutabil, răspunsul este numai unul : „da" !

Şi-atunci, cine-i criminalul, sau — cel puţin — autorul tentativei de omucidere ?

Costache Ilie : nu a fost văzut intrînd în curte, nu a fost văzut în cameră, nu are urme de sînge pe el (după rănile provocate, imposibil să nu poarte asemenea urme, în măsura în care este el autorul) ! Poate fi autorul ? Nu !

Theodor Bălan, Tedi fotbalistul, asul gazonului, dar şi freneticul degustător de băuturi spirtoase ? A fost bătut de Vasile Lovrin într-un hal îngrozitor ? Sătul de femei, dar cu apetitul deschis pentru Claudia Negrea, putea să ajungă la ea, sau să o piardă, fără a-l ucide pe Vasile Lovrin. Rana produsă de el, cea de pe frunte, nu are caracter vital ! Poate fi el criminalul ? Nu... prea ! Nu, nu ! Sau, cine ştie ?

Ladislau Gabor ! Pluteşte în ceaţă ! Refuză să dea amănunte, se autodenunţă drept criminal, dar ne dă asigurări formale că nu-i el. Mizează pe ceva precis, ştie sau bănuieşte pe cineva, dar nu vrea să-l divulge, avînd încrederea fermă că-l vom descoperi. Iată un om convins că nu sîntem doar nişte bieţi detectivi de provincie, dar asta nu trebuie să ne închidă ochii ! Este adevărat că îmbrăcămintea lui prezintă urme de sînge provenit de la victimă, dar poate că el a venit la faţa locului după comiterea faptei, a încercat să-i acorde primul ajutor, însă a renunţat, considerînd că-i inutil şi — în aceste împrejurări — s-a pătat de sînge. Nu-i exclus ca batista s-o fi folosit examinînd cheia franceză, în astfel de situaţii reacţiile sînt imprevizibile. Tulburat de nenorocirea lui Vasile Lovrin, amintindu-şi că s-a certat cu el în prezenţa unor martori oculari, a părăsit locul faptei, uitînd-o acolo, pur şi simplu. Cît despre amprentele de pe clanţa uşii interioare, acestea rămîn, de obicei, în urma unui om care nu-i implicat : dacă el era autorul, şi-ar fi premeditat fapta, ar fi şters amprentele, şi-ar fi luat batista... Nenorocirea, pentru noi, e că Ladislau Gabor tace. Dar asta ne îndreptăţeşte să-l considerăm a fi veritabil autor al infracţiunii ? Desigur că nu !

Ce facem brunelor ? Lăsăm totul baltă și ne apucăm de cultivat roșii, spanac și salată verde ? Țineți-vă aproape de mine, dragele mele, așa cum v-am mai rugat ! O scoatem noi la capăt !

*

Dragele mele, polițiștii și ziariștii pentru a le ieși „șnur" dosarul ori reportajul, sînt obligați să răspundă la cinci întrebări obligatorii : cine ?, cînd ?, unde ?, de ce ? cum ? Au dat răspunsurile exacte, se pot prezenta cu fruntea sus în fața șefilor și a opiniei publice.

Noi nu avem nici un răspuns la aceste întrebări. Ne aflăm, așadar, tot la capătul drumului.

Înainte de a ne împărți ordinele de rigoare, colonelul Chitiu ne citește stenograma unui interogatoriu al tractoristului Gică.

„De cînd îl cunoașteți pe Vasile Lovrin ?"

„De mulți ani !"

„Precizați împrejurările !"

„Lucram la o așa-zisă fermă.... un punct de lucru de pe Bărăgan. Aveam ca șef un fost ceferist, Ion Preda, de fapt — șeful atelierului mecanic. Într-o zi, s-a prezentat un individ ca fiind noul nostru șef, pe postul girat de Ion Preda. Ne-am dat seama imediat că era în necunoștință de cauză, habar n-avea de realitățile din agricultură. Dar nici nu a făcut purici la noi : după douăzeci și patru de ore, a dispărut de parcă nici nu ar fi existat. După cîțiva ani, am aflat că Ion Preda a murit din cauza acestui individ. Costache și alți colegi au jurat că, dacă vor pune mîna vreodată pe el, să-i facă de petrecanie !"

„Cunoașteți amănunte asupra morții lui Ion Preda ?"

„Nu !"

„Cine ne poate da lămuriri ?"

„Fiica lui : Doina Preda. Ea a fost de față cînd l-a nenorocit pe Ion Preda..."

„Unde o putem găsi ?"

„Lucrează ca educatoare într-un sat de lîngă S."

Șeful îmi pune pe masă o adresă : satul Motîlva. Și mai adaugă încă un ordin : că în acea Motîlva trebuie să plec fără doar și poate, pentru a discuta cu Doina Preda, educatoarea, fiica acelui fost șef de fermă, girant — de fapt ; după ce termin audierea să trag o fugușă prin stațiile C.F.R. de pe liniile ce duc spre Urziceni și Ciulnița. De ce ? Ladislau Gabor avea asupra lui un bilet de tren conform căruia părăsise orașul la orele douăzeci, iar el fusese văzut în casa doamnei Moraru la orele douăzeci și două ! De unde concluzia că a coborît din tren și a revenit în oraș. A se reține !

Dodea e sfătuit să-și ia trusele și să pornească degrabă în direcția imobilului doamnei Moraru. Înainte de a intra în curte, să poposească, împreună cu doi mecanici destoinici, și să examineze antichitatea lui Vasile Lovrin, mașina aceea dichisită, de pe vremea bunicii. Prea s-a defectat aburisita ca la comandă, tocmai în centrul orașului !

După care, ca să nu stea degeaba, să-i amprenteze pe toți petrecăreții de la „Broscoiul verde", inclusiv pe Claudia Negrea, de îndată ce va descăleca în S. Eliminăm ce-i de eliminat și așa mai departe...

Doar Sorescu și-a luat la revedere de la acest caz, revenind la „brigada diverse".

— Bătrîne, cînd mai prinzi vreun criminal (cel puțin ; harnic cum te știu, imposibil să nu mai faci rost de încă o turmă), te rog să mi-l arăți și mie !

— Vei fi servit !

Drumul spre Motîlva trece prin Amara. Dar să lăsăm vizitele de agrement pentru altă dată.

Căutăm provincia

De mult nu am văzut meticulozitatea personificată. Puștii de la grădiniță din Motîlva dau iama spre mine și mă trezesc în pragul unei percheziții cum eu nu am izbutit să le-o fac altora.

— Dă-ne și nouă pistolul matale, nene !

Mă iau la pipăit şi scotocit pe toate părţile, metodic şi operativ, că abia reuşesc să scap teafăr şi cu obiectele din dotare rămase în inventarul meu.

— Copii, treceţi la jocurile voastre ! îi somează un soi de caporal cu fustă, o brună subţirică, înaltă, cu păr ondulat coborît pe spate. Imediat, la jocurile voastre !

Mă părăsesc fără tragere de inimă : parcă nu erau sătui de raţele, lebedele, jocurile de construcţii şi alte obiecte material didactic pentru preşcolari ? !

— Nu v-am reţinut numele !

— Locotenent Rujan !

— Cred că-i un grad foarte mare ! îşi dă cu părerea.

— Şeful meu v-ar contrazice ! Poate, mai tîrziu, cînd mi se va rări părul, îmi vor cădea dinţii şi-mi voi cumpăra cămaşă cu burtă, o să vă dau o veste îmbucurătoare. Deocamdată nu sînt decît locotenent.

Nu pricepe mare lucru.

— Copiii nu-s însoţiţi, toţi, de părinţi şi încalcă regulile de circulaţie...

E clar, vede în prezenţa mea alt scop.

— Tovarăşă Doina Preda, vreau să vă cer cîteva lămuriri în legătură cu tatăl dumneavoastră, Ion Preda.

— A murit de cîţiva ani.

— M-ar interesa împrejurările în care s-a petrecut dispariţia lui.

— După atîta vreme ?

— Niciodată nu-i prea tîrziu.

Îşi compune o figură tristă, ochii verzi i s-au aburit. Ridică din umeri, strîngîndu-şi, lîngă corp, mîinile afundate în buzunarele halatului.

— Tata a murit de... inimă ! Diagnosticul exact vi-l voi preciza după ce revăd actele de deces. A fost o întîmplare tragică de care mă consider vinovată. N-o să mi-o iert toată viaţa.

— M-ar interesa amănuntele referitoare la acest eveniment.

— Îmi va fi foarte greu.

— Încerc să vă înţeleg.

O urmez în camera educatoarelor, cu un sentiment pe care nu-l pot avea decît neamurile celor ce-şi dezgroapă morţii înainte de şapte ani de la înmormîntare. Doina

Preda își șterge cîteva lacrimi pe furiș, evitîndu-mi privirea. Ce să fac, brunelor, asta-mi este meseria, nu mi-a fost dat să vă ies în întîmpinare cu brațele pline de flori în chip de june prim.

— Am un moment de slăbiciune ! se scuză, ștergîndu-și lacrimile. L-am iubit mult pe tata. Dar nu l-am înțeles atunci cînd trebuia.

Doina Preda este o brună plăcută, din categoria celor cu simț practic, cu gesturi simple, veșnic în căutarea unui prilej care să le facă utile.

— O cafea ? o spune pe un ton neutru, semn că încearcă să prelungească momentul destăinuirilor.

O face fie pentru a-și reveni, fie spre a-și pune în ordine ideile, așa cum numai o brună din categoria ei poate să procedeze.

— Cum doriți ! îi dau mînă liberă.

La urma-urmei, dragele mele, am tot interesul să-mi rezolv necunoscutele cît mai bine și presimt că Doina Preda mă poate ajuta. Însă trebuie să mă las nițel și „pe mîna ei". Sincer să fiu, dincolo de acest *trebuie*, intervine și plăcerea de a mai dispune și altcineva de mine, asemeni șoferilor care trec pe locul din dreapta și-i lasă și pe alții la volan.

Pregătește „ustensilele", adică reșoul, ibricul, cești le... Între timp, intru în regula jocului imprimată de Doina Preda — este educatoare de patru ani, după terminarea liceului și-a ales această profesie pentru care consideră că are vocație. Desigur și-a dorit altceva, dar e o persoană adaptabilă. A voit să dea examen la facultate, însă tocmai în acea perioadă a intervenit dispariția lui Ion Preda...

Orice subiect am aborda, tot la Ion Preda ajungem. Toarnă cafeaua în cești și rămîne în așteptare. Locotenente, îmi ordon, bruna interlocutoare este gata pentru dispută, treci la cîrma jocului !

— Numele de Vasile Lovrin vă spune ceva ?

— Da ! Sigur că da !

Rămîne pe gînduri, două cute verticale, între sprîncene, i se adîncesc neplăcut, iar buzele i se subțiază.

— Numele lui îmi spune atît de multe, încît nu aș mai voi să aud de el ! Dar pentru că ați întrebat de Vasile Lovrin, cred că-i în interesul serviciului dumneavoastră

și mă văd nevoită să fac o excepție, trecînd peste aversiunea ce mi-o provoacă acest om...

— Cînd l-ați întîlnit ?

— Cu patru ani în urmă..., imediat după ce am terminat liceul...

— Ion Preda îl cunoștea mai demult ?

— Și încă foarte bine. Are chiar un jurnal din acea perioadă. Vă interesează ?

— Fără doar și poate !

Îl cheamă pe un puști și-l instruiește calm, cu o înțelegere care-i ridică băiatului prestigiul în propriii ochi: Să meargă acasă la ea și să-i ceară, „tovarășei Preda", (maică-sa, desigur) mapa cu coperta grena. Îi notează pe un bilet ce să ceară, nu cumva să uite pe drum, furat de alte preocupări.

— Locuim aici în sat, eu și mama, de la moartea tatei. Cîteva luni a stat singură în S, apoi a venit alături de mine. Viața este mai liniștită, cît se poate spune că-i astfel...

— Deci Ion Preda și Vasile Lovrin se cunoșteau la data cînd dumneavoastră ați aflat de existența lui.

— După cum v-am precizat.

— Pînă aduce băiatul jurnalul tatei, v-aș ruga să-mi vorbiți despre împrejurările în care l-ați cunoscut pe Vasile Lovrin. Aveți ceva împotrivă ?

— Fiind vorba de o excepție, mă voi strădui să vă aduc la cunoștință cinstit și corect totul, chiar dacă amintirile vor arunca o umbră neplăcută asupra mea...

— Vă ascult cu toată atenția.

— Dacă doriți, notați-vă, iar atunci cînd aveți neclarități, opriți-mă și adresați-mi întrebări, asigurîndu-vă că nimic din ce știu nu vă va fi ascuns.

— Vă ascult.

Și a pornit pe cărările lunecoase ale amintirilor.

Nunta

Un oaspete incomod

Potop de călători au coborît din acceleratul de navetă, inundînd peronul. Prin mulțime, își făcea loc un țăran îndesat, bronzat excesiv — pielea de pe față și mîini devenise maronie-neagră — , cu păr castaniu decolorat, ieșit pe sub borurile pălăriei gri, îmbîcsită de transpirație pe la marginile cordeluței ; sprîncenele stufoase și perciunii lungi musteau de transpirație, care-i aluneca în șiroaie ce se reuneau sub bărbie. Își dezbrăcase haina de tergal și o ducea pe brațul stîng, mai mult alunecată peste o raniță kaki. Pălăria îi coborîse spre ceafă și, din cauza aglomerației, cămașa ieșise din pantalonii în culoarea hainei. Tîra după sine o fetișcană înaltă, cu tenul alb și curat, de parcă nu fusese atinsă de razele soarelui, cu păr lung, negru, în valuri pe umerii dezgoliți pînă aproape de piept. Fata, îmbrăcată într-o rochie bleu, model midi, înota timidă, urmîndu-l speriată pe țăran, lovindu-se cu pieptul micuț, mai mult ghiciț, de ranița pe care încerca să o ridice, de pe brațul stîng, spre umăr.

— Telefonăm, aflăm adresa și ne aruncăm în primul tramvai.... Mai mult de o oră nu facem pînă în Berceni ! îi striga țăranul, parcă să-i facă curaj.

La capătul peronului au rămas cîteva minute în așteptare, căutînd disperați pe cineva din mulțime.

— Dacă-ți spun că nu ne așteaptă nimeni...

— Telefonăm ! a hotărît țăranul, prinzînd-o protector de braț. Ne descurcăm noi, nu-ți face griji. În orice caz, în gară nu dormim.

Pe scările din apropierea stației de taxiuri, telefonul era ocupat : vorbea precipitat un tînăr furios, care încerca să-l convingă pe interlocutor :

— Vă rog să înțelegeți că nu pot să merg singur. Convingeți-o !... Nici pe vremea bunicii dumneavoastră nu stăteau cucoanele în casă pentru o prăpădită de migrenă.

În imediata apropiere, lîngă bordură, aștepta un Ford Taunus, cu portiera dinspre volan larg deschisă. De pe bancheta din spate, îl urmăreau alți doi tineri, un băiat slăbuț, îmbrăcat în costum blue-jeans, cu un tricou în dungi, marinărești și o fată în rochie de in topit. Băiatul era aproape beat și-i striga dramatic celui de la telefon :

— Pentru dumnezeu, sir, dă-o dracului ! Un gentleman ca dumneata să se milogească de-o pațachină, zău că nu te înțeleg...

— Tedi, ești oribil !

— Este un eveniment deosebit și nu-mi pot permite să merg oricum ! se răstea băiatul instalat la telefonul public. Tedi, tacă-ți gura ! l-a apostrofat, acoperind receptorul cu palma, apoi a revenit cu patimă. Dacă ținea *neapărat* să se îmbolnăvească, trebuia să *ne* anunțe din timp : „Măi Nae, Laie, Drace... sîmbătă mă love ște damblaua, nu conta pe mine !“ Nu ? Nu era normal așa ? În plus, *dumnealui* se va face foc ! Îl știți pe *dumnealui*...

Țăranul își așezase rucsacul alături și-și îndesa cămașa în pantaloni, în timp ce fata îmbrăcată în rochia bleu îi scutura haina de praf. Așteptau răbdători să termine băiatul elegant, în costum de ceremonie, disperat de lipsa de înțelegere a preopinentului.

— Las-o dracului, sir, ce dumnezeu ?! îl îndemna colegul din mașină, aplecîndu-se spre portieră, peste fata în rochie de in topit, care își aprinsese o țigară și fuma plictisită.

— Nu, zău, las-o baltă ! a intervenit și ea, vădit indispusă. Chiar ar trebui să te grăbești, George, e în interesul tău să plecăm ! Găsești altă fată...

Acel George a abandonat telefonul și a revenit, furios, în mașină. Refuzul formulat la capătul firului îl scosese din sărite.

— Domnișoara a căzut cloșcă, băieți! Migrenă gravă, auzi ce tîmpenii poate îndruga mă-sa! Pe mine mă duc? Aiurea, îl așteaptă pe lăutarul ăla de cursă lungă, azi sosește din turneul în țările semicalde și nu vrea să rateze un cartuș de *Kent*, o brichetă cu gaz și alte fleacuri de doi poli...

Țăranul a reușit să vorbească, dar șansele lui erau la fel de palide:

— Nu ne-au așteptat la gară! se plîngea cuiva. Cum?... Vin abia mîine?... Ei mi-au spus... Da, aveți dreptate, trebuia să le telefonez din provincie, însă noi am rămas înțeleși acum o lună..., da, știu, știu, că oamenii își schimbă programul de la o zi la alta, însă, pînă mîine, ne așteaptă o noapte... La dumneavoastră nu se poate? Aveți invitați? Ei, nu-i nimic, ne descurcăm noi că nu sîntem copii...

Fata și cei doi băieți din mașină abandonaseră discuția despre acea persoană ingrată și-i urmăreau pe țăran și fata în bleu, cu un interes în creștere.

— Mergem pe la hoteluri! a hotărît țăranul, agățînd receptorul. Nu sînt locuri, dar poate găsim gazde de ocazie...

— Copii, cum o găsiți pe țărăncuța asta în bleu? s-a interesat, încă neliniștit, George. Dați-vă avizul!

— În principiu, corespunzătoare, sir, dar nu-i pentru un prinț ca dumneavoastră, credeți-mă!

— Ai înnebunit? I-a șomat fata în rochie de in topit, scuturînd scrumul țigării peste portieră. Zău, ai niște gusturi...

— Rochia-i rurală strică decorul, sir! a devenit mai înțelegător băiatul în blugi. Altminteri, fata pare să fie fără cusur: cîteva corecturi vestimentare ar face-o competitivă, pe cuvîntul meu!

— Am hotărît: ea va fi aceea care...

— Isuse, ce mutră o să facă iubitul *dumitale* papa cînd ai să apari cu țărăncuța asta la braț. Zău, sir, pentru dumnezeu, gîndește-te la consecințele ce se vor ivi în bucătăria familiei!

George a coborît din mașină, ca un marinar care a navigat vreme îndelungată pe furtună, pornind ceremonios în întîmpinarea celor doi. Deși făcea eforturi să-și mascheze tulburarea, pe față încă-i rămăsese întipărită nemulțumirea provocată de refuzul ce-i fusese adresat telefonic.

— Închiriem cameră pentru o noapte..., casa noastră vă stă la dispoziție, domnilor ! Cartierul e îndepărtat, dar mașina noastră va anula acest inconvenient...

— Ți-am spus cu că ne descurcăm ? i-a șoptit țăranul fiicei, cuprins de o speranță. Cît ne costă ?

— Atît de puțin, încît nu merită să pierdem timpul cu tocmeala. Poftiți în mașină !... Domnișoară, vă rog să treceți în față..., vă rog, dați-mi rania și sacoșele, a revenit la țăran, după ce fata în bleu a fost instalată pe scaunul din dreapta volanului.

Au așezat rucsacul în portbagaj, apoi au urcat, zoriți, în mașină, George la volan, iar țăranul alături de tinerii de pe bancheta din spate.

— Poate aveți și apă caldă ? s-a interesat, mulțumit, țăranul. Ni s-au îmbîcsit hainele de transpirație.

— În curînd veți fi sub duș !

*

— Unchiule, rămîi pe loc, în cinci minute îți pregătim camera... Nu te mișca de aici ! l-a avertizat, blînd, George, ajutînd-o pe fata îmbrăcată în bleu să coboare. Dacă te întreabă cineva pe cine cauți, spui că ești de-al casei, da ? Să mergem, copii !

George, Tedi și cele două fete au pornit în fugă pe scările unei vile imense, cu etaj, aflată la marginea unei piețe, unde parcaseră autoturismul.

— Tata, vin imediat să te iau ! i-a strigat, antrenată în nebunia noilor cunoștințe. Așteaptă-ne ! a mai spus, nefiresc, de parcă ar fi fost dintotdeauna cu cei trei.

Țăranul a scos rania și sacoșele din portbagaj, pregătindu-se să porncască pe urmele tinerilor, dar inițiativa i-a fost stopată de un portar în vîrstă, care-l măsura cu dispreț afișat.

— Cauți pe cineva, sau vrei să pleci ?

— Eu sînt de-al *casei* ! Am venit cu *unu'* care locuiește în blocul ăsta ! a arătat spre vila uriașă. Mi-a promis că-mi închiriază o cameră pentru la noapte.

— Unde ? Aici ?

— Păi ?! Aici e casa lui...

— Hai, dom'le, fii serios ! Șefule ! a strigat în direcția unui *Opel* alb, parcat în apropierea scărilor. Vezi ce-i cu *agricultură* ăsta, că vrea să doarmă la noi...

— Glumește, probabil !

Un bărbat înalt, elegant, cu păr blond-roșcat și sprîncene decolorate, s-a apropiat fixîndu-l sever.

— Auziți, că vrea să doarmă aici ! a izbucnit în rîs portarul, potrivindu-și centura pe abdomenul umflat.

— Neică, aici e starea civilă.... nu-i de închiriat, i-a zîmbit cu dispreț. Ziua poți să moțăi în hol, dar noaptea-i imposibil. Hei, mă înșel eu sau te cunosc de undeva ? l-a fixat curios. Cred că te cunosc ! a abandonat zîmbetul disprețuitor, devenind grijuliu.

Pistruii de pe față și dosul palmelor i-au devenit maronii, iar ochii i s-au micșorat surprinși.

— Aici nu-i casă particulară, domnule ! s-a eschivat, înciudat parcă de faptul că i-a atras atenția.

— Nu se poate ! Mie așa mi-a spus un băiat ! a arătat spre *Fordul* parcat în apropierea *Opelului*. A plecat cu fii-mea acolo, în casă ! a arătat în susul scărilor ce duceau în vilă. Paștele mamii lui de pușlama, îi rup oasele ! Cum și-a permis să-și bată joc de mine ? Da parcă și eu te cunosc ! i s-a adresat blond-roșcatului elegant și pretențios. Ia stai, să-mi amintesc !

— A, nu ne cunoaștem ! E o confuzie, bineînțeles ! l-a contrazis precaut blond-roșcatul, încercînd să-l evite.

— Ba, da ! Ne cunoaștem !

— E o confuzie ! i-a răspuns răspicat. Vă rog să-l sfătuiți pe dumnealui să părăsească zona ! a apelat la ajutorul portarului.

— Tăticu', hei, măi vere, cu tine vorbesc ! și-a întrat portarul în rol. Întinde-o de pe tarlaua asta !

— Vorbește mai încet și fără să mă faci neam cu tine, s-a înfuriat țăranul. De un sfert de oră de cînd am venit în București, numai peste șmecheri am dat. Mă duc să-mi

caut fata, a intrat acolo, cu golanul ăla... Pînă mă întorc, ai grijă de bagaje ! a abandonat rucsacul și sacoșele lîngă scările vilei.

Avîntul său a fost oprit de o priveliște insolită : prin ușile deschise au apărut, cîntînd vesel, o bandă selectă, de tineri exuberanți și vîrstnici sobri. În mijloc, pășeau un băiat și o fată, mire și mireasă, secondați de un fotoreporter și un operator de filme, cu aparatele ațintite pe ei, de parcă ar fi voit să le scoată ochii.

— Mulți ani trăiască, mulți ani trăiască, la mulți ani !

Țăranul a pornit în marșarier, luat fără veste de torentul apărut pe scări. Printre nuntași, chiar în vecinătatea mirilor, a zărit-o pe fiica lui în rochie bleu, însoțită de tinerii din mașină.

— Tata, e minunat, nu ? îi striga din capătul superior al scărilor. Vino și tu, tata, se fac poze ! Vino, tata ! E voie, da ? l-a consultat pe acel George, care o ținea strîns de braț. E voie ?

— Desigur ! Poftiți ! i s-a alăturat. *Sînteți de-al casei !*

— Ce ți-am spus ?! s-a înviorat țăranul, întorcîndu-se spre portar și lunganul blond-roșcovan, îmbrăcat în costum festiv și mănuși albe. Auzi, te cunosc, știu acum de unde...

— Vă înșelați ! Vă rog să vă vedeți de drum, nu George dispune aici !

Flash-urile se succedau orbitor, aparatul de filmat ciriia strident, în timp ce imensul grup cobora alene, cuprins de excesivă bună dispoziție.

— Tata, de ce ai scos bagajele ?... Plecăm ?...

— Eu vreau să știu exact ce se petrece aici !

Dar țăranul era luat de curent. Și-a revenit abia după ce a plonjat pe bancheta *Fordului*. Peste portieră s-a aplecat lunganul blond-roșcat, apăsîndu-l peste umeri pe George.

— Domnule, nu știam că aveți invitați care nu mi-au fost indicați în protocol...

— Și ce-i cu asta ?

— *Dumnealui* s-ar putea să nu fie tocmai încîntat...

— Dragul meu, uneori mă interesează cum *mă simt eu!* M-am săturat să tot fiu dădăcit.

— Dar, *dumnealui*...

— *Dumnealui* să fie sănătos ! I-o voi spune personal!

Lunganul a mai voit să adauge ceva, dar George i-a îndepărtat mîna ofensat și a demarat printre invitați.

În ceafa țăranului s-a fixat privirea rece, neprietenoasă și rău prevestitoare a lunganului.

*

Vila, ascunsă între lizierele a două păduri, la cîțiva zeci de kilometri de oraș, era înconjurată de copaci ale căror coroane coborau peste ea din trei părți. Doar în fața peronului, pe un platou de ciment, răzbăteau ultimele raze ale soarelui, printre crengi, peste autoturismele parcate pe margini și grupurile de invitați sosiți aproape în același timp cu mașina mirilor.

Onorurile de gazdă le făcea lunganul elegant, adresînd amabilități și saluturi curtenitoare.

— Vă rog să nu vă jenați, sînteți invitatul meu la petrecere ! i-a spus George, intuind un nou refuz din partea lunganului, șef de protocol.

— Ce se întîmplă, totuși ? Mi-ați promis găzduire...

— Azi are loc nunta fratelui meu, fiți binevenit !

Lunganul li s-a alăturat nemulțumit și îngrijorat.

— George, vreau să schimbăm cîteva cuvinte !

— Sînt extrem de ocupat ! Pe aici, domnișoară, i-a cedat trecerea fetei în bleu.

— Măcar cu dumnealui ! a arătat spre țăran.

— Dar să fii cuviincios !

— Prea bine, domnule !

Rămași singuri la marginea peronului, lunganul blond-roșcat și țăranul s-au privit în silă, studiindu-se îndelung, ca doi oameni care nu mai au ce pierde, aflați într-o situație fără ieșire.

— George a făcut o prostie... Acum e prea tîrziu să o corectăm. Aș vrea să încheiem un mic armistițiu...

— Spune !

— Cît timp vei sta aici, să nu dai impresia că ne cunoaștem. Ignoră-mă ! Dacă ți-e greu, te pot despăgubi.

— Adică ?

— Normal : îți plătesc să-ți ții gura ! E clar ?

— Ești un gunoi prea mărunt, domnule Ladislau, ca să am pretenții de la dumneata. Singura răsplată pe care mi-o poți oferi, cu adevărat, este să te văd cît mai puțin. Ajută-mă să mă bucur de așa ceva !

— În regulă ! Poftim după mine !

Invitații continuau să sosească în mașinile ale căror frîne scîrțiiau pe platoul de beton. În grupuri, ori solitari, urcau peronul și dispăreau în salonul de la parterul vilei, întîmpinați de muzicanți și de aparatele de fotografiat și filmat. Operatorul, în culmea extazului, vorbea precipitat în microfonul anexat de căștile ce-i acopereau capul, ca un crainic la stadion.

Un grup de tineri zgomotoși au coborît dintr-un *Fiat* vișiniu. Îmbrăcați în blue-jeans, pletoși, însoțiți de fete în pantaloni strîmți și tricouri viu colorate, au izbucnit în urale, fluturînd mîinile și gențile în direcția camerei de luat vederi. Cineva fluiera strident.

— Iu-huu, maistre Dobrescuuu ! Ura, bandit al microfonului !

Și s-au repezit spre intrarea în vilă, luîndu-l cu asalt pe ciudatul fono-cine-reporter, încîntat de efuziunea tinerilor.

— Iată, prieteni, euforia cu care este înconjurată o nouă celulă de bază a societății. Colegii, toți cei ce i-au cunoscut, încă de pe vremea cînd erau la grădiniță, vin, plini de voie bună, să le adreseze felicitările și urările lor de belșug și viață îndelungată.

— De trei ori „hip-hip-ura !", pentru maestrul microfonului, Liviu Dobrescu ! Acum, unu, doi, trei :

— Hip-hip-uraaa !... Iu-huuu !

Înălțat pe brațe, Liviu Dobrescu, un tip slab, bronzat, îmbrăcat în blugi și geacă de doc, ridica vesel tonul pentru înregistrare, sprijinindu-se cu mîinile pe creștetele tinerilor expansivi, grupați acum pe peron. Aparatul de filmat înregistra întreaga scenă.

— Tinerețea, exuberanța, prospețimea noii generații, striga prin văzduh Liviu Dobrescu, acești prieteni minunați veniți să-și îmbrățișeze cordial foștii colegi...

Privirea lui plutea peste cei din jur, oprindu-se asupra lui Ladislau și a țăranului cu rucsacul pe un umăr și sacoșele în mîini, singurul care făcea notă aparte în masa invitaților. „Ce dracu caută ăsta aici ?", i-a fulgerat prin minte.

— ...invitații, în prinosul lor de recunoștință nestăvilită... vor depăși planul de însămînțări înainte de termen, și, desigur, recoltele vor fi mult mai bogate ! a luat-o razna, cu privirile fixate pe ceafa înnegrită de praf și soare a țăranului.

— Hei, pișicherule, te ții de glume ?

Tinerii l-au abandonat pe reporterul de familie și s-au năpustit chiuind în interiorul vilei.

„Ce caută ăsta, aici ? Ce caută ?...", se întreba, inhibat, Liviu Dobrescu.

— Ce-ai rămas proțăpit ? l-a luat la rost Ladislau, sesizînd impasul verbal al lui Liviu Dobrescu și privirea-i împăienjenită, rămasă pe țăranul transpirat și prăfuit.

— Bună ziua ! l-a salutat scurt, nedezlipindu-și privirea de pe el. Pot să vă rog ceva ?

— Dar repede ! l-a avertizat Ladislau. Se uită lumea la noi. Repede ! i-a șoptit, apoi s-a întors, aparent nepăsător, spre platoul din fața vilei, de unde continuau să apară alți invitați.

— Pauză ! i-a strigat Liviu Dobrescu, operatorului. Bade, i-a șoptit țăranului, nu mă nenoroci, te rog din suflet, ca pe tatăl meu.

— Dar, ce s-a întîmplat ?

— Ce naiba, dom'le, să fim serioși ! Noi ne cunoaștem de atîta vreme !

— Nu ne cunoaștem ! l-a repezit, în silă, țăranul.

— Hai, bre, nu-ți bate joc de mine !

— Vorbesc serios : nu te cunosc ! Javre ca tine nu-mi pot fi mie prieteni sau cunoștințe... Pe asemenea indivizi neisprăviți mă grăbesc să-i uit ! Să auzim de bine !

Departe de a-i oferi liniștea pe care și-o dorea, atitudinea țăranului l-a descumpănit.

— Ce pot să fac pentru dumneavoastră ? Uite, înregistrăm cîțiva metri de peliculă și vi-i fac cadou, să știe și familia dumneavoastră cum arătați pe ecran...

— Familia mea mă știe foarte bine, nu are nevoie de fleacurile tale. Fii pe pace, nu te cunosc !

— Pe cuvînt ?

Țăranul l-a măsurat disprețuitor.

— Crezi că-mi risipesc eu cuvîntul de onoare pentru tine ? Tu să nu pretinzi că ne cunoaștem, căci m-ai jigni, ai priceput ?

— Contez pe dumneavoastră ! continua să se asigure Liviu Dobrescu, încercînd o ieșire cît mai onorabilă.

Ladislau plecase de pe peron, pentru a întîmpina o nouă invitată, o creolă înaltă, îmbrăcată într-o rochie mov, cu un doliu regal, care tocmai cobora de la volanul unei mașini de epocă, mai vîrstnică decît înșiși bunicii acelei femei tinere, cu pielea măslinie și părul negru împletit în cozi ce-i șerpuiau pe piept. Lunganul blond-roșcat i-a sărutat mîna cu afecțiune, înclinîndu-se ceremonios. Fata nu l-a privit, întrebîndu-l, peste umăr, cu o indiferență calculată :

— *Dumnealui* a venit ?

— Încă nu !

— Bine, bine, condu-mă !

Ladislau și creola au pornit spre vilă, într-o atitudine de copleșitoare importanță, de parcă soarta întregii planete le-ar fi apăsat pe umeri. Liviu Dobrescu și țăranul ocupaseră, însă, spațiul de intrare, țăranul — sobru, impasibil, disprețuitor și obosit, iar reporterul ocazional — neliniștit, frămîntîndu-și mîinile, înclinat de mijloc, asemeni ospătarilor cînd aduc comanda la mesele din localuri.

Creola a tresărit.

— El ? Cine-i ?

— Liviu Dobrescu, nu-l mai recunoști ?

— Nu el ! Celălalt !

Pentru o clipă, privirile țăranului și ale creolei s-au încrucișat și, ca la comandă, s-au despărțit într-un consens pe care doar Ladislau l-a intuit.

— Ce caută aici ?

— Dobitocul de George l-a adus !

— Cu ce prilej ?

— S-a-ndrăgostit de fiica ăstuia ! Este partenera lui George la nuntă... Ți-ai fi putut închipui așa ceva, *ieri* ? E scandalos !

— *Dumnealui* știe ?

— Imaginează-ți că nu ! Să vezi ce-o să iasă !

— Invită-l în salonul mic, vreau să-i vorbesc neapărat ! Ce situație stupidă !

— Crezi că merită, *ieri* ?

— Cine poate ști ?

Țăranul își luase pălăria de pe cap și-și ștergea preocupat șiroaiele de transpirație ce i se scurgeau pe gît spre pieptul păros, ieșît prin deschizătura cămășii. Livia Dobrescu îi vorbea precipitat.

— Ai grijă de invitați ! l-a expediat Ladislau. Poftiți, domnule ! i s-a adresat țăranului. Merg înainte, sper că nu vă deranjează. Bănuiți cu cine urmează să vă întîlniți peste cîteva clipe ?

— Mi-am dat seama !

— Prea bine ! Vă urez succes și nu uitați ce mi-ați promis anterior !

— Păstrează-ți calmul obișnuit !

În salonul mic al vilei, o încăpere semicirculară, izolată cu glasvant de salonul mare unde se frămînta masa confuză a invitaților, pereții erau sprijiniți de canapele, iar în mijloc, în jurul unei mese scunde, tronau patru fotolii model *ou*. Așezată pe unul dintre ele, îl aștepta creola. Perdelele din pluș blocau ferestrele înalte și coborau pînă la nivelul covoarelor, estompînd lumina camerei.

— Aș vrea să ne înțelegem repede ! Și omenește !

— Nu pricep la ce vă referiți !

— Ba, înțelegeți foarte bine ! Nu știu cum ați ajuns la această nuntă și ce *urmăriți*, de fapt, dar dacă ținta dumneavoastră sînt eu, vă rog să vă exprimați cinstit și deschis pretențiile !

— Sînt un om lipsit de datorii și de datornici, deci, nici dumneavoastră nu aveți față de mine vreo obligație.

— Domnule, l-a întrerupt creola, nu-i momentul și locul pentru a ne plăti polițele ! Viața-i foarte ciudată și ne prinde în vîrtejul ei fără să ne dăm seama, cea mai bună

dovadă fiind prezența noastră aici, față în față. Întîmplarea a făcut ca biografiile noastre să aibă momente comune și, constat, încă nu au fost separate. Vă rog să considerați că abia acum ne-am văzut pentru prima dată, iar eventualele neînțelegeri să le rezolvăm ulterior, după cum veți considera necesar. Firește, în limitele decenței și ale bunului simț !

— Nu înțeleg la ce vă referiți ! Nici măcar nu vă cunosc.

— Să fim serioși ! Sînteți un om cu capul pe umeri și picioarele pe pămînt... Probabil această formulă ați folosit-o în raporturile cu ceilalți ! a arătat spre glasvandul dincolo de care mișunau invitații la nuntă. Vă propun să jucăm cinstit... Știu, cîndva nu ne-am purtat corect cu dumneavoastră...

— Precizez : nu vă cunosc ! s-a încăpățînat țăranul.

— Bine, bine ! a convenit creola, procedați cum doriți. E un moment bun să vă răzbunați ! Procedați cum vă dictează conștiința !

S-a sculat demnă din fotoliu și a pornit mîndră spre glasvandul acoperit de umbrele mișcătoare ale nuntașilor.

— Recunosc, mă aflu într-un moment dificil, i-a spus fără să întoarcă privirea spre el, strîngînd clanța în palmă; am venit aici numai din obligație... Aveți prilejul să vă răzbunați, dar nu după pofta inimii... dincolo, în mijlocul nebunilor ăstora, a arătat salonul mare, se află și fiica dumneavoastră, despre care — bănuiesc — nu știți nimic în privința relațiilor cu o asemenea colectivitate. Gîndiți-vă la mine ca la fiica dumneavoastră. Bineînțeles, dacă vă interesează !

— E o amenințare ?

— Luați-o cum vreți ! Sînt singura în măsură să o protejez ! Vom fi chit ?

— Am eu grijă...

— Vă înșelați !

Creola a deschis ușa energic și a pășit, mîndră, în salonul mare.

— *Șeri*, tu ? Vai, ce bine ne pare ! Mircea, Mircea, te rog să-i prezinți omagii doamnei Claudia !

— Sărut mîinile, stimată doamnă ! Vă rog să-mi permiteți să-mi exprim bucuria de a vă revedea. Aveți o rochie minunată, care vă pune în evidență în mod strălucit, subliniind cu și mai multă delicatețe farmecul atît de cunoscut nouă...

— Nu te mai chinui atît, Mircea ! l-a oprit creola. Știu precis cum arăt și cum îmi stă în noua rochie.

— Doamnă Claudia, aprecierile noastre sînt sincere, clădite pe realitatea strălucitoare a prezenței fermecătoare ce ne-o oferiți în mod constant...

— Mircea, ești un drăguț ! Vă iubesc, dragilor, fără să pun la socotcală osanalele ieftine. Distrați-vă, scumpilor ! Meritați să trăiți din plin această seară de excepție... A venit *dumnealui* ?

— Exact asta voiam și noi să vă întrebăm.

— Deci, nu a venit !

În fața ușii practicată în glasvand, creola Claudia era secondată de o brună de înălțime mijlocie, pornită curajos pe calea împlinirii trupești, semn al bunăstării necontrolate, și de un ins pirpiriu, care abia reușea să-și mențină creștetul la înălțimea umerilor consoartei.... micuț, slab, cu părul dat peste cap pînă la ceafă, *lins*, prezenta o față ovală, osoasă, chinuită, în care făceau notă aparte pungile vinețiie ce-i atîrnau sub ochi, sprijinite pe pomeții ca profilurile a două scoici.

— Doamne, cred că nu putem să ne dezlănțuim pînă nu vine *dumnealui !*

— Nu-ți cenzura plăcerile, Magda ! a îndemnat-o, zîmbind ironic creola. *Dumnealui* te cunoaște și-i îngăduitor. Simte-te bine, draga mea ! Vă pup, scumpilor !

— Omagiile noastre, doamnă Claudia ! s-a înclinat respectuos micuțul pirpiriu și încercănat.

— Ai toată considerația mea, Mircea ! Distracție plăcută, Magda ! Ne întîlnim la o cupă de șampanie !

— Atît de tîrziu, dumnezeule ? ! a exclamat confuz, fără convingere, bruna plinuță și exuberantă, fără să mai aștepte răspuns, căci se îndepărtase, trufașă în masa nuntașilor, creola. Mircea, pentru dumnezeu, vreau să ne odihnim două clipe, măcar două clipe, Mircea !

Au intrat în salonul mic, ea — respirînd ușurată, ca după o grea povară, el — abia păşind, de parcă s-ar fi temut să nu trezească un copil în scutece.

S-a aşezat mulţumită de sine pe unul dintre fotoliile *ou*, scoţînd la vedere un evantai chinezesc.

— Închide uşa, Mircea ! Aprinde lumina, Mircea ! Deschide oberlichtul, Mircea ! comanda surescitată, cuprinsă subit de un val de transpiraţie.

— Calmează-te, dragă !

— Mircea, pentru dumnezeu, deschide oberlichtul !

— Magda, calmează-te, dragă ! Şi nu-l mai imita pe mucosul ăla de Tedi ! Eşti o doamnă cu personalitate, înţelege, ce naiba ? !

Mircea, micuţul slăbănog, îmbrăcat în costum negru şi cămaşă albă, se învîrtea ca o sfîrlează prin salonul mic, de la uşă la fereastră, cu o violoiciune ameţitoare.

— Aprinde lumina, Mircea ! Cuplează ventilatorul, Mircea ! Frecţionează-mi umerii, Mircea !

— Calmează-te, dragă !

Luminile au izbucnit violent în imensul candelabru, zeci de becuri s-au aprins, luminînd tot salonul.

— Mircea, tu vezi ce văd eu ?

— Văd, iubito ! a exclamat micuţul, micşorîndu-şi ochii ce-i antrenau — pe verticală — pungile vineţii atîrnate pe pleoapele inferioare. Nu sîntem singuri. Bună seara, domnule ! s-a adresat ţăranului. Vă deranjăm ?

— Mircea, ştii ce cred eu ? l-a întrerupt. Mircea, *noi* îl cunoaştem pe dumnealui ! a arătat spre ţăranul aşezat pe o canapea lîngă bagaje. Dumnezeule, a exclamat, ducîndu-şi o palmă la gură, dumneavoastră, aici ? !

— Aici ! a confirmat, nepăsător, ţăranul.

— Cum ?

— Şi dacă vă spun, la ce v-ajută ?

— Dar, pentru dumnezeu, nu mă aşteptam să vă vedem !

— Credeţi că eu am ajuns aici, în mod special, să vă reîntîlnesc pe dumneavoastră ?

Mircea s-a ascuns, strategic, în spatele fotoliului ocupat de Magda, cu o mînă pe umerii ei şi cu cealaltă sprijinită în şold, ca într-o fotografie de epocă. Amîndoi îl priveau

tulburați pe țăranul de pe canapeaua din fața lor, cu sacoșele și rucsacul așezate la picioare, asemeni călătorilor gata de drum.

— Știu că aveți o părere *foarte* proastă despre noi, s-a precipitat Magda, dar este, la mijloc, o neînțelegere, mai precis, o greșită interpretare a aparențelor. Mircea, tu nu spui nimic ? a întors privirea spre minionul consort.

— Sînt alături de tine, iubito ! Domnule, i s-a adresat, demn, țăranului, care-s condițiile dumneavoastră ?

— Nu înțeleg !

— Date fiind împrejurările actuale și avînd în vedere antecedentele, aveți dreptul să formulați anumite pretenții...

— Ce pretenții ?

— Mircea, banii ! a izbucnit severă Magda. Domnule, a revenit, zîmbind forțat, în direcția țăranului, noi sîntem două persoane onorabile, dispuse oricînd să plătim corect tot ce datorăm...

— Mie nu aveți ce să-mi plătiți !

— Mircea, banii ! a repetat Magda.

— Calmează-te, dragă, deocamdată ne aflăm în faza incipientă a tratativelor. Domnul, din calcul desigur, se eschivează să-și prezinte propunerile, fapt pentru care noi sîntem datori să venim cu oferta. Domnule, a început Mircea, nu sîntem meschini..., dacă prima noastră ofertă vi se pare prea mică, ea se datorește faptului că ne tocmim după regulile obișnuite, așa cum e normal... Vă oferim cinci mii de lei !

— Pentru ce ?

— Domnule, a surîs forțat Mircea, știu că-i o sumă modestă, v-am prevenit deja. Fie, șase mii !

— Mircea, crezi că-i o sumă rezonabilă ? a intervenit Magda, exasperată de privirea nepăsătoare a țăranului.

— Dragă, eu vin cu o ofertă, dumnealui e dator să mă combată... Cum să mă *lupt* singur ? Șapte mii ! a revenit, cu excesivă seriozitate.

— Zece mii, Mircea ! Dumnezeule, nu înțelegi că demnitatea noastră, liniștea noastră, Mircea, nu pot fi traficate cu mărunțiș ? Zău așa !

— Zece mii ! a oftat pirpiriul, scotocindu-se în buzunarul de la piept. Zece mii, domnule ! E o sumă cît se poate de onorabilă.

— Vă osteniți zadarnic !

— Dumnealui propune un timp de gîndire ! a lămurit-o Mircea pe consoarta din fotoliu. Se cunoaște că-i un om de afaceri și asta nu poate decît să ne bucure. Domnule, aceasta-i ultima noastră ofertă, de acum, așteptăm propunerile dumneavoastră, asigurîndu-vă de întreaga noastră înțelegere. Așadar, tratativele continuă.

— Ce „tratative" ? Nu mă interesează nimic ! Ce să fac cu banii voștri ?

— Domnule, a intervenit Magda, ridicîndu-se de pe fotoliu, presimt că sînteți un om mult mai practic, iar noi vom dovedi înțelegerea corespunzătoare.

În salonul mare, zgomotul a încetat treptat, iar murmurele s-au stins, pierzîndu-și ecourile. Mircea s-a repezit la ușă, pîndind, prin deschizătură, mulțimea eterogenă. Magda s-a apropiat, zîmbind provocator și a îngenuncheat în fața țăranului, care o privea cu dispreț nedisimulat. I-a așezat, mai întîi, palmele pe genunchi, apoi coatele și i-a zîmbit supusă, nedezlipindu-și privirile de pe fața lui.

— Domnule, știu ce vreți și-i respect pe oamenii de tipul dumneavoastră !... Felicitări ! Mergeți direct la țintă!

— Magda, a prevenit-o pirpiriul, a venit *dumnealui !* Nu putem lipsi ! Domnule, propun să suspendăm tratativele, asigurîndu-vă că, în schimbul discreției dumneavoastră, vă vom satisface toate pretențiile.

— Vă faceți griji inutile ! Nu vă cunosc, nu am nevoie de bani și de alte foloase din partea dumneavoastră.

— Jucați tare ! l-a lăudat Magda, mîngîindu-i genunchii. Perfect, vom fi la înălțime !

A mișcat mărunt din buze, un sărut de la distanță, și s-a ridicat în picioare, învăluindu-l într-o privire languroasă. Rochia-i lungă, de mătase grenu, i-a alunecat pe șolduri, coborînd peste pantofii cu tocuri înalte.

— Iubito, grăbește-te ! *Dumnealui* a intrat în salonul mare. Contați pe înțelegerea noastră nelimitată...

— N-am nevoie de promisiunile voastre. Nu vă cunosc, nimeni nu va ști cît sînteți de păcătoși...

Magda s-a retras cu spatele înainte, trimiţîndu-i bezele ţăranului ai cărui pantaloni îi încălziseră braţele ei grăsuţe. Mircea, neliniştit, împărţea priviri între cele două saloane şi a împins-o cu pieptul, în mijlocul nuntaşilor, pe consoarta-i zăpăcită de insolita întîlnire cu ţăranul neînduplecat.

— Mircea, cîţi bani ai, în plus la tine ?

— Numai zece mii, în afara celor pe care trebuie să-i dăm aici ! a arătat spre mirii postaţi în mijlocul salonului, încadraţi de nuni.

— Telefonează-i lu' mă-ta să ne finanţeze de urgenţă şi ne vom achita la timpul potrivit de datorii !

— Mama cere dobîndă mare ! Douăzeci şi cinci la sută!

— Javra ! a mîrîit Magda sufocată. Plătim, Mircea, onoarea noastră o cere ! Ţăranul ăsta joacă tare !

*

Salonul mare înghiţea aproape trei sferturi din parterul vilei rătăcită în pîntecul pădurii. Cei peste o sută de invitaţi, în mare parte aliniaţi de-a lungul pereţilor, încadrau o masă lungă, ce străbătea salonul, dominîndu-i partea centrală şi expunea privirilor, într-o opulenţă de invidiat, antreuri din belşug, garnisite cu imaginea apetisantă a sticlelor cu băuturi fine şi pahare de cristal, alături de tacîmurile din oţel inoxidabil, care aruncau străluciri bogate şi reci. Masa eterogenă a nuntaşilor, bărbaţi şi femei, trecuţi de prima tinereţe ori demni semicentenari care păşeau viguros spre vîrsta a treia, laolaltă cu tinerii nonconformişti, îmbrăcaţi după exigenţele curente ale vîrstei lor june, bărboşi ori pletoşi, sau şi una şi alta..., fracuri, rochii de bal, costume rigide şi pretenţioase, blue-jeans, cămăşi cadrilate cu mînecile suflecate, pantofi de lac, sandale romane, alcătuiau gama aproape completă a gusturilor serioase ori îndoielnice.

Pe o estradă, amenajată în colţul opus intrării, o orchestră de jaz revărsa acorduri înălţătoare, creînd atmosfera necesară momentului.

La început, zvonul „vine dumnealui" s-a difuzat din direcţia peronului, străbătînd furtunos scările şi holul de

la intrarea în vilă, forțînd coborîrea intensității zgomotului din salon, de parcă un comutator uriaș ar fi intrat în funcțiune. Avertismentele zgomotoase s-au transformat în șoapte descrescinde : „Vine dumnealui", lăsînd doar un ecou repercutat tot mai slab în elegantul salon. Chiar și tinerii exuberanți au încetat emisiunea lor năvalnică de exclamații și strigăte, ce ocoliseră pînă atunci eticheta impusă de eveniment.

În salon au pășit, la braț, un bărbat scund, durdulîu, cu părul rar, lins pe la tîmple și peste creștet, cu ochelari fumurii din sticlă, groasă ca niște faruri în miniatură, la braț cu o femeie blondă, grasă — plină de forme dezvoltate fără control, care călca apăsat, legănîndu-se ca o rață, balansîndu-și cocul plat, prins într-o sumedenie de agrafe brunate în nuanța țevilor carabinelor. Le-a venit în întîmpinare blond-roșcatul Ladislau, curtenitor, important, așa cum pretindea rolul său de maestru de ceremonii. În masa celor prezenți se distingeau mirii, nunii, George și fata țăranului în rochia-i bleu, de rudă săracă. Tedi, Magda, Mircea... Liviu Dobrescu a ridicat mîna, ca la startul unei probe de atletism și a pornit cu aparatele și reflectoarele în întîmpinarea ochelaristului durdulîu și a soției sale, strangulată în formele care-i presau rochia neagră, ascunzîndu-i cărnurile în cute atîrnînde. Orchestra, în picioare, a intonat „întîmpinarea", iar nuntașii au izbucnit, la început molcom, apoi tot mai curajos „Mulți ani trăiască, la mulți ani !"

Creola Claudia îi urmărea zîmbind disprețuitor, topind-o într-o grimasă batjocoritoare pe femeia grasă, ca o rață la începutul toamnei, spînzurată la brațul durdulîului cu ochelari.

Perechea s-a oprit în capătul mesei, încadrată de Ladislau și echipa de filmare a familiei, scăldată în lumina reflectoarelor cu cuarț. Broboane de transpirație se scurgeau pe tîmplele și gîtul femeii de la brațul ochelaristului.

— A venit preotul ? s-a aplecat bărbatul mărunțel către pieptul lui Ladislau.

— Este la etaj ! Așteaptă în biroul dumneavoastră.

— Îl conduci în salonul mic. Discret ! Peste un sfert de oră, să fie pregătit cu cele de trebuință. Iei măsuri să fie

prezenți, operativ, cei ce au rol în piesă : mirii, nașii, cuscrii..., știi tu !

— Prea bine, domnule !

Ladislau a înclinat abia perceptibil din cap, apoi și-a ridicat autoritar privirea peste invitați, în direcția etajului care începea de la mijlocul pereților vilei, căci salonul se înălța până în preajma acoperișului. Un tip slab, cu figură de șobolan, îmbrăcat în costum negru, i-a prins din zbor semnificația gestului. „E momentul, *metri* !" a înțeles tacit.

Liviu Dobrescu, la un semn demult înțeles și exersat, i-a așezat microfonul în mînă amfitrionului.

— Distinși prieteni, prezența dumneavoastră mă onorează și mă bucură. Ați fost alături de mine în momentele dificile... Am străbătut o cale lungă, alături de cei uniți de același crez. Pentru mine a mai sosit un moment dificil : această Cosînzeană mi-a răpit fiul cel mare, a arătat spre mireasa fals îmbujorată, în chicotelile slugarnice ale celor prezenți ; ochelaristul zîmbea condescendent, examinîndu-și privitorii din salon. Iată, a sosit clipa predării ștafetei, fiind absolvit, de acum, în familie, de anumite îndatoriri... Surplusul de forțe, ce-mi rămîne la dispoziție, îl voi folosi pentru binele tuturor celor care mă cunosc și sînt alături de mine.

Privirea-i mătura blînd, triumfător, chipurile și toaletele nuntașilor. Treptat, mulțumirea i s-a topit într-o grimasă de surprindere : din pragul ușii glasvandului, ce separa salonul mic, îl urmărea un țăran ars de soare, prăfuit, cu pălăria coborîtă pe-o ureche și mîinile vîrîte în buzunarul pantalonilor.

— Este de datoria mea să vă dau, pe mai departe, tot sprijinul ! a continuat, stînjenit, ochelaristul.

Nemulțumirea lui, provocată de apariția acelui țăran în pragul salonului mic, acolo și-n acel moment intim durduliului cu ochelari, a fost interpretată de cei prezenți ca o falsă părere de rău, datorată pierderii fiului cel mare, răpit de apetisanta Cosînzeană îmbrăcată în rochie de mireasă.

— Cine este țăranul acela ?

— De-al casei, i-a șoptit, pe același ton Ladislau. Invitat de onoare, probabil !

— Nu-i de-al casei şi cu atît mai puţin invitat !

— Îl aruncăm pe şosea ?

— Cînd se va pripăşi pe la nunţile neamurilor voastre, puteţi să-l aruncaţi şi-n maşina salubrităţii. Deocamdată, invită-l, în biroul meu..., salonul mic urmează să prilejuiască cununia, Ladislau, ai uitat ?

Obosit şi dezamăgit, dar forţîndu-se să-şi ascundă tulburarea, ochelaristul şi-a salutat invitaţii, punînd punct monologului său de bun venit.

Ladislau a dispărut ca o părere, navigînd grăbit în direcţia salonului mic.

— Pot să mă odihnesc ?

— Acum vei avea prilejul ! Ia-ţi bagajul şi însoţeşte-mă. Vom merge la etaj, unde nu ne deranjează nimeni..., mi-ai promis discreţie, sper că nu ai uitat, da ?

— Fără îndoială.

Au urcat scările, strecurîndu-se pe lîngă preotul care cobora jovial, viscolindu-şi mîndru anteriul.

— Rămîi în acest birou, unde ai la dispoziţie o canapea confortabilă, fotolii... Odihnă plăcută... Şi nu uita că aici oamenii se distrează şi nu trebuie deranjaţi ! Eşti un om înţelegător, sper ! a amintit Ladislau cu încredere.

— Faceţi ce vreţi, vă priveşte !

— Prea bine. Noapte bună, domnule !

*

În salonul mic, era în toi cununia religioasă consumată în prezenţa unui cerc restrîns : nuni, miri, părinţi şi nelipsitul Ladislau. În apropierea uşii, aparent întîmplător, dar fără a-şi masca rolul, vegheau creola Claudia, Magda, Mircea, Liviu Dobrescu. George şi fata în bleu, Tedi şi partenera lui, îmbrăcată în rochie de in topit, trecuseră în barul vilei, lăsîndu-se în voia muzicii *disco*, acolo unde se aflau majoritatea tinerilor neconformişti, lăţoşi şi bărboşi, toţi fii şi nepoţi ai pretenţioşilor invitaţi care populau, plini de sine, salonul mare.

— Ladislau ?!

În prag apăruse ochelaristul, autoritar.

— Vă rog, domnule !

— Cheamă-l pe George ! Să intre cînd dispar.... a arătat spre preot și spre cei interesați în oficierea cununiei. Discret. Ladislau !

— Știu ce am de făcut, domnule !

— Nu mă îndoiesc.

Salonul mic s-a golit de îndată, fiecare reluîndu-și rolul în festivitatea ce-i mobilizase pentru acea seară.

— Bre, Sili, da' obosită mai sînt, bre ! a răsuflat ușurată femeia grasă, cu coc plat, soția.

— Sica, a liniștit-o ochelaristul, te rog să te odihnești, mă voi ocupa eu de mersul normal al petrecerii. Ladislau va primi dispozițiile necesare.... odihnește-te, draga mea.

— Da șe, bre Sili, crezi că eu nu-s în stare; șe naiba ! Da' sînt și mulțumită !

— E dreptul tău, draga mea ! Poftim, copii, le-a făcut loc mirilor, apoi i-a mai îmbrățișat încă o dată. Dragilor, distrați-vă fără opreliști !

În ușă, îi pîndeau preocupați Claudia, Magda, Mircea, Liviu Dobrescu.

— Domnule !

Escortat de Ladislau, apăruse George, ținîndu-o de braț pe fata în bleu.

— Da' șe fătucă drăgălașă ! a exclamat. Sili, ai văzut șe fătucă a invitat Jorje la nuntă ?

— Odihnește-te, draga mea. George, poftim în salonul mic. Sica, te rog să mergi, da ? Ladislau, condu-o pe Sica.

— Da, lasă bre că pot să-mi văd și singură di-ali mele ! Bre Jorje, da frumușică fătucă ai invitat...

— Sica, te rog ! insista ochelaristul. George, te aștept! l-a avertizat, revenind în salonul mic. Urmează-mă, fiul meu ! Numai tu ! a precizat, observînd că George a introdus-o și pe fata în bleu.

— Față de ea nu am secrete, tată !

— Vechi cunoștințe ? s-a mirat ochelaristul.

— Foarte recente, dar am impresia că ne cunoaștem de-o viață. Tatăl meu ! i l-a recomandat.

— Doina ! fata a făcut o reverență ușoară.

— Cu ce prilej pe la noi, domnișoară ? s-a înclinat, curtenitor, ochelaristul, mascîndu-și cu greu nemulțumirea pentru încăpățînarea fiului.

— Am venit cu tata... Vreau să dau examen la facultate, avem dosarul de înscriere la noi. Cînd am ajuns în gară, am aflat că nu putem fi primiți, din motive independente de voința lor, de către rudele care ne oferiseră, anterior, găzduire. La hotel nu se găsesc locuri... Domnul George, ca un cavaler desăvîrșit, ne-a venit în întîmpinare, salvîndu-ne din această situație aparent fără ieșire.

— Domnul George, a subliniat ochelaristul cu amabilitate calculată, este bunătatea întruchipată și-n această privință îmi seamănă foarte mult. Aprob gestul lui cu toată plăcerea și vă asigur de întreaga noastră prețuire. Vă doresc o seară plăcută ! Pentru cîteva clipe, aș voi să rămîn în compania fiului meu, spre a pune la punct cîteva amănunte legate de evenimentul familiei pe care ați avut onoarea să-l cunoașteți.

— Tată, eu față de domnișoara nu am secrete !

— Nu despre asta este vorba. George ! a încercat să-l liniștească ochelaristul, calm, deși sufletul îi era întunecat, plin de obidă. Domnișoara *acceptă* să ne lase singuri pentru cîteva minute, dragul meu.

— Dar eu nu am secrete față de ea ! se încăpățîna tînărul.

— George, tatăl tău are dreptate.

— Vă mulțumesc, domnișoară ! s-a înclinat ochelaristul conducînd-o spre ieșirea din salonul mic. Acum, între noi doi, George ! a gemut, după ce a închis ușa, rămînînd singuri. De unde dracu' și de ce i-ai cules pe țăranii ăștia? Cum ți-ai permis ?

— Zău ? Cine a îndrăznit ? Cleopatra ! Aleasa ta, pentru inima mea, are o nenorocită de migrenă, ce-i împiedică prezența astă seară, aici. Zîmbește, tată !

— Ce fel de migrenă ?

— Migrena ei se numește... Nicolae Stoica, ambalagiul din taraful tocmai revenit din turneu, de pe meleaguri străine ! Îl ajută fata la despachetat mărunțișurile aduse în traistele lui nenorocite : își așteaptă *domnișoara* Cleopatra porția de gumă de mestecat, țigări, ojă, farduri. Ce ți se pare neclar ? Halal logodnică mi-ai găsit !

— Îi distrug ! Ochelaristul, perplex, s-a afundat într-unul din fotoliile model *ou*. Îi distrug !

— Te privește, tată ! Fă-le cc vrei. pînă atunci, însă, nu pot să rămîn singur ca un caraghios. Te pomenești că erai capabil să-mi fii partener în seara asta, dansăm în familie. căci nu ți-au ieșit ție calculele !?

— Încetează, George !

— E o fată drăguță, plăcută..., cam simplă, dar nu are importanță ! Asta-i tot ce-am găsit pentru moment...

— Ai făcut o prostie, George : ai ales cum era mai rău ! Soarta a fost mizerabilă cu mine, de această dată.

— Nu înțeleg. tată !

— Nici nu trebuie să înțelegi ! s-a ridicat din fotoliu. Distrați-vă. copii, dacă așa. a fost să fie. Ladislau !

Din spatele glasvandului a părut. prompt, lunganul blond-roșcat. înclinîndu-se abia perceptibil.

— Domnule ?!

— Te ocupi de „fata lui George" : să fie îmbrăcată imediat. la nivelul exigențelor momentului.... coafeza, eosmeticiana.... într-o jumătate de oră să nu mai arate de pareă ar fi coborît acum din căruță ! Clar ?

— Prea bine. domnule !

— Cînd totu-i gata, vii în biroul meu să-mi comunici!

— În regulă, domnule !

Ladislau s-a retras automat, ca o umbră.

— Îți mulțumesc, tată ! Ești incredibil de bun cu mine.

— George. nu te înșela, fiule ! N-am făcut-o pentru tine, ci pentru mine... Nu pune întrebări. Ascultă-l pe tatăl tău și taci !

— Chiar și eu m-am gîndit, a interpretat greșit George, punem haine de soi pe ea, o învățăm să păşească elegant și să cînte la pian. O fată frumoasă și nedusă la biserică, așa cum este țărăncuța asta, le dă gata pe mironosițele din cercul nostru.

— George, în acest moment se consumă altă partidă, pe care tu nu poți, deocamdată, să o înțelegi. Într-o oră, cel mult, Cleopatra va fi aici, iar țărăncuța valoroasă trebuie să dispară... Pricepi, băiatul meu ascultător ?

— Mă străduiesc, tată, ca de obicei ! Dacă nu vine însă Cleopatra, dansezi cu mine în locul țărăncuței ?

— Încearcă să nu mă asculți, și-ți dau eu rock-uri, rumbe și sambe, să mă ții minte toată viața ! M-ai băgat

într-o încurcătură !... Cine te-a pus să racolezi pipițe la ntîmplare ? Ascultă, nu vreau s-o apuce miezul nopții aici ! a arătat spre fiica lui Ion Preda.

•

Țăranul se ridicase de pe canapea, rămînînd în picioare în fața ochelaristului.

— Ce cauți aici ?

— Ai întrebat ceva ? a evitat răspunsul.

— Este un eveniment important în viața familiei mele. Se însoară fiul meu cel mare... Oriunde mă așteptam să te întîlnesc, însă *nu aici* și *acum*. Pricepi, tocmai în acest moment, cînd voiam să mă simt bine, în largul meu și meritam..., ai căzut tu ca un bolovan din cer ! De ce ?!

— Domnule Lovrin, n-ai impresia că urli la mine ca la papițoii ăia care umblă precum șopîrlele după tine, să-ți satisfacă toate chefurile ?! Crezi că mie îmi convine să te reîntîlnesc ? Să fim serioși ! Întotdeauna m-am lovit de tine ca de un perete, cînd nici prin minte nu mi-a trecut, iar acum aveam atîtea pe cap, încît numai tu îmi lipseai !

Vasile Lovrin a izbucnit într-un rîs nervos, răsturnîndu-se pe canapea.

— Fii bine venit, Ion Preda, ești invitatul meu ! N-am încotro ! Trebuie ! Acum, Ion Preda, încadrează-te normal în atmosferă..., jos hainele astea, strici eticheta ! Ladislau ! Lunganul s-a strecurat ușor prin deschizătura ușii.

— Vă ascult, domnule !

— Domnul Ion Preda are nevoie de un costum pe măsură, cămașă, pantofi, cravată și asta cît mai repede, Ladislau, se înțelege. Avem haine berechet, a revenit în direcția lui Ion Preda, ne-am îngrijit pentru toți invitații, fără să bănuim că-ți vor fi necesare și ție. Nu-i pentru cine se pregătește, dragul meu !

— Vasile Lovrin, i s-a adresat țăranul ochelaristului rotofei, vreau să-mi iau fata și să plecăm !

— E cam tîrziu pentru un asemenea gest : fiica ta, pregătită corespunzător momentului, se află alături de fiul meu cel mic și nu-i pot, încă, despărți. Greșesc, Ladislau?

— Ca întotdeauna aveți dreptate, domnule ! a aprobat automat lunganul blond-roșcat.

— Vezi, Ion Preda, că toate se aranjează, chiar dacă prezența ta și a fiicei tale nu a fost inclusă, anticipat, în program ?

•

L-a luat de braț, zîmbindu-i forțat, și l-a condus pe culoarul de la etaj, de unde putea să țină sub observație tot salonul mare. Nuntașii își intraseră în rol, nori de fum se ridicau spre plafon, vocile lor transformîndu-se într-un vacarm general. Antreurile de pe mese dispăruseră, iar lichidul din sticle și pahare se golise. O nouă șarjă de băuturi lua locul celor care stimulaseră, deja, buna dispoziție a invitaților. Pe ringul din fața estradei, ocupată de orchestră, evoluau numai două perechi urmărite de nuntași : mirii, George și Doina, acum îmbrăcată într-o rochie lungă, asemănătoare celei a Claudiei. Tînără, fermecătoare, făcea vid în juru-i, dansa fără cusur, George o urma ca o umbră...

— Ce părere ai, Ion Preda ?

— Ca de obicei, joci tare, dar pe fiica mea să o lași în pace !

— Depinde și de tine ! Schimbă-ți straiele, fii ascultător, dacă nu pentru tine, măcar pentru ea !

Tonul său, deși — aparent — amabil, includea o doză apreciabilă de avertisment.

•

— Tata, e minunat ! Tu arăți grozav, nu George ? Nici n-ai crede că te-ai transformat atît de mult într-o oră.

— Mi-am schimbat numai hainele, dar nu m-am *transformat* cu nimic ! La fel s-a întîmplat și cu tine. Nu te păcăli, Doina !

— Știi, tata, cu mine se poartă toată lumea de parcă m-ar cunoaște dintotdeauna ! De necrezut ! Cine ar fi bănuit că ne vom simți atît de bine în această seară ?!

Ion Preda ieșise în fața vilei, pe peron, unde briza nopții mătura blînd praful și frunzele rătăcite pe pista de beton. Doina, la brațul lui George, îl sorbea din priviri

pe Ion Preda. Preocupat, chiar trist. Ion Preda se lăsa purtat de alt curent, mult mai puternic. Naivitatea fiicei i-a adîncit neliniștea care-l cuprinsese treptat, pe măsură ce-i revedea pe mulți dintre cunoscuții de altădată, nemulțumiți de prezența lui neașteptată.

Un ciine al nimănui inspecta mașinile de pe platou, alergînd de colo pînă colo, fără o țintă precisă. Amușinînd la întîmplare, a ajuns pînă în apropierea peronului.

— Marș, javră ! i-a strigat George.

Ciinele s-a îndepărtat cîțiva pași de unde, în siguranță, i-a examinat nemulțumit.

— Marș !

Ciinele s-a mai retras cîțiva metri, apoi s-a așezat, ca o santinelă, ținînd nasul în vînt.

— Da' și fașeți aișa, bre ?

Mergînd legănat, ca o rață, femeia grasă, cu rochie strîmtă și coc plat, i-a luat în primire zîmbind.

— Mama, să ți-o prezint pe Doina, prietena mea, și pe tatăl ei, domnul... cum vă numiți ? a întrebat stînjenit.

— Ion Preda.

— Ion Preda, mamă ! a reluat, cu însuflețire, George. Un om minunat.

— D'apăi, pe 'mnealui, parcă-l cunosc ! Nu-i așe, băietule ! i s-a adresat cu zîmbetul pe buze.

— Sica ? Tu aici ? Spuneai că vrei să te odihnești.

— Vă cunoașteți ! a exclamat Doina.

— E o confuzie.

Toți au întors privirile spre intrarea în vilă : Vasile Lovrin, însoțit de nelipsitul Ladislau, apăruse pe neașteptate.

— Matali, bre Sîli, iar te ții de pozne ! l-a certat nevastă-sa, avertizîndu-l cu degetul arătător. Măcar în seara asta să-ți vezi de-ali tali !

— Sica, a reluat grijuliu Vasile Lovrin, domnul Ion Preda dorește să cugete în tihnă...

— Și spui, bre ?! Ai ? Știai că are o fătucă așa drăgălași și nu-mi spuneai ?!

— Sica, uite, Ladislau se va ocupa de tine... Și voi, copii, s-a adresat Doinei și lui George, de ce nu sînteți la dans ? Ce-s obiceiurile astea bătrînești ? i-a dojenit ipo-

crit. Fugiți ! Hai, copii ! Ladislau, ocupă-te de Sion, prietene !

Briza promovase într-un vînt care freamăta copacii, nori tulburi acopereau, spre sud, pădurea. Aerul tare al nopții năpădea împrejurimile. Ciinele s-a sculat, apropiindu-se, iarăși de peron, scrutînd prudent.

— Marș ! i-a strigat Vasile Lovrin. Nu cumva ți-ai adus ciinele cu tine ? a revenit la Ion Preda.

— N-avea loc în tren ! Credeam că-i al tău !

— Nu ! Probabil s-a pripășit de la vreo turmă aflată în trecere. Marș !

Animalul s-a întors în mijlocul platoului de unde — aflat în siguranță — și-a reluat veghea voluntară, nepăsător și înțelept, indiferent la nemulțumirea afișată a proprietarilor vilei.

— Domnule !

Ladislau reapăruse ușor ca o felină.

— E-n regulă ?

— Exact, domnule !

Ion Preda i-a examinat plictisit.

— Fă ce crezi că-ți ușurează răbdarea ! Ladislau, a revenit spre lunganul blond-roșcat, veghează să nu-i lipsească nimic oaspetelui nostru.

— Mă voi strădui, domnule !

— Vegheați, dar să nu stați pe capul meu ! i-a avertizat nemulțumit Ion Preda.

— Vă respect dorința, domnule ! l-a asigurat Ladislau, retrăgîndu-se cu demnitate în urma lui Vasile Lovrin, care dispăruse în imensitatea vilei.

8

— Ladislau !

— La dispoziția dumneavoastră, domnule !

— Fă-mi legătura cu smintita aia de Cleopatra.

Vasile Lovrin s-a prăbușit într-un fotoliu din salonul mic, toropit de oboseală, griji și zgomot.

— De îndată, domnule ! Alo, domnișoara Cleopatra ? a vorbit, șoptit, în receptor. Ladislau îndrăznește să vă tulbure liniștea... Regret, domnișoară, însă *dumnealui* se află

alături de mine și se pregătește să vă spună ceva duios. V-aș sfătui să coborîți din pat și să luați o poziție solemnă cînd vorbiți cu *dumnealui*... Poftiți, domnule ! Pot să mă retrag ? s-a înclinat copleșit de amabilitate.

— Rămîi, Ladislau ! Alo, Cleopatra ? Scurt : unde trebuia să te afli la această oră ?

— Am o migrenă ! se auzea în receptor.

— Îți dau eu o migrenă de-ai să ajungi să cînți la Sighetul Marmației, auzi ? ! De cînd îți permiți să-mi nesocotești dispozițiile ? Ai migrenă ? Excelent, cheamă-l pe *migrenă* ăla al tău la telefon, cretino ! a țipat Vasile Lovrin. Tu să-i vinzi gogoși lui tac-tu și lui mă-ta, auzi ? Sînt în fața casei, neroado, nu la vilă, stau și vă privesc pe fereastră... Dă-mi-l pe țambalagiul ăla imediat...

— Vai, vai, domnule ! se auzeau false exclamații în receptor. Vai, de ce ne spuneți așa ?

— Măi cretinule, a reluat Vasile Lovrin, îmbrăcați-vă imediat și veniți la vilă. Dacă nu o aduci pe Cleopatra aici, te șterg de pe hartă !

— Coane, noi, știți, nu avem posibilitatea să ajungem la timp... E tîrziu, mînca-ți-aș tălpile !... Cu ce să venim ?

— Îmi pierd vremea cu voi ! Ladislau, ai mînă liberă : nerozii ăștia mă supără !

Ladislau, calm, a preluat receptorul, păstrîndu-și poza solemnă.

— Aveți un ceas la îndemînă ? i-a somat.

— Domnu' Ladislau..., a chițăit vocea în telefon.

— Reglați-l după al meu : e zece fără cinci. Dacă pînă la unsprezece fără cinci, noaptea, deci — peste o oră — nu sînteți la vilă, spînzurați-vă de copacul cel mai apropiat. Dumnealui mi-a dat mînă liberă ! Eu nu-s obișnuit să-i înșel așteptările, papițoilor ! La revedere ! a trîntit receptorul în furcă.

— Ladislau, ce părere ai ?

— Totu-i în regulă, domnule ! Vor fi aici la ora fixată !

— Ladislau, nu știu, zău, ce m-aș face fără tine ! Îți sînt atît de obligat !... și-a prins capul în palme. Ladislau, vreau un whisky cu gheață.

— Vine imediat, domnule !

— Mircea, este o situație imposibilă ! se tînguia Magda. Cum ai putut să pleci de-acasă fără bani ?

— Draga mea, suma aflată asupră-mi este mai mult decît îndestulătoare în condiții normale. De unde să bănuiesc cine va fi prezent aici și ce pretenții are ?

— Insistă, Mircea ! Roag-o pe mă-ta să ne împrumute imediat, ce dumnezeu ?

— Fii calmă, Magda ! Vorbim imediat cu mama...

— De ce așa tîrziu, Mircea ? Timpul se scurge în defavoarea noastră...

— Draga mea, salonul mic a fost permanent ocupat, sir Vasi Lovrin a mișunat pe aici fără clipă de odihnă. Alo, *mumân ? Maman ?* Sărut mîinile, *maman ! Tre-bon, maman ! Escuze-moa, maman !* se străduia să fie cît mai duios la telefon, făcînd risipă de efuziuni filiale.

— O mai tămîi mult ? s-a frămîntat nervoasă, pe canapea, Magda, fixîndu-l cu privirea pe Mircea ca pe o ginganie. Scurt, Mircea, scurt !

— Fii calmă, draga mea ! s-a înclinat în direcția ei, acoperind receptorul cu palma. Maman, închei o afacere avantajoasă..., nu am voie să o ratez, altfel nu te-aș deranja la o oră atît de tîrzie.

— Milogește-te, Mircea, milogește-te, dragule ! l-a repezit scîrbită. Fii bărbat, Mircea, ține-ți dreaptă coloana vertebrală ! Ah, dumnezeule, cînd se va hotărî cotorpanța asta să crape ? !

— Maman, indiscutabil, merită investiția.... Șaptezeci la sută dobîndă ? E imens, maman, crede-mă ! Treizeci la sută mi se pare a fi rezonabil, da ! Numai atît, te rog, cel mult treizeci și opt, hai — patruzeci la sută, te implor ! Maman, ți-i restitui într-o săptămînă, inclusiv dobînda.

Mircea, țeapăn, zîmbea strîmb în receptor, înclinîndu-se din cînd în cînd, de parcă s-ar fi aflat, concret, în fața mamei sale. Pungile de sub ochi îi tremurau.

— Fii demn, Mircea ! îl încuraja disprețuitor, Magda.

— Așa e bine, maman ! Cincizeci la sută dobîndă și suport eu plata taxiului pînă la vilă... *tre-bon, maman !* Plătesc și serviciile emisarului dumitale...

Magda, lividă, s-a sculat de pe canapea, făcîndu-şi curent cu evantaiul. În faţa ei, Mircea o privea mulţumit, copleşit de sentimentul unei afaceri reuşite.

— Magda, totu-i *tre-bon !*

— După ce te-a jupuit ca pe hoţii de cai-? !

— E dreptul ei să trateze... Sînt banii ei, în definitiv, nu ? Cum şi-ar permite să-i arunce în vînt, fără un oarecare profit ?

— Cînd vede bine că-i cu un picior în groapă, stoarce dobînzi de la fii-su ! Cămătăreasă afurisită !

— Draga mea, esenţialul e că am obţinut împrumutul şi, peste o oră, banii vor fi aici. Ţăranul ăsta, sper, va fi mulţumit cu douăzeci de mii de lei... E o tăcere bine plătită, Magda !

— Să te audă Dumnezeu, Mircea !

În salonul mare nunta se afla în toi, petrecăreţii trecuseră de sarmale şi navigau distrugător în fripturi. Băutura curgea din belşug, tulburînd vehement conştiinţele mai sensibile. Dincolo, în bar, tinerii dansau frenetic, pe notele unor melodii furibunde, scăldaţi în luminile multicolore ale becurilor conectate la combina electronică. Tedi, beat de-a binelea, îşi implora iubita îmbrăcată în rochie de in topit :

— Isuse, eşti o trădătoare îngrozitoare ! Ce vezi la scobitoarea asta cu barbă şi mustăţi ?

Partenera lui, ascunsă sub braţul unui tînăr înalt, pletos şi bărbos, preotul angajat de Vasile Lovrin, pentru serviciul religios, bea cocoţată pe unul din scaunele barului, fără să-l învrednicească cu privirea.

— Tedi, plimbă-ţi ciolanele cît nu m-ai scos încă din sărite ! insista blînd bărbosul. În numele Domnului, pe care-l invoci atît de des, te pocnesc de te trimit la toţi dracii !

— Eşti un ticălos murdar ! Un mucratic de nimic !

— Tedi, încetează, că te ating, băiatule !

— Eşti un nemernic păcătos !

— Tedi, dacă nu-ţi ţii pliscul, pleci în cîrje ! Vorbeşti nepermis de urît cu un slujbaş al Domnului, fiule. Această oiţă, a zîmbit în direcţia fetei îmbrăcată în rochie de in topit, a venit la pieptul meu să se spovedească, amice!

Ne tulburi sfînta taină, de ce dracu' nu-nțelegi ? Drepturile și obligațiile mele pogoară din ceruri, fiule. Dacă nu te potolești, în numele Domnului și al apostolilor subalterni, îți rup oasele !

— Isuse, chiar ai fi în stare, pocitanie cu barbă ! Ești ! a admis, clătinîndu-se amețit. Mi-ai răpit fata, iar acum ești gata să mă lovești. Asta-i tîlhărie curată, pentru dumnezeu !

— Tedi, pune-ți lacăt la limbă !

— Că vrei tu, nu ?

— Dimpotrivă, e în interesul tău, Tedi !

Bărbosul vorbea calm, cu glas scăzut, pentru a nu atrage atenția, dar Tedi ridica voit, teatral, tonul. Fata îmbrăcată în rochie de in topit părea absentă, de parcă nu ea ar fi fost subiectul disputei.

— Dragă, alt dobitoc în afară de fotbalistul ăsta plin de băutură nu ți-ai găsit ? a consultat-o reprezentantul Domnului.

— Ai în față o glorie a gazonului ! a insistat Tedi.

— Ești un... vax ! l-a calificat bărbosul, găsind cu dificultate ultimul cuvînt.

În bar își făcuse apariția George, însoțit de Doina, care-l sorbea din priviri. Formau o pereche perfectă, adevăr constatat de majoritatea invitaților la nuntă, recunoscut, cu firești rezerve, chiar de Vasile Lovrin. În alte condiții decît cele ale speței, Vasile Lovrin ar fi privit altfel relația fiului său cu fiica lui Ion Preda.

— Tedi, mă cobor la nivelul tău doar pentru cîteva secunde ! vorbea afectată fata în rochie de in topit, ca o prințesă deranjată în timpul rugăciunii. Faptul că am venit împreună cu tine nu mă obligă cu nimic. Acestea sînt ultimele mele cuvinte ! și a slobozit o trîmbă lungă de fum peste creștetul fotbalistului în mizerie.

— A fost clar, Tedi ? s-a interesat, disprețuitor, preotul în blugi, protejîndu-și afectat partenera.

— Sînteți doi ticăloși nenorociți... !

— Pune punct, Tedi !

— Indivizi murdari ! a țipat Tedi rănit.

Bărbosul s-a desprins nepăsător de lîngă fată și s-a apropiat zîmbind cu toți dinții strălucitori printre firele

bărbii. A ridicat scurt palma și l-a lovit pe Tedi în plină față, repezindu-i într-un colț, printre scaunele barului, apoi i s-a alăturat partenerei, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic.

— Isuse ! M-ai ucis, bărbos nenorocit !

Tedi a început să plîngă amarnic. Din nas îi curgeau șuvoaie de sînge pe tricoul îmbîcsit de transpirație.

— George, e groaznic ! a exclamat Doina.

— Nu te impacienta : am văzut zeci de scene asemănătoare. Tedi-i obișnuit cu bătaia, încasează în mod frecvent. Pînă în zori, va mînca bătaie încă de două-trei ori ! Așa-i Tedi !

— Dar e groaznic !

— Domnișoară, vă înțeleg tulburarea.

— Isuse, sir George ! i-a recunoscut Tedi, ștergîndu-și nasul cu antebrațul. Sir, am fost lovit în mod laș. Ce spuneți de asta, sir ?

— Îmi pare rău, Tedi ! Sper că te-ai apărat eroic !

— Asta-i adevărat, sir ! M-am apărat, firește, cum aș putea să... Dar, ascultați, sir, pentru dumnezeu, sînteți fericit ? Dumnezeule, abia acum observ cît de minunat arată această domnișoară rurală... Sir, numai dumneavoastră sînteți capabil să apreciați cui merită să-i acordați încrederea.

— Lasă asta, Tedi ! l-a oprit George. Îl căutăm pe domnul Ion Preda, tatăl domnișoarei. L-ai văzut ?

— Tedi continua să-și șteargă sîngele ce-i șiroia pe piept.

— *Of cors*, sir ! Domnul acela de la țară, îmbrăcat ca un lord, într-un costum extra, poate fi găsit în fața vilei... Vorbește cu un cîine !

— Cum ?

— Vorbește cu un cîine, sir ! Tipii ăștia rurali sînt plini de surprize...

— Ca și noi, de altfel ! l-a abandonat George.

În fața vilei, pe platou, aproape de marginea peronului, Ion Preda hrănea cîinele de pripas. Absent la toate ce se petreceau în jurul lui, îi vorbea sfătos, cu blîndețe. George și Doina au zăbovit o vreme în spatele lui.

Tinerele mlădițe ale grădiniței din Motîlva luau cu asalt coridoarele, risipindu-și energiile într-un vacarm demn de o galerie la un meci de fotbal din cupele europene. Doina Preda mi-a turnat încă o cafea. Povestea ei m-a zăpăcit, brunele mele dragi ! Sensibil cum sînt, am căzut consistent pe gînduri, dar firește, m-am sculat operativ. La vîrsta mea, nici nu s-ar fi putut altfel, dragele mele !

— Ați auzit ce vorbea tatăl dumneavoastră ?

Îi povestea împrejurările în care-l cunoscuse pe Vasile Lovrin și pe ceilalți prieteni ai săi.

— Interesant ! Pentru mine este cumva secret ?

— Nu ! Dar vă voi scuti de prezența mea o oră : mă așteaptă programul cu cei mici. Tata avea un jurnal, în care consemnase tot ce am auzit atunci, la vila din apropierea Capitalei. Băiatul l-a adus și vi-l pun la dispoziție. Sper să-i parcurgeți filele pînă îmi închei ziua de muncă.

Un dosar, cu coperte maro, șnuruit, cuprindea evenimente consumate cu zece ani în urmă. Pe aripile unor destăinuiri petrecute demult, am pătruns în dezlegarea misterului noului nostru caz. Țineți-vă aproape de mine, brunelor !

Jurnalul lui Ion Preda

Cu mulți ani în urmă, prin 195...; promovasem cantonier, dar nu cantonier în adevăratul sens al cuvîntului. Eram, de fapt, paznic la o barieră din apropierea Bucureștiului. Și pentru că i se spunea „canton" căsuței de la barieră, eu eram cantonier. În privința „promovării", ea însemna apropierea de Capitală, nicidecum funcția în sine : într-o oră eram acasă, undeva prin Colentina, două camere cu chirie într-o casă de lîngă Plumbuita, unde mă așteptau soția și fiica mea, Doina. Ne găsisem un loc stabil, începusem să-l îndrăgim, era ceea ce se spune — un cuib

călduț — slujba prin apropiere ne permitea să fim mult timp împreună, terminasem cu perioada cînd eram azi în Craiova, mîine în Focșani, cum se întîmplă cu angajații de la C.F.R.

La barieră era plăcut : așezată lîngă o perdea de pădure, vara mă binecuvînta cu aer curat și umbră răcoroasă și iarna cu adăpost de vijelie, auzeam viscolul zbătîndu-se-n lizieră, dar la mine nu ajungea. Șoseaua asfaltată călca prudent peste calea ferată, eu vegheam cînd ziua, cînd noaptea, să nu avem carambol. Curgeau mașini cu duiumul, iar după ce coboram barierele se strîngeau, de o parte și de alta, cîrnați nesfîrșiți de caroserii pe roți, așteptînd disciplinat momentul cînd aveam să le dau cale liberă în ambele sensuri.

Într-o după-amiază de vară, din a doua jumătate a lunii august, au început necazurile mele. Atunci nu am bănuit ce va urma...

Șoseaua, în ambele sensuri, era pustie, nu se zărea nici țipenie de om sau mașină. Cînd, văd deodată, departe-departe, cam la un kilometru, venind în viteză, o umbră întunecată, părea o mașină deosebită după lățimea șoselei pe care o ocupa. Se anunțase un „marfar" așa că am coborît barierele și am așteptat, cu ochii țintă la mașina care se apropia vijelios. „Aștia-s nebuni", mi-am zis, observînd că nu reduc viteza. Dacă intrau în bariere, pulbere se făceau. Cu vreo sută de metri înainte, șoferul le-a observat și a manevrat brusc în dreapta. Mașina, un Mercedes negru tăciune, lung de zece stînjeni mi s-a părut atunci, a părăsit asfaltul, năpustindu-se peste șanț în spațiul verde. Șoferul și doi pasageri, un bărbat gras și o femeie tînără, s-au rostogolit pe scaune, izbucnind, ca mingiile, spre plafonieră. Motorul și caroseria au gemut surd, izbind în malul opus al șanțului, apoi mașina a rămas topită-n vegetație, înălțînd un nor de praf. Au avut un noroc rar ; cei de la drumuri și poduri tăiaseră de curînd cîțiva plopi de pe marginea șanțului, în apropierea barierei, astfel că mașina s-a refugiat în cîmp prin gingia știrbă de la marginea asfaltului.

Portierele Mercedesului s-au deschis ca la comandă, în lanul de soia coborînd toți cei trei ocupanți ai banchete-

lor : șoferul, bărbatul gras și virstnic și femeia tînără, încă aflați sub impresia șocului.

Ce mi-a fost dat să văd ! Ce priveliște s-a înfățișat ochilor mei obosiți de monotonia carosabilului ! O gloată de marțieni cu o escadrilă de farfurii zburătoare m-ar fi lăsat rece, pe lîngă spectacolul măreț al acelei apariții pămîntene unice, de nedescris fără cuvîntul de onoare că superlativele sînt insuficiente. Deschisese lent portiera, sub privirile nepăsătoare, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic, ale unui șofer înalt, blond-roșcat, îmbrăcat într-un costum alb imaculat, cu cămașă, cravată și pantofi albi ; plus mănuși albe, de piele de căprioară, toate într-un contrast brutal cu întunecatul Mercedes.

O, dar femeia ! Înaltă, zveltă, cu un ten asemănător creolelor din filmele cu indieni, fără nici un rid, strălucitoare !... părul negru, împletit în două cozi trecute peste umeri, pe piept, șerpuiau pe un piept fremătător, care-și schimbă imediat direcția privirilor, oricît de insensibil ar fi. Rochia, de un verde pal, se mula perfect pe corpul ei fără cusur, coborînd mult sub genunchi, pînă în apropierea pantofilor cu toc cui, în culoarea rochiei. Mînecile largi de la cot către palme s-au dezgolit în mișcarea ei precipitată de a-și lua geanta din piele verde, de pe bancheta gri-petrol a Mercedesului, dezvelindu-i brațele arămii, strălucitoare. Cîteva brățări metalice, probabil de argint, așijderea inelelor alb-mat, au zăngănit rece în căldura insuportabilă a acelui august dogoritor. Ochii negri, migdalați, m-au privit, pentru o clipă, disprețuitor, iar sprîncenele dese, îmbinate, s-au ridicat într-un gest de surpriză neplăcută. A întors spatele mașinii și a pornit spre șosea, dreaptă, imperturbabilă.

— De ce caști, bă, gura ?

Vorbise, gîtuit de emoție, grăsanul de pe bancheta din spate, răstit, parcă am fi făcut armata în același pluton, în alte vremuri, eu — soldat și el — comandant.

— Ce ai, bă, cu *sora* mea ? De ce te legi de ea ? Așa te-au învățat șefii tăi ?

Era un bărbat scund, durduliu, blond spălăcit, cu tenul pătat de pistrui, scoși în evidență și mai mult de soarele verii. Ochelarii, cu sticle groase, abia lăsau să i se

vadă ochii ca două mărgele în mijlocul a două șiruri de cercuri concentrice în masa silicoasă, prezentînd un miop furios, gata să mă bruscheze. Se fîțîia nervos într-un costum bleu-marin, croit perfect de un meseriaș priceput, punîndu-mă în gardă că mă aflu în fața unui personaj important, plin de tot soiul de funcții și relații, cu care nu-i bine să te afli în raporturi neprietenești.

— Mă, te las fără haine, te trimit la tine la „țară" ! Tu știi cine sînt eu ? m-a luat amenințător în primire. Te-ai săturat de bine ?... Te învăț eu minte !

Se lăuda disperat, în gura mare, în timp ce șoferul elegant zîmbea perfid, fără adresă, deopotrivă șefului său incapabil să mă pună la punct imediat, cît și mie, cel ce urma să suport represaliile.

— De ce te uiți la *fiica* mea într-un mod insolent ? Nu mai era *soră-sa* O! promovase *fiică !*

— Ce-ați vrea să fac ? Nu mi-a precizat nimeni că-mi este interzis să privesc la cei din jur !

— Nu ai voie ! a răcnit, furios, ochelaristul durduliu.

Creola ieșise pe marginea șoselei, întrînd în atenția unui *Ford Capri* alb metalizat.

— Claudia ! a somat-o cu gingășie ochelaristul. Claudia, scoatem mașina de pe cîmp și plecăm imediat !

Creola nu i-a acordat atenție, urcînd impasibilă în *Fordul* oprit la cîțiva centimetri de ea.

— Ladislau, i-a poruncit blondului înalt, în costum alb imaculat, rămîi să te ocupi de *Mercedes !*

— Prea bine, domnule ! a încuviințat șoferul de lux, înclinînd abia perceptibil din cap.

— Iar cu tine mă răfuiesc eu ! mi-a promis, repezindu-se către *Fordul* care se pusese în mișcare în direcția barierelor, pe care le ridicam anevoie, după trecerea trenului de marfă. Mai discutăm noi ! se agita, încercînd să deschidă portiera *Fordului* unde se refugiase creola exemplară.

— Vasi, te rog să nu-mi faci scene ! Adio ! i-a strigat ochelaristului, coborînd geamul portierei dinspre partea lui. La București, domnule ! a revenit la posesorul mașinii în care se refugiase. Adio, Vasi !

— Claudia, Claudia ! a rugat-o, mai mult pentru sine, alergînd pînă în apropierea barierelor după *Fordul* care dispărea în zare. Claudia !

Şoferul blond-roşcat, înalt şi elegant, asistase fără replică la întreaga scenă, ignorîndu-ne pe toţi.

— Ladislau ! i-a strigat ochelaristul Vasi, rămîi cu maşina, Ladislau, ne-am înţeles ?

— În regulă, domnule ! a confirmat pe acelaşi ton neutru, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic.

Ochelaristul a oprit un camion şi a pornit în urmărirea *Fordului*, nu înainte de a-mi exprima întreaga lui deznădejde.

— Mi-ai supărat *soţia*, „cheferistule" ! Asta o să te coste, să nu uiţi ! apoi a dispărut.

Nevastă, fiică, soră ! Cam prea multe calităţi avea acea creolă.

2

Şi a venit momentul răzbunării ! A venit cînd îmi era mai drag pe lume şi mai greu să mă desprind de locul unde consideram că mă fixasem definitiv, spre binele meu, al soţiei — care merita cu prisosinţă ; după peregrinările dintr-o gară în alta, de-a lungul şi de-a latul ţării, aşa cum le e dat ceferiştilor aflaţi permanent la datorie ; dar, mai presus de noi, care eram obişnuiţi şi cu binele şi cu greul, merita liniştea unui loc cald şi stabil fiica noastră, Doina, acum la şcoala generală, în curînd elevă la liceu, pentru care am fi fost în stare să ne dăm şi sufletul numai să o vedem fericită şi mulţumită de viaţă. Credeam, din văzute şi auzite, că numai Bucureştiul ne putea rezerva o asemenea viaţă, ne chinuiam, cu speranţe îndreptăţite, să credem că toate se vor împlini după pofta inimii noastre, aşa cum plămuisem prin gările unde muncisem, prin cîmpii, printre dealuri şi munţi.

Era iarnă, bătrîna — la care eram în gazdă — se muta, cînd începea să ningă, la o fiică a ei cu apartament mare, aproape de centrul capitalei. Oasele-i trudite o chemau spre cei cărora le dăduse viaţă, ei înşişi oameni de o curăţenie sufletească aşa cum mi-a plăcut să văd întotdeauna.

Hotărîseră să vîndă casa bătrînească, iar nouă ne lăsaseră prioritate, pînă aveam să adunăm toţi banii pe care trebuia să-i plătim în schimbul casei, o sumă nu prea mare : moştenitorii bătrînei nu se tocmeau, fiind o tranzacţie mai mult simbolică. Vindeau casa nu pentru a se pricopsi, ci pentru a o determina pe mama şi respectiv soacra lor să stea alături de ei. Le promisesem că vara vor avea libertatea să vină în casa „noastră" cît vor pofti, abia aşteptam să-i avem alături de noi. Viaţa, în perspectivă, era promiţătoare. Dar venise momentul nenorocit al răzbunării, fără să-mi dau seama.

Pe o vreme scîrboasă, cîteva luni mai tîrziu după întîmplarea de la barieră, ajunsesem cu autobuzul în apropierea Pieţei Romane, în aşteptarea altuia care avea să mă apropie de casă. Era o lapoviţă lăptoasă, zăpadă şi ploaie, vînzolite de viscol între cer şi asfalt, cu o furie turbată. În asemenea împrejurări, convenisem cu băiatul care era în schimb cu mine la barieră să venim mai repede la serviciu, pentru a-i permite celui care pleca să ajungă acasă înainte de miezul nopţii. Băiatul din schimb venise cu aproape trei ore mai din timp şi reuşisem să prind ultimul autobuz de noapte, căci — pe asemenea vreme — greu m-aş fi descurcat cu maşini de ocazie. Şi nici el nu ar fi ajuns la barieră, dacă ar fi aşteptat ora schimbului după programul oficial. Aşadar, plecasem de la barieră cu aproape trei ore mai din timp, conform programului şi aşteptam, în Piaţa Romană, altă legătură pentru a ajunge acasă, acolo unde mă aşteptau, la căldura binefăcătoare, soţia şi fiica.

Dintr-o vilă apropiată se auzea un zgomot confuz de muzică, mai puternică decît viscolul, zeci de voci o acopereau din cînd în cînd, mai mult ca o părere în mugetul general al naturii dezlănţuite. În curte, pe scări, în cadrul imens al uşii de la intrare, se observau siluete estompate de lapoviţa nesigură, agitîndu-se într-un du-te-vino permanent. Prin faţa mea a trecut un *Mercedes* acoperit de reziduurile naturii şi a pătruns leneş în curtea vilei. Cîteva umbre s-au desprins grăbite din interiorul din care ieşeau aburi, pornind pe scările de marmură : era o femeie înaltă, îmbrăcată într-o haină de blană, descheiată la toţi

nasturii, lăsîndu-i la vedere cozile arcuite pe piept, pornind de sub căciula bogată, imensă. Pentru o clipă, cizmele-i înalte au strălucit în puzderia de becuri din curte și de pe scări ; o urmau un bărbat gras, mărunt, cu ochelari și un altul, slab, înalt, cu un costum numai ape, ca al muzicanților din baruri, de fapt — șoferul *Mercedesului*.

Inima mi s-a oprit în piept, cuprinsă de presimțiri sumbre : în fața mea, se reedita o scenă recent consumată, din care lipseau numai decorul și atmosfera. Un tip cu barbă „măturoi" a venit spre mine ca din pușcă, de parcă ar fi avut o petardă aprinsă în pantofi. Papionul îi fugise spre urechea dreaptă, iar cămașa descheiată la primii nasturi îi elibera pieptul păros, vînturat de vînt și lapoviță. Își ținea din fugă poalele sacoului, gest inutil în fața stihiilor naturii.

— Nene *cheferistule*, mi s-a adresat, ești invitat de șefu' la o mică distracție, ce zici ? E *șef*, a subliniat, și *te roagă !* Nu mușcă ! Hai la căldură. În numele tatălui, al fiului și al sfîntului duh, urmează-mă, creștine !

Am greșit ! Nu venea autobuzul ! Era viscol ! Lapovița și frigul îmi pătrunseseră pînă în oase. Și mai era și acea senzație ciudată că venise scadența unor datorii ce nu permiteau aminarea judecății ! Am pornit, după acel bărbos „cuvios", spre vilă, copleșit de o povară imensă, știind, dintr-o presimțire greu de definit, că acolo se va juca una din cărțile vieții mele. Și așa a fost !

*

Îl întîlneam pentru a doua oară : în fața mea, temeinic așezat pe un fotoliu, picior peste picior, îmi zîmbea perfid bărbatul mărunt, durduliu, cu ochelari groși.

— Ne-am cunoscut acum cîteva luni ! m-a informat de parcă s-ar fi temut că-l confund.

— Îmi amintesc ! l-am asigurat scuturîndu-mi pelerina pe care se scurgeau șiroaie prelungi de zăpadă și apă, alunecînd murdar pe covorul persan, bogat înflorat, topit sub cizmele mele de cauciuc.

— Așadar, iată-ne împreună ! a izbucnit vesel ochelaristul, lovindu-și mîinile una de alta, plescăind cu pal-

mele-i micuțe și grăsuțe. Ia-tă-ne îm-pre-u-nă ! Ei, *cheferistule*, cum o mai duci ?

— Bine ! bine ! l-am informat simțind că mă aflu pe un teren lunecos, unde picioarele mele se acomodează cu greu.

— Ladislau, eu și domnul Preda, parcă așa v-ați recomandat astă-vară, vrem să bem ceva împreună. Să cinstim revederea, Ladislau ! Mobilizează-l pe „Metrî" cu toate cele de trebuință pentru a ne simți bine.

— De îndată, domnule ! l-a asigurat elegantul Ladislau, desprinzîndu-se țeapăn și important de lîngă spătarul în care se afla instalat ochelaristul. Doriți să vă întrețineți numai între patru ochi, sau e nevoie și de prezența *altei* persoane ? a subliniat aparent indiferent.

— Să vină și Claudia ! a exclamat vesel, agitîndu-și palmele micuțe și grăsulii. Chiar te rog să o inviți pe Claudia, o să-i facă plăcere ! i-a strigat.

— Prea bine, domnule ! a raportat blond-roșcatul Ladislau, pierzîndu-se țeapăn în masa eterogenă a invitaților din uriașa și confortabila vilă, unde se petrecea zgomotos și fără opreliști, cu excepția zonei în care staționa micuțul rotofei, scufundat în fotoliu : cei prezenți îl ocoleau de parcă era acolo o bombă gata să explodeze.

— Deci, tu te numești Ion Preda ?! a spus pe gînduri.

— Bineînțeles ! am confirmat. V-am spus doar...

— Iar pe mine..., eu sînt domnul Lovrin ! a murmurat pe același ton scăzut și gînditor. Eu sînt domnul Vasile Lovrin ! Poți să ții minte, *cheferistule* ?

Un ospătar mărunțel și slăbuț, îmbrăcat în frac, s-a apropiat de noi cu o tavă cu pahare pline, secondat direct de elegantul Ladislau.

— Ce ne-ai pregătit, „Metrî" ? s-a interesat alintat, îndepărtîndu-și mîinile lateral, pe marginile fotoliului. Ți-a trecut prin minte să pui și *whisky* ? Domnul cantonier, m-a prezentat, încă nu a cinat și-i recomandăm pentru digestie un whisky.

— Îl are la dispoziție !

La brațul lui Ladislau, plutea, ca o părere de vis, creola, acum cu tenul ușor decolorat, dar strălucitor în spatele unor creme transparente.

— Dragii mei, iată-ne împreună, după amar de vreme... să cinstim cum se cuvine evenimentul !

Am ciocnit în tăcere, studiindu-ne reciproc. Femeia mă strecura dispreţuitor printre genele-i lungi, iar nasul îi fremăta de parcă aş fi emanat un miros pestilenţial.

— *Eschiuze-moa, şeri !* şi-a înclinat fruntea spre piept Vasile Lovrin. Am dorit să fii alături de noi pentru cîteva clipe.

— Au trecut clipele ! Mersi !

— Pentru tine am făcut-o, *şeri !*

— Mersi !

Creola ne-a părăsit, zîmbind amuzată ca după recepţionarea unui fapt divers, în timp ce Ladislau, cu un gest elegant, şi-a depus paharul pe tavă, fără să-l fi atins cu buzele, apoi a revenit în poziţia de paznic credincios, sprijinit indiferent de spătarul fotoliului în care era tolănit Vasile Lovrin.

— Da' şi-i bre, aişi ? Şi s-a-ntîmblat, bre Sili ?

— Sica, te rog !

O femeie plină de forme butucănoase, o adunătură de cărnuri ca mingiile într-un sac, îmbrăcată într-o rochie înflorată strident, din mătase naturală, apăruse lîngă noi zîmbitoare, agitîndu-şi cocul uriaş, prins neîndemînatic în agrafe argintii. Bărbia-i dublă i se revărsa peste gulerul rochiei, iar dinţii rari şi pătaţi, cu scobituri adînci, maronii, ne stăteau la dispoziţie într-un zîmbet binevoitor. Şi-a masat mustaţa rară şi pufoasă care-i acoperea buza superioară, prelungindu-se de o parte şi alta a obrajilor, pînă la înălţimea pometilor, unde se contopea cu puful gălbui ce evolua dens către zulufii prinşi în agrafe. Ochii mici, scufundaţi în grăsimea obrajilor şi pleoapelor, ne fixau viol.

— Bre, da' voi vă cam şertaţi !

— Sica, te rog ! a ridicat tonul Vasile Lovrin.

— Da' mătăluţi nu eşti ospătar ?! s-a minunat. Parî băiet cumsecadi ! Şe cauţi aişi ?

— Sica, a şoptit agitat Vasile Lovrin, îţi voi explica la timpul potrivit ! Acum nu-i momentul !

— Da' di şe, bre ? Ai ? Şi-ai cu băietul aista ?

— Soția mea ! s-a hotărît să mi-o recomande, în silă Sica, ciocnește un pahar cu dumnealui, m-a arătat, dacă ți-e atît de drag și lasă-ne singuri pentru cîteva minute.

Ladislau mi-a servit al doilea pahar cu whisky, iar soția lui Vasile Lovrin și-a ales singură altul cu lichior.

— Noroc să-ți deie bunul dumnezeu, băietule ! Și bag' di samă la Sili ! mi-a atras atenția fără să se ferească. Matali pari băiet năcăjit și tari mă tem că ti traji pî sfoară ! a clătinat mustrător din cocul încropit fără pic de bun gust. Sili, Sili ! l-a dojenit.

— Sica, acum ne lași, da ?

— Bini, bre, cum pofteşti matali !

Și a plecat călcînd rar și apăsat, ca o rață, prin puzderia de invitați eleganți și pretențioși, toți plini de ifose.

Salonul imens clocotea ca un vulcan, stimulat de o orchestră de *café concert*, profilată și pe muzică populară, se cunoștea de îndată. În dreapta, pe un hol prelung, o orgă de lumini zăpăcea șapte-opt tineri care dansau pe ritmuri trepidante. Fotoliul, aflat la confluența salonului cu holul tinerilor, constituia o supapă între două lumi aparent diferite.

Din combina electronică izbucneau fluvii de mugete, o negresă de peste ocean se răstea gutural la unu' Gioni, o lichea ordinară care îndrăznise, mizerabilul, să-i răpească inima după miezul nopții, cînd stafiile bîntuie lejer prin vestul sălbatic :

„Nu-mi pasă că ai un neg după ureche,
Lasă-mi mașina bleu !
Cînd la Acapulco cîntă cocoșii de bronz,
Marș în Florida, canalie dulce !
Marș în Florida ! În Florida... în Florida...
Bestie dulce, marș !

În Florida ", făcea *plai-bec*, în limba maternă bărbosul.

Pe notele acestei melodii de *jazz*, dansau invitații juni ai lui Vasile Lovrin, îmbăindu-se în aversele luminoase, alternative, ale orgii de lumini din hol.

Ladislau dispăruse, pe nesimțite, ca o părere, la un semn al lui Vasile Lovrin.

— Încă un whisky, *cheferistule !* Nu mă refuza, face ine pe viscolul de afară..., dacă nu cumva ai de gînd să ormi la noi ?! Dacă vrei, nu avem nimic împotrivă.

Băutura era tare și îmi înfierbînta tot corpul. După rigul la barieră, din cursul zilei, urmat de viscolul serii, ăldura intra în mine plăcut ! Trebuia să plec acasă, unde nă așteptau soția și fiica, le promisesem că voi veni mai in timp și nu voiam să le provoc griji.

Solista de muzică populară, o tipă brunetă, plină de aiete, a trecut la cîrma orchestrei de *café concert* și a nceput să-i binedispună pe invitații din salon.

Un gest discret din partea lui Ladislau care apăruse la el de neobservat și Vasile Lovrin s-a ridicat din fotoliu.

— Ei, *cheferistule*, îți satisfac dorința : parcă voiai să leci, sau mă înșel eu ?

În antreu, lîngă scară, bărbatul care mă chemase din stradă vorbea ceva cu doi subofițeri din pază generală, pe are șiroia lapovița.

— El este ! m-a recomandat cu scîrbă. Poftiți cinci leclarații din partea invitaților sincer consternați de comportarea abominabilă a acestui individ, care a pătruns cu orța în domiciliul tovarășului Lovrin !

Am înghețat. În ceafă simțeam privirea răzbunătoare a cholaristului. Deci, se ținuse de cuvînt !

— Nu-i adevărat ! am strigat disperat. Aici am fost nvitat de dumnealui, l-am arătat pe bărbos.

— Nu vă e rușine ? mi-a reproșat pe un ton calm și ald, de om jignit, totuși înțelegător. Dumnezeu tatăl îmi martor că am voit să vă opresc. V-am explicat că nu veți ce căuta în această casă...

— Nu-i adevărat !

A intervenit calm și sobru Ladislau :

— Tovarășul Lovrin v-a iertat necuviința de a-i viola lomiciliul, dar eu și invitații dumnealui, jigniți, nu putem să trecem cu vederea, domnule !

Ca să vezi cît de amabil era Vasile Lovrin și ce invitați ulburasem !

— Ați băut ? s-a interesat unul dintre subofițeri, luînlu-mi buletinul.

— Da !

— Aici sau în altă parte ?

— Aici !

— Era beat deja ! a insistat bărbosul, alăturîndu-şi cîţiva invitaţi pe care-i zăream abia atunci pentru prima dată. Dumnezeu tatăl îmi este martor !

— Eraţi beat ! m-a informat calm unul dintre invitaţi.

— Nu-i beat nici măcar acum ! i-a atras atenţia unul dintre subofiţeri, care simţise, probabil, că-i la mijloc o lucrătură murdară. Miroase a băutură, dar nu-i beat ! le-a retezat-o.

— Aveţi declaraţiile la dispoziţie ! l-a reavertizat bărbosul. Noi sîntem gata să vă oferim şi altele, toţi invitaţii sînt revoltaţi. Pot să-i chem ?

— Nu-i cazul ! a continuat acelaşi subofiţer. Deci, nu există reclamaţie pentru violare de domiciliu ! Întreb pentru ultima dată ! l-a somat.

— O, nu, tovarăşul Lovrin l-a iertat..., nu-şi permite să-şi amestece numele într-o mizerie !... a arătat spre mine, cu dispreţ. Noi, invitaţii, sîntem cei deranjaţi, nu dumnealui ! a lămurit definitiv limitele litigiului.

— Îl vom amenda ! l-a asigurat subofiţerul care părea a fi înţeles exact despre ce este vorba şi voia să scape, cu toată sila pe care şi-o masca, din zona aceea infectă.

— Numai atît ? a fost rîndul bărbosului să se mire.

— Bineînţeles ! Bună seara ! Discuţia noastră s-a încheiat ! i-a retezat-o din nou, pentru a nu-i permite să revină asupra pretenţiilor de sancţionare cît mai drastică.

— Acest om a fugit de la locul de muncă ! Acum trebuia să fie în cîmpul muncii..., s-a mai agăţat cu speranţă de posibilitatea de a mă înfunda cît mai tare.

Deci, înscenarea fusese premeditată. Doar eu eram cel naiv şi bun de dus de nas.

— Da ! am confirmat, uitîndu-mă la ceas ; era inutil să neg, amintindu-mi că *Mercedesul* sosise imediat după autobuzul care mă lăsase în Piaţa Romană.

Cine ştie de cînd mă tot pîndea Vasile Lovrin !

— E o problemă de serviciu ! a hotărît, dezamăgit, subofiţerul, care nu voia să-i facă pe plac bărbosului. Eu am o competenţă precisă ! Ce-i de resortul meu, voi rezolva ! Îl amendez. În privinţa serviciului...

— Tovarășul Lovrin va informa...

— Îl privește ce face ! i-a răspuns sec subofițerul, invitîndu-mă să ies în curte, împreună cu colegul său. Bună seara !

— Tovarășul Lovrin v-a anunța că a părăsit serviciul...

— Țipi cam mult și nu-mi place ! l-a avertizat subofițerul, conducîndu-mă către marginea intersecției din apropiere. Omule, dar știu că ai fost păcălit !

— M-au invitat în casă...

— Mi-am dat seama ce s-a întîmplat ! m-a asigurat subofițerul. Altă dată să-ți vezi de drumul tău ! Te amendez cu cinci sute de lei, dar dacă plătești pe loc, achiți jumătate din minimum : cincizeci de lei. Cu atît pot să te ajut.

— Vă mulțumesc !

— Nu ai de ce să-mi mulțumești ! Gîndește-te cu atenție ce ți se va întîmpla dacă șnapanii ăștia anunță că ai părăsit serviciul înainte de ora fixată în program !

Am început să mă gîndesc : multe din visele mele se năruiau automat. Cea de-a doua întîlnire cu Vasile Lovrin îmi fusese fatală.

*

De cînd m-am apropiat de București, nu mi-a mers bine, numai necazuri am avut ! am încheiat istoria cu cele întîmplate la vila din zona Pieței Romane.

Nevastă-mea și Doina, fiică-mea, ascultau neputincioase. Împreună cu ele, doi foști colegi din tinerețe, Costache și Gică, tractoriști la o fermă din Bărăgan, aflați în trecere prin București, se uitau la mine mirați !

— Și ce, bă, te temi de un ăla ?

— Nu-i un *ăla !* le-am atras atenția. Mîine nu mai am loc de muncă, s-a terminat..., are el grijă să informeze cum mi-am petrecut ultimele trei ore din actuala zi de muncă. După ce mi se va desface contractul de muncă, disciplinar, părăsirea locului de muncă la *cefere* nu-i o glumă, pas de te mai descurcă la întreprinderile din București. Eram pe listă..., urma să ne facem mutația... adio !

Nevasta și Doina au început să plîngă. Focul duduia cuminte în sobă, vijelia de-afară se înteţise. Costache şi Gică au mai băut cîte un pahar de ţuică, nevastă-mea le adusese o sticlă, să nu mă aştepte pe *uscat*.

— Bă, noi te ştim deştept ! a început Costache. Decît să-ţi pierzi vremea prin Bucureşti, mai bine hai cu noi.

— Unde ?

— Hai, bă, pe Bărăgan ! La mama dracului ! Acolo e altă viaţă, nu vine nimeni să te dea cu cotul la o parte. Munceşti, cîştigi ! Dacă nu munceşti, salut ! Ei, ce zici ? E post acolo, la o fermă, la dracu-n praznic, de mecanic şef. Tu eşti bun, că te pricepi, ce dracu' ?! Hai !

— Să-mi pun şi eu lucrurile la punct..., să vedem !

— Ce să vedem ? s-a răstit, fără supărare, Costache. Tractorul e la poartă..., remorca are coviltir..., urcăm mobila şi „ţoalele" în remorcă, le acoperim cu prelate... Hai, ce zici ? Mîine dimineaţă sîntem pe Bărăgan. Altă lume ! Ne descurcăm noi, ai să vezi !

Nevasta şi Doina au început să plîngă şi mai abitir.

Am lăsat focul în sobă, căldură în casa pe care voiam să o cumpărăm pentru a ne căpătui şi un bilet pe masă, adresat proprietarilor, că renunţăm.

Costache, nevastă-mea şi Doina s-au urcat în cabina tractorului, eu şi Gică, sub coviltirul remorcii, sub prelate, ascunşi printre plăpumi şi velinţe, lîngă mobilele care se izbeau între ele ca oasele unui schelet. De jur împrejur, viscolul se năpustea năprasnic peste noi.

Bucureştiul rămînea în urmă toropit de viscol, ca un taur în agonie. În faţa noastră, cîmpia nesfîrşită se zguduia năucă. Eram abătut, vinovat că le tîram pe nevastă-mea şi pe fiică-mea în necunoscut, doar spre o ţintă bănuită prin prisma descrierilor lui Costache şi Gică.

Rafalele se izbeau în prelate, remorca se smucea prin hîrtoape ca un bolovan neputincios. Înaintam orbeşte prin cîmpie, drumurile troienite se confundau cu ogoarele. Cei mai chinuiţi erau Costache, nevastă-mea şi Doina, pe care-i lăsasem în cabină, unde ştiam că este cald şi adăpost. Îmi părea rău că nu le-am luat în remorcă, unde mormanele de pături, preşuri, plăpumi şi cearşafuri constituiau un adăpost mai sigur în noaptea de iad. Cît despre Costache, nu-mi

făceam griji : despre el, în tinerețe, se spunea că, și mort, tot găsește drumul cel bun spre destinație.

Tractorul, smucind remorca, ținea aproape de malurile Ialomiței, spre Dunăre, prin inima amorțită a cîmpiei. Bărăganul ne înghițea feroce și lacom !

*

Anul trecut am fost promovat șef de atelier — dar nu la *Ciclop*, pe Bulevardul Magheru. Nici măcar în Colentina, ci... colea... la doi pași, în inima Bărăganului, la un I.A.S. Misiunea mea se schimbase, devenise cu adevărat importantă : reparam tractoare, combine, grape, semănători și un autoturism al nimănui.

Într-o zi, am fost anunțați, printr-un tractorist, că vom avea un nou șef. Mi s-a întîmplat să-l cunosc, în chip extrem de misterios, la cantină (o baracă din carton presat, înclinată sub un unghi căruia nu i-ar rezista nici tancurile). Cartonul barăcii se umflase de ploi, îl scorojise soarele pînă la deformare... În incintă duhnea din pricina lipsei de canalizare, miezmele prăjelii, sosurilor și elementelor intrate în putrefacție, pluteau în apropiere.

Ne servea o bucătăreasă bătrînă și grasă, tanti Rela, coaptă de reumatism și spondiloză. Abia se tîra cu farfuriile, mai mult se chinuia în cursele ei prin cantină.

— Băgați în voi ! ne spunea în loc de *poftă bună*, aruncîndu-ne piinea pe masă, de la trei metri. Tăiați-o și singuri că eu nu mai pot de atîta trudă. Puturoșilor !

Spunea „puturoșilor" duios, matern, punea suflet de parcă ne-ar fi alintat înainte de a adormi.

— Băgați în voi ! ne-a îndemnat tunător tanti Rela, răsturnînd pe masă o farfurie cu ceapă și castraveți.

— Tovarășa, vă rog să vorbiți cuviincios !

Tanti Rela nu l-a luat în seamă, dimpotrivă, s-a simțit obligată să ne mai alinte încă o dată, duios, „puturoșilor" !

Am ridicat ochii din farfurie și l-am studiat pe individul pretențios din fața mea. Era un bărbat *subțire*, îmbrăcat într-un costum de tergal cafeniu, cutat în dreptul nasturilor.

Ferma noastră era primitoare : colegii de la alte unități se abăteau și mîncau fără să-i întrebe cineva de unde vin și încotro merg. În pustietatea Bărăganului, o figură cunoscută în plus celor din fiecare zi era un eveniment, ne bucura și ne întărea încrederea că nu sîntem singuri.

Mîncau, se interesau cum merge treaba, făceam schimb de bancuri, și... adio ! Cînd ne întîlneam pe la vreun bufet din comunele de pe marginea șoselei, petreceam în chip de vechi cunoștințe. Pe acesta nu-l zărisem pe la noi. Era îmbrăcat ca un orășean în mizerie, plecat la țară cu hainele ponosite, ca să nu le murdărească pe cele de bal și înmormîntare.

— Voi pune ordine desăvîrșită ! a tunat individul. Dezordine, mizerie, indisciplină, proastă organizare, aici ați adus această unitate socialistă.

— Tăticu', ești amabil să-mi spui cine dracu' ești, sau îți vîr un colț de pîine în gură ?

Pe indivizii ăștia este bine să-i iei din scurt, de la obraz.

— Tu cine ești ?

— Aici eu pun întrebări, unchiule ! Spui cine ești sau te arunc imediat afară !

Demonstrativ, am trîntit un pumn în masă și i-am luat din față farfuria cu supă. Gestul meu l-a îndemnat și obligat să se cumințească, devenind mai prudent în relațiile cu mine...

— Vorbește urît această tovarășă...

Parcă eu îi vorbisem mai frumos ! Dar, după ce l-am tăiat de la porție, plus promisiuni de trimitere precipitată în curte, a început să mă... respecte.

— Spuneți dumneavoastră, nu am dreptate ? s-a repezit să mă facă aliat. Oamenii muncii merită mai mult respect și considerațiune din partea personalului auxiliar.

Încă nu era hotărît să-și decline identitatea și calitatea ce-i dădeau dreptul să tragă concluzii referitoare la starea de lucruri de la fermă. Nu l-am mai luat în seamă. Eram obișnuit cu unii șefi care vin misterios, își vîră nasul ici-colo, fac pe detectivii și, pe urmă, încep dansul : sancțiuni, cîțiva expediați din evidențele întreprinderii, mustruluieli : „Iată, tovarăși, adevărata culoare a lucrurilor ! Dacă față *de mine*... atunci..." După ce-și iau postul

În primire, uită să mai fie la fel de drastici, calcă pe urmele înaintaşilor, devin tot o apă şi-un pămînt. Fleacuri, au trecut vremurile cînd o astfel de metodă dădea rezultate. Acum, totul căpăta iz de clovnerie. Un bun organizator pune lucrurile la punct de la *a* la *zet*, nu vînează cîteva greşeli pentru o glorie efemeră.

Îl cunoşteam de undeva, imaginea lui plutea incertă, fără să se fixeze precis într-o zonă a memoriei, aluneca încoace şi încolo de-a lungul a vreo cîteva decenii de muncă şi de relaţii cu oamenii.

— Necuviincios vorbeşti tu ! Poartă-te frumos cu tanti Rela, spune-i sărumîna şi... ţine-ţi gura doar pentru aprecieri pozitive.

I-am luat piuitul. Se uita la mine cu teamă şi un pic de furie bine ascunsă, în alte împrejurări — favorabile lui, firește — m-ar fi pus la punct, dar acum era în inferioritate.

— Nu-ţi ajunge că trudeşte toată ziua să sature două duzini de tractorişti ? Ai chef să se comporte după codul manierelor elegante ? i-am împins farfuria la loc, făcîndu-i semn că poate continua dejunul.

— Eu te cunosc de undeva ! a bîiguit nemulţumit.

— Şi eu te cunosc, dar acum n-am timp să mă gîndesc: peste cinci minute trebuie să fiu în atelier. Cînd îţi aminteşti, să-mi spui şi mie ! Firește, dacă-ţi face plăcere !

Am continuat să mîncăm grăbiţi, învăluiţi în mirosul greu al cantinei şi roiurile de muşte. În depărtare duduiau tractoarele.

— Ce învîrteşti pe aici ?

— Sînt noul *director !*

— Director, pe dracu ! l-am contrat tare. Eşti *şef de punct de lucru,* tovule ! V-aţi făcut toţi directori, nu ne mai putem scărpina în ceafă de atîţia şefi. Ai priceput? Funcţia ta pe ştat este aceea de şef de punct de lucru ! Şi încă ceva : stai prost cu planul. Eşti în pom ! La treabă, altfel ajungi în subordinea mea la atelierul mecanic, demontezi tractoare, repari grape, ascuţi cuţitele la combine, vei strînge atîtea şuruburi cît n-au văzut toate neamurile tale la un loc.

Nu s-a mai atins de farfurie. Mă studia. Să fiu sincer, nu-mi păsa de el. Cînd eram la barieră, mă temeam pentru fiecare cuvînt, doamne fereşte, să nu am reclamaţii, cercetări, confruntări...

— Ştiu de unde te cunosc ! Îmi amintesc !

A dat dumnezeu.

— Şi eu !

— Ai lucrat ca paznic la o barieră, lîngă Bucureşti.

Era clar, nu mă confunda.

— Iar tu erai un şef mare, abia încăpeai în *Mercedes*. Te ţineai numai după blonde şi brune corespunzătoare fizic. Le înfiai pe toate, te făceai imediat neam cu ele.

S-a încruntat nemulţumit, de parcă l-aş fi făcut duşman de clasă, nu mujeratic de trei parale.

Am plecat spre vagonul dormitor. Pe drum i-am strigat unui mecanic :

— Măi Nae, cînd este gata *universalu'* ăla ?

— E de mult...

— Trageţi un pui de somn ! Pînă deseară cine ştie ce se mai întîmplă ? Dacă se defectează şi alte tractoare, le reparaţi la noapte, deci trebuie să fiţi odihniţi... Adu sticla aia de tescovină !

În vagonul dormitor erau patru paturi, însă numai două fuseseră ocupate.

— Aveţi unde să locuiţi ?

— Încă nu !

— Dormiţi aici !

În astfel de împrejurări trebuie să vină şi clipa cînd se isprăveşte criza de autoritate şi te hotărăşti să apreciezi că un şef de fermă, chiar dacă nu este director, iar unitatea lui abia îşi merită denumirea de fermă, are totuşi calitatea de... şef.

— Ocupaţi patul de jos ! am reluat cuviincios pluralul. Sus miroase urît.

„Directorul" şi-a luat patul în primire, o cutie îngustă, dotată cu o jumătate de saltea acoperită de două pături şi un cearşaf ros..., avea şi o pernă neagră, mare şi grea, diformă ca un bolovan.

— Măi Nae, puneţi carton pe streaşina atelierului. E năduşeală, pînă deseară plouă, auzi ?

— Gata, şefu' !

— Băieți, nu vă încurcați ! Să beți cu grijă !

Parcă nu știam eu ce fac mecanicii după terminarea lucrului ?! Mai ales că aflaseră ce program mi-am făcut. Nae a așezat pe măsuță sticla cu tescovină și a coborît scările, clătinînd vagonul dormitor, insuficient de bine fixat, oricînd gata să fie mutat din loc.

Am turnat în pahare și am ciocnit cu *directorul* peste măsuță. Stătea fiecare pe patul său : sigur, temeinic, fără complexe. El, șeful acelei formații efemere, mai mult cu numele de fermă; eu, tot un fel de șef, dar la atelierul mecanic, o încăpere cu două bancuri de lucru, unde mai trebăluiau doar doi mecanici, ajutați de mecanizatorii ale căror utilaje urmau să fie reparate. Nici măcar pe statul de plată nu figuram „șef", așa cum nici Vasile Lovrin nu avea să poarte denumirea de „director". Funcțiile erau mai mult închipuite decît reale.

Țuica duhnea îngrozitor ! Trăsnea de puturoasă !

Nu l-am întrebat de ce *boală* suferea. Dacă plecase de la *Mercedes*, pentru a ajunge coleg de pat cu mine, însemna că *suferința* a fost grea.

Dar, așa cum avea să-mi spună ulterior, în rana lui se afla același baston de mareșal, Bărăganul fiind doar un punct de pe orbita personală, un prilej pentru a promova.

— La fermă treburile merg prost ! l-am avertizat, nu cumva să-și facă vise rozalii.

— Le îndreptăm noi !

Tanti Rela ne-a adus o farfurie cu brînză și ceapă. Nu-mi dau seama cum a putut să urce scările vagonului dormitor : grasă ca un butoi de varză; topită de boală... ; picioarele încărcate de varice noduroase semănau cu buturugile din pădurile lăsate în părăsire. Duhnea a sosuri, mălai, usturoi, mușlar, bulion, motorină, iaurt, ceapă... Halatul îmbrăcat pe pielea goală se învinețise.

— Tovarășe șef, sînt cam bolnavă și cred că am să mor într-un an, doi. Am o fată, ospătăriță nu-ș pe unde. Aș vrea să ies la pensie, da' mi-e milă de copiii ăștia...

Copiii erau cele două duzini de mecanizatori. La „fermă" se aflau și copiii ei, de fapt doi nepoți de cincișase ani, dar le spunea mai simplu „ăia mici". Îi lăsase fiica ei, plecată cu soțul, amîndoi fiind ospătari detașați

în străinătate, de unde primeau, din cînd în cînd, scrisori și colete cu ciocolată și gumă de mestecat.

Și-a ridicat poalele halatului pentru a-și șterge transpirația abundentă de pe fața încărcată de grăsime, acoperită de un puf dens.

Vorbea rar, greoi, bolborosea fluid ca dintr-un cavou inundat, slobozind cuvintele prin poalele halatului ce se strînseseră ghemotoc în palmele-i uriașe, murate și crestate de tăișul cuțitelor de bucătărie.

Proaspătul șef și-a dus mîinile la ochi, de spaimă amestecată cu senzația de greață.

Eu am înhățat un pahar cu țuică de tescovină și i-am teleghidat conținutul din zbor, cu o precizie mult exersată, direct în gură. Pe vremea aceea beam virtos, încă eram sănătos, și inima îmi permitea să apelez la alcool.

Tanti Rela continua să ne arate picioarele. Viața îndelungată printre mecanizatori îi crease o oarecare insensibilitate, mai mult familiaritate cu aceștia, nesfiindu-se să se poarte cu ei lejer, fără complexe. Ei nu o judecau.

— Fără mine mor copiii ăștia de foame. Hai, mîncați! Băgați în voi ! ne-a îmbiat ca pe tractoriști, fără să recepționeze dezgustul ce se întipărise pe chipul lui Vasile Lovrin.

— Mi-e milă de ei, săracii! ne povestea duios. Nici nu știți dumneavoastră ce copii buni și harnici sînt. Nu stau cît e ziua de lungă. Iarna, treacă-meargă, muncesc mai puțin, e frig și hrana rece, adusă de acasă, rezistă. Vara e nenorocire : se strică în cîteva ore. Dacă n-au o ciorbă caldă, leșină pe tractor, mînca-i-ar mama de copii.

Dispăruse imaginea impozantă a Claudiei de pe carosabil, prezentul venea ca o furtună plină de cruzime și adevăr.

De la București — în buricul Bărăganului : de la Claudia — la tanti Rela : de la vila din zona Pieței Romane — la vagonul-dormitor, de la whisky, florio, cinzano... — la tescovină, ceapă și brînză.

Tanti Rela a abandonat halatul îmbîcsit.

— Ce aveți la ochi ?

Noul șef o privea pierdut. Realitatea îl stupefia, contactul nemijlocit cu subalternii slăbindu-i increderea în

misiunea la care se înhămase, în necunoștință de cauză. Probabil considerase „ferma" o unitate idilică, avînd un personal desprins din paginile reclamelor : mecanizatori chipeși în cioareci, cămăși brodate, cojocele cu motive ; fete rumene, îmbrăcate în fote, ii cu arnici și mușcate în păr.

— Cu ăsta, dreptul, nu mai văd, am albeață. Da' celălalt e bun. Am fost la doctor și mi-a zis că e bine, rezistă ! Ehe, mor eu înaintea lui ! La doctor m-aș duce, că poate-mi pune vreunul de sticlă, dar pentru atita de ce să-l deranjez, c-o fi avînd și alți bolnavi mai tineri ca mine ?

În jurul vagonului-dormitor, al barăcii-cantină și atelierului mecanic se adunau, huruind, tractoarele ca puii pe lîngă cloșcă. Prin fața ușii se perindau figuri acoperite de transpirație, motorină și praf, cu bărbi aspre, nerase de-o săptămînă.

— Eu mă duc la bucătărie! Au venit copiii ăi mari, le-o fi foame, mînca-i-ar mama ! i-a deosebit pe mecanizatori de „copiii cei mici", nepoții ei, în curînd elevi la școala generală.

Ne-a întors spatele. Picioarele, ca doi butuci, se mișcau nefiresc, scuturau scara vagonului dormitor (tanti Rela pășea cu nădejde, aplecată în față, mișcîndu-se în stînga și-n dreapta după fiecare pas, balansînd mîinile din coate lateral, ca înotătorii).

Umbra unui tractorist a acoperit cadrul ușii ca o fantomă prin castelele scoțiene, neagră, cu contururi difuze în puzderia galben-roșiatică a razelor soarelui căzut în amurg.

— Am auzit că avem șef nou !

— Avem ! i-am confirmat, așteptînd și alte întrebări, căci după mers și voce nu pricepusem cine poate fi.

— Atunci ie bine ! Nu-ți mai faci singur de cap! Iel o să mă înțeleagă, care va să zică și la urma urmei, n-o să ne piseze cu dați-i înainte, măi băieți ! Dumneavoastră sînteți ? l-a luat în primire pe Vasile Lovrin.

Și-a scos bascul, înclinîndu-se fistîcit. Copleșit de importanța funcției lui Vasile Lovrin, freca bascul în neștire, de parcă se lipiseră pe el un milion de scame.

— Tovarăşe şef, ieu am un *of* de multă vreme şi nimeni nu m-a ascultat, parcă aş vorbi cu remorca tractorului. Dacă vreţi să mă ascultaţi, ieu sînt gata pregătit să încep. Se poate ?

— Vă rog ! l-a îndemnat.

— Dom'le, uite cum stă treburili ! Da' mai întii să nu vă supăraţi, că ieu vorbesc din inimă. Dom'le, uite care ieste problema : ieu n-am fost la nevastă de trei zile... ştiţi, nu vă supăraţi, că vă vorbesc din inimă ca un bărbat ce sînt, nu numai că mă consider. Nu pot să aştept o săptămînă ca ăştia mai bătrîni... Am pielea dracului pe mine... ieu aici, ia, nevastă-mea, — săraca — acolo... Nu ie bine, dom'le ! Asta ie ! Cum rămîne, care va să zică şi la urma urmei ? Mă duc repede acasă, şi mă întorc degrabă, sau rămîn aici şi turbez ? Că ieu turbez, dom'le, că mă ştiu ce pielea dracului am pe mine. Lăsaţi-mă să plec la ia, şi p-ormă n-aveţi treabă cu mine, fac gaură-n pămînt, pîn-ajung în partea ailaltă a lumii !

În curtea fermei, oborul acela fără garduri, tanti Rela îl dojenea pe un mecanizator, mai dihai decît un veritabil responsabil cu protecţia muncii.

— Iar ţi-ai rupt mîna, moacă !

— Nu s-a rupt ! Uite pot să strîng degetele, vezi? S-a belit pielea şi s-a învineţit pînă la cot. Pot să strîng...

— Du-te la doctor ! Învoieşte-te la şef, acum avem şi aşa ceva, 'ne-a venit un biet om prăpădit şi cu ochelari..., îl caută moartea pe acasă şi el bate coclaurii pe Bărăgan..., e galben ca ceara şi face pe deşteptul. El e şef, să ştii ! Du-te şi ia-te de el, nu te lăsa pînă nu te învoieşte, acum e proaspăt şi încă nu s-a făcut al dracului...

— Mi-e ruşine, fă tanti Rela !

— Atunci, stai şi crapă, că nu-ţi pune nimeni tractorul la cap cînd ţi-or sări ochii ! Nărodule ! Of, că eşti mai necrescut la minte ca „ăştia mici"! l-a comparat cu nepoţii lăsaţi de fiica ei plecată în străinătate.

— Zău, nu mă duc ! Eu nu ştiu cum să vorbesc, nu am texte ca alţii, şi poate se supără omu' pe mine...

— Hai la bucătărie să te pansez... că tu n-o să te pricopseşti niciodată. Tot eu te scap de necazuri... mai am citeva feţe de masă rupte..., mă, da' după ce ajungi la doc-

tor, că acolo trebuie să te duci, n-ai încotro, să nu arunci cîrpele... trebuie să le decontăm... Cine știe ce drac mai e și ăsta care ne-a venit pe cap ? Ni le impută... Să iei ceva pentru doctor, că o fi și el om cu greutăți...

Noul șef de fermă, „bietul om prăpădit și cu ochelari" și-a dus mîinile la ochi disperat. Se înverzise, aflînd cu cîtă plăcere e întîmpinat de personalul unității și ce se așteaptă de la el în viitorul apropiat.

— Tovarășe șef, eu ce fac ? Mă duc la nevastă ? se interesa mecanizatorul cu apetit bogat. Îmi dați voie, sau îmi iau lumea-n cap.

— Duceți-vă !

Tractoristul și-a suflecat cracul drept al pantalonului salopetei și a început să se scarpine de zor sub genunchi, rîcîind pînă la sînge pielea mînjită de praf, motorină și vaselină.

În curte, tanti Rela tuna ca-n pustiu, își chema copiii la masă :

— Hai, mă, să băgați în voi ; pînă deseară trebuie să am timp să spăl vasele, că pe urmă se face noapte și nu mai văd decît cu un ochi !

Icnea și se îndepărta, poruncind, spre cantină.

— Ieu mai am un *of*, nu vă supărați, că nu am terminat ce am pe inimă ! și-a luat tractoristul inima în dinți, încurajat după primul succes în competiția cu Vasile Lovrin.

— Vă ascult !

— Ieu mai am și o cumnată... Și ie singură...

— Bine, bine ! Ce trebuie să fac ?

— Păi vréau să trec și pe la ia, care va să zică și la urma urmei, că tot sînt în drum.

— Treceți, faceți ce vreți... dacă *poftiți*...

— Nu poftesc, dom'le, că-i nevasta lu' frati-miu, da' iel ie militar în termen și ia n-are pe nimeni că ăi bătrîni sînt ai dracului și n-o ajută... Că s-a însurat fratimiu cu iea fără să-i întrebe și pe iei ce și cum ! Așa-s ăștia bătrîni : să le spui ce și cum, să știe iei precis, în definitiv și la urma urmei, cu cine te-ai însurat, nu ? Da' frati-miu nu i-a întrebat, a plecat la armată și acum, cumnată-mea trage din greu. Pe mine m-a întrebat frati-miu : „O iau bă ?", iar ieu i-am zis „Ia-o, bă, că e

bună de muncă, trage ca un bărbat, nu fi prost !" Acum trebuie să o ajut că am zis „Ia-o" !

— Spuneți precis ce vreți !

— Păi, ieu vreau să plec cu tractorul și remorca... își repară casa... acum o tencuiește..., ce mai, îi duc o remorcă de nisip, mă abat pe la carieră, încarc și trag o fugă pînă la ia, i-l las în curte și p-ormă merg la nevastă-mea. E bine ?

— Tovarășe, trebuie să muncim și să trăim cinstit. Cum vă permiteți să-mi cereți consimțămîntul pentru încălcarea legilor ?

— Ieu puteam să tac din gură ! Mergeam la S fără să vă cer voie, luam nisip — nu o remorcă..., zece — că nu mă mai găseați în pustietatea asta... Da' uite, mă ia gura pe dinainte și n-o pot ține, fir-ar pielea mea a dracului.

— Dar nu este cinstit nici să mințiți și nici să-mi solicitați consimțămîntul pentru încălcarea disciplinei...

— Ce nu este cinstit? s-a mirat tractoristul. Păi, dacă nu vă convine, ieu plec și nu mă mai vedeți niciodată, că nu m-ați cîștigat la belciuge. Care va să zică și la urma urmei mă angajez la Bora sau la Cosîmbești..., zece tractoare mă așteaptă !... Matale n-ai decît să rămîi aici și să sfințești locul cum ți se pare mai ușor. Ei, ce facem ? Plec *cinstit* sau nu ?

Își pusese bascul pe cap și-și afundase mîinile în buzunarele salopetei, într-o poziție ultimativă !

— Îl dau dracului de nisip ! s-a răstit nemulțumit de tăcerea lui Vasile Lovrin. Cine știe ce face acum nevastă-mea... ? Că mi-e frică, dom'le ! Ie bine ? Am plecat, ce mai ! Da' să știți că nisip tot iau, vine iarna și casa-i neterminată..., frate-miu militar, cumnată-mea n-are pe nimeni... Cînd o începe viscolul să treacă prin pereți, îi degeră copilu-n leagăn ! E bine ? Ce mai, ieu îi duc nisip, dom'le, că nu intră cu el în mormînt, care va să zică și la urma urmei. Cînd s-o dărîma casa, nisipul tot pe Bărăgan rămîne..., de ce să stea degeaba în ripă, cînd pus pe pereți îi apără pe amărîții ăia ?

— Bine, bine ! Cu motorina cum rămîne, uzura tractorului..., folosirea eficientă a utilajelor e obligatorie, nu?

Conştiinţa dumneavoastră vă permite să uitaţi aceste amănunte ?

— Ascultă, dom'le ! Matale vii de la Bucureşti, eşti copil nevinovat, ce ştii ? Dacă-ţi convine, bine, dacă nu, tot la fel ! Că ieu o iau pe aici încolo şi mă duc fără să mă uit înapoi, să n-avem vorbe !

În *curtea instituţiei*, cîţiva mecanizatori *drogaţi* proaspăt cu tescovină cîntau de mama focului, fals, dar fără complexe.

— Mergi, am încuviinţat în locul lui Vasile Lovrin, pentru a pune capăt pauzei penibile.

„Şeful de fermă" era dezorientat, venea din altă lume, a lua hotărîri în astfel de împrejurări îi depăşea puterea de înţelegere exactă a situaţiei şi a consecinţelor într-o eventuală înlănţuire spectaculoasă.

— Spune-i lui Costache să te însoţească cu tractorul lui şi cîţiva mecanizatori, că aşa a dat dispoziţie *tovarăşul director*... După ce terminaţi, Costache să se întoarcă la fermă cu mecanizatorii..., să nu-i pună naiba să fugă la Ciulniţa după băutură ! Răspunzi ! Dacă vă prinde miliţia, noi nu ştim nimic. Aţi plecat de capul vostru... ! Da ? Pe urmă, avem noi grijă, ştii tu ! Ai priceput ?

— Da, şefu' !

— Nu, da şefu', că nu-i dispoziţia mea ! *Tovarăşul director* a aprobat. Da' vezi ce faci cu miliţia, în caz că te prinde... Dacă sufli o vorbă, nu mai calci pe aici ! Aprobăm, însă riscul este al tău la o adică !

— Am înţeles şefu'! Dac-oi fi fraier şi m-o prinde cineva ieu o trag, aşa-mi trebui... Just !

— Mai ai vreun *of* ?

— Nu, şefu' !

— Hai, fugi !

Freamătul din incintă crescuse în intensitate, dădea-n clocot surd, peste cîmp se lăsa asfinţitul, la orizont fulgera şi tuna. Venea ploaia, cum naiba s-or descurca cu nisipul ? Nu le-a trecut prin cap să vină mai din timp, acum ar fi fost departe...

— Cum se numeşte mecanizatorul ăsta ?

— Gică ! Dacă vă poate ajuta la ceva numele lui !

— Iar Costache ?

— E prietenul lui și coleg de brigadă. Își cunosc necazurile, se ajută și la bine și la greu.

Vasile Lovrin mă privea derutat.

— Dispoziția este ilegală... Nu ne putem permite...

— Tovarășe Lovrin, vreau să vă aduc la cunoștință că oamenii *trag* de le scîrțîie oasele, muncesc din zori pînă în noapte în pustietatea asta... Fiecare paragraf al legii, aplicat *ad literam*, ne poate lăsa singuri aici... pe mine și pe dumneavoastră. Producția netă o realizează oamenii ăștia nerași, plini de praf și motorină. Trebuie să înțelegeți că de toți, inclusiv de mine, aveți nevoie pentru îndeplinirea obiectivelor pe care vi le-ați fixat. Pămîntul este gras, are tot ce-i trebuie pentru a obține recolte bogate, mai rămîne să pregătim și să dirijăm cu atenție forțele din dotare. Oamenii rămîn oameni, îi putem transforma în măsura în care-i înțelegem, cu toate defectele și greutățile lor. Fără oameni, cu adevărat devotați, rămînem doar cu pămîntul mănos și utilajele neînsufletite.

Era întors pe dos, realitatea îi risipise o mare parte din imaginea multicoloră pe care, se bănuia, și-o formase înainte de a veni la fermă.

— Legea trebuie respectată ! m-a avertizat, aluzie la hotărîrea pe care o luasem în locul lui.

— O respectăm !

— Așa cum ai procedat dumneata ?

— Chiar și așa ! am încercat să-l liniștesc, abătîndu-i atenția asupra motivelor ce justificau decizia luată.

Ce naiba era să-i răspund ? *Nu prea* era literă de evanghelie, ca să nu-i spun altfel. Însă altfel... Oamenii nu treceau pe acasă cu săptămînile... Cine să-i ajute? La urma-urmei, nu a scos nisipul peste graniță, încercam să-i explic lui Vasile Lovrin, pentru a fi cît mai convingător. Cumnată-sa locuia tot în zona pustie a Bărăganului, se întorcea acasă toamna. Avea un copil mic și un străbunic uitat de dumnezeu, îi pierduse moartea actele de naștere, trăia la infinit, fără să știe cîți ani mai are. Părinții nu o ajutau, socrii nici atît, iar străbunicul făcea umbră pămîntului vorbindu-i stră-norei, că mîine-poimîine vor năvăli turcii. Se năruiau gardurile, casa... Trebuiau ajutați, altfel mecanizatorii care-i cunoșteau situația ne lăsau baltă cînd ne era lumea mai dragă: „Munciți voi și asi-

gurați pîinea celorlalți ! Ne găsim noi o bucățică din ea pe lîngă casă, departe de pustietatea asta unde-a înțărcat mutu' iapa, nu s-au terminat locurile de muncă la cutare fermă de la Jegălia sau Perișoru". Spune-le că nu ne pasă ! Dacă Vasile Lovrin nu era convins, viitorul avea să-i confirme cele spuse de mine. Aveam suficientă experiență în raporturile cu truditorii din această zonă aproape pustie a cîmpiei.

— Ce-i de făcut ?

— Hotărîți dumneavoastră !

— Lasă asta, dă-mi o idee !

Explicațiile mele, oferite în toată goliciunea lor, îi provocaseră griji pînă atunci nebănuite. Se simțea neputincios, asta se observa cu ușurință, dorința de a depăși greutățile pe care le întîmpina la primul contact cu „ferma", nu găsea posibilități de rezolvare imediată.

I-am turnat încă un pahar cu tescovină puturoasă. Nu-i plăcea, era obișnuit cu alte distilate, de preț. Dar bea, bea în dușmănie, se răzbuna, cu gîndul la scaunul de altădată cînd în fața lui stăteau smirnă șefii de localuri, șefii de sală sau ospătarii și-l îmbunau cu dificultate, înjumătățindu-și cu el ciubucurile spoliate de pe masa consumatorilor. Din seara cînd l-am vizitat în vila din apropierea Pieții Romane, dar mai ales din crîmpeiele de discuții auzite atunci, am înțeles că traiectoria vieții lui a cunoscut o elipsă presărată cu localuri de alimentație publică, pe care se aliniau, precum mărgelele, cîrciumile. Funcția cea mai înaltă și cea mai profitabilă, cea de director comercial, se consumase ca o flacără, plăcerile ce i le-a prilejuit îi dădeau iarăși ghes. Acesta era, poate, motivul ce-l îndemnase să vină la ferma noastră, denumire pretențioasă desigur, ca, după ce-și ispășea purgatoriul, să pretindă altceva, mai mult decît șef de restaurant, unde coborîse.

— De ieri vă caut. Nu știa nimeni unde-i ferma asta a *noastră* : nu-i trecută pe hărți, nu există indicatoare pentru o asemenea așezare omenească. Cînd mi s-a aprobat cererea de a „lucra în agricultură", mi s-a vorbit de această așezare productivă ca despre o unitate excepțională, într-un cadru natural fermecător.

Normal : Bărăganul, privit pe hartă, e minunat ! Colorat în verde ! Verdele e odihnitor, încîntă ochiul, te îndeamnă la gîndul recoltelor înalte, al tarlalelor cu trifoi unduind în boarea lină a depărtărilor, în minte îţi apar... pături întinse în vegetaţia mănoasă şi plăcută, cu iz de iarbă crudă în nări de mînz... Adică, proza necesară completării „poeziei" ce-o inspiră priveliştile semănătoristcinematografice. Dar, cînd ajungi la destinaţie, îţi cade Ialomiţa-n cap : nu mai sînt ciulini, au dispărut păşunile arse de soare, s-au dus dropriile şi lupii..., dar Bărăganul tot Bărăgan rămîne, chiar dacă a fost împînzit de reţelele irigaţiilor. Acelaşi vînt biciuie cîmpia de dimineaţa pînă seara, de la întîi ianuarie pînă la treizeci şi unu decembrie ; aceiaşi nori de praf acoperă orizontul strivind tulbure şi furios întinderile infinite... Iarna-i rece de-ţi taie răsuflarea, vara-i fierbinte chiar dacă bate vîntul... Noroi, praf, pustietate... Ce-i drept, traversată de şosele, linii de curent electric, telefonice, maşini, canale de irigaţii...

Dragul nostru *director* se aştepta, probabil, să găsească un conac încărcat de fleacuri alambicate, văzute prin filme, saloane, covoare, cadîne gen Claudia de pe şosea, plictisite de poluatul Bucureşti, refugiate nostalgic în Bărăgan pentru a se reculege în sînul naturii, la umbra binefăcătoare a holdelor mănoase, unduitoare şi aşa mai departe. Aş, ferma lui era o adunătură de barăci, tractoare, combine, cîteva vagoane dormitor, un generator electric şi o cisternă cu apă, împrospătată săptămînal. Cadîne ? Tanti Rela cu un picior în ,groapă şi altul în bucătărie. Deopotrivă bucătăreasă şi secretară, putea să-i spună Pegy dacă avea chef. Cînd se va hotărî să plece, ne revine cinstea să pregătim singuri caloriile cele de toate zilele.

Vasile Lovrin, păcălit de visele înfloritoare — cai alergînd pe cîmpie, fete frumoase cu doniţe în mîini, mecanizatori chipeşi — se aşteptase la un conac impozant, iar el, în cerdac, împărţind dispoziţii personalului muncitor risipit într-o curte imensă. Pretutindeni domnea o fericire afişată, în imaginaţia lui, talăngile spărgeau cuminte liniştea, ciocîrliile înălţau triluri spre slavă... Doar

el, Vasile Lovrin, lipsea din această feerie generală, pentru ca priveliștea să ajungă la superlativ.

Mai voia să ne și pună la... punct. Venise direct la noi, fără să mai treacă pe la județ, să ne ia prin surprindere pentru a ne descoperi eventualele greșeli, ce urmau să fie temelia înnoirilor sale, dintr-o ședință în alta, și să sublinieze necesitatea prezenței lui mobilizatoare. Să ne facă praf ! Romantic !

*

— Șefu', eu nu pot să plec la datorie, cu Gică, așa cum ați dat dispoziție ! Mă încurcă *pozarul* ăla !

Era Costache tractoristul.

— Ce dorește ? s-a arătat surprins Vasile Lovrin.

— Poza pentru gazetă ! Să mă vadă toată lumea la club, că sînt „mare" p-aici, șefu'! Nu-i bine ?

— Să fotografieze pe altcineva, tu nu ai timp. Grăbește-te, vă apucă noaptea, n-aveți timp să încărcați nisipul și să vă întoarceți la bază.

— Nu se poate, șefu' ! Pe mine m-a anunțat acum o săptămînă, cînd făcea fotografii pe cîmp pentru gazeta de perete..., m-am ras, m-am spălat, special a încălzit apă tanti Rela, săraca, și ea vrea să vadă cum arăt în poză. Priviți, m-am pieptănat... Sînt curat și frumos.

Dacă s-ar fi uitat în oglindă ar fi devenit mai realist. Costache, un bărbat negricios, îndesat, tuns rotund, de parcă ar fi stat la frizer cu oala pe cap, își îndesase bascul pînă la marginea părului tuns, fapt care-i accentua trăsăturile feței, nas gros și lung, ochi bulbucați, buze groase, cea de jos spînzurîndu-i într-un zîmbet permanent. Mîinile lungi îi balansau pe lîngă corp, pînă în apropierea genunchilor.

— Grăbiți-vă, vă rog frumos, mă prinde noaptea pe coclauri, altă dată nu mai vin : mi s-a aprobat o zi pentru cinci poze. De unde cinci poze într-o zi, dacă mie-mi trebuie două zile să ajung aici, spuneți-mi vă rog, distinși mecanizatori, nu-mi faceți greutăți ! Am și eu șefi intransigenți la club, închipuiți-vă, ce naiba !

În prag, un lungan doldora de aparate îmi făcea șmecherește cu ochiul, ne cunoșteam mai de mult, avea ve-

chime în evidențierea succeselor mecanizatorilor din zonă. Fusesem anunțat că-i vom primi vizita pentru a ne *da* la gazeta de perete și la stația de radioamplificare a adevăratei ferme, de care aparținea punctul nostru de lucru.

Liviu Dobrescu, pozarul, era un băiat bun la toate, angajat pe post de montator la un punct de lucru, în realitate scria povestiri, făcea fotografii și înregistrări pentru clubul mecanizatorilor fermei. Despre tanti Rela a scris de vreo două ori și i-a realizat o fotografie intitulată *la sînul familiei după o zi de muncă*, unde tanti Rela apărea la braț cu un lăcătuș mecanic burlac, în chip de familie fericită.

— Eu sînt gata pentru poză! și-a luat Costache inima-n dinți, apropiindu-se emoționat de fotoreporter, fîstîcit de parcă i-ar fi cerut să-l ia în căsătorie.

— Ești de milioane ! Bun pentru rubrica „La volan printre brazde". Minunat ! Hai să te înregistrez ! Om te fac !

— Ce trebuie să spun ?...

— Răbdare și tutun ! Fii atent ! Eu întreb : „Ce noutăți despre campania recoltării porumbului se găsesc în tolba dumneavoastră ?"... Răspunzi așa : „Sînt hotărît să-i duc Zamfirei diploma de fruntaș... gîndurile mele zboară..." Vezi, să hotărăști singur unde-ți zboară gîndurile, ce naiba, ești mare, ai buletin în buzunar. Om te fac!

— Pe nevastă-mea o cheamă Ruxandra, nu Zamfira !

— Omule, izbucnește exasperat Liviu Dobrescu, spui ce te învăț eu... Ce-i pasă ascultătorului de la „Ferma 5" cum se numește nevastă-ta ? Ideea contează, nene ! Hai, dă-i drumul ! Om te fac !

Costache, crispat de emoție, vorbea răstit, cuvintele îi scăpau printre dinți ca bolovani în urma plugului, informîndu-și colegii de la ferma mamă ce planuri avea pentru ipotetica nevastă „Zamfira".

După ce l-a dat gata pe Costache, Liviu Dobrescu s-a repezit asupra lui Vasile Lovrin.

— A, uite-l pe mecanizatorul ăsta ! E valabil ! Papa, hai pe tractor să-ți *trag una* în timp ce declari : „gîndurile noastre se îndreaptă cu nădejdi spre noua recoltă". Nu spui care, deoarece nu știu pentru ce recoltă va fi

cuplată : declarația este valabilă pentru porumb, floarea-soarelui și sfecla de zahăr. Pentru stația de radioficare a fermei vorbești despre brigada artistică a fermei ! N-aveți? Nu-i nimic, n-are importanță : „Vom obține, cu siguranță, titlul pentru cel mai bun rapsod și la momente vesele". De ce te încrunți, papa, vei fi ascultat de toți tractoriștii la masa de seară, nu da cu piciorul norocului, eu nu vin în fiecare cincinal pe aici !

Vasile Lovrin, papa, turba :

— Du-te dracului cu poza ta !

— Nu fi modest, papa ! turuia foto-cine-fono-reporterul fermei. Dai cu piciorul unui valoros prilej, capabil să-ți rotunjească prestigiul ! Om te fac ! Hai, treci pe tractor !

— Ne scuzați, avem puțină treabă, în cinci minute vom fi la dispoziția dumneavoastră ! Pregătiți-vă aparatele ! Costache, pleci la nisip... of, omule ! Mai faceți cu el încă un material și fotografiați-l ! m-am hotărît (voia să-l știe colegii prezentat chiar și la recoltarea cartofilor, deși asemenea produs nu era specific fermei noastre, mai exact — punctului nostru de lucru, alintat „fermă").

— Minunat ! a convenit și Liviu Dobrescu. Acum, atenție, vorbești despre brigada artistică și...

— N-avem ! ripostează Costache.

— O.K. ! Ce dacă n-aveți ? Ideea contează, tovarășe ! Știi să cînți din frunză ? Da ?

A fost fotografiat culegînd soia.

Vasile Lovrin fierbea : el era obișnuit cu ospătari ferchezi, gata să-i facă temenele pînă la pămînt, șefi de sală devotați și politicoși conform regulamentelor de ordine interioară, șefi de local amabili și docili, ghicindu-i din priviri dorințele fiecărui moment. Jovialul și incomodul „instructor" de la fermă îl trata la „per tu", ca pe oricare mecanizator, zdrobindu-i prestigiul.

— De ce nu-i dai un picior în fund ? Așa merită. Încă nu sînt instalat oficial pe post, conștiința mă obligă... Mă duc și-i calc aparatele în picioare...

— Nu-i sănătos, tovarășe Lovrin ! Din fruntași ne putem trezi cu lipsuri grave ! Constată lunganul niște grape ruginite și blocate jumătate în pămînt, și niște discuri îndoite. Schimbă lunganul titlul cît ai bate-n palme;

„O grapă ştirbă şi absenţele dentiştilor de la atelierul mecanic", „Combina forează, prospectînd adîncurile lipsei de interes pentru averea obştei"... Mai doriţi şi alte titluri? Să vedeţi pe urmă cum ne justificăm ! Nu ne mai spălăm cu toată apa de pe Ialomiţa ! Lăsaţi-l să-şi facă meseria pînă pleacă din proprie iniţiativă.

— Frumos ne şade ! Îmi încep bine pionieratul !

— Asta-i situaţia. Mergem în curte şi trecem la treabă, conform precizărilor lui. Mai luaţi un pahar de tescovină, vă liniştește. Noroc ! Ideea contează !

La orizont, natura îşi făcea temeinic de cap, tuna, fulgera, praful galben-vineţiu şi perdele de ploaie măturau depărtările. Furtuna, pentru neexperimentatul Vasile Lovrin, era la doi paşi, pentru noi — la o sută de kilometri, undeva către Dunăre, spre Călăraşi.

Titi şi Nichi îl urmau docil pe „instructor", fără să-l slăbească o clipă, cu ochii aţintiţi pe aparatele strălucitoare în lumina amurgului. În priviri li se contopeau teama şi respectul într-o fericire de care nu sînt capabili decît copiii.

Lunganul, om de tarla, cursier de cinci fotografii pe zi, a tras cu ochiul spre orizont şi a convenit ;

— Într-o jumătate de oră o întind. Papa, tu mă scoţi din belea, altfel descriu bleumarin atmosfera din cantină. N-am timp de discuţii, crede-mă ! În trei minute eşti pe tractor, ridici mîna în semn de salut..., semiprofil stînga, din direcţia brazdei..., deschizi gura doi centimetri, ochiul drept închis pe jumătate..., şmechereşte, „vă rup gura, măi fraţilor !", cam aşa trebuie să priceapă mecanizatorii cînd ies din cantină şi examinează gazeta de perete. Un, doi, trei... Sus ! Aşa ! Instalează-te comod, imaginează-ţi că te afli într-un fotoliu pe o terasă şi priveşti oile din curte...

Vasile Lovrin devenise docil, deşi crăpa pe dinăuntru.

Zorit de timpul scurt avut la dispoziţie, lunganul cu plan de lucru încărcat clămpănea şi cîrîia din aparate.

— Dă-mi şi mie, dă-mi şi mie ! implorau Titi şi Nichi, încercînd să-i smulgă aparatele. Noi, nene, o să-ţi dăm şi ţie gumă de mestecat, cînd vin tata şi mama din străinătate.

— Plecați, mă, de-acolo ! urla tanti Rela proțăpită în ușa cantinei. Voi sînteți mici, nu trebuie să vă stricați de acum... !

— Lasă maneta aia, papa ! Trage de ciomagul din stînga, așa ! Ăla, ciomagul, e schimbător de viteză... apleacă-te înainte... fața gravă... mișcă din buze, pronunțînd fraza : „Vreau să-i duc Zamfirei diploma de fruntaș... Principalul meu concurent este tractoristul Vasile din brigada a doua, dar promit să-l depășesc luna asta cu cinci hectare zilnic"..., a reluat instructajul precum anterior cu tractoristul Costache. Bravo, papa, ai talent... Bravo... ! La anul să-l pregătiți tot pe el, a terminat în cinșpe minute... Record, pe cuvînt ! Ura ! Unde-i tractorul meu ? Și o ultimă rugăminte : furtuna vine din sud, deci trebuie să fug spre nord. Unde pot găsi în direcția asta alt punct de lucru, cu telefon, de unde să transmit la ferma noastră cuvintele dumneavoastră înflăcărate ?

— Doamne, cu ce ți-am greșit ? a gemut Vasile Lovrin, coborînd de pe tractor...

— Treizeci de kilometri spre nord-est..., i-am răspuns fotoreporterului, fără să iau în considerație replica noului nostru șef, răpus de efort.

Pregătisem tractorul și trei mecanizatori pentru a da interviuri din mers și a fi fotografiați lîngă două lanuri de floarea soarelui și sorg („curățenia din căminele noastre își are originea aici, în această recoltă, ce se anunță record !").

— Nene, vrem și noi, vrem și noi ! implorau Titi și Nichi, ținîndu-se ciotcă după Liviu Dobrescu, îndărătnici, fără să-l slăbească.

— Măi viitor luminos, lăsați-mă ! Plec ! Ce știți voi... ?

— Știm, nene, au izbucnit Titi și Nichi. Spunem așa : „Vrem să-i ducem Zamfirei diploma de fruntaș... Principalul nostru concurent este Vasile din brigada a doua, dar ne angajăm să-l depășim luna asta cu cinci hectare pe zi". E bine, nene ?

S-a holbat stupefiat la ei, apoi la mecanizatori și a întins-o fără să le răspundă.

— Conduc eu ! m-a anunțat foto-cine-sono-reporterul, urcîndu-se grăbit pe tractorul gata pregătit. Am avans cinșpe minute dincolo de spațiul de rezervă al furtunii, iubiți contemporani !

— Idila contează ! au răcnit Titi și Nichi.

— Ideea copii, ideea !

Om de brazdă, tarla și acțiune, fotograful multilateral pregătit, încă o dată neplăcut stimulat de intervenția sinceră a lui Titi și Nichi, a demarat ca la raliu, filfiindu-i pe mecanizatorii agățați de coviltir. Gonea cu utilajul parcă ar fi fost tractorul lui taică-său, îngropîndu-se vijelios în infinitul verde al Bărăganului răpus de geana tăioasă a siniliului orizontului.

Din sud și sud-est, se repezeau sandvișurile nebune ale furtunii. Spre nord-est dispărea echipajul valvîrtej, ce urma să ne facă notorii colegilor de la ferma mamă.

— E nebun ! și-a revenit noul „șef de fermă", fostul comerciant din alimentația publică, cu privirile pierdute în norii de colb galben-vinețiu, ce estompau imaginea halucinantă a echipajului.

— Știe să se orienteze ! Dacă nu procedați ca el, nu mai dați niciodată recepții la vila din Piața Romană, cu pictori, cîntăreți și actori care declamă : „Între noi n-a fost nimic, nici măcar cămașa !" Adio, Claudia și *Mercedes !* Vă aduce tanti Rela mușcate și lumînări la ultima întîlnire pămîntească.

Mugetele dezlănțuite ale furtunii se angajau în ordinea de zi. Dintr-un lan a izbucnit o ceată de tractoriști cu sticlele de țuică la subsuoară, purtînd pe etichete imaginea a două prune vinete. „Doi ochi albaștri", cum îi spuneau mecanizatorii.

— Șefu', ne dărîmă !

— Intrați în cantină !... Dormiți pe mese, din lipsă de spațiu corespunzător ; în sînul naturii e vijelie, iar în vagoane ne călcăm pe bocanci !

Tanti Rela, bucătăreasa, și-a făcut prompt apariția însoțită de Titi și Nichi. Clipea des din ochiul teafăr, ca un pirat aflat pe puntea unei corăbii.

— Preiei comanda ! i-am spus. Executați imediat programul de igienă colectivă. Ne-am înțeles ?

Vasile Lovrin nu se mai mira de nimic : depăşit de evenimente, după scurta criză de autoritate din momentul debutului, se lăsă purtat de val. Ne-a însoţit în vagonul de dormit, lovit în timpane de vocea slobozită de tanti Rela, care răcnea în curte ca un comandant pe cîmpul de luptă :

— Puturoşilor, nu v-aţi spălat de la ultimul potop. Veniţi să vă dau săpun... Furtuna aduce ploaie, norocul ăsta nu-l mai pupaţi pînă la anu'... !

* * *

Cu siguranţă, şeful de fermă, adică şeful punctului de lucru, directorul cum îi plăcea să-şi spună şi aşa cum am început să-l numesc, avea stofă, dar prea subţire pentru vîntul Bărăganului.

Îi sticleau ochii precum la motani, tescovina îşi spunea cuvîntul, îl răscolea eficient.

Avangarda furtunii, vîntul în rafale, a lovit năprasnic barăcile şi vagoanele dormitor, zgîlţîindu-le ca un cutremur, scuipîndu-ne prin uşă trîmbe de praf, paie şi frunze de porumb smulse din lanul vecin, înălţînd de jur-împrejur coloane fumigene de colb negru.

— Ne dărîmă ? a gemut îngrijorat Vasile Lovrin, de parcă asupra lui s-ar fi abătut copita unui elefant.

— Nici o grijă : vagonul dormitor rezistă. Lucru făcut temeinic, fără vopsea multă şi stridentă.

Generatorul a tuşit precum un tebecist în agonie, apoi s-a repezit dezordonat împotriva întunericului furtunii, iluminînd anemic incinta. Becul din vagonul dormitor ne-a făcut şăgalnic cu ochiul, portocaliu, apoi a început să clipească des, pîlpîind speriat, parcă trezit din somn de un şef isteric.

— Altă viaţă ! şi-a revenit, zîmbind, Vasile Lovrin.

Îl speriau furtuna şi întunericul ca pe un copil uitat singur în casă de părinţii plecaţi la bal.

Primii stropi de ploaie au lovit pereţii ca nişte gloanţe slobozite dintr-o baterie de mitraliere antiaeriene. Un şuvoi murdar, tîrînd cu sine mucurile de ţigări, a pornit alambicat, şerpuind ca un orbete atins de lumină, de la prag spre măsuţa noastră slabă şi nesigură. Cearşafurile şi

păturile de pe paturi s-au înfiorat, asemeni preșurilor fremătate de curentul strecurat pe sub uși, stîrnind praful.

Am deschis difuzorul stației de amplificare, conectat, peste cîmp, la ferma mamă. Paraziții, miile de descărcări electrice slobozite în atmosfera clocotindă a Bărăganului, gîtuiau și fragmentau vocile crainicilor, înțepîndu-le precum boldurile pe insectele din colecțiile laboratoarelor de biologie ale școlilor generale.

„Și acum aveți legătura directă cu trimisul nostru special, tovarășul..."

Regia de la stația fermei mamă intra harnic prin recolta de aur a lui Liviu Dobrescu, pentru a satisface setea de cunoaștere a mecanizatorilor.

„Din inima Bărăganului, de aici de unde pîinea se rumenește așteptînd clipa cînd va ajunge pe masa noastră, spre a ne reface forța de muncă, am bucuria să vă transmit satisfacția deplină ce mă încearcă în amurgul splendid al unei zile caracterizată prin minunate realizări..., și vă transmit, deci, admirația mea nelimitată, ce sintetizează în mod fericit sentimentele înălțătoare provocate de întîlnirea cu harnicii oameni ai ogoarelor..., acum, cînd soarele coboară zăbovind mirat — parcă — în zare, pentru odihna nopții, doar oamenii fermei noastre nu-și pot permite clipa de întrerupere a muncii avîntate, pornită conștient din inima lor... pentru că ei știu, cunosc mai bine ca oricine valoarea muncii desfășurată cu pasiune..., orice clipă apasă înzecit în talgerul balanței."

Urmau cifre de plan, procente, comparații și exclamații colorate cu metafore.

— Cine-i reporterul, nu i-am reținut numele ?

— Liviu Dobrescu. Destul de bun, tot ce transmite el intră direct în emisie. Acum a ajuns la punctul de lucru vecin și a ocupat entuziast telefonul, pentru a informa ferma despre realizările noastre.

Parcă stimulată de aprecierile mele, vocea lui Liviu Dobrescu s-a repezit cu mai multă nădejde :

„Tovarășul Costache, un mecanizator despre care se vorbește mult și al cărui exemplu se cere urmat de toți semenii săi, îmi vorbește cu pasiune despre ai lui... gîndurile, însă, îi zboară — ca porumbeii călători — spre hambarele unde vor ajunge roadele muncii sale... Vă rog,

mai aproape de microfon... ei, și acum, tovarășe Costache, ce doriți să transmiteți colegilor de la celelalte puncte de lucru ale fermei ?... vă rog, mai aproape de microfon... vă înțeleg, vă înțeleg... Dragi ascultători, emoțiile au pus stăpînire pe acest om minunat, îi citesc pe față bucuria realizării, ochii îi vorbesc de la sine, emulația l-a copleșit, omul ogoarelor nu are cuvinte pentru a-și destăinui plenitudinea sentimentelor ce-l năpădesc vulcanic, îmbujorîndu-i obrajii arși de vînt... Mîndria și modestia specifice țăranului îmi amintesc atît de minunat de străbunii noștri, care au rezistat eroic de-a lungul zbuciumatei noastre istorii...

Interviul este spart de o frază scurtă : „Vă rog, cred că este de ajuns, priviți, este tîrziu !"

— Asta-i vocea mea ! a exclamat stupefiat Vasile Lovrin. Am vorbit cînd mă fotografia în curte, pe tractor...

— Normal !

Costache, *omul ogoarelor,* îmbujorat, fără cuvinte, mîndru și modest, plecase deja, pentru sprijinirea cumnatei tractoristului pofticios întru nevastă... Încarcă nisip, fraudulos, pentru tencuială...

Dar Liviu Dobrescu nu ne-a dat răgaz, continuînd să transmită frenetic :

„Iată, dragi ascultători, mesajul de muncă al tractoristului Costache, pronunțat atît de simplu, dar cu cîte semnificații ! Mă salută preocupat de pe minunatul utilaj..., ca într-o frescă de epocă, înălțat hiperbolic la volan purcede fără zăbavă în urma soarelui. Plugurile se avîntă cu nădejde în țărîna mănoasă a cîmpiei, șapte brăzdare spintecă pămîntul ca untul..., și soarele și amurgul se contopesc apoteotic pe silueta tractoristului Costache, acest om dintre mulți alții... La ora cînd frații și prietenii lui își plimbă copiii, își strîng la piept prietenele sau îi învăluie cald pe cei dragi, aici, la punctul său de lucru, în asfințitul pictural, oamenii și, printre ei, tractoristul Costache, sfidează limitele zilei lumină, plecînd în întîmpinarea înserării cu același elan din zori"...

Săracu', tractoristul Costache, în acest *amurg pictural* (furtuna năvălea furibund, vînzolea cîmpia ca un pămătuf uriaș peste o barbă nerasă), încalcă legile din dispoziția ta și cu acordul meu tacit... ...Cine știe, poate a terminat

de încărcat remorca cu nisip și, acum, se reculege la restaurantul din gara Ciulnița, ciupește ospătărițele de obraz, fără să știe de cîtă admirație se bucură în inima colegilor de la celelalte puncte de lucru ale fermei.

Vagonul dormitor se scutura ca o corabie în calea furtunii, ploaia se întețea, boabe rare de grindină îi împușcau pereții. „Cîmpia scăldată în razele blînde ale apusului de soare" devenise o masă de apă în mișcare. Din corabie, vagonul dormitor se transforma în submarin, de pretutindeni năvălea, gîlgîind a moarte, apa. Am închis ușa, nu înainte de a striga mecanizatorilor încolonați ca trupeții, pentru duș, din dispoziția dată de tanti Rela :

— Opriți generatorul, băieți ! Face explozie dacă pătrunde apa în el !

Am cules de pe o policioară cîteva luminări păstrate în rezervă din prilejurile anterioare similare și le-am aprins, scufundîndu-le într-un pahar cu apă.

„Din nou legătura cu Liviu Dobrescu...".

— Iar ? s-a mirat directorul.

— Nu se lasă lunganul cu una cu două, știu ce-i poate pielea. N-a făcut deplasarea pînă aici, unde a înțărcat mutu' iapa, doar pentru două-trei minute de emisie. Unde-i eficiența deplasării pînă la punctul nostru de lucru ? Acolo, la club, are și el o răspundere, nu ?

„Dragi mecanizatori, tractoristul Costache a dispărut miraculos în amurg, lăsînd în urma sa o undă cu șapte valuri șerpuitoare de cernoziom răscolit. Drumul superb al piinii viitoare... asta-mi sugerează coamele strălucitoare ale brazdelor... Alături, lanurile de porumb, martorii *virtuali* ai viitoarelor recolte de grîu, așteaptă confruntarea eroică, mult rîvnită, a culegătorilor holdelor bogate... Toți pornesc lansat maratonul întrecerii pentru fiecare bob... deviza lor rămîne aceeași : «Un nu hotărît risipei... nici o clipă de odihnă pînă cînd ultimul știulete n-a ajuns în hambar»".

Ușa vagonului-dormitor s-a smuls, pocnind în perete. Un tractorist, Gică, l-am recunoscut imediat, ud ciuciulete, răsucit de furtună, a fost catapultat violent între paturi, în urma lui izbucnind șuvoaiele vîntului și ploii, ca șampania pe lîngă dop. Paharele cu tescovină au fost măturate instantaneu de pe măsuță, o găleată a căzut zgomotos

pe podea, rostogolindu-se huruind metalic pe lîngă picioarele lui Vasile Lovrin și oprindu-se în brațele tractoristului catapultat de furtună.

Am pornit de-a bușilea spre ușă, luptîndu-mă din răsputeri să-i fixez clanța, furtuna mi-o repezea furios în piept, mă smucea clătinîndu-mă în direcția paturilor, de parcă șuvoaiele mării s-ar fi repezit prin spărtura din pintecul unei nave avariate.

— Șefu', ie jale ! de pe tractorist apa curgea ca dintr-un burete de baie. Ne-a prins miliția !

Asta ne mai trebuia !

— Cînd ?

— La întoarcere ! Am încărcat nisipul, dar Costache, damblagiu cum îl știți, nu și nu... să bem o țuică la restaurantul „Rapidistul melancolic", în gara Ciulnița, că doar n-o fi foc...

— Cine era la volan ?

— Costache ! Damblagiu, ce mai ?

— Și ? Hai spune, dă-i drumul !

— Păi, ne-a oprit un echipaj..., un subofițer zice : „actele la control !" Ce acte, noi nu mai știam nici cum ne cheamă ? „N-am !", zice Costache. „Păi, hai cu mine !", zice milițianul. „Dacă ai fi muiere aș merge, că n-am pupat nimic de-o săptămînă !", zice Costache, beat chior și damblagiu cum îl știți. S-a dat jos și, pe urmă, a spus : „Tovarășe major, mă doare burta de-mi vine să fac pe mine. Am și certificat medical, dat de un doctor mare !" Milițianul... că să-i dea actele, da' Costache umbla la curea și a intrat în porumbi. Pe urmă nea Savu de la atelier l-a întrebat pe milițian : „Tovarășe major, noi am venit la *ocazie*, ne-a luat tractoristul de pe șosea..., conștiința mea îmi spune că ceva nu-i în regulă ! Nu vi se pare că ăla care a fost la volan (adică, Costache) este un dușman, un hoț, un individ periculos care lovește în demnitatea noastră și în interesele societății ?" Panaramă mare și nea Savu ăsta, nici nu clipea cînd făcea pe naivul... !

— Milițianul ce a spus ?

— Păi, a zis că și lui i se pare la fel ! Chiar a strigat : „Măi omule, ai terminat ?" Da', Costache n-a mai venit. Căci știți și dumneavoastră, iel, Costache, nu-i chiar așa prost cum pare...

— Bine, foarte bine! Voi i-aţi dat actele?

— Ce acte? Noi nici nu mai ştiam cum ne cheamă, darmite pe unde mai aveam actele? Tot nea Savu, panaramă cum e, a zis: „Tovarăşe major, actele ni le-a luat un alt major de-al dumneavoastră".

În curte, învăluiţi în furtună, mecanizatorii făceau duş, despuiaţi pîn-la brîu, cu izmenele suflecate deasupra genunchilor. Trupurile înnegrite de motorină şi praf se curăţau treptat, căpătau contur în întuneric, se agitau ca într-un dans executat de pantomimi. Bicele de foc ale fulgerelor colorau galben-albastru siluetele contorsionate ale tractoriştilor, păreau deopotrivă cadavre carbonizate şi statui antice din scene războinice.

Din pragul cantinei, pulverizată pe faţă şi piept de rafalele ploii, tanti Rela dirija maiestuos operaţiunea de igienizare, încercînd să spargă vuietul furtunii cu vocea ei bolborositâ.

— Nu vă temeţi de grindină, ea vă călеşte, copii! Curaj! Spălaţi-vă cu nădejde! Frecaţi-vă la subsuori şi după urechi! Nu trageţi chiulul, copii! Aveţi aprobarea mea să faceţi risipă de apă!

Fulgerele continuau să ilumineze feeric scena, Vasile Lovrin o privea fascinat prin ferestruica vagonului dormitor, sincer uluit, imaginîndu-şi o posibilă înregistrare radiofonică pentru mecanizatorii fermei, realizată dacă lunganul ar fi fost martor la straniul spectacol: „... cu microfonul printre bravii mecanizatori... Tractoristul Costache şi admirabilii săi colegi, după o zi de măreţe realizări, înainte de a-şi reface forţa de muncă, procedează, în mod conştiincios, la îmbunătăţirea ştiinţifică a condiţiei fizice..., pentru că deviza lor rămîne aceeaşi: *Igiena înainte de toate! Mens sana in corpore sano!* Ultramodernele instalaţii sanitare, rod al inteligenţei proprii, funcţionează din plin, aduc plusul de vigoare atît de necesar asaltului final"...

Ascunşi de o parte şi de alta a fustei, Titi şi Nichi îşi mijeau ochii la grupul mecanizatorilor.

— Vrem şi noi, mamaie, vrem şi noi! se smiorcăiau pofticioşi să se bălăcească în potop.

— Măi, baia nu-i pentru voi! Vă încălzesc eu apă într-un lighean! îi strunea tanti Rela.

Zăpăcit de băutura proastă, Vasile Lovrin a început să biiguie, cuprins de vedenii :

— Cerule, ce facem ? Spălatul îl rezolvă natura...

— Nu ! i-am spulberat iluzia. Este ultima ploaie caldă. De mîine vremea se răcește..., am început să cunosc toate capriciile cîmpiei. Vine toamna ! De acum nu mai avem motive să ne așteptăm la vreme frumoasă decît arareori.

Din lanul de porumb, o umbră întunecată a pornit în goană spre vagonul dormitor, săltînd prin băltoacele iluminate albastru de fulgere. După ea se topeau cutremurător tunetele asemeni obuzelor în urma țintelor mișcătoare. Era Costache. A pătruns în vagon tîrînd după sine o avalanșă de apă și zgomote. Abia-și mai trăgea sufletul după maratonul peste întinderile copleșite de tăvălugul furtunii de la finele lui august.

— Șefu', am fost la un pas de „adio" fermă ! Dacă punea milițianul mîna pe mine, să-mi sară ochii dacă mai călcam pe aici. Eu am cuvînt ! Cînd spun o vorbă, vorbă rămîne, ce mama dracului... ? Oleo, mamă ! Scurt, dădeam de naiba !

Ieșeau aburi din el, noroiul se scurgea pe pantaloni către bocanci, în două movilițe, ca mușuroaiele de furnici.

— V-a recunoscut ?

— Nu ! Băieții au fost... brici ! Muți, este, băi Gică? i-a cerut consimțămîntul celuilalt mecanizator, care venise primul. Eu am făcut pași... copiii, salon, „dom'le, am venit la ocazie"... Eu, valea, copiii „salut, găsim alt ciubucar !" Meserie grea, șefu' !

Gesticula plin de sine, împrăștiind în jur stropi de apă și noroi. Brava încîntat de ispravă.

— Schimbă-te și treci sub pături !

Costache dormea în vagonul nostru. Unul din paturile libere îi aparținea, așa încît prezența lui împuțina spațiul și așa destul de redus.

— Grăbește-te, răcești ! Dacă ai transpirat, spitalul te paște ! Nu te mai faci bine decît cu scoatere din producție și tratament sever sub observația medicului șef al punctului de lucru...

— Ați spus că nu avem medic ! Vasile Lovrin era nedumerit.

— Tanti Rela este policalificată ! l-a lămurit Costache. Pune ventuze, prepară ceaiuri din plantele de pe ogoarele unității și face frecții clasa-ntîia. Ori te calcă buldozerul, ori tanti Rela, oasele la același numitor comun ajung. Brici ! Cînd ți-a așezat bulumacii pe grumaji, îți iese răceala pe nas și urechi, ca apa la înecați. Cancer să ai și se duc naibii toți microbii cînd se apropie de tine cu brațele deschise, gata să te sfarme ! Brici ! Este, șefu'? mi-a cerut aprobarea.

— Eu credeam că-i numai bucătăreasă...

— Veți rîde, tovarășe Lovrin ! Tanti Rela nu-i bucătăreasă, are altă încadrare ! m-am simțit obligat să intervin.

— Vorbește, nu mă mai fierbe !

— Economist principal..., cu dispensă de studii.

— A, deci are liceul...

— Aproape...

— ?

— Cantina nu există în acte ; doar baraca este înregistrată ca atare. Cu mai mulți ani în urmă, ni s-a spus de la ferma mamă că nu-i eficientă și au șters-o din acte, că le încurca nu știu ce evidențe. Am pus-o femeie de serviciu, dar funcția a căzut din schemă, după trei zile comunicîndu-ni-se că tanti Rela încarcă nepermis procentul de personal TESA. Tanti Rela a continuat să mestece în cratițe, avînd, succesiv, funcțiile de laborant, tehnician cu protecția muncii, agent cu deparazitarea și deratizarea, pompier, curier, motopompist, mă rog, tot ce-i puteam oferi ca să nu plece... Funcțiile au căzut pe rînd, punînd-o în alternativa : ori ajunge „director", ori economist, singurele TESA tefere... „Directorul", venit ca dumneavoastră, i-ar fi dat bucuros ferma pe mînă, abia aștepta un prilej să scape de noi, dar nu era de capul lui... Au hotărît, dat fiind faptul că tanti Rela făcea parte din categoria *indispensabil,* să o promoveze economist. Au admis-o la liceu... fără frecvență, cu aprobare specială pentru niște cursuri intensive... Mesteca la fel în cratițe, făcea frecții, punea prișnițe, cîrpea salopete, descînta nevestelor personalului productiv, cînta la mesele festive ; se fo-

tografia cu mecanizatorii ca logodnică, nevastă, bunică...; o dată, a plimbat o păpușă în brațe și i-a cîntat doine bătrînești, pentru Liviu Dobrescu, făcînd față tuturor situațiilor dificile care au încercat ferma.

Amețit de băutură, Vasile Lovrin îmi arunca priviri asemănătoare cu ale clienților spitalelor de nebuni.

— Tu mai ai treabă pe aici ? s-a repezit Costache la celălalt mecanizator, Gică. Du-te și te spală ! Mă iertați, îmi pare rău că intervin fără aprobarea dumneavoastră, da' nu mai încăpem ! s-a scuzat. Hai, fugi, șefii sînt obosiți, vezi bine că nu mai scot o vorbă. Ei, da, o făcurăm și p-asta ! s-a scuturat frisonat, după ce ușa s-a închis în urma mecanizatorului scăpat în dușul general. Dacă-mi permiteți, vreau și eu o tescovină. Tovarășul mecanic șef are dreptate, m-a făcut complice la viitoarea inițiativă personală, dau de dracu dacă nu intru în scutece și nu așez un păhărel la bord. Nu vă deranjați, are mandataru' o palincă de-ți curăță gingiile cînd *sugi* un degetar.

Își scotea anevoie straiele mustind de apă și noroi, lipite de corp de parcă le-ar fi impregnat cu gumarabică. A rămas doar într-o pereche de indispensabili croiți, probabil, de nevastă-sa, terminați cu betelii late. Eu și Vasile Lovrin ne-am întors privirile în partea opusă, lăsîndu-l să se schimbe în voie, deși Costache s-a oprit la acest capitol, fără a se mai îmbrăca în alte haine.

— Am auzit la restaurantul „Rapidistul melancolic", din gara Ciulnița, că am fost *grande* la stația fermei, crapă vecinii... Dom'le, ăsta a fost oful meu, să știe lumea că-s mare. Vorba ăluia : „ideea contează", ce dacă a vorbit tovarășul director în locul meu ?

Difuzorul, conectat la radio, de acum scrîșnit de paraziți, ne povestea despre un concert unde alămurile atacă... uvertura... alegro... andante... adagio..., apoi, starea vremii și ultimele știri despre spectacolele de la Savoy, moda de toamnă... și fotbal, mult fotbal — discuții... disciplina în mijloacele de transport în comun, culoarea frunzelor în Cișmigiu... un golan, bișniță sau cam așa ceva, își făcea autocritica în fața microfonului, angajîndu-se să devină un cetățean de nădejde... Mor de draci cînd îi aud pe derbedei luîndu-și angajamentul că se vor face oameni cinstiți.

— Gata, copii, marş în bucătărie ! Să nu vă ştergeţi cu prosoapele că vă murdăriţi. Lăsaţi să se usuce pielea singură, altfel v-aţi îmbăiat degeaba ! Hai, că se răceşte ţuica !

Tanti Rela fiersese o cratiţă de ţuică, să aibă copiii cei mari tratamentul complet. Încolonaţi în şir indian, cu apa şiroind din izmenele leoarcă, au zbughit-o, icnind şi chiuind spre cantină.

Furtuna s-a mai potolit, viteza vîntului a scăzut şi ploaia s-a aşternut sănătos, pe verticală, cu nădejde, locul tunetelor şi vijeliei fiind urmat de cernerea molcomă a ploii pe acoperişul de tablă al vagonului dormitor, al cantinei şi caroseriilor tractoarelor.

În uşă : cioc — cioc — cioc !

Sinistru ! Păreau lovituri de buzdugan în porţile unei cetăţi aflată la marginile împărăţiei.

Ne-am speriat toţi trei : cine să bată la uşă în pustietatea cîmpiei, în acel loc pierdut de lume ? Aici se intra ca acasă, căci nici un străin nu s-ar fi aventurat pînă la punctul nostru de lucru. Parcă pentru a ne ridica tensiunea, s-au repetat din nou aceleaşi bătăi : scurte, energice, gata să-ţi facă inima afiş.

Costache mi-a aruncat o privire de om muşcat de şarpe. Siguranţa lucrului reuşit i s-a topit cu fiecare ciocănitură în uşă, pricepuse că distracţia şi vremea bravadei au trecut.

— Intră ! am invitat piaza rea a lui Costache.

— Nu, şefu' ! Nu ! Eu ştiu cine este...

Ştiam şi eu. Trecusem prin atîtea, aş fi fost un copil să cred în palavrele lui Costache. Bravase fără convingere, deloc spectaculos, aş fi fost un naiv dacă mă lăsam indus în eroare.

— Saltă-l ! i-am spus. Bea-l lent ! şi i-am întins un pahar plin cu rachiu de tescovină nenorocită, înainte de a avea timp să desfunde sticla cu palincă pe care o promisese, cînd apăruse în vagonul-dormitor prin aversele bogate ale furtunii.

În clipa cînd plutonierul Radu a intrat în vagon, Costache sorbea fără grabă băutura puturoasă. Paharul îi tremura în mînă ca la degeraţi, conştient că manevra mea

îl salva de la *fiolă*. Folosirea ei de către plutonier devenea ineficientă : tractoristul nostru drag, Costache, a băut... în afara programului, cu martori, acolo, în vagonul-dormitor și nu aiurea, pe întinderile cîmpiei.

— Bună seara !

— Bună, Radule ! Ce vînt te aduce ? am făcut pe neștiutorul, mai mult de formă, plutonierul era și el trecut prin atîtea site, nu-l duceam eu de nas.

— Nu vîntul m-a purtat pînă aici, ci grija pentru paralele din punga voastră : ați lăsat tractorul pe cîmp, a arătat cu capul spre Costache, după ce ați băut la „Rapidistul"... din gara Ciulnița. Nu-i un „garaj" prea recomandat, fraților !

— Nu înțeleg !

— Ce spui ?! I-ați dat băutură lui Costache, pentru a mă deruta. Nu-i corect, mai ales că v-am salvat de pagube destul de piperate !

— Stimați prieteni, văd că îmi dați de lucru ! a reluat. Ați lăsat tractorul în mijlocul cîmpului și ați luat-o la sănătoasa. Probabil, ați uitat că utilajul acela nu este un castron, ci averea statului, dragii mei ! Bunul poporului ! L-ați abandonat acolo parcă ar fi fost ambalajul unei cutii de pantofi, nu un tractor cu remorcă. Pe aici a fost furtună, sper că nu mă înșel ? Da ? Ce vorbiți ? Nimic : asta înseamnă că am dreptate ! Ei, dragii mei, aflați că și pe acolo, pe unde v-ați plimbat cu capul plin de băutură, a fost prăpăd. Furtună clasa-ntîi, dacă vă mai amintiți...

Ei bine, pînă mîine în zori, cînd, poate, ați fi mers să luați tractorul, vi-l găseau colegii de la celelalte ferme sau puncte de lucru ; dacă mai rămînea șasiul tractorului, trebuia să ziceți mersi : vi-l transformau imediat în piese de schimb. Plăteați de vă stingeați ! V-am adus eu tractorul. E în curte.

— Treci la culcare ! i-am strigat lui Costache. De data asta, tovarășul plutonier te-a scos din încurcătură, însă norocul nu te poate salva în fiecare zi. Bagă la cap, să nu se mai întîmple ! Dacă nu lua tractorul de pe șosea, vedeai tu bucurii...

Costache, după emoții și plin de băutură, a adormit neîntors, vîrît sub pături, ghemuindu-se pentru a avea loc în cutia-pat ce-i era afectată în vagonul-dormitor. Genunchii, coatele și labele picioarelor atîrnau peste marginea patului, laolaltă cu colțurile păturii și ale cearșafului.

Vasile Lovrin se înviorăse. Le-am făcut cunoștință în manieră personală :

— Îți amintești, Radule, ți-am povestit despre un șef din comerțul bucureștean, cu care am avut un conflict pe vremea cînd eram cantonier ? !

— A, da ! Muieraticul ăla libidinos ! Ce-i cu el ?

— Eu sînt ! s-a prezentat, încurcat, Vasile Lovrin.

Dădusem cu nuca-n perete. Eram toți zăpăciți de băutură, în afară de plutonier, Vasile Lovrin părea că s-a înviorat, în realitate se afla în zona alcoolică manifestă.

Plutonierul, surprins de gafă, a încercat să se înfurie (mucalit ca să nu-l supere pe fostul șef de restaurante..., de fapt, introducerea mea i-a plăcut) :

— Dacă nu ești serios, plec !

Știam că nu pleacă.

Tescovina s-a repezit furioasă printre circumvoluțiunile proaspătului șef de punct de lucru, „șef de fermă" cum pretindea, aducîndu-l într-o stare vecină celei din seara cînd am fost invitat la vila din Piața Romană pentru a fi ridiculizat. Corabia lui plutea cu bordul la nivelul valurilor, la un pas de naufragiu.

— Eu voi lua măsuri energice ! a strigat bîlbîit, bolborosit, de parcă ar fi făcut gargară în timp ce vorbea.

A pocnit cu palma în măsuță, mai să-i treacă picioarele prin podeaua vagonului. Gata, a călcat peste prag în lumea celor ce cuvîntă ca somnambulii, l-a luat, cu adevărat, șuvoiul apelor. Băutura-i afurisită, ehei ! A naibii ! Exact ca femeia : e bună, dar să te ții de ea ! Un consumator serios nu are voie să lucreze în salturi. Dragul nostru Vasile Lovrin făcea parte din categoria celor inconsecvenți : beau iaurt — azi, whisky — mîine, și-i atinge damblaua bahică după ce au lichidat un lat de palmă din băutura aflată în sticlă.

— Aducem barăci, cazarmament... Ehei, voi nu știți cine sînt eu ! Nu știți !

Și a mai înghițit o tescovină (între timp, avansase la masă încă un *kil* din rezervele strategice ale lui Costache..., palinca lui fiind rudă apropiată cu ceea ce băuserăm pînă atunci, le deosebeam doar după etichetele de pe sticle).

— Voi aduce bucătării de campanie, veselă, ehei, nu știți cine sînt eu, veți vedea ! Instalăm dușuri... Eu am fost director comercial... aduc ospătarii !

Plutonierul și-a așezat vestonul în alt cui din perete. În vagon era cald ca-n baie, aburii ieșeau din noi și nu reușeau să treacă prin ploaia mocănească instalată peste cîmpia scufundată în apă și noroi.

Vasile Lovrin număra pe degete, ne avansa, cînd pe Radu cînd pe mine. Ne declarase locotenenții lui. Eram oameni de ispravă și de asemenea exemplare avea mare nevoie pentru a traduce în fapte planurile ce le încropea atunci.

— Nu mă credeți ? Vă pun eu la punct ! Vă voi demonstra cu argumente forte, imediat.

A plecat în patru labe către unul din geamantanele cu care venise și, după ce i-a chinuit un ceas încuietorile (mai bine le smulgea cu patentul), i-a săltat capacul.

— Autoturismul funcționează ? mi s-a adresat, bîlbîindu-se. Da ? Perfect ! Șofer n-avem, da ? Conduci tu ! Pleci mai întîi cu tanti Rela la medicii cei mai buni de la județ... Să le gătească pentru cîteva zile copiilor... O duci la S și vezi cum reușim să o înzdrăvenim, să le lase și hrană rece, nu știm cît va dura tratamentul ei. Cîte pachete de țigări străine sînt necesare ? Care-i prețul prin părțile astea ?

Cu paharul în preajma buzelor, îl priveam surprinși de logoreea bahică pusă în slujba progresului de Vasile Lovrin.

La rîndul său, așezat pe dușumeaua de tablă a vagonului dormitor, fostul comerciant bucureștean, cu mîinile scufundate în bani, ca un bandit din *westernuri* în clipa descoperirii unui *El dorado*, mă fixa tulbure de parcă l-aș fi prins asupra faptei și mă pregăteam să-l împușc.

— Am înțeles perfect modul în care vreți să aduceți punctul de lucru la nivelul celorlalte, chiar să le depășiți! Dar nici așa nu se poate! Unde-s cinstea și corectitudinea care trebuie să ne caracterizeze în tot ce întreprindem?

— Ce să facem? a devenit machiavelic. Avem nevoie de oameni, n-ai spus tu? Trebuie să ne orientăm de așa manieră, încît să depășim grabnic actuala situație. Punctul unu: tanti Rela să fie pusă pe picioare, mecanizatorii — echipați, dotați... Mă ocup eu direct, sînt expert în procurarea materialelor și produselor deficitare. Știți ce înseamnă un cartuș de *Kent*?

— Dacă nu ridicați și un bordel, nu are șarm!

Depășisem limitele unei replici normale.

— Să fim serioși, tovarăși! Nu-i permis ca într-o ședință atît de importantă, de analiză a activității restaurantului dumneavoastră, unde avem și invitați de la trust..., să se consemneze în procesul verbal! Ospătarul acela cu redingotă a spus... ce a spus ospătarul, asta-i întrebarea?!

Se descompunea rapid, ca un cadavru scos de la congelator. Era pulbere! S-a încruntat la luminările care pîlpîiau, pe terminate, clipind des din pleoape și apărîndu-se cu mîinile de parcă s-ar fi aflat în fața unui reflector de mare putere.

— Vă rog, stingeți un bec, nu admit risipa de energie! Unde vă treziți? Într-un restaurant de lux, luminile trebuie să fie cît mai discrete pentru a crea o intimitate deconectantă și dătătoare de bună dispoziție.

Capul i-a căzut în piept ca limba unui pendul, rămînînd cu privirea coborîtă în geamantan. Implora șoptit, de parcă s-ar fi aflat la rugăciune:

— Claudia, te iubesc!... Dă-mi mîna ca altădată, *șeri!* Vino, hai vino! Vino să te strîng în brațe, Claudia!

S-a așezat călare pe geamantan, strîngînd în brațe, ca pe o amantă, cartușele cu țigări, parfumurile, dresurile, o mie de fleacuri ce pot antrena mîinile prețioase pentru a da cele mai riscante semnături, în accepțiunea lui Vasile Lovrin, firește.

— Cînd s-a îmbătat în halul ăsta?

— Nu știu! Îmi vine să cred că nu atît alcoolul l-a doborît, cît emoțiile consumate în cursul zilei.

Vasile Lovrin scormonea în geamantan, giugiulindu-şi iubita imaginară, o alinta şi-l ameninţa pe un pretendent, şef de serviciu, un mujeratic bun de vîrît într-o mustrare scrisă cu avertisment.

— Îl învăţ eu minte, Claudia ! Ştii bine că răbdarea mea are, totuşi, o limită, *şeri !*

— Amin ! am completat.

— Ce facem ?

— Îl urcăm în pat.

— Dacă alunecă pe podea ?

Am întins păturile lîngă măsuţă şi am încercat să-l tîrîm pe aşternut, dar Vasile Lovrin se crampona :

— Mă smulg de la sînul tău, *şeri !* Jur să fiu alături de tine în veci.

Mormăia confuz şi strîngea geamantanul în braţe.

— Dacă vomită, se duce naibii *Kentul* şi nu mai transportă centrala în mijlocul cîmpiei.

Căzut în braţele lui Morfeu, m-am visat stînd în faţa cinematografului *Dacia* din Bucureşti. Împreună cu Vasile Lovrin şi mecanizatorii punctului nostru de lucru, inclusiv tanti Rela, prezentam onorul basoreliefului Mariei Tereza.

*

În zori, mi-am tras pantalonii, cîrîind cuiele cataramei în niturile de nichel strălucitor. Plutonierul Radu dispăruse din vagonul dormitor. La ora opt trebuia să fie în S, ne spusese încă de cînd venise la punctul nostru de lucru, cu tractorul abandonat de Costache, şi plecase fără să-l simţim.

Vasile Lovrin zăcea cu faţa turtită-n pături. Geamantanul, deschis, semăna cu o casă prădată : ţigările, chiloţii de damă, parfumurile, băuturile, săpunurile, guma de mestecat, lămele de ras, sutienele, rujurile, brelocurile... răvăşite, scuipate — parcă — din craterul unui vulcan, se agăţau de capacul geamantanului şi atîrnau în jurul lui.

Costache sforăia vehement.

Un cîine urla a pustiu în marginea lanului de porumb.

Răcoarea cîmpului a izbucnit prin uşă, înviorînd duhoarea de ţigări şi băutură din vagonul-dormitor. Aburii

alcoolului și mirosul da transpirație s-au risipit pe la streșini, împuținând incinta punctului de lucru, de parcă ar fi fost violat un cavou, la cîteva săptămîni după înmormîntare.

Scufundată în noroi pînă la genunchi, tanti Rela stătea cu mîinile butucănoase sprijinite în șoldurile voluminoase și urla din fața cantinei :

— N-ați murit, puturoșilor ? Bețivanilor ! Ați băgat în voi ca-n spitalul de nebuni ! Ce vă pasă ? Cască ochii, șefule, să vezi ce-a mai rămas din cantină.

Tanti Rela, cu ochiul vătămat aproape închis, părea un pirat înaintînd spre țărm după o nouă lovitură pe mare.

Baraca, smucită de furtună, a rămas în doi stîlpi. Ploaia, așezată gospodărește, a pătruns toată noaptea prin pereți, deșelînd-o ca pe o vacă astenică încălecată de un taur obez. Se prăbușise spre sud, într-o rînă. Grinzile au strivit pereții în diagonală, ridicînd acoperișul spre cer în partea de nord. Părea un cîine așezat în coadă, cu privirile spre miază-noapte. Apa ploii țuruia harnic în cratițe și pe pereții de carton presat.

O dimineață rece, întunecată, mocirloasă, murdară, infectă, învăluia întinderile necuprinse ale cîmpiei. Prima zi, cea adevărată, a toamnei, curgea ca dintr-un cazan de plumb congelat peste amărîta aceea de *fermă*, cum o numea Vasile Lovrin.

Doar vocea lui Ghițulescu mitralia cîmpia, dublată de o melodie veselă : „Înainte ca doctorul Rotaru să vă vorbească despre binefacerile curei de pepeni, vă reținatenția cu o cugetare celebră și o întîmplare de excepție petrecută ieri în Cișmigiu și consemnată în *Informația Bucureștiului*"...

— Unde-i șeful ăla nou să vadă cum pregătesc ceaiul ?

— Tanti Rela, șezi blînd ! Nu-ți repară el cantina, deși azi-noapte promitea minunile de pe lume... Tot Costache, Gică și ceilalți vor trebui să pună umărul, dacă vrem să ajungem grabnic la liman.

Tractoarele, combinele, toate utilajele, inclusiv vagoanele dormitor, se scufundaseră în noroi pînă la șasiuri. Streșinile, coviltirele, caroseriile, capotele coborîseră sub

nivelul lanurilor de porumb, ascunse parcă pentru eternitate în glodul Bărăganului, ca muștele în sapropel.

Doar cantina, cu grinzile în vînt și acoperișul spart, rînjit precum gura unui cîine turbat, se ridica peste cîmpul mohorît, punctat printr-o cărare de urme ale cizmelor plutonierului plecat la convocarea de la județ.

Apă, băltoace, noroi.

Piratul Bărăganului, tanti Rela, mă oblojea cu privirea singurului ochi în stare de funcționare, înconjurată de mecanizatorii ieșiți zgribuliți de prin vagoanele dormitor și de sub rămășițele cantinei, cu salopetele încheiate la toți nasturii și bascurile trase pe cap pînă la urechi.

— Tu ai minte mai multă, spune ce trebuie să facem !

Mă flata, desigur ! Aveam „minte multă" pentru acel punct de lucru. Oricum, dacă în altă parte nu valoram două parale, în pustietatea Bărăganului rămîneam o capacitate, omul de dispoziție „de la care se aștepta inițiativa stimulatoare pentru descătușarea energiilor", cum ar fi spus Liviu Dobrescu într-un moment de euforie creatoare.

— Tanti Rela, spală-te și îmbracă-te curat ! Pune-ți dedesubturi curate și călcate, auzi ? am sfătuit-o fără răutate, numai din dorința de a fi cît mai convingător. Că mergem în S, la doctor și n-are mască de gaze pentru dumneata. Ai auzit ?

— Bine, mă ! Da' ciorapi de care iau ?

— De nici un fel. Te încalți fără ciorapi : pînă ți-i dai jos, pleacă doctorul..., și piaptănă-te ! Parfumează-te, dar numai după ce te speli ! Numai după aia, am subliniat.

— De spălat, mă spăl, însă parfum nu am. Nu se poate altfel ? De unde să am eu parfum și pentru ce ? s-a înfuriat neputincioasă, mai mult pe sine. Eu nu am parfum, să știi !

Ce să-i spun ? Că duhnește ca un butoi de varză în luna iulie ? O știa foarte bine, ea se exprima așa, de multe ori. Și, apoi, ca să se spele cu adevărat, avea nevoie de cel puțin două vagoane de apă.

— Nu, nu se poate ! Cine are parfum ?

— Costache, dar nu s-a sculat. Are parfum, șmecherul ! L-au văzut băieții cînd le parfuma pe ospătărițele de la „Rapidistu"... din gara Ciulnița.

— Treziți-l ! am hotărît pe loc.

Un tractorist a plecat fără tragere de inimă, înotînd prin noroi către vagon.

— Ăsta-i punctul unu. Doi : trebuie să reparăm hardughia, am arătat spre ruinele cantinei, altfel mîncăm pe tarla. Este, tanti ? i-am cerut aprobarea.

— Este ! Deștept ai vorbit !

— Care se pricepe ?... A, uitasem... auzi, bre tanti, lasă-le mîncare să aibă pînă mîine-poimîine. Vezi ce-i mai ușor de pregătit... Știu să-și facă singuri ceai. Este. mă ? Turnați apă, cîteva buruieni, zahăr... Asta-i ! Clar ?

— Și pe urmă... *băgăm în noi !* s-a hlizit un mecanic, asupra căruia apa ploii din ajun nu avusese efect, porii erau la fel de îmbîcsiți cu vaselină și ulei..., nu se mai curățau decît cu acid sulfuric.

— Băgați în voi ! Vă refaceți, fraților ! Acum, *la arme,* că nu-i vreme de stat. Mîna pe ciocane, topoare, clești, cuie ! Pînă deseară să ridicați coșmelia pe patru labe !

Costache, numai în indispensabili, cu beteliile desfăcute și cracul drept despicat din timpul serii, cobora amețit scările vagonului dormitor. S-a oprit zgribulit pe ultima treaptă, căutîndu-ne cu privirea risipită printre genele lipite de somn. S-a încovoiat împletindu-și brațele, răcoarea îl luase serios în primire, săltînd de pe un picior pe altul, pe scara de fier, răsuflînd surprins de frig, prelung.

— Șefu', la ordin ! Arde sau plouă ?

— Ai parfum ? l-am luat din scurt, pentru a nu-i lăsa vreme să se eschiveze de la un răspuns afirmativ.

— Am șefu', dar mi-a rămas numai un *deștì* pe fund. Valabil doar pentru o repriză... ca să zic așa !

— Împarți *deștiul* cu tanti Rela !

— Nu pot, șefu' ! Am nevoie, sîmbătă merg la nevastă, trebuie să mă parfumez, pe cuvînt ! Și de tanti Rela îmi pare rău, dar de mine mi se rupe sufletul. Scurt !

Ne-a întors spatele și s-a repezit spre ușă, fugărit de frig. Indispensabilii abia i se mai țineau în vine, se înnegriseră în tur, parcă ar fi stat cu el într-o găleată cu motorină. Dîrdîia și icnea, spatele încovoiat purta cîteva vînătăi zdravene, cine știe cu ce prilej căpătate, părul de la

ceafă tăiat drept, pe oală, părea peretele unei râpe. Doar cîteva fire, spre creştet, i se răsuciseră în sus, ca la răţoi.

— Costache ! l-am somat, neobişnuit să mi se lezeze autoritatea în faţa personalului punctului de lucru.

— Ordin, şefu' ! mi-a aruncat peste umăr privirea urduroasă, surprins că-i vorbisem aspru.

— Păi, dacă-i ordin, te întorci cu fundul la mine ? Împarţi parfumul cu tanti Rela, ai auzit ? Îi dai şi ei, ce mama dracului ! Nu vreau să aud comentarii !

— Dă-i, bă zgîrcitule ! Merge femeia la doctor, are necazuri, bă ! Nu merge de drag ! m-a susţinut Gică furios, clipind des din ochii înfundaţi în orbite.

— Eu ce mă fac ? a strigat Costache disperat. Ce zice nevasta dacă nu miros frumos ? ! Vouă ce vă pasă ?

— Lasă, bă ! Dai pe la nas şi după urechi, îţi ajunge, calicule ! O picătură colo, o picătură dincolo.... ajunge !

— Paştele mă-sii de viaţă ! a înjurat furios, bufnind cu pumnul în peretele vagonului. Vi-l dau pe tot, nu opresc de loc. Luaţi-l, săturaţi-vă ! Da' lui tanti Rela nu-i ajunge, e bine ? Nici o găleată de parfum nu-i e destulă !

— Bă, măgarule ! s-a înfuriat piratul Bărăganului, clipind des din ochiul semiteafăr. Cine-ţi dă să mănînci ? Nevasta sau eu ? Cine-ţi spală izmenele ? Nevasta sau eu ? Spune !

A adus o sticluţă cu apă de colonie „Tabac", murdară, hîrtia etichetei se patinase cu unsoare. Pe fundul recipientului, cîteva picături de *parfum*, apă de colonie „Tabac", se clătinau murdare, pătrunsese motorina pe lîngă dop, amestecîndu-se cu valoroasa soluţie ce-i ridica lui Costache prestigiul în faţa nevestei şi a ospătăriţelor de la „Rapidistul melancolic".

Am luat-o ca pe o pradă preţioasă şi am examinat-o în zare. Costache îşi pusese pe umeri o pătură, zgribulindu-se sub ea ca mexicanii. Tremura de frig şi necaz, picioarele goale, scufundate în noroi, se bîţîiau des şi egal în lateral. Era deprimat, privea în pămînt distrus, jaful la care fusese supus prin forţa coercitivă a colegilor îi prilejuia grave şi justificate procese de conştiinţă ; se făcuse publică existenţa elixirului în bagajele sale.

— Miroase ? s-a interesat tanti Rela.

I-am deşurubat cu grijă capacul, meticulos, tacticos şi am trecut la expertizarea lichidului tulbure, mai mult motorină. Mecanizatorii s-au strîns ciorchine şi şi-au întins gîturile la mine, cu speranţă.

— Da, miroase !

— Să vedem !

Tanti Rela a vîrît o nară în gîtul cu ghivent al sticluţei şi a inspirat puternic, şuierat, ca un cimpoi.

— Ce frumos miroase ! Doamne, dumnezeule, ce frumos miroase ? Bă deşteptule, d-aia mor ospătăriţele după tine, că ştii cu ce să le iei mintile. Bravo, măi Costache !

Feţele mecanizatorilor s-au destins bucuroase.

— Dă-ne şi nouă ! se smiorcăiau Titi şi Nichi, puştii preşcolari de care se îngrijea tanti Rela, în perioada cît fiica şi ginerele ei erau plecaţi în străinătate. Ochii le sclipeau pofticioşi, parcă aprinşi de febră.

— Hei, ia faceţi ordine ! şi-a pus la punct nepoţii. Voi treceţi la culcare, că n-am chef să răciţi. Aici e o afacere serioasă, nu-i de nasul vostru. La culcare ! a tunat săltîndu-se anevoios pe vîrfurile picioarelor, pentru a pasa, ca la rugby, sticluţa cu tabac. Miroşiţi, băieţi ! i-a îndemnat, încîntată, pe mecanizatori.

Şi-au trecut sticluţa din mînă în mînă, amuşinînd preocupaţi minunea, formulînd aprecieri elogioase asupra calităţii conţinutului. „Oooo !", exclamau de plăcere, privind-o pe tanti Rela cu nădejde, convinşi că va crea, de acum, o părere excelentă medicilor.

— Eu ce mă fac ?

Lui Costache, rămas în noroi, la cîţiva metri de grupul nostru, îi dăduseră lacrimile.

— Îţi cumpăr o sticluţă întreagă din S ! Una pentru mine, alta pentru tine ! a promis tanti Rela.

— Nu uitaţi ?

— Nu uităm.

— Pe cuvînt ? Zău, vă rog frumos ! Nu mă lăsaţi fără parfum, fraţilor, că altfel sînt un om distrus. Şefu', cred că mă înţelegeţi ? ! a apelat la mila mea.

— Te rugăm, mamaie, vrem și noi, mamaie ! se smiorcăiau jalnic nepoții, ținîndu-se ciotcă după ea, ca puii după cloșcă. Dă-ne, mamaie, să mirosim și noi !

— Gălăgia, măi copii ! Se poate ? Păi, voi rămîneți cu mine, mînca-i-ar mamaia pe ei de scumpi. Hai în dărăpănătura asta de baracă, să vă dea mamaia să mirosiți.

— Ne pui și pe deget ?

— Vă pun, dragii mamaiei, că voi sînteți sufletul meu.

Tanti Rela a vîrît prada în buzunarul halatului și a plecat, clefăind prin noroi, către ruinele cantinei pentru *a se face frumoasă*, corespunzătoare controlului medical menit să-i prelungească aportul în slujba depășirii planului de producție. O urmau, încrezători și victorioși, nepoții.

— La treabă, i-am îndemnat, că acum se face noapte ! Dacă începe iarăși ploaia, nimic nu mai rămîne din cantină. Trei tractoriști să rămînă pe loc, vine punctul următor la ordinea de zi : autoturismul... Îl urcăm într-o remorcă și-l transportăm pînă la șoseaua națională. Două tractoare îl ajută pe cel cu remorca. Pămîntul este desfundat, nu avem voie să ne împotmolim, băieți ! Și-apoi, mergem la oraș cu noul nostru șef ! Să nu facă împresie proastă cu autoturismul plin de noroi.

S-au împrăștiat ca potîrnichile printre mormanele de fiare și vagoane, tulburînd băltoacele cu cizmele și bocancii. Pămîntul și cerul, întunecate aproape în aceeași nuanță, se contopeau înnegurînd lanurile cu porumb, floarea-soarelui și soia, anulau miriștile gri-maronii.

— Costache, te ocupi de autoturism : îi pui benzină și-i verifici instalația electrică, apoi îl încarci în remorcă...

— Directorul... Șeful ăsta nou, sau ce este el...

— Am eu grijă de el. Tu să faci ce ți-am spus ! Clar ?

Un aparat de radio ni le arunca generos în brațe pe Doina Spătaru și Tereza Kesovia. A urmat la rînd un specialist în cronici cinematografice. Ne recomanda cu căldură „Am întîlnit țigani fericiți" și „Clasa muncitoare se duce-n paradis"... fără punct, fără virgulă, răsucind cuvintele pe față și pe dos, de parcă toată plictiseala de pe Terra i-ar fi căzut pe umeri. Rulau la *Scala* și *Luceafărul*. Să le vedem negreșit pentru că... Firește, abia așteptam să le vizionăm, parcă aveam altă grijă ? ! ?

*

Ai fi crezut că-i la ora de gimnastică, exerciții de înviorare..., flotări. Se sprijinea în mîini, își sălta nițel bărbia și fosta burtică, ridicîndu-le cîțiva centimetri, după care se prăbușea istovit ca un boboc de rață abia ieșit din găoace. Vasile Lovrin își descătușa toate eforturile pentru a porni la îndeplinirea sarcinilor mărețe ce-i stăteau în față.

— Îmi este rău ! mi-a anunțat noutatea, rămînînd lat cu nasul în păturile slinoase.

Parcă eu nu-l vedeam ! Era făcut zob, tescovina consumată în cantități industriale se așază în cap și-n picioare ca plumbul. Le înmoaie și mărește enorm greutatea corpului. Aproape ca pe Jupiter se simte a doua zi consumatorul care a întrecut măsura.

— Îmi este rău !

„Trece cînd te însori, papa" ! M-am aplecat lîngă el și am început să-i masez ceafa, metodă eficientă, aflată la loc de cinste în arsenalul medical al piratului Bărăganului, tanti Rela, *indispensabilul* fermei noastre : bucătăreasă, spălătoreasă, medic, vrăjitor, animatoare, responsabil cu deparazitarea, pompier voluntar și ce naiba mai putea fi. O frecție zdravănă pe ceafă, de o parte și de alta a gîtului, un du-te-vino sistem bielă-manivelă, îi trezește și pe morți! E drept, n-aveam forța din butucii superiori ai *indispensabilului* fermei. Oricum, Vasile Lovrin a început să facă ochi, organismul să-i intre în funcțiune ca motorul unei mașini purtată la ștangă.

S-a ridicat cu greu, mai mult s-a cățărat pe picioare, ținîndu-se de elementele oferite de interiorul vagonului dormitor, bîțiindu-se mărunt ca iezii nou-născuți. Era livid, bărbia îi spînzura nesigură.

— Tovarășe mecanic șef, avem sarcini importante, misiunea noastră ne obligă la o poziție fermă, sigură ! m-a luat în primire.

„Știu, papa, dar prea mă iei repede ! mi-am zis. Nici nu stai perfect pe membrele din dotare și mă tapezi cu lozinci ! Nu trece brusc în viteza a patra că te poticnești, scumpule !"

— Avem datoria să dezlănțuim energiile creatoare ale personalului muncitor din unitate. Sînt sigur că putem și avem datoria să putem... să facem mai mult și mai bine, tovarășe mecanic șef ! Cînd este vorba de îndeplinirea sarcinilor profesionale, sînt neînduplecat.

Prea a luat-o de dimineață pe stomacul gol. Nu mai era derutatul din timpul serii și nici organizatorul fraudulos care punea lumea la cale pe bază de țigări Kent, whisky și gumă de mestecat. Confunda cîrciumile lui din București cu punctul de lucru, ospătarii de pînă atunci, cu mecanizatorii.

— Vă rog să mă scuzați, tovarășe mecanic șef ! M-a prins curentul, iar condițiile de cazare mi-au provocat momentan o cădere fizică pe care o voi depăși destul de repede. Sînt, totuși, de neclintit în fața greutăților. Vă rog să convocați personalul, vreau să avem o scurtă ședință de lucru, într-o oră terminăm, eu nu sînt omul care să-i țină pe ceilalți din muncă. Vă promit că nu va dura mai mult de o oră... cu ceasul pe masă.

— Care masă, tovarășe director ? În afară de caricatura asta, i-am arătat măsuța din vagonul dormitor, nu avem alta..., cele din cantină sînt sub dărîmături, „ferma" dumneavoastră e la pămînt. De ședințe ne arde acum ?

— Cum adică ?

— Simplu : a plouat și s-a dărîmat ! Personalul muncitor... muncește de mult. Dacă-l țineți o oră în ședință, chiar și o „oră adevărată" după ceas, deseară mîncăm și dormim în noroi. Cum dispuneți, eu nu mă amestec !

Începuse să-mi sară țandăra. Nu se ținea bine pe picioare, îl zgîlțîia tescovina de parcă ar fi fost din gelatină și-l apucase pofta de instrucție ! Uitase unde se află. Nu-și amintea ce văzuse în cursul zilei precedente.

Capul o lua tot timpul la sănătoasa, repezindu-se în piept, iar pentru păstrarea echilibrului își ținea mîinile lateral ca un cow-boy gata să se dueleze cu un eventual adversar.

— Oamenii nu pot să lucreze la întîmplare. Noi, cei investiți cu atribuțiuni de conducere, avem înalta obligație să-i organizăm eficient, la nivelul științei și tehnicii mondiale... aveți noțiuni de știința conducerii ?

— Tovarăşe director, propun să aveţi răbdare pînă vă vindecaţi de... *curent* ! Azi-noapte, văd că v-a lovit uitarea, aţi organizat altfel munca, la nivelul altor „ştiinţe şi cunoştinţe", iar eu am procedat în consecinţă, planificînd activitatea conform indicaţiilor şi promisiunilor dumneavoastră.

— Eu n-am promis nimic !

A dat cu ochii de geamantanul desfăcut şi lucrurile boţite, împrăştiate ca la cutremur. Priveliştea l-a stupefiat :

— Ce înseamnă asta ? Cine şi-a permis ? Anunţă miliţia !

— Pentru ce ?

— Geamantanul meu... cine mi-a prădat lucrurile ?

— Alibaba şi cei patruzeci de hoţi !

— Vă rog să fiţi serios !

— Fiţi convins că sînt !

— Nu-i adevărat, şi dacă veţi continua pe tonul acesta, vă desfac contractul de muncă.

— N-am eu norocul ăla ! Vă rog să nu-mi spuneţi de două ori, că iau ameninţarea în serios. Rucsacul din colţ este al meu : îl arunc pe umăr şi... adio, nene, şi-un praz verde. Ţineţi minte că aici nu ne mai aflăm la bariera de lîngă Bucureşti.

— Pentru indisciplină vă penalizez cu zece la sută pe două luni ! Cheamă-l pe şeful de cadre al unităţii noastre.

— Tot eu sînt şi şef de cadre.

— Notează !...

— Nu notez nimic, dosarele sînt la fermă, adevărata mamă cum i se mai spune. Aici e doar un punct de lucru !

— Îmi spui sau nu cine mi-a violat geamantanul ?

Ţine-ne, doamne !

— Cheamă miliţia !

— Abia a plecat.

M-a privit suspect, de parcă l-aş fi destăinuit că a stat la taifas cu marţienii în stare de transă.

— A fost miliţia aici ?

— Bineînţeles ! „Violarea" proprietăţii dumneavoastră s-a realizat în prezenţa plutonierului Radu, nu vă amintiţi ?

— Parcă ! Deci aici și nu în altă parte a fost plutonierul acela ? a convenit nervos că-și amintește din inițiativa mea.

— Da, da ! A fost ! Am băut împreună, am pus lumea la cale ! am continuat ca un speculant.

Papa-directorul era o figură. Dar nu un *oarecare*, ci unul periculos ! Îți încropește respectivul cadru de conducere un referat „troțil", naiba te ia ! Face din tine dușman înrăit cît ai bate din palme. Cuvîntul lui are greutate pe acolo pe *sus*, pe unde-și învîrte fizicul său pretențios, al tău nu valorează nici cît bîzîitul unei muște. Atenție, nene mecanic șef, intri în mîna fostului cîrciumar ! El pricepe că s-a îmbătat în compania ta, s-a compromis și își varsă tot focul pe tine. Praf te face, cetățene mecanic șef ! Chiar dacă nu-ți pasă în privința locului de muncă, o mustrare scrisă cu avertisment se poate căpăta repede prin grija lui... Nici la nenorocitul ăsta de punct de lucru nu mai ești corespunzător. El își pune palma-n dos, promovează, ajunge din nou *mare*, iar tu împingi tomberonul la Motîlva ca măturător de uliță.

— Ce a căutat miliția nul aici ? Cum și-a permis să intre în incinta unei unități socialiste fără aprobarea conducerii, atîta vreme cît această dispoziție se află sub incidența reglementărilor legale ?

— I-am permis eu ! l-am informat cu obidă.

— Dumneata nu ești șef !

— Ba, sînt ! Deocamdată, responsabilitatea conducerii punctului de lucru îmi este în sarcină. Abia după ce veți merge la județ să vă prezentați și să luați postul în primire...

— Perfect ! Discutăm după aceea. Vom vedea ! m-a amenințat.

S-a aplecat, bîțîindu-se parcă cuprins de friguri. Culegea anevoie chiloții de damă, pachetele cu supă *Vegeta*, țigările, guma de mestecat și se străduia, fără succes, să le așeze în geamantan. Îi alunecau printre degete ca peștii. Un bichini se agățase în încuietoarea geamantanului și se deșira la infinit.

— V-ați atins de bagajele mele, asta-i atitudinea dumneavoastră față de avutul personal al oamenilor muncii ?

Pînă la vîrsta asta am trecut printr-o sumedenie de belele, care mai de care mai dificile, nefiind străină nici contribuția lui Vasile Lovrin de la ele. Dacă acum își închipuie că mă alungă, așa cum a făcut-o altădată, se înșeală.

Am hotărît să-i fac o demonstrație de pregătire specială proprie, pe baza experienței acumulate în timp, să-i sară căciula din cap.

— Cine mi-a violat geamantanul ? a reluat cu o îndărătnicie demnă pentru o cauză mai bună.

— Dumneavoastră, tovarășe Lovrin !

— Nu-i adevărat ! m-a contrat imediat, pe același ton agresiv.

— Regret că mă văd nevoit să vă dezamăgesc : ați avut martori la această delicată operațiune. Dacă doriți, îi chem aici. A fost de față și plutonierul, chiar dacă nu vă convine.

— Imposibil ! m-a contrat din nou fostul cîrciumar, de parcă s-ar fi aflat la confruntările cu ospătarii și șefii de sală.

Continua să scormonească înnebunit prin mărunțișurile din geamantan, podeaua vagonului dormitor îi fugea de sub picioare. Becul de alarmă îi intrase în funcțiune, imensa pată neagră din memorie, provocată de beție, anula filele operei nocturne.

— Vă rog să așteptați cîteva clipe. Tot doreați o ședință fulger de... o oră. Chemăm oamenii să facem confruntarea, doresc să încheiem, cît mai curînd, acest capitol ce vă este neclar.

— Nu ! Vasile Lovrin se transforma într-un cadavru desăvîrșit. M-am îmbătat, da ? a redevenit prudent, avertizat de siguranța cu care îi veneam în întîmpinare.

— Oho !

— Dumneata m-ai îmbătat, nu-i așa ?

— Nu, tovarășe Lovrin ! Singur v-ați stimulat consistent imaginația cu tescovină. Ați fost impresionant prin abnegația promisă mecanizatorilor... în perspectivă.

Siguranța prefabricată i se destrăma. Făcea eforturi supraomenești să-și păstreze calmul și să recepționeze in-

formații referitoare la necunoscutele, grație alcoolului, din timpul serii.

— Adică ?

— În pustietatea cîmpiei găsești puțini oameni apți să-ți descrețească fruntea. Or, dumneavoastră ne-ați oferit cel mai strălucit spectacol, pentru care eu și tovarășii mei, respectiv — subordonații dumneavoastră, vă mulțumim din inimă. Toți ne-am exprimat dorința de a vă ști la fel de vesel și reconfortant. Circul de stat nu ajunge niciodată aici..., dumneavoastră l-ați suplinit cu succes, asemenea spectacole se văd foarte rar în viață.

Eram cinic, recunosc ! Ciulea urechile la mine precum, mai demult, cînd mă reclama că i-am speriat-o pe fiica — sora — nevasta Claudia din *Mercedes*.

— Am fost necuviincios ? a revenit la un ton voit calm.

— Nu ! Ați dovedit că nimic din ceea ce-i omenește nu vă este străin. Așa este frumos, cînd doriți să fiți apropiat, din toate punctele de vedere, de tovarășii de muncă.

— Vă rog să-mi explicați.

Crăpa de nerăbdare. L-am purtat cinic pe traiectoria ce mă îndepărta de necazurile promise, decis să punctez fără cruțare :

— Tanti Rela a fost la început supărată, dar — ulterior — s-a bucurat din inimă cînd i-ați jurat că o iubiți.

— Cuuum ? a gemut exasperat Vasile Lovrin, fără să-și creadă urechilor.

— Simplu : v-ați așezat în genunchi, ați dus mîinile la piept și, ca un îndrăgostit pătimaș, i-ați jurat dragoste veșnică, în prezența personalului din subordine, deconspirîndu-i calitatea sentimentelor ce vă răscolesc...

— Nu se poate ! Tovarășe Preda, zău, lăsați glumele, așa ceva depășește orice fantezie. Refuz să cred !

— Și eu am fost surprins. Tanti Rela mai să leșine, am continuat escaladarea fabulației născută spontan. I-am explicat că sînteți topit, din prima clipă ați remarcat-o, și inima v-a luat-o la sănătoasa. Vă bucurați că v-am ajutat, da ? Era datoria mea să vă sprijin, tovarășe Lovrin, așa sînt eu săritor, cînd este în joc fericirea oamenilor. Ea este o femeie simplă, n-a gustat niciodată marile pasiuni. Vocea dumneavoastră patetică, înflăcărată, îmbrățișările pline de

căldură au tulburat-o, s-a îmbujorat ca o copilă, tovarăşe Lovrin ! Trăia fericirea momentului sublim, împletit cu perspectiva minunată a unei iubiri veşnice. Ah, îi creşteau aripi, era ca o porumbiţă suavă, copleşită de doruri. Mecanizatorii prezenţi au lăcrimat, bucuria dumneavoastră era bucuria lor, fericirea şefului se instala splendid în sufletele lor...

— Incredibil ! Ce spuneam ?

— Păi... „Tovarăşa Rela, sînteţi oxigenul vieţii mele, fără dumneavoastră mă sufoc !".

A înghiţit în sec, stupefiat.

— Apoi ?

L-am servit cinic, oferindu-i informaţii cu linguriţa.

— Îi sărutaţi genunchii şi-l rugaţi pe Costache să vă fie naş. A acceptat cu entuziasm băiatul ăsta sufletist, precizînd că nu-i pasă de economiile făcute în ultimii doi ani : îi cumpără miresei trusou, iar pentru dumneavoastră un hamac şi pălărie *borsalino*... S-a jurat că vă prepară nevastă-sa tortul, este o gospodină minunată, dovadă-i faptul că toţi cetăţenii din Făcăieni şi Vlădeni o invită să le gătească la pomeni şi botezuri.

Directorul era distrus. I se umflaseră ochii de groază, îl mirosisem că-i în stare să facă prostii cînd este beat şi, deci, aveam libertatea să-i mint toate tîmpeniile de sub soare.

— I-am sărutat genunchii ?

— Personal, tovarăşe Lovrin !

— M-a lăsat ?

— Cum nu ? ! Se bucura sincer şi vă lăuda că sînteţi popular, apropiat de mase, că şi-a dat seama de la început că sînteţi de neam bun, serios, de-al nostru, de la ţară. Cînd îi vorbeaţi, chicotea de fericire...

Stomacul lui Vasile Lovrin s-a zguduit, din gît a izbucnit un zgomot confuz.

L-am prins de umăr, ghidîndu-l fulgerător cu capul în direcţia uşii. S-a declanşat violent pe scările vagonului.

— Porcule ! m-a flatat. Mincinos ordinar ! Scîrbos abject ! De cînd te ştiu ai fost un vulgar de ultimă speţă !

— Mi se pare mie, sau voiţi să mă jigniţi niţel ? m-am interesat cu tot cinismul de care puteam să dau dovadă.

— Da, vreau să te jignesc, nu am suficiente cuvinte să-mi exprim pe de-a-ntregul disprețul ! Ce ești tu ? O corcitură socială fără Dumnezeu ! Țăran nu ești, muncitor nu ești, intelectual nici atît. Un neisprăvit aciuat aici, la capătul lumii, laolaltă cu o masă la fel de confuză : toți vorbiți la fel, vă deosebiți doar după inflexiunile vocii... În rest, aceleași expresii, aceleași mentalități...

Se sufoca. Dezamăgirea îl blocase iremediabil, obligîndu-l să-și piardă cumpătul. Țăranii din subordinea lui nu aveau idilismul mioritic. Sînt sigur că visase subalterni agricoli în costume naționale, cu fluierul înfipt la brîu, arînd întinderile Bărăganului, și mecanizatori în salopete nou-nouțe, cu șepcile pe-o sprînceană, ca-n picturile naive. Componenții acestui detașament rural abia așteptau să bată toate recordurile sub bagheta de mare dirijor a lui Vasile Lovrin, mare maestru al ospătarilor dintr-un cartier al Capitalei.

Nimic din iluzia lui nu se confirma, țărănimea însemna, în condițiile concrete ale punctului de lucru, tanti Rela, Costache, eu, Gică și ceilalți angajați, toți plămădiți din același aluat cu iz de motorină și transpirație, munciți și „vulgari", mărginiți și izolați, a căror distracție se reducea la aparatul de radio cu tranzistori și sticla cu țuică.

— Producția realizată de mîna asta de oameni poate sătura jumătate din populația unui mare oraș. Avînd în vedere că munca noastră se traduce în mii de vagoane de grîu, porumb, floarea soarelui, soia puteți fi convins că sîntem țărani. Buni sau răi, urîți ori frumoși, ne pricepem să umplem cămările !

— Lasă asta, a strigat exasperat, eu mă refeream la tine ca individ izolat ! Cum îți permiți să-mi pui în circă întîmplări de care nu pot fi capabil ?

— Dacă nu puneți bază pe cele ce v-am spus, întrebați-i pe ceilalți angajați ai fermei.

— Așa am să fac ! Dacă m-ai mințit, te distrug !

Amenințarea lui era mai curînd bravadă, îmbinată cu o efemeră primă de consolare. Cine i-ar fi luat în seamă promisiunea, după furtunoasa evoluție a raporturilor dintre noi ? Risca el o demonstrație de forță pentru a se convinge dacă cele povestite s-au petrecut aidoma sau sînt

creația mea ? Exclus ! Totul nu era decît un test de moment, formal, lipsit de perspectivă. Am parat, prelungindu-i starea de agonie :

— În ce o privește pe tanti Rela, să știți că nu-i place cum ați botezat-o !

— Nu înțeleg !

— Îi spuneați tot timpul Claudia...

— Claudia ?

— Fără îndoială ! Acum mă credeți.

I-am pus capac. A tăcut cu foarte mult succes. L-am prins cu ușa, amintindu-i numele ce-i era atît de drag, pronunțat cînd îmbrățișa afectuos geamantanul cu suveniruri, s-a convins că nu-l trăgeam pe sfoară. Aruncîndu-i această nadă, îl obligam să mă creadă.

— Tanti Rela v-a atras atenția că-i rămîneți dator un miel, fiindu-i naș... ați pus-o la punct, precizînd că dumneavoastră, în raporturile cu ea, aveți altă calitate...

— Încetează ! Am fost beat, regret...

Definitiv pierdut, Vasile Lovrin rămînea un simplu spectator.

— Acum e tîrziu ! Ați promis că mergem în S să o înzdrăvenim, nu puteți să mai dați înapoi, e o chestiune de prestigiu, dacă vreți să o numim așa. Avem nevoie de tanti Rela nu atît în scopul declarat de dumneavoastră, cît pentru realizarea comandamentelor de strictă necesitate ale mecanizatorilor. Cu cît reușim să-i prelungim zilele, cu atît se menține valid potențialul oamenilor din subordine, pe baza caloriilor și asistenței medicale acordate de tanti Rela. După cum observați, relațiunile sînt de ordin eminamente practic. Vrem, nu vrem, procedăm ca și cu bunurile din dotare : mai avem nevoie de baracă doi-trei ani, îi reparăm acoperișul, pereții..., tractoarelor le completăm piesele cum putem...

— Ce trebuie să fac ?

Docil tovarășul Lovrin ! Nu i-aș dori nimănui să ajungă într-o asemenea situație.

— Ați promis că o duceți la medic să o vindecați pe cît e posibil. Cîrpeli pe ici pe colo, cît poate fi îndreptată. Ne-ați demonstrat că-s posibile minuni pe bază de țigări străine și whisky, sper să nu vă retrageți cuvîntul...

— Dacă am promis...

Aştepta iniţiativa mea, pentru a da cale liberă evenimentelor de perspectivă ale fermei. Debusolat, nu era capabil să mişte un pas, hotărîrea de a face ordine i se risipise, mai ales după ce luase cunoştinţă pînă peste cap de situaţia din cadrul punctului său de lucru. Eu scăpam teafăr din faţa perspectivei unei sancţiuni, atît de ameninţător vînturată în primele momente de luciditate ale lui Vasile Lovrin.

— Am luat măsuri de primă urgenţă : repararea cantinei şi asigurarea proviziilor de primă necesitate pentru mecanizatori. Plecăm imediat în S cu tanti Rela, timpul trece din buzunarul nostru. Vom merge cu autoturismul. Băieţii l-au urcat într-o remorcă şi ne tractează pînă la şoseaua naţională, de unde ne vom descurca fără probleme. Grăbiţi-vă, ne aşteaptă o zi grea.

Titi şi Nichi, îmbrăcaţi de tanti Rela în salopete peste măsura lor, ieşiseră în pragul unui vagon dormitor, după ce se prăbuşise cantina şi ne implorau :

— Ia-ne şi pe noi, unchiule ! Mamaie, nu ne lăsa singuri ! Nene şefule, i se adresau şi zdrobitului Vasile Lovrin, porunceşte-le să ne ia şi pe noi la plimbare. Îţi dăm gumă de mestecat, cînd ne-o trimite tata şi mama din străinătate ! încercau să-l cointereseze.

— Copii, îşi strunea tanti Rela nepoţii, merg la doctor ! Cînd vin de acolo, vă văd cu amîndoi ochii, mînca-i-ar mamaia !

Autoturismul nostru, frumuşel şi curăţel, dichisit ca o fată mare, cobora spre S, lăsînd în urmă Bora învăluită în două coloane de mirosuri risipite prin geamurile portierelor din spate. În stînga, dinspre Vasile Lovrin, curgea o combinaţie de tescovină şi *Deo man*, din dreapta — tanti Rela polua oraşul preriei cu *Tabac motorinizat* şi transpiraţie acră.

Călătoria în trei se desfăşura într-o tăcere gravă, tanti Rela şi Vasile Lovrin se spionau reciproc, interpretînd în felul său privirile celuilalt, doar eu reuşeam să concen-

trez într-un sertar unic sentimentele ce-i frămîntau. Hurducăturile mașinii îi îndepărtau și apropiau, Lovrin și tanti Rela deveneau tot mai nervoși, suspiciunea și repulsia erau reciproce, făcîndu-i nerăbdători să pună piciorul pe primul trotuar.

Orașul ne-a primit părintește, calm, goana a devenit un dulce vals printre căruțe, excavatoare, biciclete, tomberoane de colectat gunoi. Orașul S, ca o cămilă culcată pe burtă, înălțînd peste copaci cocoașele a cîtorva blocuri, ne rumega leneș, amestecîndu-ne în trîndava monotonie a provincialilor orășenizați, copleșiți de noua și importanta lor calitate.

— Bună-dimineața, dragi concetățeni ! Spor la muncă, populație urbană ! le-am urat cu voce tare, mai mult pentru a perturba gîndurile companionilor.

— Poftim ? a izbucnit fără vlagă proaspătul șef al punctului nostru de lucru din cîmpie.

Trezit din toropeala ce-l cuprindea ciclic, Vasile Lovrin se holba la firme, ziduri și pietonii molateci, plecați de-acasă cu cinci minute înainte de începerea programului, ca toți angajații din orașele mici. Tanti Rela, cu mîinile împreunate, ca la morți, pe abdomenul uriaș, orientat spre plafonieră și parbriz, din pricina strîmtorii din autoturism, părea că nu mai respiră. Sînii îi izbucneau peste scaunele din față și se sprijineau în bord, incomodîndu-mi cotul în timp ce schimbam vitezele.

În spatele meu, Vasile Lovrin se răsucea nervos ca o șopîrlă trezită din hibernare, se ascundea jenat în portieră, depărtîndu-se de tanti Rela, de parcă voia să se disculpe, să dovedească tuturor că între ei nu există decît o simplă coincidență a mijlocului de transport.

— Mergem la direcția agricolă sau la spital ?

Am continuat cursa aproape cu viteză de melc, paralel cu o nuntă uitată de sîmbătă în stare de funcționare : în S oamenii fiind foarte dragi și foarte buni, evenimentele de acest gen nu țin de sîmbătă pînă luni, ci aproape un cincinal. Nașul, în pijama, călare pe un măgar, conducea alaiul, plesnind gloaba peste pulpe cu o sticlă de „Murfatlar" la trei sferturi. Îl urmau, pătrunși de un sănătos spirit de solidaritate, nașa, mirele și mireasa plim-

baţi cu roaba de o gloată pestriţă şi doi muzicanţi — acordeon şi ţambal — amîndoi adormiţi... cîntau din principiu, degetele se mişcau automat, din gîtleje le curgeau cuvintele ca din tonomat.

Cheflii cobeau imoral şi zgomotos, mirele adormise în roabă, îmbrăţişînd o damigeană cu vin, înjumătăţită şi fără dop..., la fiecare balans lichidul se catapulta în jeturi scurte peste piept, înroşindu-i cămaşa albă. Părea un împuşcat dintr-un film de groază, purtat prin centrul unui oraş oarecare spre a fi pildă publică.

— Cobor la frizerie, tovarăşi ! Este cazul să mă rad, pentru a mă prezenta în condiţii corespunzătoare la direcţia agricolă, funcţia mea este legată de anumite pretenţii ! ne-a atras atenţia că nu-i *îştecine*.

L-am coborît cu tot protocolul, inclusiv geamantanele, cel „violat" şi un altul al cărui conţinut a rămas secret. Vasile Lovrin a subliniat, cu toată fermitatea, că nu se poate dezlipi de ele, prezenţa lor oferindu-i sentimentul de plenitudine şi siguranţă.

— Mergeţi la spital şi mă aşteptaţi !

Rămînea singur tovarăşul, nu voia să asistăm la şedinţa de înfrumuseţare şi înviorare. Se jena !

— Eventual, conduceţi-o pe tovarăşa la medic să o consulte ! mi-a arătat în silă spre tanti Rela. A, da, desigur, vă trebuie un cartuş de *Kent* pentru... Am promis, am promis, eu mă ţin de cuvînt, să ne fie foarte clar. Vă rog să nu refuzaţi !

O, dar cine-l refuza ?

A pornit dificil spre îndeplinirea angajamentului nocturn, reamintit de mine în timpul figurilor libere din timpul dimineţii. Scormonea ca o cîrtiţă prin abdomenul geamantanului şi l-a ales pe cel mai turtit. A oftat ca la înmormîntare, aşezîndu-l în braţele butucănoase ale piratului Bărăganului. Tanti Rela era măreaţă, cu o pălăriuţă antică, trasă pe o sprînceană ca la oşeni. Îl măsura pe director, printre genele ochiului în funcţiune, ca geambaşii crupa cailor.

— Săru`mîna, tovarăşe director ! a încercat tanti Rela să schiţeze un gest de respect, inutil după confruntarea mea cu el.

— Vă urez multă sănătate ! Nu-l daţi doctorului pînă nu sînteţi siguri că se ocupă, cu adevărat, de dumneavoastră, a sfătuit-o fără convingere. Da ? Ah, cît de rău îmi pare că nu pot să merg eu pentru a trata..., s-a oprit la timp, căci îşi dădea în petic cu năravurile lui de comerciant. După aceea, ne întîlnim la direcţia agricolă, vă rog să nu întîrziaţi !

Îşi făcea griji în privinţa noastră. Frumos din partea lui.

— O, nu ! Mai bine mergeţi la direcţie şi mă aşteptaţi acolo, vreau să fiu eu prezent la controlul medical. Provincia rămîne provincie, oricînd puteţi fi traşi pe sfoară de medicii fumători. Dacă le duceţi cartuşul de *Kent* se poartă cu voi precum avocaţii : vă ţin în tratament zece ani, pînă vă dezbracă şi de haine. Vă confundă şi le deveniţi victime : contra antinevralgice, pretind zilnic atenţii substanţiale. Îi cunosc !

Teoria suna aşa : cînd te prezinţi limpede şi curat, cu mîna goală, îţi prescriu cel mai eficient şi rapid tratament, fac tot ce le stă în putinţă pentru a se descotorosi operativ de tine, ca pacient. Dacă-i tratezi cu respect excesiv şi preţuri grase, ai încurcat-o, le devii client, îţi descoperă un milion de cusururi pe la toate organele..., intri aproape sănătos şi afli că eşti în pragul morţii. Te îndoapă cu medicamente cu denumiri străine, care nu fac două parale şi, după ce te transformă în creuzet, nu-ţi mai rămîne, în sfîrşit, nici un organ zdravăn.

— Vă rog ! Daţi-mi înapoi cartuşul, mă voi ocupa personal de problema dumneavoastră, tovarăşa Rela. Mergeţi la direcţia agricolă, însă nu vă prezentaţi conducerii pînă nu vin eu, conform protocolului. Da ? Vă rog. Aşa ! Drum bun !

A îmbrîncit *Kentul* la loc, în geamantan, şi a pornit, legănîndu-se sub povară, spre uşa frizeriei. În prag, s-a oprit sfîrşit de efort, ne-a salutat congestionat şi s-a repezit dincolo, ca împins de un resort plasat sub călcîie.

— Ce facem, tanti ?

Piratul Bărăganului şi-a ridicat, cu un degeţel, pălăriuţa, ca gangsterii după o lovitură dificilă.

— Tu ai minte mai multă ! Cum vrei tu !

— Mergem la Didileaua: Mîncăm ceva și ne odihnim asistînd la repetițiile matinale ale orchestrei. Cine știe cît se săpunește noul nostru șef... ?

Pînă la Crivaie am mers în convoiul nuntașilor, umăr la umăr cu măgarul nașului în pijama.

Tanti Rela, cu cotul scos peste geamul portierei, inspecta convoiul ca un general și făcea aprecieri competente — critice, adică — asupra dezmățului vestimentar al noii populații ce colora străzile și ulițele orașului S. Năpădiseră mulți bucureșteni, subnutriți, slabi ca țîrii, bărboși, fuduli...

— Pe vremea mea, orașul era decent, caii...

Da, pînă și caii aveau mai mult bun-simț ! Nu și bucureștenii pripășiți în orașul din cîmpie. În drum spre oraș văzusem destui.

Ne-am ospătat cu masă verde și pește oceanic, iar tanti Rela s-a legat temeinic de o sticlă cu vin. „Tratament sigur, și așa mor, cu toate medicamentele lor !" Just ! Eu nu mi-am permis din pricina misiunii la volan : cu obiectul ăsta se poate muri chiar dacă nu ți-e vătămat nici un fir de păr.

Didina, încă nerestabilită după o „noapte de muncă" s-a străduit să ne binedispună, fără prea mari șanse. Nu din vina ei, fata asta și în somn transpiră a bună dispoziție, ci a noastră, după succesiunea evenimentelor din ultimele douăzeci și patru de ore. Ne-a cîntat, dar tristețea nu ne-a risipit-o !

Spre prînz, fără prea mult chef, am plecat la direcția agricolă. Cu siguranță că Vasile Lovrin avusese timp să se radă și tundă de zece ori, ba, chiar să-i crească părul și barba la loc.

Totuși, persoana era lipsă la apel, încă nu reușise să ajungă la viitorii săi șefi din Bărăgan. Ca să arunce gaz pe foc, un contabil ne-a anunțat, și felicitat, că planul nostru s-a dublat...

— A avut grijă viitorul șef al punctului de lucru să se angajeze la București că va organiza științific munca voastră ! Bravo ! Dați-i înainte ! Toată lumea vă invidiază : pare un tip energic !

— A venit aici, la direcție ?

— Nu ! Zilele astea trebuie să sosească ! Îl așteaptă șeful direcției cu mînecile suflecate... Îi arată el angajamente luate aiurea fără să cunoască situația la fața locului ! Pregătiți-vă să îmbrățișați un plan nou, propus de el prin corespondență.

Zilele astea ? Dar de unde ? Îl lăsasem la frizerie.

— Tanti Rela, am o bănuială ! i-am spus după ce am chemat-o de-o parte, să nu ajungem de risul celor de la direcția agricolă.

— Mă, eu nu am minte cît tine, da' cred că știu la ce te gîndești... Asta a întins-o ! Cum mă vezi și cum te văd, am semnele mele, care nu mă-nșeală !

— Să mergem !

Frizerii își aminteau de el :

— A plecat cu un taxi pînă la barieră, l-a chemat de aici, de la telefonul nostru. Voia să-l angajeze pentru a-l transporta la București, însă șoferul a refuzat. I-a promis că-i oprește o mașină de ocazie, șoferii se descurcă între ei, știți foarte bine !

*

Brunele mele dragi, viața, după cum observați, dacă pînă acum nu știați — ceea ce mă îndoiesc —, este teribil de alambicată. Jurnalul lui Ion Preda, așa cum vi l-am adus din condei, este — cred — convingător, în ce privește relațiile lui cu Vasile Lovrin și compania. Dragele mele, sîntem obișnuiți cu evenimentele clare și categorice, ne dorim din adîncul inimii să avem pe tavă biografii roze, fără complicații, dar viața — afurisita ! — ne aruncă dintr-o extremă în alta.

Și încă ceva : aflați că tot nu am descurcat ițele viesparului în care a plonjat, fără să vrea, Ion Preda, venit în București cu fiica lui, Doina, pentru a susține examenul de admitere la facultate. Dacă am avea în vedere numai cuplul Magda — Mircea Roncea și pe abulicul Tedi, despre care nu știm mai nimic, ne putem face o părere asupra întunericului care planează în jurul acestui caz ciudat. Nu vă faceți gînduri negre, brunele mele dragi. Cîtă vreme sînteți alături de mine, le vom aduce pe toate la liman. Parol !

Închid, aşadar, jurnalul lui Ion Preda şi, zău, tare aş vrea să am un pahar cu vin să-l vărs în memoria lui. Vă jur, voi urmări un asemenea prilej. Pînă în prezent am căutat fire de care să mă agăţ..., de acum, am pornit în linie dreaptă pe făgaşul cert al dezvăluirii adevăratelor cauze ce au provocat seismul în lanţ, căci — fetelor — cele petrecute în S, vizavi de Didileaua, nu au fost decît un deznodămînt oarecare.

— Cum vi se par însemnările tatei ?

Doina Preda a pus punct programului ei zilnic în slujba junelor vlăstare din Motilva, iar acum îmi rămîne în preajmă dezarmant de liberă. Îmi face plinul ceştii cu cafea, copiii zburdă în jurul nostru, îmbrăcîndu-se şi încălţîndu-se stimulaţi de perspectiva evadării pe uliţele satului.

— Aş dori să avem o discuţie asupra acelei nopţi de pomină, petrecută de dumneavoastră şi de cel ce a fost Ion Preda, la vila din apropierea Capitalei.

— În alte împrejurări, v-aş fi cerut timp de gîndire. Anii care au trecut de atunci mi-au sedimentat amintirile şi nu mai ezit căutînd explicaţii...

— Vă rog să-mi prezentaţi evenimentele în toată cruzimea lor.

— Vreţi să fiu sinceră ?

— Chiar vă rog.

— Atunci, fără să ştiu ce se petrece în jurul meu, m-am lăsat antrenată de feeria petrecerii nupţiale. Belşug, zgomot, toalete, maşini, persoane influente, perspective aparente...

— Vă rog să-mi povestiţi !

— Se apropia miezul nopţii. Nuntaşii îmbuibaţi de mîncare şi băutură s-au avîntat în dezmăţul previzibil încă din timpul serii. Eu, de bună credinţă, vedeam partea frumoasă a reuniunii de familie. Mă întrista atitudinea posacă a tatei. Aşadar, îi vorbea cîinelui vagabond, istorisindu-i împrejurările care l-au legat de Vasile Lovrin. În acele clipe nu l-am înţeles... Hrănea cîinele şi-i povestea ca unui om, ca unui prieten apropiat...

Noaptea în pădure

Norii acopereau cerul, copleşind pădurea şi vila singuratică. Vîntul s-a stîrnit răcoros, prevestind furtuna.

Ion Preda îşi isprăvise spovedania. Ciinele înghiţea molcom bucăţile de piine şi-l privea recunoscător.

— Prietene, ce cauţi tu aici ? Ce-ţi trebuie ţie casa ăstora ? arăta spre vilă. Vino cu mine pe Bărăgan, la fermă, unde avem atîtea treburi. Hai, băiete, nu ai de ce să rămii printre şnapanii de-aici.

— Tata, cum ţi se pare ? E minunat, nu ?

— Minunat, fiica mea, nu am ce zice.

Îmbrăcat în costumul de ceremonii, scos din garderoba familiei Lovrin, Ion Preda părea un slujbaş cuminte în zi de sărbătoare. Doina, în straiele aceleiaşi familii, devenise o dulce domnişoară extrem de corespunzătoare, deja tulburase inimile invitaţilor, care nu îndrăzneau să se apropie de ea, din simplul motiv că era partenera fiului „patronului". George îşi venise în fire, aprecierile elogioase ale invitaţilor îl întăriseră în convingerea lui că Doina poate constitui, de fapt, o partidă. I-o destăinuise şi lui Vasile Lovrin care izbucnise :

— George, îşi spune cuvîntul originea maică-tii. Vino-ţi în fire, băiatule !

— Şi să o aştept pe Cleopatra ?

— Exact, fiule !

— Tată, cine ştie cînd se va hotărî lăutarul ei să mi-o „lase şi mie" ? ! punctase nemilos. Halal nevastă mi-ai pregătit !

— Să asculţi de mine, auzi ? Să asculţi de mine, reluase Vasile Lovrin. Voi avea grijă de toate...

— Tată, nu-mi rata viaţa, aşa cum ţi-ai ratat-o şi pe a ta.

— Pe-a mea n-am ratat-o, George ! M-am însurat cu Sica, mama ta, din calcule meschine, recunosc, dar dacă n-aş fi făcut-o, tu nu te-ai fi născut, fiule !

— Mersi, papa ! Probabil, ştiai cum vor arăta şi propriii-mi galoşi cînd te-ai însurat cu mama.

— Secătură !

— Sînt secătură, papa ! Semăn cu tine.

Din acest moment, George și Doina și-au semnat, automat, sentința.

*

Noaptea fremăta tulbure, stihiile naturii se dezlănțuiau metodic : vîntul mătura platoul din fața vilei, învolburînd, în lumina reflectoarelor, frunze uscate, hîrtii, pungi de material plastic abandonate la coborîrea din mașini.

Lui Ion Preda i se alăturaseră George și Doina, Vasile Lovrin și Sica. Ieșiseră — ca două umbre — Magda și Mircea. Ușa a bubuit surd și, pe peron, s-a prăbușit, cu tricoul plin de sînge, Tedi.

— Sir, pentru dumnezeu, am fost ucis.

— Cabotinule.

— Sir, salutați prin prezența mea o generație ratată. Duceți-vă mîna la chipiu, sir !

— Tedi, arăți ca un turc la Călugăreni !

— M-am luptat ca un erou !

— Pe dracu, Tedi, ai fost bătut, ca de obicei. Ladislau !

— Vă ascult, domnule ! omniprezentul Ladislau apăruse ca din pămînt.

— Ia-l pe nerodul ăsta, spală-l și îmbracă-l. Îmi strică toată petrecerea.

— Prea bine, domnule. Tedi, urmează-mă !

— Sir, sînteți un domn !

Ladislau l-a acoperit cu pieptul, împingîndu-l autoritar prin ușile de la intrarea în vilă.

Vîntul a năvălit pe peron, tunete năprasnice au clocotit pădurea. Picături rare de ploaie, purtate vijelios pe aripile vîntului, loveau — ca alicele — caroseriile mașinilor.

Din vilă au izbucnit valuri de invitați.

— Semn bun, domnule ! vorbise un bărbat brunet, grizonat. Ploaia aduce noroc : cerul este cu dumneavoastră.

— Vă mulțumesc, domnule profesor !

— George, te felicit, ai o parteneră superbă ! a arătat spre Doina. Nu ne-ai prezentat-o !

— Domnișoara Doina Preda ! A venit în București să dea examen la facultate.

— Ooo ! Asta ne interesează cu adevărat ! a exclamat profesorul, înclinîndu-se ușor către Vasile Lovrin. Și, mă rog, unde îndrăznește domnișoara să-și încerce puterile ?

— La ASE ! a gîngurit, emoționată, Doina.

— De ce nu la Politehnică, domnișoară ?

— Așa a hotărît tata !

— Tata poate să-și modifice hotărîrile, nu ? Aveți dosarul la dumneavoastră ? Excelent ! Vom mai discuta. Vreți să vă examinez acum, sau în sală, cu toți candidații ? a zîmbit șăgalnic. George, cu ce medie ți-ai dori să fie admisă la facultate logodnica ta ?

— Nu-i logodnica lui ! a avertizat Vasile Lovrin, e *doar invitată* la petrecere !

Profesorul a luat act, fără a fi convis de reacția ochelaristului : pătrundea calm în dedesubturile familiei.

— Domnișoara poate fi convinsă de tot sprijinul nostru, indiferent de poziția ei în biografia celor apropiați !

— Din acest punct de vedere, este chiar dorința noastră !

— S-a notat ! a zîmbit profesorul.

— Ion Preda, observă că ești un om norocos ! l-a atenționat îndatoritor Vasile Lovrin.

— Fata mea nu are nevoie de intervenții. Dacă e capabilă să intre la facultate pe puterile ei — bine ! Dacă nu, avem ce lucra și la noi, pe Bărăgan, de asta nu ne plîngem.

— Ion Preda, nu fi naiv !

— Nu am decît un copil, Vasile Lovrin. Pe Doina ! Am crescut-o cu trudă, nu am chef să o las pe mîna unora de teapa voastră !

— Domnule ! a exclamat profesorul observînd starea perplexă a ochelaristului. Am puterea să vă înțeleg și vă asigur că prin mîna mea trec și studenți pregătiți și alții împinși de la spate, de buldozerele neamurilor lor. Contez pe inteligența și pregătirea fiicei dumneavoastră ! Prefer să fiu „pilă" pentru un om pregătit și care merită să pășească pe verticală, decît pentru nepricopsiții garantați doar de banii și poziția părinților.

Intervenția fermă a profesorului l-a indispus pe Vasile Lovrin, ea-i reamintea de neisprăvenia celor pe care îi re-

comandase pînă atunci și, poate, chiar de propriii fii.

Invitații se revărsau ca un torent pe peron și înaintau, prin ploaie, pe platoul de beton din fața vilei.

— Sir Vasi, par un lord ?

Tedi, beat crîncen, îmbrăcat într-un costum bleumarin, cu cămașă și cravată, se balansa în fața ochelaristului.

— Vă compromit, sir Vasi ?

— Îmi faci cinste, Tedi ! l-a liniștit, în silă, Vasile Lovrin. De ce au ieșit invitații pe platou ? i s-a adresat lui Ladislau.

— Vor să danseze în ploaie, domnule !

— Avem schimburi pentru toți ?

— În principiu, da, domnule ! O parte din ei, cei mai mulți, de fapt, și-au adus în mașini.

— Aha, a aprobat mulțumit, să danseze în ploaie, să facă tumbe, seara asta vreau să fie memorabilă.

Perechi-perechi, nuntașii, eleganți și distinși, impresionați suficient de atmosferă și băutură, dansau pe platou. Orchestra, adăpostită sub portal, intona un vals răscolitor. Reflectoarele străpungeau noaptea, inundînd incinta vilei într-o perdea de lumină vie, care imprima stropilor de ploaie străluciri cristaline. Pulberi argintii băteau în marginea peronului.

— Iubito, dansăm ?

George a prins-o tandru de braț pe Doina și a invitat-o pe pista de beton.

Muzica se lansa frenetic în noaptea fluidă, invitații, dirijați de Ladislau, dansau orînduiți în șiruri impecabile, ca dintr-un film spectaculos. Rochii lungi, rotite în evantai, fracuri pretențioase, cu pulpanele zburînd pe aripile muzicii, tăiau ploaia de argint căzută din cupola cerului peste oaza de lumină a vilei din pădure. Acorduri unduitoare, pași viguroși dar delicați în intenție, pantofi scufundați în pardoseala fluidă a platoului... Muzica acoperea rafalele ploii... Fulgerele, însoțite de tunetele prelungi, adînci, misterioase, transformau zona într-o feerie ciudată, stupefiantă prin irealul ei. Frenezia creștea în intensitate : un cîntec izbucnit din zeci de piepturi, doar respectînd ritmul tobelor, nu și melodia, se înalță prin ploaie, spre ceruri : „Mulți ani trăiască ! La mulți ani !"

Rafalele ploii se înteţeau, volburile fluide se împleteau cu piruetele dansatorilor frenetici, platoul clipocea tulburat de zeci de pantofi într-o mişcare continuă. Două difuzoare, aduse în grabă de un electrician, au amplificat eforturile orchestrei, acoperind zgomotul foşnit al ploii de vară. Fulgere orbitoare şi tunete prelungi, răscolitoare, tulburau periodic mişcările dansatorilor şi ritmul muzicii, aruncînd palori albastre celor de pe platou.

Vasile Lovrin, Ion Preda, Mircea şi Magda Roncea, Liviu Dobrescu, Ladislau — nelipsitul Ladislau, Sica Lovrin priveau fascinaţi scena. Li s-a alăturat profesorul universitar, însoţit de o brună plinuţă, după toate aparenţele studentă, care — fără îndoială — îl „medita" în afara cursurilor.

— Domnule Lovrin, partenera fiului dumneavoastră dansează fără cusur.

— E o mireasă model, domnule profesor.

— Mă refer la partenera lui George : viitoarea studentă. Aş voi să discutăm cu atenţie această problemă, domnule Lovrin, regret că nu aţi apelat — încă, la ajutorul meu, pentru a-i hotărî viitorul profesional.

— Este doar invitata, pentru astă seară, a lui George. Desigur, aş fi încîntat să ştiu că nu vă e indiferentă cariera ei, domnule profesor.

— Perfect, aş voi să-i văd dosarul de înscriere. Mi-am exprimat această dorinţă rămasă fără ecou.

— E la domnul Preda. După nuntă ! a precizat, sesizînd figura acră a ţăranului.

Fulgerele s-au înteţit, tunetele au devenit mai profunde şi răscolitoare, iar firele lungi ale ploii tot mai dense, acoperind într-un torent lichid platoul. Electricianul manevra comutatoarele staţiei, slobozind torente de muzică în întîmpinarea potopului. Dansatorii se transformaseră în fantome fosforescente, prinse între reflectoarele de pe peron şi fulgerele albastre. Privirile lui Vasile Lovrin şi Ion Preda s-au întîlnit : în minte le apăruse imaginea spectacolului ultimei nopţi dintr-o vară de pe Bărăgan. În faţa vagonului dormitor, pe o ploaie asemănătoare, mecanizatorii, îmbîcsiţi de praf şi motorină, îşi făceau duşul mult aşteptat. Din pragul barăcii cantinei, tapi

Rela cu mîinile sprijinite-n şolduri răcnea : „Dejegarea, copii, acum e momentu' ! Daţi cu săpun, nu vă zgîrciţi !" Trupurile înnegrite de soarele cîmpiei şi de motorina tractoarelor şi combinelor păreau trunchiuri carbonizate, trezite miraculos la viaţă în bicele stranii ale fulgerelor.

„Îţi aminteşti ?", părea că-i sugerează privirea lui Preda.

„Îmi amintesc !", recunoştea forţat Vasile Lovrin.

— Ladislau !

— Domnule !

— Invitaţii şi prietenii noştri au dansat suficient. Să nu exagerăm, Ladislau, altfel riscă o pneumonie. Le doresc amintiri plăcute de la această nuntă...

— Prea bine, domnule ! Băieţi, le-a făcut semn electricianului, muzicanţilor, operatorului şi foto-cine-reporterului Liviu Dobrescu, întrerupeţi legătura cu „sala" ! Stimaţi invitaţi, ne bucurăm că vă distraţi din plin, asta este şi dorinţa *dumnealui*, a arătat spre Vasile Lovrin, însă îl interesează şi sănătatea dumneavoastră.

— Iu-huuu ! invitaţii s-au năpustit spre peron, mustind de apă, împroşcînd stropi în jur, ca o haită de cîini.

— Le-ar trebui o cratiţă cu ţuică fiartă ! a şoptit Ion Preda, amintindu-i lui Vasile Lovrin tratamentul practicat de tanti Rela pentru „copiii" ei cei mari.

— O vor avea din belşug ! i-a răspuns ochelaristul furat de amintirile singurei sale nopţi pe Bărăganul ialomiţean. Ladislau !

— Domnule ? !

— Pregăteşte-le oaspeţilor ţuică fiartă... Bucătarul să-şi facă datoria...

— Prea bine, domnule !

— Costumiera şi ajutoarele ei să se ocupe imediat de înlocuirea toaletelor, pentru invitaţii care nu şi-au adus schimburi. Da ?

— Mi-am notat, domnule ! Insist să evităm ţuica, invitaţele noastre şi însoţitorii lor au repulsie pentru acest articol..., preferă un grog, după formula bucătarului şef angajat de dumneavoastră...

— Ai mînă liberă, Ladislau !

— Vă mulțumesc, domnule !

Apa scursă din toalete clipocea șiroind pe sub uși, pe peron, spre platou, împinsă cu măturile de două persoane, probabil angajate ale unor restaurante aflate în subordinea lui Vasile Lovrin, care — urmat de Ion Preda, Mircea, Magda, Liviu, profesor și studenta brună — aștepta să revină în salon.

Pe pista de beton și-au făcut apariția, împroșcînd violent apa, sub pneuri, două taxiuri, care au tras, în trombă, la „scară". Din primul a coborît un bătrînel stafidit, chel, pămîntiu, adus de spate, ascuns sub un fulgarin de doc.

— Do-domnul Mi-Mircea Ro-Roncea ?...

— Mircea, banii ! a tresărit Magda. Poftiți ! i-a venit în întîmpinare bătrînelului cu acea constituție efemeră.

— Sînteți emisarul mamei ?

— Distinsă doamnă, distins domn, din însărcinarea expresă a distinsei...

Bătrînelul, tremurînd jalnic, a expus un alambicat pomelnic de nume și amabilități, strîngînd în mîini plicul cu bani adus lui Mircea.

— Reținînd, conform indicațiilor distinsei dumneavoastră mame și soacre, comisionul ce mi se cuvine ! a smuls o bancnotă de o sută de lei, cu dexteritatea unui papagal dresat, pentru a alege planeta norocoasă. Și mai reținînd, tot conform indicațiilor, două sute de lei pentru plata taxiului, domnii mei ! a continuat să împuțineze din teancul de sute... Distinsa dumneavoastră mamă și soacră vă urează șansă în afaceri, domnii mei !

Bătrînelul a chițăit ca un șoarece fugărit de pisică, le-a înmînat plicul și s-a retras umil sub acoperișul autoturismului, care a țîșnit în noapte ca un proiectil expulzat pe țeava unei carabine.

— Mircea, banii ! a ordonat Magda. Mă-ta ne-a mai tocat de trei sute, Mircea, îți dai seama ? !

— Așa am convenit, iubito !

— Dar nu din suma împrumutată...

Cel de-al doilea taxiu a așteptat o vreme, fără să deschidă portierele, semn că ocupanții lui nu se grăbeau. Într-un tîrziu, pe peron a pășit o fată înaltă, brună, îmbrăcată într-o rochie mini, albă, care abia reușea să aco-

pere partea superioară a pulpelor zdravene, sănătoase și pieptu-i bogat, izbucnit peste marginile decolteului. Ochii negri, rimelați violent, căutau în jur precum ai hoților de buzunare. Și-a aranjat, aproape inutil, părul tapat într-o movilă asemănătoare coifurilor persane, așteptîndu-și însoțitorul, un bărbat între două vîrste, brunet-vinețiu, cu favoriți lungi, trapezoidali, terminați la marginea inferioară a maxilarelor proeminente. Bărbatul masiv, îmbrăcat într-un costum negru, cu helancă neagră, părea un duh negricios, ieșit prin hornul unui șemineu. Pînă și degetele și unghiile îi erau negre-vineții.

— Ați întîrziat două minute ! Impasibil, Ladislau îi dojenea, copleșit de propria-i misiune. Îmi faceți greutăți...

— Să moară mama, dă nu ne-am grăbit, pă ochii mei dă nu i-am zis șoferului să bage gaz...

— Ați sărit calul ! Nu așa procedează doi oameni înțelepți.

— Dom' Ladislau, mînca-ți-aș gura d-am crezut că iese așa șucăr, ce dracu' ?...

— Tu, șterge-ți rujul ăla nenorocit că nu te prinde ! Dacă te vede *dumnealui* face-o criză și nu-i recomandat, Cleopatra !

Ladislau i-a oferit batista.

— Dom' Ladislau, nu ne lăsa în colții lu' bossu, că ne rumegă ca pă grisine, să moară mama !

— Proștilor !

— Dom'Ladislau, chestia aia umflată, doldora de bunătăți lichide și solide, a arătat spre geanta Cleopatrei, e a matale, am pregătit-o pen-că știm că ne iubești p-amîndoi la nebunie, trăi-te-ar dumnezeu !

— Lăsați prostiile ! i-a repezit Ladislau. Fiți receptivi la tot ce vi se spune, fără să crîcniți, zăpăciților, ați auzit ? Cleopatra, ai întrecut măsura în astă seară, ce dracu ai băut de te clatini în halul ăsta ? Se poate să mă puneți într-o situație atît de delicată ? s-a adresat, intrigat, amîndurora.

— Numa' să nu ne loviți în soartă, mînca-ți-aș gura !

— În soartă v-ați lovit singuri !

Invitații, în costume noi, procurate din garderoba aprovizionată din depozitele ad-hoc ale restaurantelor cu formații folclorice și de balet din subordinea lui Vasile Lovrin, își reluau locurile în salonul vilei, plini de voie bună, năvălind în jurul cîtorva samovare cu grog fierbinte, pregătit după toate regulile artei culinare de către bucătarul familiei, risipind un iz de rom Jamaica și cafea, un soi de Mocca fierbinte și amețitoare. Cestile se umpleau și goleau la repezeală, sorbeau cu toții, slobozind exclamații și oftaturi zgomotoase, plescăituri stupide și admirații deplasate. Băutura își făcea normal efectul, buna dispoziție transformîndu-se într-o intimitate deșănțată.

Doina, îmbrăcată într-o rochie bej, se lipea tandru de George, amîndoi fiind amețiți de emoție, la care se adăugau efectele licorii fierbinți.

— E minunat, George, e atît de minunat ! se alinta supusă, ca o nevastă copleșită de atîta fericire în familie.

— Mă bucur pentru tine ! o asigura George, mulțumit de viață, ca un pater familias realizat.

Profesorul exalta alături de studenta amețită, care — hulpavă și nesătulă — căuta, peste capetele nuntașilor, iminenta prezență a unui Făt-Frumos. Băutura și plictiseala îi împingeau în direcții diferite, petrecerea devenea o ciudată răscruce a vînturilor. Fiecare vîna altceva.

— Ladislau ! l-a chemat, formal, la ordine veșnic poruncitorul Vasile Lovrin.

— Domnule ?!

— Cleopatra și Nicolae Stoica să se apropie pentru a primi instrucțiunile de rigoare.

— În salonul mic sau în biroul dumneavoastră ?

— În biroul meu, Ladislau !

— Prea bine, domnule !

Parterul vilei prindea viață într-un mod straniu, atmosfera contrasta cu disciplina artificială de pînă atunci. Petrecăreții își luau avînt, evoluînd într-o veselie periculoasă, stimulată de excesul în consumarea băuturilor amețitoare. Își dădeau în petic, încet, dar sigur ! Limbile și picioarele se împleticeau din ce în ce mai des.

Mirii împreună cu Doina și George, au fost primii care au reluat dansul, cu o dăruire mai potolită, sprijinindu-se unii de alții ca răniții scoși din linia-ntîi. Doar în bar, veselia și freamătul mișcărilor căpătaseră accente ce evoluau spre superlativ, predominînd muzica puternic ritmată, strigătele isterice și fluierăturile prelungi.

— George, îți mulțumesc ! murmura Doina, uitînd că e o simplă apariție în Capitală, culeasă întîmplător de pe peronul Gării de Nord.

— Meriți, Doina, nu-mi mulțumi ! o alinta încrezător, fără să știe ce furtună îi așteaptă, la fel de naivul George Lovrin.

*

— V-ați luat boii lui dumnezeu în cap ? a țipat Vasile Lovrin, săltîndu-se inutil pe vîrfurile pantofilor, căci interlocutorii săi păreau munți ridicați pentru a primi toate vînturile planetei.

Cleopatra și Nicolae Stoica stăteau smirnă în fața lui, asistați de impasibilul Ladislau. Toți, voinici și bine clădiți, contrastau cu mititelul Vasile Lovrin, dar — în compensație — tremurau ca-n fața unui ucigător aisberg.

— Mînca-ți-aș gura, cînd ai poruncit matale să ne cărăm urgent ciolanele pînă aici, am zbughit-o într-o clipită, dă se clătina pămîntul ! a încercat țambalagiul să-l flateze.

— Pe dracu ! Tu, a răcnit la Nicolae Stoica, de mîine vei fi țambalagiu la un alt restaurant... ! Ia-ți scula și agață-ți-o de gît în fața auditoriului de mahala !

— Nu-mi mînca pîinea, coane !

— Tu ți-ai mîncat-o ! Cum ai îndrăznit să-mi nesocotești dispozițiile, mai ales atunci cînd era vorba de propria-mi familie ? Cum ?! a zbierat cu disperare de satrap. Eu, cel care vă hotărăsc destinele, să fiu pus în situații absurde !

— Să-mi sară ochii, abia aseară am venit, habar n-aveam ce vînt bate pe-aici !

— I-auzi ? ! Tu de ce nu i-ai spus neisprăvitului ăstuia ? s-a repezit la Cleopatra. Nu mai ai ținere de minte?

— George mi-a telefonat că singura mea misiune e să-l însoțesc...

— Şi ce-ai aşteptat ?
— Credeam că e, aşa, numai o glumă !
— Dispoziţiile mele nu sînt glume, aţi auzit ?
— Mai e vorbă, coane, fir-ar pielea mea a dracului... Eu, coane, care vă respect din adîncul sufletului...
— Ladislau !
— Vă ascult, domnule !

Vasile Lovrin s-a săltat pe vîrfuri din nou, de parcă asta l-ar fi înălţat mai mult în conştiinţa dizeuzei Cleopatra şi a ţambalagiului cu amintiri tropicale. Ochii îi fulgerau pe repertoriul unor ameninţări ce aveau să se traducă în fapte.

— Te ocupi de Cleopatra : să n-o mai văd îmbrăcată în prosopul ăsta de la fund pînă la piept ! Pregăteşte-o ca pe-o invitată de preţ, chiar dacă nu merită.
— În regulă, domnule !
— Ascultă, cucoană, a izbucnit furios, cum dracu' te-ai îmbătat în halul ăsta ?
— N-a fost greu !
— Îmi închipui ! a măsurat-o dispreţuitor. În privinţa ţambalagiului sosit din turneu, a revenit la Nicolae Stoica, arată-i viitoarea parteneră !
— Precizaţi, domnule ! a insistat, cu nedisimulată perfidie, Ladislau.
— Însoţitoarea profesorului, studenta aia cretină, care-l caută pe Făt Frumos.

Ladislau, după o clipă de surpriză, a revenit cu mina-i obişnuită.

— Prea bine, domnule ! Făt-Frumos va fi acest element muzical, artist din tată-n fiu, distinsul nostru contemporan Nicolae Stoica.
— Da' se uită la mine coana studentă ? a întrebat derutat ţambalagiul, de parcă ar fi fost îndemnat să se logodească cu frumoasa regină a unei mari puteri.
— Trebuie, dragă, trebuie ! l-a expediat nervos. Ladislau, sînt neclarităţi ?
— Din punctul meu de vedere, nici una, domnule !

Cleopatra, năucă după preludiul bahic şi erotic în compania ţambalagiului abia venit de pe meleagurile calde, îşi ţinea cu demnitate echilibrul. A sughiţat de cîteva ori, pieptul îi fremăta antrenîndu-i sacadat, pe verticală, bu-

cata textilă care-i acoperea incomplet torsul. Cocul cedase, fire rebele de păr îi curgeau lipicioase pe frunte către ochii mari, rimelați fără economie.

— Eu cu cine mă „cuplez", coane ? insista abulică. Lămuriți-mă, săru'mîna !

— Cu cine trebuia să fii, aici, la nuntă ?

— Cu domnu' George ! și-a amintit lunatică.

— Ei, vezi că vii de acasă ? a repezit-o zeflemitor.

— Dar fata aia elegantă cu cine rămîne ? s-a referit la Doina Preda, pe care o remarcase din prima clipă.

— Nu te privește pe tine ! Schimbă-ți imediat zdreanța asta nenorocită, Cleopatra ! Arăți oribil. Mă mir cum de nu ai venit îmbrăcată în furou ?! Ladislau, pune ceva acătării pe panarama asta, că-mi vine s-o iau de fund și s-o arunc în mijlocul pădurii !

Ladislau, sobru, i-a oferit galant brațul, de care Cleopatra s-a agățat ca un înecat înainte de a fi acoperit de ultimul val.

— Coane, eu cum intru în legătură cu prințesa lu' dom'profesor ? Țambalagiul zîmbea umil, cu dantura la vedere.

— Nu-ți frămînta creierii că faci astenie !

— *Orișcît*, coane, e — ca să zic așa — o chestie de mare onoare și nu care cumva să nu fiu pe invers...

— Un nerod ca tine nu poate fi altfel de cum l-a născut mă-sa ! Marș în salonul mic și nu-ți mai arăta fildeșii pînă nu primești dispoziții !

— Cum poruncești matale, coane, săru'mîna !

În salonul mic, rostogolită pe o canapea, cu brațele sprijinite pe parchet, Cleopatra icnea străduindu-se să-și țină capul spre colț. Ladislau, în mijlocul încăperii, asista țeapăn, imperturbabil. Cleopatra gemea opintindu-se, cocul se despletise într-o grămadă de păr zbîrlit. Pulpele-i voinice aruncau reflexe arămii, prin despicătura rochiei.

— Dom' Ladislau, matale ești izbăvirea noastră, mînca-ți-aș tălpile ! a șoptit țambalagiul îngrozit. Matale ești deștept și tobă de carte, fir-aș al dracului... Ce zici, o fi gravidă ?

— I-ai dat marfă de duzină ! Borș alcoolizat ! Cretinule !

— L-am cărat de la tropice, minca-ți-aș picioarele !

— Masează-i ceafa, de la omoplați către rădăcina cocului..., hai, repede, că n-avem timp de discuții !

— Ajută-ne, dom' Ladislau, să-ți dea dumnezeu sănătate și fericire. Ce-i în geanta ei e al matale...

— Grăbește-te !

Ușa salonului mic s-a deschis, făcînd loc costumierei și femeilor de serviciu.

— Masează, masează ! i-a strigat Ladislau țambalagiului care întorsese capul, speriat. Fetelor, a revenit la costumieră și cosmeticiană, într-un sfert de oră să mă anunțați că „domnișoara e freș !" Da ? Iar voi, le-a arătat femeilor de serviciu, care se holbau la Cleopatra, ștergeți toate covoarele !

*

— Domnule profesor, îngăduiți-mi cîteva clipe : prietenul meu, Ion Preda, de care mă leagă vechi amintiri, de pe vremea cînd „lucram" împreună în agricultură, a venit în capitală pentru a asigura, pe un plan superior, predarea ștafetei generației viitoare... Fiica domniei sale, această minunată realizare a cîmpiei, bate curajos la porțile zilei de mîine ! Propun să o cunoaștem, astfel încît pregătirea ei, de care nu îndrăznesc să mă îndoiesc, să-și spună viguros cuvîntul.

Profesorul transpirat și ușor amețit, cu o figură jovială, a luat o atitudine plină de înțelegere și respect în direcția lui George și a Doinei, conduși de brațele ferme ale lui Vasile Lovrin. Studenta lui, nepăsătoare, continua să iscodească invitații agitați și gălăgioși, ca un detectiv în căutarea criminalului, căci poza de prințesă în castelul zmeului dispăruse de mult.

— De cînd îmi doresc să cunosc opiniile unui om al gliei ! a exclamat profesorul.

— Mai e timp ! l-a avertizat Vasile Lovrin. Domnul Ion Preda, acest om al ogoarelor mănoase, va avea cu dumneavoastră un fructuos schimb de impresii, în care să se întîlnească, în mod fericit, teoria savantă și practica eficientă. Noaptea e lungă, prieteni !

— Încîntat ! a aprobat profesorul.

— Cum doriți ? ! a admis Ion Preda, încă în gardă, căutînd să pătrundă sensurile manevrei lui Vasile Lovrin.

— Domnișoară, a revenit încrezător spre Doina, domnul profesor vă invită la dans. Schimbul de impresii, de la dascăl la discipol, este absolut necesar, pentru a vă cunoaște exact posibilitățile. Luați-o ca un test dacă țineți neapărat ! a despărțit-o tandru de George !

— Eu am venit cu el !

— Vai, domnișoară, abia de acum veți cunoaște tabieturile societății... scuzați-mă, dar orașul nu-i al fronturilor partizane..., oamenii circulă, se cunosc, se înțeleg, se reîntîlnesc..., obișnuiți-vă cu ideea nobilă a independenței, diametral opusă posesiei tipic rurale !

— Scuzați-mă, domnișoară, a intervenit curtenitor profesorul, în zona civilizației sublima dumneavoastră puritate e o adorabilă sălbăticie care se cere cizelată...

Ion Preda intrase în panică, aidoma fiicei sale despărțită de George, rămas și el spectator la manevrele lui Vasile Lovrin.

— Domnule Lovrin, eu și fiica mea, Doina, am venit aici...

— Da, prietene, ca invitați ai mei de preț ! Sînt la dispoziția voastră, vă promit să fac tot ce-mi stă în putință pentru a vă introduce în societate pe ușa principală. Sica, a exclamat cu falsă surpriză, prietenul nostru Ion Preda pătrunde cu succes în atmosfera nouă, pe care el nu a avut cum s-o întîlnească pînă acum...

— Bre Sili, di șe ești, bre, cutră cu băietu' aista ? l-a dojenit Sica Lovrin. Băietu' aista-i om șinstit și nevinovat, ș-ari fătucă frumușică și deșteaptă... di șe-i vîri, bre, în aceiași oală cu proștii tăi ?

— Sica, iubito, ca de obicei, exagerezi ! Domnul Ion Preda, bunul meu prieten, se bucură de protecția noastră cea mai sinceră, iar fiica lui ne-a răpit inimile...

— Bre Sili, di șe ești bre, afurisit ? Fătuca lui, adivarat zîci, îi curată, da' tu, Sili, grea pizmî ti puni di-i năpăstuiești ! Șe-ai bre, cu ei, sarmanii ?

— Sica, tu exagerezi ! se zbătea Vasile Lovrin pentru a înlătura presimțirile sumbre ale soției. Domnule profesor, dansați, discutați, puneți la punct amănuntele admi-

terii domnișoarei Doina la facultate ! s-a grăbit să sublinieze grija ce-l măcina pentru destinele țăranului.

— Voiam să purtăm discuția propusă de dumneavoastră, pe teme agricole, domeniu în care mi-am susținut cu brio doctoratul.

— Timpul lucrează în favoarea dumneavoastră ; nu veți pierde prilejul, domnii mei ! Pînă atunci, propun să profităm de muzică și antren... Pe aici, copii ! i-a teleghidat pe George și studenta, pînă atunci partenera profesorului, în direcția salonului mic. Distracție plăcută, prieteni !

Sica Lovrin s-a apropiat de Ion Preda, ca de o rudă săracă, și l-a prins de braț.

— Băietule, da' noi, dacă-i pi-așa, nu dansăm ? Hai, băietule, că di noi n-ari nimini griji !

Clătinîndu-se ca o rață, l-a îmboldit matern pe Ion Preda în vînzoleala dementă, parodică, din salonul mare.

Noaptea creștea în intensitate, o dată cu umbra uriașă ce se așeza consistent peste mințile tulburi ale invitaților.

În salonul mic, împărțirea rolurilor s-a efectuat cu obișnuita rapiditate ce rezolvă situațiile cheie din filmele epocii ecranului mut : „Domnul e partenerul dumneavoastră !". Studenta, năucă, s-a trezit în brațele lui Nicolae Stoica.

— Tată, în sfîrșit, între noi !

George, iritat, aștepta manevra lui Vasile Lovrin.

— Dragul meu, intrăm în cursul normal al convenienței stabilite pentru această seară : partenera planificată, această distinsă dizeuză care-ți pricinuia fiori, Cleopatra, îți stă la dispoziție, fiule !

— Dar au intervenit elemente esențiale, tată ! i-a reamintit de Doina Preda.

— Să nu exagerăm, fiule ! Ca membri ai unei societăți civilizate, nu avem dreptul să ne lăsăm copleșiți de sentimente pasagere. Cleopatra, George își intră în rolul fixat ! i-a reamintit dizeuzei, care, bine frecționată, pudrată și rimelată, îmbrăcată în rochie lungă, neagră, de bal, aștepta ca o statuie în fundul salonului mic, așa cum fusese lăsată de personalul de serviciu al familiei Lovrin.

A zîmbit tîmp, apropiindu-se țeapănă, cu mîna dreaptă întinsă în direcția lui George, rămas perplex.

— Jorj, iubitule, iartă-mi criza ! Mi-a trecut migrena, după cum observi... Jorj, vrei să-ți cad în genunchi ? a izbucnit toropită de groaza ce i-o inspira privirea imperativă a lui Vasile Lovrin.

— Cleopatra, stai la distanță !

— Nu mă ucide cu indiferența ta..., îl implora șoptit, privindu-l țintă, peste umărul lui George, pe Vasile Lovrin, așteptînd aprecieri asupra felului cum își juca rolul. Sînt o ființă slabă, Jorj, da'te iubesc pîn-la mormînt...

— Copii, văd că vă înțelegeți de minune ! a supralicitat Vasile Lovrin, deranjat de repulsia afișată de George. Scumpa noastră Cleopatra are o criză de ficat, însă asta nu o împiedică să facă eforturi sporite pentru a ți se alătura, George. Fii înțelegător și apropiat, așa cum merită această prețioasă artistă, fiul meu ! Dați-vă mîna, dragilor ! Doamne, de ce mă pedepsești cu nerecunoștința acestor copii ? ! a izbucnit fals, cu privirile înălțate spre tavan.

— Vai, stăpîne, cît suferi matale, să-ți dea dumnezeu sănătate și bucurie-n casă ! Jorj, dumnealui suferă ce nu s-a mai pomenit pe lumea asta ! l-a implorat Cleopatra, întrînd abulic în jocul perfid al lui Vasile Lovrin.

— Îl doare-n cot ! Tată, măcar față de mine, care te cunosc de cînd am deschis ochii, nu fi parșiv. Ce rost are toată mascarada asta ?

— Ce rost are ? s-a mirat Vasile Lovrin. Repar tîmpenia ta, George ! Cleopatra e beată ca o cizmă scufundată într-o găleată cu palincă, dar nu are nici o vină, fiule. Tu ai fost fraier și te-ai avîntat într-o afacere în care am pierdut eu, pricepi ? E drept că nu ai bănuit consecințele. Cu atît mai mult trebuie să înțelegi că ești obligat să accepți regulile jocului impus, în stare de necesitate, de mine. Notează-ți și nu crîcni ! Eu scot pentru tine castanele din foc și nu pentru mine ! Cleopatra, pășește, dragă, spre „logodnicul" tău. Fii entuziastă, frumușețeo !

George și-a încheiat nasturii hainei cu violență semnificativă și a înhățat-o de braț pe Cleopatra, care se tîra de parcă avea prinse, de picioare, pietre de moară.

— O, Jorj ! a gemut ea fals vinovată. Jorj, fă-mă fericită, iubitule !

— Măcar taci dracului din gură ! a izbucnit iritat. Tată, dacă așa ți-a fost pofta, măcar sfătuiește-o pe neroada asta să-și țină pliscul. Eu sînt dispus să rabd, însă nu orice și pe oricine !

— Cleopatra, scumpo, dovedește-i lui George că nu-i ieși din cuvînt ! E un ordin !

— Jorj, să-mi sară ochii de n-ascult de fiecare cuvînt pe care-l scoți matale pe cale verbală...

— Foarte bine : să nu mă plictisești ! Pune-ți lacăt la gură !

— Să moară mama, de-oi mai spune ceva !

— Asta vreau de la tine !

George și Cleopatra au pornit agale spre salonul mare, ca doi marinari coborîți pe țărm, după ce au petrecut pe mare agitată vreme îndelungată. Dizeuza părea mai curînd o pînză de corabie zbuciumată de vînturi năprasnice.

— Ladislau !

— Vă ascult, domnule !

Lunganul blond-roșcat și-a făcut prompt apariția de după glasvandul care despărțea cele două saloane.

— Care-i buletinul meteorologic, prietene ?

— Averse locale, ghețuri la mal, domnule !

— Vreau explicații la un pahar cu *whisky*, Ladislau !

— Este ceea ce-mi doresc și eu, domnule !

Ladislau a revenit cu o tavă pe care aburea un bol plin de cuburi de gheață, alături o sticlă de *whisky* și două sonde de cristal.

— Cîte cuburi, domnule ?

— Cîte-ți convin ție, prietene ! Mai hotărăște și tu, măcar în privința băuturii...

Ladislau i-a pregătit paharul, apoi și l-a înălțat pe al său, ca pe o cupă în momentul cîștigării unui campionat de fotbal.

— Pentru dumneavoastră, domnule !

— Pentru noi, prietene ! Știi, Ladislau, a reluat Vasile Lovrin după ce a gustat lichidul din sonda brumată, simt că încep să obosesc.

— Vă înțeleg, domnule !

— Dă-o naibii de etichetă, Ladislau ! l-a prevenit plictisit Vasile Lovrin. Hai să avem şi noi cîteva clipe de sinceritate. Spune-mi, ce crezi despre nunta asta stupidă?

— Decurge în condiţiile pe care le-am stabilit de comun acord, chiar şi după ce a căzut, ca musca-n lapte, acest Ion Preda, împreună cu fiică-sa !

— A dispărut Claudia...

— Prezenţa ţăranului o deranjează ! Fără îndoială, aşteaptă plecarea lui, pentru a-şi face din nou apariţia. Acum studiază reviste de modă în camera nupţială, n-aş vrea să fiu nici măcar o clipă în sufletul ei...

— E o sensibilă ! a vorbit Vasile Lovrin cu vocea tremurată, ochii i se umeziseră uşor. Ştii, Ladislau, aş voi să terminăm cît mai repede comedia asta, pentru a-i reda ei libertatea, crede-mă. Poţi să mă judeci cum vrei, dar am şi eu dreptul să ştiu că sînt — cît de cît — mulţumiţi oamenii apropiaţi sufletului meu... Pînă şi Liviu Dobrescu a dat bir cu fugiţii, amestecîndu-se printre tinerii din bar, numai să nu fie văzut de Ion Preda. Păcat, Liviu ne-ar fi distrat de minune...

Ladislau, cu sonda în mînă, era nu mai puţin preocupat decît Vasile Lovrin.

— Pînă şi Magda este întoarsă pe dos. Îl ţine-n frîu pe fericitul Mircea, ferindu-se ca de foc de privirea ţăranului. Îi găsesc, permanent, retraşi prin cotloanele vilei, cu nişte mutre de parcă ar fi căzut într-un cazan cu apă fiartă.

— Asta nici eu n-o mai înţeleg ! s-a solidarizat Vasile Lovrin. Prietene, să grăbim finalul !

— Cum doriţi !

— Cum doresc eu... ? Ladislau, mai dă-mi şi tu o sugestie, prietene, nu mă lăsa mereu singur !

— Propun să strigăm darul... După aceea, ne putem permite expedierea lor şi slobozirea invitaţilor în lejeritatea pe care nu şi-au permis-o pînă acum.

— De acord, Ladislau !

*

— Cum suportaţi, totuşi, o asemenea căsnicie ?

— Eu, băietule, ce să-ţi spun ?! Chiar dacă Sili nu mă bagă-n seamă, sînt mulţămită că avem o stare, copiii au

tăt şe poftesc : bani, şcoli asigurati di cînd erau prescolari, servişi bini ticluiti di Sili, maşini... casi.... nu ni lipsăşti nimica, ba-i îngrăşăm şi pi alţii. Dacă el şi-copiii-s mulţămiţi, eu şe-aş putea zici ? Pi mini mă ie, numai aşe, ca să vadă lumea că-i bini.

Femeia paravan, Sica Lovrin, se legăna molcom în braţele lui Ion Preda, lovind cu şoldurile-i dolofane invitaţii întîlniţi în cale. Dansul ei semăna cu zbuciumul unui hipopotam care face baie.

— Familia me a fost năcăjită, bre, ş-a avut tari mult de suferit pe vremuri... d'aia s-a-nsurat Sili cu mine, că-i pria lui la slujbă : numa' ce spunea că-i bărbatul meu, care eu eram fata aşelor oameni şe-au avut de-ndurat, şi nimeni nu mai îndrăznea să-i treacă prin faţă...

Senzaţia de vomă îi devenea tot mai acută, o dată cu amănuntele aflate din confesiunile soţiei lui Vasile Lovrin, cea care-i asigurase trambulina afirmării în comerţ. Vasile Lovrin nu era singurul profitor al unor antecedente favorabile din biografia neamurilor familiei sale. Ştiuse să se folosească de ele, încercînd şi în acel moment de cumpănă cînd plecase-n Bărăgan — dar fără reuşită — să se reprofileze într-un domeniu pentru care nu avea vocaţie.

Ţăranul începea să înţeleagă rostul temerilor lui Vasile Lovrin şi ale colaboratorilor săi, atunci cînd şi-a făcut apariţia la orizontul destinelor lor !

— Şe-aş putea faşe eu, băietule ?! se lamenta Sica Lovrin. Iau viaţa aşa cum ie dînsa, macar pentru copii, dacă nu pentru mini.

Prezenţa ei de mamut dansator nu era înregistrată ca atare, invitaţii trecuseră pragul etichetei, băutura îşi spunea cuvîntul prin pierderea treptată a controlului. În apropiere, George şi abulica Cleopatra mai mult se plimbau decît dansau :

— Jorj, eu sînt capabilă de o mare iubire...

— Eşti, pe dracu' !

— Să-mi sară ochii, Jorj, de nu te iubesc la nebunie ! Auzi, recunoaşte sincer că eu te tulbur mai bine decît ţăranca aia...

— Mă tulburi cît o cizmă-n dos...

Manevrîndu-şi cu abilitate partenerul, Doina îl pilota pe profesor în preajma lui George şi a Cleopatrei, fără să-i scape din ochi. Despărţirea lor o deranja şi era hotărîtă să-l recapete cu orice preţ.

— Vigoarea rurală, moştenită din mediul atît de pur al celulei spirituale de bază a existenţei noastre tradiţionale, încerca să o flateze profesorul, emană cu toată forţa din întreaga dumneavoastră fiinţă.

— Domnule profesor, ridicaţi mîinile ceva mai sus! îl avertiză autoritar.

„E perfidă javra asta mică ! aprecia, pentru sine, profesorul. Bătrîne, mobilizează-ţi farmecele puterii, căci numai în faţa lor cedează ţăranii !"

— Între condiţia dumneavoastră actuală şi cea de studentă, e o problemă de zile...

— În acest caz, nu văd de ce vă grăbiţi, domnule profesor ?! s-a mirat, fără să-l scape din priviri pe George. Aşa cum bine aţi observat, pînă a desfiinţa bariera dintre noi, să aşteptăm trecerea timpului...

— Dar, pentru mine, e doar o formalitate !

— Să respectăm şi această formalitate, domnule profesor !

„S-au trezit ţăranii la viaţă ! Mojarul din care vor izbucni flăcările înalte ale vieţii rămîne tot satul ! cugeta profesorul. Şmechera asta rurală ştie ce vrea şi-şi va atinge, cu concursul meu, ţelul. Dar, din nefericire pentru ea, ţelul ei, este, de fapt, al meu. Oricum, tot spiritul înalt e învingător !" se consola în perspectivă.

Pe calea cea bună, naviga direct la ţintă tuciuriul Nicolae Stoica. Studenta îl sorbea din priviri, copleşită de ofertele lui concrete şi imediate.

— Să moară mama, dă nu te-mbrac numa-n mătase dă la tropice. Am pentru matale, prinţeso, geantă şi pantofi din piele de crocodil, ce n-a văzut Parisu', să-mi sară ochii dă mint !

— Ooo ! exclama studenta copleşită.

Fata chicotea mulţumită. „E bună, dom'le, panarama asta, fir-aş al dracului. Dă n-o iau cu mine-n noaptea asta la oceag, înseamnă că n-am ambiţie, să-mi sară ochii !"

Scoşi de prin ungherele vilei, reapăruseră foto-cinereporterul Liviu Dobrescu, Magda şi Mircea Roncea, iar

— la brațul lui Ladislau — maiestuoasă, Claudia Negrea făcea notă aparte în atitudinea-i de mare doamnă, cu priviri de judecător necruțător. Muzica și-a redus volumul, invitații presimțind că a intervenit o cumpănă în program. Încet-încet, perechile au părăsit ringul, regrupîndu-se de-a lungul pereților, lăsînd liber mijlocul salonului, unde trona masa lungă, plină de pahare, sticle, tacîmuri, veselă, resturi de mîncare, într-o învălmășeală demențială, de parcă acolo s-ar fi disputat o coridă.

Valul de liniște a avut ecou și-n bar, unde zgomotul discotecii s-a redus la limita suportabilă. Liviu Dobrescu a trecut la microfon și a adresat un zîmbet îndelung studiat celor de față :

— Iubiți prieteni, distinși invitați ! Doamnelor și domnilor ! a continuat să-și afișeze zîmbetul larg, voit fermecător.

Ca un ecou, vocea Magdei s-a spulberat peste liniștea aparentă :

— Mircea, banii !

Cîteva capete s-au întors, a reproș, în direcția lor. Liviu Dobrescu a zîmbit, de astă dată înclinîndu-și capul înainte într-o atitudine de supremă înțelegere.

— Folosim acest prilej, și-a adîncit zîmbetul într-un rînjet, pentru a vă aminti că avem datoria de a așeza cîte o cărămidă la temelia de granit a unei viitoare familii. Așadar, scumpi prieteni, așteptăm cu justificată emoție contribuția dumneavoastră... Ofer microfonul unui specialist al momentelor festive, domnul Nicolae Stoica !

Tuciuriul și-a ridicat mîndru pieptul, privind-o semnificativ pe *coana* studentă : „vezi ce-nseamnă tropicele, mînca-ți-aș gura !"

— Masă bogată ! a izbucnit Nicolae Stoica. Masă bogată și fermecătoare, a reluat plin de sine, ținînd în brațe platoul de faianță oferit de Liviu Dobrescu, acum retras în spatele muzicanților. Avem onoarea a anunța de la domnii noștri... cît, coane, să vă trăiască părinții ? Zece mii, n-au mîncat, n-au băut, și-un covor, și-un serviciu de cristal..., să trăiască !

— Uraaa ! au izbucnit nuntașii.

— Mulți ani trăiască, mulți ani trăiască... ! orchestra s-a repezit vertiginos.

— Isuse Cristoase, maică precistă, sir, am fost ucis!

Din uşa barului, aruncat ca din puşcă, Tedi se prăbuşise, izbind cîţiva nuntaşi, pe mozaicul salonului mare.

— De la fratele miresii, care ie profesor şi mare domn, numa' opt mii, să trăiască domnu' frate!

— Uraaaa! au izbucnit nuntaşii din preajma lui Tedi, pentru a-i acoperi scîncelile.

La un semn, transmis automat de Liviu Dobrescu, orchestra a ridicat brusc volumul, dezlănţuind un vacarm general melodios.

— Băietu şesta tot timpul mîncă bătaie! a oftat Sica Lovrin la urechea lui Ion Preda, lipindu-i-se de umăr. Ş-aşe băiet bun şi cumsecade-i dînsul, că mă doare inima ca de copilul meu, sarmanul!

— M-am apărat eroic, sir, ca un adevărat cavaler! îi explica lui Ladislau. Sînt ultimul romantic al acestor vremuri, domnule, ce dumnezeu, chiar nu înţelegeţi?

— Gura, Tedi, gura!

— Isuse, cum aş fi permis acelei gorile mizerabile, arăta spre bărbatul protector al fetei îmbrăcată în rochie de in topit, să-mi calce-n copitele lui nenorocite demnitatea? Eroic, sir, eroic m-am apărat, ce dumnezeu?! continua plîngăreţ, ştergîndu-şi nasul însîngerat, cu mîneca costumului de împrumut. Cămaşa albă, procurată tot din garderoba ad-hoc a petrecerii, purta pete purpurii care i se lăţeau pe piept. Isuse, ce l-am pocnit!...

— Eşti un viteaz, Tedi, bravo, o ştim cu toţii, nu-ţi face griji, băiatule! Acum, încetează, un pic de modestie nu strică, ce crezi?

— Aveţi dreptate, domnule! a fost de acord Tedi, ştergîndu-şi, în continuare, lacrimile şi sîngele de pe faţă.

De-a lungul pereţilor, nuntaşii aşteptau fals ceremonios, toropiţi de băutură, transpiraţi, momentul cînd aveau să-şi dea obolul pentru fericirea viitoarei familii. După deschiderea momentului festiv, Liviu Dobrescu îşi reluase rolul de foto-cine-reporter, înregistrînd minuţios generozitatea invitaţilor, cu o dăruire demnă de invidiat.

De la înălţimea scărilor ce conduceau la etaj, Vasile Lovrin, supraveghea mulţumit desfăşurarea procesiunii: invitaţii, în şir indian, se apropiau de Nicolae Stoica, aşe-

zat pe estradă, cu spatele la orchestră, și-i înmînau plicurile cu bani.

— De la domnu'..., cum îl cheamă pe domnu, sărumîna ? Apostol și e arhitect, din partea mirelui, văr de-al treilea, cinci mii și-un inel cu topaz pentru coana mireasă, frumoasă și duioasă..., trăiască !

În stînga, în direcția salonului mic, purtat de braț și însoțit de costumieră și cosmeticiană, Tedi, după ultimul său act eroic, era condus de neobositul Ladislau, pentru o nouă operațiune de recondiționare artistică.

— Mircea, banii ? ! s-a reverberat ecoul prelung, oftat, tragic, al Magdei Roncea. Banii, Mircea !

— De la doamna Magda care e bine și veselă, și de la domnu' Mircea, zece mii ! a fluturat plicul în direcția camerei de luat vederi, manevrată de Liviu Dobrescu. Trăiască !

— De ce ești trist, băietule ?

— Oboseala !

— Alta-i prișina, băietule, nu mă duși pi mini !

În curînd, avea să fie miezul nopții !

*

— Ladislau !

— Vă ascult, domnule !

— A venit momentul.

— Prea bine, domnule !

După „strigarea darului", nuntașii se aruncaseră vijelios asupra unei noi șarje de băuturi adusă cu fast de ospătarii localurilor ce-i datorau stimă profesională amfitrionului. Farfuriile rămăseseră neatinse. Eticheta dispăruse, invitații vorbeau zgomotos, se îmbrînceau involuntar, adresîndu-și scuze inutile. Spectacolul plutea într-o ceață tot mai densă.

Ladislau și Liviu Dobrescu s-au consultat îndelung, examinînd masa petrecăreților ca pe o armată în curs de lichidare. George continua să-și plimbe partenera în pas de tango, deși muzica lansase un rock. În apropierea lor, cuprinsă de gelozie, Doina rămînea surdă la avansurile profesorului, cu ochii țintă la perechea adversă. Nicolae

Stoica își reluase locul alături de „coana studentă", oferindu-i o perspectivă amețitoare :

— Te voi îmbrăca numa-n mătăsuri dă la tropice; prințeso, d'or să crape-n draci dușmanii ! repeta amețit Nicolae Stoica.

Claudia Negrea a venit lîngă Vasile Lovrin, cu mersu-i demn și afectat.

— *Șeri,* suferi ?

— Tu ce crezi ?

— Te înțeleg, *șeri !*

Ladislău l-a abandonat pe Liviu Dobrescu și s-a apropiat de ei, asigurîndu-l din priviri pe Vasile Lovrin că spectacolul decurge conform înțelegerii.

— Distinși invitați, stimați prieteni ! Doamnelor și domnilor !

Muzica s-a redus în intensitate, dansatorii au reacționat mai greu, impunîndu-și controlul cu dificultate.

— Cu matale mă-nsor, coană studentă, să moară mama ! se angaja Nicolae Stoica.

— Distinși prieteni ! a reluat Liviu Dobrescu, după liniștirea relativă a vacarmului. Prieteni, minunatul nostru amfitrion, iubitul nostru Vasile Lovrin, are onoarea a face publică logodna fiului său distins, domnul George...

Zîmbitor, de astă dată cocoțat chiar alături de orchestră, Liviu Dobrescu domina mieros creștetele petrecăreților, surprinși de vestea spectaculoasă. Toate privirile s-au îndreptat spre el. Doina, în brațele profesorului, a roșit brusc.

— Anunțăm, așadar, logodna domnului George Lovrin cu o distinsă domnișoară, de o puritate sufletească exemplară, model de sensibilitate și afecțiune, care binemerită intrarea în rîndurile acestei familii de care ne leagă vechi și statornice legături...

— Și naiba a mai pus la cale Sîli ? s-a arătat nedumerită Sica Lovrin, de parcă Ion Preda avea să-i ofere răspunsul.

În salonul mare s-a lăsat o liniște de mormînt.

— ...această gingașă ființă, rod spiritual...

Invitații abia-și mai țineau respirația.

— Sir, pentru numele lui dumnezeu tatăl, cine-i scumpetea ? Care-i regina, Cristoase ?

Tedi, îmbrăcat în costum verde, de vînător, spălat, pudrat și parfumat, își făcuse apariția în apropierea orchestrei, clătinîndu-se pe picioare.

— ...domnișoara Cleopatra ! Acest minunat suflet de artistă pură...

În jurul lui George s-au strîns, ca la comandă, zeci de invitați, grăbindu-se să-i felicite. Doina era lividă. Pe obrajii ei arși de soare au început să curgă lacrimi fierbinți. Degetele i s-au înfipt sălbatic în brațele profesorului.

— Examenul dumneavoastră abia a început ! a avertizat-o protector. Pregătiți-vă, domnișoară !

Vasile Lovrin își plimba, sfidător, privirile între Doina și Ion Preda.

Orchestra și-a reluat rolul stimulator, acompaniind atmosfera fals exaltată.

— Ți-am spus, prințeso, că n-am nici în clin, nici în mînecă cu cămila aia ?! se interesa mîndru Nicolae Stoica. Păi matale ești o regină pe lîngă parașuta asta, trăi-te-ar dumnezeu !

— Jorj, te iubesc la nebunie ! exclama complet zăpăcită Cleopatra, cu fața ascunsă în ceafa lui George ; vestea îi adîncise starea de beție, provocîndu-i un zbucium insuportabil.

— Ține-ți firea, nu mă face să-ți dau drumul că nu te mai scoli de pe pardoseală.

— Jorj, scumpule !

— Stai dreaptă, că atîrni cît o balenă !

— Dansați, copii ! a șoptit Vasile Lovrin. Voi trebuie să dați tonul ! a înfruntat privirea dușmănoasă a lui George.

*

Nuntașii se dezlănțuiseră furibund, răscoliți prin toate ungherele organismului de alcoolul îngurgitat din belșug, fără opreliști. Cîteva pahare s-au zdrobit de pardoseală, măturate de rochiile lungi ale invitatelor, rotite dezordonat, pe ritmul muzicii, de partenerii lor cu ochii înroșiți de băutură. Invitații mai în vîrstă, măcinați de nostalgii

suburbane, își lăsau frîu liber talentului, fredonînd cu voce tare, într-un vacarm general, romanțe lacrimogene de pe vremea cînd erau picoli sau muzicanți începători prin cîrciumile de mahala, acum ajunși cetățeni „onorabili", catapultați în societate grație serviciilor devotate făcute lui Vasile Lovrin.

— Trebuie să înțeleg, din cele spuse de dumneavoastră, că domnișoara Preda e un element promițător ? s-a interesat, pe același ton îngăduitor, Vasile Lovrin.

— Intuiția a fost întotdeauna punctul dumneavoastră forte. Vă garantez că domnișoara Doina va ajunge o minunată ingineră, capabilă...

— Contez pe concursul dumneavoastră.

— Chiar vă rog !

Doina începuse să accepte complimentele și asigurările oferite generos de profesor. O îndepărtau vertiginos de imaginea de Făt-Frumos ce i-o imprimase, pînă atunci, George Lovrin. Speranțele într-un viitor luminos prindeau contur, datorită promisiunilor cu șanse de realizare iminentă venite din partea profesorului.

— Patroane, l-a luat în primire pe Vasile Lovrin, te rog să-mi îngădui să cunosc îndeaproape familia domnișoarei, pentru a ști cui îi voi oferi serviciile mele, desigur dezinteresate ! a subliniat.

— Cu multă plăcere, domnule profesor. De altfel, mi-a stat în intenție de la început, chiar voiam să vă introduc în atmosfera profesională și familială a prietenului meu Ion Preda. Din păcate, discuția s-a suspendat, dar găsesc — acum — că-i momentul să ne îngăduim cîteva clipe de respiro, pe aripile amintirilor ce mă leagă de acest om, nu mai puțin minunat decît propria-i fiică.

— Sperăm să înnodați firul întrerupt.

— Fără îndoială, domnule profesor. Lucrarea dumneavoastră își va găsi material documentar de mare valoare, pe care nu vi-l poate furniza decît Ion Preda.

— Îți rămîn îndatorat, prietene ! a exclamat profesorul, trecîndu-și degetele prin părul năclăit de transpirație.

Vasile Lovrin, Ion Preda, Doina și profesoul s-au îndreptat spre salonul mic, urmați îndeaproape, ca de pro-

priile umbre, de Claudia Negrea, Magda și Mircea Roncea, Liviu Dobrescu și omniprezentul Ladislau Gabor.

— Domnilor, sînt la dispoziția dumneavoastră, și-a justificat prezența, oferindu-le un platou plin cu pahare, conținînd o nouă șarjă de băuturi.

Ca la comandă, cîțiva ospătari au adus sticle, alte pahare, dulciuri și aperitive.

— Domnilor, desigur vă întrebați ce mă leagă de acest om de excepție care este Ion Preda... ?

Nimeni nu se întreba, cunoșteau prea bine firele proprii și cele ale patronului, dar asistau smeriți la spovedania lui, convinși; nu fără temei, că Vasile Lovrin își făurește legenda menită să înmormînteze definitiv adevărul.

— Mult noroc și fericire pentru toți ! le-a urat Vasile Lovrin, ridicînd paharul.

— Multe bucurii !

— Prieteni, i-a luat în primire după ce a gustat cu economie, simbolic, din pahar, Ion Preda a fost unul dintre colaboratorii mei cei mai apropiați în campania agricolă a existenței mele de combatant pe frontul rural.

O nouă poveste, în culori trandafirii, portocalii, combinate cu verdele sănătos al cîmpiei, se năștea în salonul mic. Prietenii, inclusiv „iubitul și neprețuitul Ion Preda", aflau de eforturile supraomenești ale lui Vasile Lovrin pentru îndreptarea situației dezastruoase de la acel punct de lucru pierdut în imensitatea Bărăganului. El, Vasile Lovrin, mobilizîndu-și energiile de care — bineînțeles — toți cei prezenți aveau cunoștință, a pus eficient umărul. Fără îndoială, nu ar fi reușit în teribila-i întreprindere, dacă nu ar fi avut alături un detașament de neînduplecați truditori ai gliei, mecanizatori și muncitori agricoli, hotărîți să obțină recolte de excepție care au simțit în el, în Vasile Lovrin, omul chemat să le concentreze eforturile creatoare.

„Paștele mă-tii de șnapan, înjura în gînd Ion Preda, amintindu-și deruta lui Vasile Lovrin, rolul său meteoric, apariția lipsită de glorie pe întinderile nesfîrșite ale Bărăganului. Trage-ți spuza pe turta ta de praf, cacao, ciocolată și drojdie răsuflată."

— M-am reîntors de acolo numai după ce am fost sigur că, în urma mea, rămîne o pagină glorioasă înscrisă în marea carte a producțiilor pilduitoare. Am exagerat cu ceva, prietene ? s-a interesat senin Vasile Lovrin.

— Dimpotrivă, ai dovedit o modestie de neimaginat ! i-a replicat Ion Preda, convins că a-l contrazice ar fi fost un gest inutil. De-ai ști cît ți-am resimțit lipsa ! De fiecare dată, cînd necazurile riscau să ne înfrîngă, spuneam cu regret : „O, de-ar fi aici tovarășul Vasile Lovrin, cu cîtă ușurință am consemna noi succese în competiția cu țărîna îndărătnică !"

„Nu te dezminți, țărănoi sadic !", îl apostrofa din priviri Lovrin.

— Deci vă cunoașteți ! și-a venit în fire Doina Preda.

— Doina, se apropie vremea să ne retragem ! a avertizat-o țăranul, sesizînd noua pasiune pentru veteranul profesor, care-l eliminase definitiv din gîndurile ei „pe nevîrstnicul și neexperimentatul George".

— De ce atîta grabă, prietene ? l-a oprit Lovrin. Avem atîtea de discutat și rezolvat, încît nu văd de ce-ți dorești să ne părăsești ?

— Ce-am mai putea să ne spunem ?

— O, prietene, nu înțelegi că destinele noastre s-au legat indisolubil ? Am petrecut clipe minunate pe frontul muncii, momente grele în care numai competența și dăruirea noastră au hotărît succesele memorabile...

— Să le lăsăm la timpul trecut ! l-a oprit, plictisit, Ion Preda. Mă interesează mai ales prezentul...

— Vreau să știu ce-au mai făcut, cum au evoluat minunații mei subalterni... De pildă, acea doamnă, emanînd energii vulcanice...

— Tanti Rela ?

— Da, da, tanti Rela !

— A murit !

— Ei, cum așa ?

— Simplu, dar dezastruos pentru mîna aceea de bărbați izolați la punctul de lucru din imensitatea Bărăganului. La cîteva luni după plecarea dumneavoastră, prin decembrie, s-au așternut, sub povara viscolelor, sandvișuri de nămeți peste punctul nostru de lucru, vagoanele dormitor și cantina reclădită de mecanizatori s-au scufundat

în troiene. Peste noi șuiera viscolul, purtînd zăpezi mișcătoare, și urletele lupilor veniți din bălțile Dunării, peste apele înghețate. Într-o dimineață, înainte de sărbătorile de iarnă, ne-am trezit la ușa vagonului dormitor cu Tichi și Nichi, nepoții bucătăresei. Eu, Costache și Gică beam țuică fiartă, „doi ochi albaștri", cum i se mai spune, înfășurați în pături.

„Nene Preda, nene Preda !"

Copiii erau speriați, ne priveau cu ochii mijiți de sub căciulile din dotarea tractoriștilor, strîngînd la pieptul lor micuț baierile pufoaicelor luate din cantină.

„Măi copii, de ce-ați plecat în papuci și fără ciorapi ? Vreți să răciți ?",

„Nene Preda, nene Preda ! continuau ei să strige cu glas ascuțit. Mamaia nu vrea să se scoale, deși noi am tras de ea și am rugat-o : fă-ne ceai, mamaie, fă-ne ceai că ne e foame ! Nu vrea să se scoale, bre ! Și e rece ca zăpada mamaia noastră...",

Am avut o presimțire, dar ne era teamă să ne spunem ce ne trecuse prin gînd din prima clipă. Am fugit în cantină. Acolo, într-un colț, lîngă plite, erau două paturi. Într-unul dormea tanti Rela și-n celălalt nepoții. Tanti Rela zăcea dezvelită în patul ei, plapuma alunecase pe dușumeaua cantinei... Atunci am înțeles : tanti Rela murise ! În somn, singură, la doi pași de nepoții care trăiau de cîțiva ani alături de noi în pustietatea cîmpiei.

„Spune-i matale, nene Preda, să ne facă ceai !", insistau plîngăreți Tichi și Nichi, poate și ei înțeleseseră că *mamaia lor* nu mai era, dar continuau să se amăgească în speranța unui miracol.

„Copii, mergeți în vagonul dormitor ! Hai, copii ! Da ?"

N-am mai rezistat : m-am așezat în genunchi lîngă pat și am izbucnit în lacrimi. Ca la comandă, Costache și Gică au început să bocească, lovindu-se cu pumnii în piept. Copiii, convinși că orice iluzie e deșartă, au început să țipe fugind în prag. În cîteva minute, mecanizatorii, ascunși în celelalte vagoane dormitor, au alergat în cantină, zăpăciți și disperați de perspectiva vieții lor la punctul de lucru, fără tanti Rela. „Măi fraților, poate că-i doar leșinată !", încercau să se mintă.

În salonul mic se lăsase o liniște de mormînt. Aparent dezinteresați, cei prezenți îl urmăreau stînjeniți pe Ion Preda, care dădea semne de oboseală.

— Unde ați înmormîntat-o ?

— Undeva pe cîmp, nimeni nu mai știe. Toată ziua am aprins chibrite, căci nu aveam lumînări. Costache și Gică au bocit lîngă patul ei, fără să se miște de acolo. Pe copii i-am păcălit o vreme, încuindu-i în vagonul nostru, dar n-a fost chip să-i ținem prea mult, răgușiseră, li se umflaseră ochii și ne temeam să nu pățească altceva. I-am luat în cantină, alăturîndu-i lui Costache și Gică. Întrebau inutil : „Mamaie, de ce nu vorbești, mamaie ? De ce nu ne certi, mamaie ?".

— Mircea, banii ! a gemut Magda, lividă, prăbușită pe canapea, alături de micuțul ei bărbat, înțepenit într-o atitudine de statuie din epoca renașterii.

— V-ați achitat conștiincios de datoriile lumești ? l-a întrebat Vasile Lovrin, clătinîndu-și capul nemulțumit în direcția familiei Roncea.

— Nici nu se putea altfel. Băieții au dezmembrat un vagon dormitor, smulgîndu-i scîndurile și au pregătit, în mijlocul cantinei, un sicriu mare, încăpător. Am așezat-o în el pe tanti Rela, înfășurată în păturile din cazarmamentul punctului de lucru, repartizat din dotarea fermei mamă. Viscolul a ținut zile în șir, credeam că nu se mai termină. Pînă la urmă, nu am mai așteptat liniștirea vremii, tanti Rela se înnegrise, copiii ne întrebau de ce, nu mai aveau somn... Am urcat sicriul într-o remorcă trasă de trei tractoare. Copiii, Costache și Gică s-au urcat alături, bocind jalnic, ceilalți ne-am aciuat în cabinele tractoarelor și am pornit peste cîmpia sufocată de viscol. În față mergea un buldozer cu lamă de oțel, să ne deschidă pîrtie, și un excavator cu cupă, pentru săparea ultimului sălaș... Undeva, pe cîmp, erau niște cruci, fuseseră instalate în locul unde muriseră cîțiva ciobani, mîncați de lupi, într-o iarnă la fel de nenorocită. Am răzbit pînă la acele cruci, de fapt un cimitir volant pe umerii Bărăganului. Abia am reușit să ne croim drum pînă acolo. Tractoriștii s-au orientat cu dificultate. Excavatorul a săpat cîteva ore în pămîntul înghețat... În jurul nostru apăruse o haită de lupi, noi ne țineam aproape unii de

alții și-i păzeam pe copii și pe tanti Rela ca pe ochii din cap. Bestiile erau înfometate și, dacă nu i-am fi pîndit cu tractoarele și tîrnăcoapele, precis ne-ar fi înhățat pe vreunul. Viscolul urla, lupii urlau ! Excavatorul adîncea groapa pînă la limita posibilă, căci ne temeam să nu scormonească, după ce plecam noi, dihăniile hămesite.

Tichi și Nichi nu mai plîngeau : gemeau și tremurau. Costache și Gică, năuci, priveau prostiți groapa adîncă vînzolită de furia viscolului, pornit încăpățînat împotriva excavatorului. Se lucra din greu : o cupă de pămînt excavată era urmată de alta de zăpadă, adunată din nebunia viscolului. Am coborît-o în groapă eu, Costache și Gică... Unii mecanizatori păzeau încordați, cu tractoarele duduind și farurile aprinse, alții în jurul nostru cu tîrnăcoapele în mîini să nu ne sfîșie lupii. Tanti Rela a dispărut la trei-patru metri adîncime, ascunsă sub pămîntul împins și bătucit sub șenilele buldozerului. Viscolul a acoperit urmele ca un pămătuf uriaș. Cînd ne-am ascuns în cabinele utilajelor retrăgîndu-ne cu spatele, asemeni soldaților pe front, lupii s-au repezit urlînd neputincioși în mijlocul viscolului, și căutînd. Am ajuns la punctul de lucru o dată cu lăsarea întunericului, pustii pînă în adîncul sufletului.

— Magda, sînt alături de tine, se poate să faci asemenea figuri ? Mircea o masa de-a lungul gîtului, spre a o readuce în simțiri. Ați impresionat-o cu destăinuirile dumneavoastră ! i s-a adresat lui Ion Preda. Cum este ea foarte sensibilă...

— Să vărsăm cîteva picături pentru tanti Rela ! a propus Ion Preda, alegînd un pahar cu băutură de pe platoul adus de Ladislau Gabor.

— Tată tu nu ai voie să bei, ești cardiac ! a izbucnit Doina.

— Pentru tanti Rela ! a avertizat-o.

— Dar nu ai voie !

— Îmi permit, Doina. Sînt momente în viață cînd, împotriva inimii, dar pentru inimă, ridici mîna ! O fac acum !

— Sir, pentru dumnezeu, ce ați spus dumneavoastră m-a făcut grogy !

— Tu erai grogy de mult, Tedi ! l-a repezit Vasile Lovrin, privindu-i fața tumefiată după atîtea lovituri încasate în cursul serii și al nopții.

— Isuse, acum știu că avem amintiri comune ! a continuat să-l abordeze, clătinîndu-se de pe un picior pe altul, pe Ion Preda. Sir, nu cumva ați lucrat la o fermă, cum dracu' îi spune... ? Și-a pus mîinile pe cap, dezamăgit.

— Ce vrei să spui, tinere ?

— Sir, pentru dumnezeu, noi am fost „colegi" ?

— Ei, cum așa ?

— *M-au angajat*, de la club, la ferma dumneavoastră, că aveam și eu dreptul la un salariu, nu ? Dar, Isuse, nu-mi plăteau *decît patru mii* de lei, închipuiți-vă ! Nu-i ridicol, spuneți-mi ?

— Ai dreptate, tinere, e ridicol. Munceam ca disperații, ne intra praful pînă-n suflet, nu știam ce-i zi și ce-i noapte, iar cea mai bine plătită funcție a fermei era ocupată de un fotbalist fantomă, despre care aflu abia acum că erai dumneata.

— Dar eu, pentru dumnezeu, am fost și sînt un as al gazonului, o celebritate, sir, nu vă dați seama ?

— Ești un parazit pentru care a trudit, pînă în ultima clipă a vieții, tanti Rela. O secătură hrănită din munca mea, a lui Costache, a lui Gică și a celorlalți mecanizatori.

— Isuse, dar sînt o celebritate !

— Într-un fel, ești !

— Domnule, a îndrăznit profesorul, iartă-mă că intervin, însă o fac absolut în interesul lucrării pe care o concep în prezent : voi, mecanizatorii, ce sînteți de fapt ? Țărani nu sînteți ! Muncitori, nici atît ! Oare, nu v-ați pus niciodată întrebarea asta esențială ?

— Pentru noi esențială este munca !

— Dar, înțelegeți, că — din punct de vedere teoretic — această problemă spinoasă nu a fost rezolvată : sînteți muncitori sau țărani !

— Teoriile astea, lămurite sau nu, mai rău îi zăpăcesc pe oameni. Și dacă toți am sta să le pătrundem, zău, nu ar mai avea cine să muncească. Eu, Costache, Gică și ceilalți, nu ne-am gîndit la asemenea lucruri ! Știam că trebuie să muncim, am muncit.

— Dar, domnilor, s-a adresat celor prezenți, teatral, profesorul, vă rog să fiți de acord cu mine că, din punct de vedere filosofic, trebuie elucidat de care parte a baricadei se situează această categorie profesională...

— Munca, domnule, nu cunoaște decît o parte a baricadei, degeaba despicați dumneavoastră firul în patru ! a precizat cu voce moale, toropită, Ion Preda. Eu, unul, nu pricep de ce vă obosiți atît ?

— Dragii mei, a intervenit împăciuitor Vasile Lovrin, ce rost au discuțiile contradictorii, fără șansa unei rezolvări a disputei ? Ion Preda, ai propus un pahar în memoria fostei colege de serviciu, acea femeie minunată de care se leagă amintirile noastre din Bărăgan. Votez pentru ! În memoria ei !

Picăturile de băutură s-au prelins pe covoarele mițoase din salonul mic. Ion Preda a băut cu sete, sub privirile îngrozite ale fiicei. Magda își revenise din leșin, susținută fizic și moral de micuțul Mircea. Claudia se retrăsese pe unul dintre fotoliile model *ou* și asista interesată la evoluția deznodămîntului. Profesorul, amețit, o mîngîia pe umeri pe Doina, intervenind în discuție cu o mină de cunoscător. Doar Tedi, plin de vînătăi, pătat de sînge și praf pe costumul de vînător, nu voia să renunțe.

— Pentru dumnezeu, sir, tot nu pricep de ce mă plăteați ca pe-o otreapă !

— Salariul era de director.

— Doar patru mii ?

— Suma asta, în acea vreme, era enormă !

— Isuse, mie nu-mi ajunge decît cel mult cîteva zile.

— Tedi, ție nu ți-ar fi suficient nici un sac cu bani ! l-a avertizat profesorul.

— Dar sînt o personalitate, sir !

— Tedi, nu vrei să-ți schimbi hainele ? s-a interesat Vasile Lovrin. Ești prăfuit, băiatule ! Ladislau !

— La dispoziția dumneavoastră, domnule !

— Ajută-l pe Tedi să arate altfel !

— Prea bine, domnule. Tedi, după tine !

Ușurat de absența incomodului fotbalist ratat, Vasile Lovrin a revenit cu politețe simulată la Ion Preda.

— Prietene, te rog să aprinzi o lumînare din partea mea la mormîntul acelei femei devotate muncii...

— Imposibil !
— De ce ? Este o dorință legitimă !
— O fi, însă mormîntul nu mai există.
În timpul iernii grele cineva a luat crucile. Zona se afla în competența altei ferme și, de îndată ce s-au topit zăpezile, au însămînțat mazăre. Cînd am mers noi, în primăvară, cu flori, cozonac și vin, n-am mai reușit să stabilim pe unde se afla mormîntul. Ne-am rătăcit zăpăciți prin lanul de mazăre și, pînă la urmă, am renunțat să o mai căutăm. Dacă stau să mă gîndesc bine, poate nici nu mai are importanță : tanti Rela s-a risipit, încă din timpul vieții, peste toată cîmpia Bărăganului, imensul ei loc de muncă fiindu-i, deopotrivă, mormînt. De fapt, ea nu-i moartă... din punct de vedere oficial. În acte... trăiește !
— Cum așa ? s-a mirat Vasile Lovrin.
— Fiind iarnă grea, nu am putut să-i anunțăm decesul. În primăvară, cînd am mers la consiliul popular al celei mai apropiate comune, ni s-a cerut să precizăm unde-i înmormîntată, să prezentăm actul medico-legal cu cauzele morții și alte chestii birocratice. De unde toate astea, spuneți și dumneavoastră ? În consecință, s-a refuzat înregistrarea decesului, spunîndu-ni-se că, în atare împrejurări, trebuie să fie declarată moartă prin hotărîre judecătorească, or asta nu era posibil decît după doi ani, conform legii, și numai de către familie, urmînd ca noi să compărem în calitate de martori. O întreagă nebunie ! Anii au trecut, noi ne-am luat cu alte treburi... Tanti Rela a rămas ca un duh al cîmpiei !
— Dar familia ?
— Familia ? Ion Preda a strîmbat din nas. Care familie, oameni buni ?
— Parcă spuneați că are o fiică, mama copiilor..., mama lui Tichi și Nichi...
— Mda ! Știu eu ? ! Dacă stau să mă gîndesc, tanti Rela nu a avut nici o fiică, iar acea fiică nu i-a avut pe cei doi copii, Tichi și Nichi !
— Nu înțeleg !
— Mircea, banii ! a gemut Magda, prăbușită pe canapea.

— Dragă, ți i-am dat, sînt la tine !

Vasile Lovrin i-a privit mustrător : „terminați !"

— După ce a murit tanti Rela, mecanizatorii au așteptat liniștirea viscolului și au părăsit punctul de lucru, retrăgîndu-se la sediul fermei mamă. Doar eu, Costache, Gică și cei doi copii am rămas să păzim averea statului, părăsiți în imensitatea cîmpiei. Așa, singuri, printre nămeți, așteptînd să vină primăvara, ne-am petrecut vremea. Prin aprilie sau mai, nu-mi mai amintesc exact, am fost chemați la sediul fermei. Pe șosea, lîngă poartă, aștepta un *Mercedes* verde, în culoarea cîmpiei. Iar lîngă mașină, prețioși, eleganți, așteptau morți de plictiseală un bărbat și o femeie. Cînd ne-am apropiat, bărbatul mai mic și pirpiriu s-a ascuns la volan, iar femeia, fumînd plictisită, cu fundul sprijinit de capotă, ne privea ca pe niște gîngănii nenorocite. Am trecut pe lîngă ei fără să-i luăm în seamă. Ni se spusese că au venit părinții copiilor și-i instruisem, cum ne pricepusem, ce aveau să facă. Să le spună cuviincios : „sărumîna, mamă, sărumîna, tată, bine ați venit !" Îi învățasem poezii și-i îmbrăcasem în salopete curate, cărora le suflecaserăm mînecile și cracii, fiind prea mari pentru ei. Am încercat să-i spălăm, însă nu aveam condiții, așa că erau pătați pe mîini și gît de motorină, dar obrajii păstrau culoarea normală. Obișnuiți să trăim în condiții vitrege, aveam impresia că arată ca doi îngeri. Chiar eram încîntați de aspectul lor exterior.

În salonul mic se așternuse tăcerea. Claudia a părăsit fotoliul și a pornit spre fereastră, împovărată de o greutate inexplicabilă. Magda era lividă, Mircea îl privea îngrozit pe Ion Preda. În apropierea ușii, Liviu Dobrescu își aprinsese, nervos, o țigară.

— Portarul fermei, a reluat Ion Preda, ne-a arătat spre *Mercedesul* parcat pe șosea.

„Aștia vă așteaptă, ei sînt..."

Am priceput. Cu emoția explicabilă momentului, ne-am grăbit să le aranjăm hainele largi și incomode. Costache a scuipat în palme și le-a așezat părul pe frunte și pe lîngă urechi, duios și grijuliu.

„Copii, tanti și nenea de acolo, i-a arătat pe cei doi, sînt părinții voștri. Salutați-i cuviincios și spuneți-le poezii !"

Am coborît din cabina tractorului, unde zăcusem înghesuiți. Tichi și Nichi mergeau înainte, eu, Costache și Gică — după ei, toți emoționați și curioși. Cei doi ne așteptau. Bărbatul ne pindea din mașină, femeia — o brună plinuță și elegantă — fuma plictisită, cu fundul pe capotă.

„Săru'mîna, mamă, săru'mîna, tată, bine ați venit !", au glăsuit ei tremurat și s-au apropiat nesiguri.

„Dragă, da' împuțiți mai sînt ! a exclamat femeia cuprinsă de revoltă. Domnilor, de ce nu i-ați spălat ca lumea ?"

Copiii s-au oprit, ca la comandă, privindu-ne temători. S-au mai liniștit și au reluat :

„Dragă mamă, dragă tată, vrem să vă spunem cîte o poezie. Începem ! au gîngurit ei, cu ochii dilatați la priveliștea oferită de părinți și mașina lor elegantă. Gata : *Colo-n miez de Bărăgan*, de Mihu Dragomir :

„Colo-n miez de Bărăgan,
noaptea parcă n-are-alean
cînd tractoarele-ncep sfatul
cum s-aștearnă holdei patul".

Bărbatul și femeia se uitau prostiți la fiii lor, surpriza lor plutea undeva între silă și milă.

„Colo-n miez de Bărăgan
umblă soarele prin lan
vîntul vine să se culce
în miros de pîine dulce.
Și-ai să crești, cîntînd cu noi
cu orașe mari și noi,
Bărăgan, vatră de pîine,
dorul nostru către mîine."

„Bine, bine ! i-a oprit femeia, aruncînd pe șosea chiștocul țigării. Domnilor, e lăudabilă strădania dumneavoastră de a crește și educa acești copii, deși rezultatele nu sînt pe măsura pretențiilor..."

Gică și Costache nu înțelegeau nimic, iar Tichi și Nichi erau atît de zăpăciți în prezența părinților, pe care nu-i văzuseră pînă atunci, de parcă se aflau în fața unei co-

misii necruțătoare din partea autorității tutelare. Copiii s-au retras lîngă noi.

„Tată și mamă, ne-ați adus gumă de mestecat și pistol cu baterii ?", a îndrăznit Tichi.

„Dumnezeule, da ! a exclamat femeia, căutînd prin geantă. Am gumă de mestecat, bineînțeles, le-a oferit cîteva lame acoperite cu desene ce aminteau de personaje din filmele lui Disney. Și pentru dumneavoastră, ni s-a adresat nouă, cîte o țigară... Kent ! Serviți !"

Copiii s-au repezit să împartă cu noi lamele de gumă :

„Ia și matale, nene Preda, și matale nene Costache, și matale, nene Gică !... Dar pistol cu baterii ? !", au revenit în atenția părinților.

„Copii, ne vom ocupa și de această dorință a voastră. Deocamdată, sîntem în trecere, numai !"...

Femeia a luat loc în mașină alături de soțul ei. Se pregăteau să plece, de parcă guma de mestecat rezolvase problema creșterii și educației copiilor.

„...Dar copiii ? Cu ei cum rămîne ?"

„A, și-a amintit femeia, desigur. Iubitu', l-a luat în primire pe mărunțelul de la volan, unde-s actele, dumnezeule, mă lași doar pe mine ? Vă rog să-i duceți la un cămin de copii, uite, scrie aici, am plătit pentru un an întreg..."

Ne-au dat adresa căminului din București, unde aveau să-și desăvîrșească procesul de creștere și educație.

„Despre mama dumneavoastră nu ne întrebați nimic ?"

„O, dumneaei a stat tot timpul departe de noi, de ce i-am tulbura liniștea de pe urmă ?"

Doar că nu ne-au cerut despăgubiri. Am rămas prostiți cu lamele de gumă de mestecat și țigările în mîini, privind cum se topește în zare imaginea *Mercedesului* verde-prăzuliu, cumpărat cu economiile lor de ospătari și barmani. Copiii au lăcrimat, exprimîndu-și tristețea că nu au primit pistoale cu baterii...

— Cine-s indivizii ? a izbucnit Vasile Lovrin.

— Ce-ți pasă ?

— Dacă au fost ospătari și barmani, trebuie să-i cunosc.

— Caută-i singur ! Pentru liniștea fostei noastre colege, tanti Rela, și a nepoților ei — Tichi și Nichi —

nu mai are nici o importanță. În ce-i privește, timpul a rezolvat totul, și nu oamenii obligați legal să o facă ! Cei doi copii au mai stat la noi încă un an, apoi am primit o adresă din partea căminului indicat de părinții lor, să-i „punem la dispoziția" celor de acolo. I-am dus cu tractorul pînă la marginea Bucureștiului, apoi, cu tramvaiul. Cînd ne-am despărțit de ei, ni s-a rupt inima de durere... O dată cu ei și tanti Rela, se încheia un capitol mare din existența noastră la acel punct de lucru din imensitatea Bărăganului. Plîngeam toți, copiii, eu, Costache și Gică, presimțeam că ne despărțim de ei, așa cum s-a întîmplat cu tanti Rela. Căminul acela a devenit, într-adevăr, mormîntul amintirilor noastre. Cînd am revenit, așa cum le-am promis lui Tichi și Nichi, nu i-am mai găsit : fuseseră mutați în altă parte, prin grija părinților. Tanti Rela și-a pierdut urma în țărîna Bărăganului, nepoții ei au dispărut pe asfaltul Capitalei. Din noi s-a rupt o părticică de suflet și lipsa ei o vom resimți cîte zile vom trăi. E o durere pe care o acceptăm ca pe ceva necesar și asta voi n-o s-o înțelegeți niciodată. Doina, plecăm ! Locul nostru nu e aici ! Adio ! le-a strigat Ion Preda, așezînd paharul gol pe tava adusă de impenetrabilul Ladislau.

— Tată, mie mi-a promis domnul profesor că mă ajută să fiu admisă la facultate.

— Întăresc cele spuse de domnișoara ! a confirmat profesorul.

— Doina, cheia succesului stă numai în puterile noastre de-a răzbate în viață. Dacă prin forțele tale nu vei reuși să fii admisă la facultate, nu ai ce căuta dincolo de bariera Bucureștiului ! Reușești — bine ! Nu reușești — avem ce face în Bărăgan. Așa cum am muncit singur să te cresc pe tine, la fel vei munci și tu să-ți rezolvi propriile probleme. Pămîntul ne suportă dacă sîntem tari ! Unde-s hainele mele ?

— Ladislau, domnul Ion Preda dorește să plece ! Ajută-l, prietene !

— Mă voi strădui, domnule !

— Doina, schimbă-ți veșmintele : ale noastre sînt mult mai de soi !

— Tată, chiar plecăm ?

— Tot n-ai înțeles că aici nu-i locul nostru ? ! Lunganule, tu ne porți de grijă tuturor, dă-i hainele !

— Îndată, domnule ! l-a asigurat Ladislau. Domnișoara se va îmbrăca aici, în salonul mic, hainele dumneael se află pe umeraşul din colț ! Invitații sînt rugați să părăsească încăperea... Dumneavoastră, a revenit la Ion Preda, vă rog să mă urmați la etaj, în biroul domnului Lovrin, unde vi se va îndeplini, prompt, dorința.

*

Ion Preda aruncase hainele de împrumut, zdrențele prețioase ale gazdelor de-o seară. Respira greu aerul stătut din biroul lui Vasile Lovrin. Uşa s-a deschis. Pentru o clipă, a încercat să-şi mascheze goliciunea, era doar în chilot şi maiou, apoi s-a relaxat; convins că-i un gest inutil. Au intrat Magda şi Mircea, încă livizi.

— Domnule, a murmurat pirpiriul, familia noastră ține să vă aducă un pios omagiu. Acceptați, în consecință, o mică atenție din partea noastră, ca o recompensă pentru modul în care ați protejat cinstea şi demnitatea...

— Ce dracu' vreți ? Ion Preda cuprins de frisoane, tremura în echipamentul şumar. Cînd am spus „adio !", m-am referit şi la voi !

— Mircea, banii ! a strigat, sugrumată de emoție, consoarta plinuță şi apetisantă.

— Domnule, apreciem că douăzeci de mii de lei constituie un preț acceptabil pentru discreția dovedită.

Țeapăn şi solemn, cu teancurile de bani pe palmele întinse înainte, Mircea Roncea se apropia de Ion Preda.

— Ce vreți de la mine ?

— Primiți, vă rog, recompensa familiei noastre...

— Recompensa familiei voastre ? Neghiobilor ! a strigat Ion Preda. Oameni de nimic ce sînteți ! Pe voi nu vă pot salva decît un cutremur sau un trăsnet...

— Poftiți banii ! insista Mircea, parcă ar fi fost surd.

Ion Preda a înşfăcat teancurile de bani şi le-a aruncat în capul lui Mircea, benzile de hîrtie s-au rupt, împrăştiind o ploaie de bancnote sinilii în mijlocul biroului, vînturate de curentul creat între uşă şi fereastra întredeschisă.

— Magda, pe domnul Preda nu-l interesează banii! Probabil, ca orice om trăit în aerul tare al cîmpiei, își dorește *altceva*. Sînteți un om care știți ce vreți și venim în întîmpinarea dorinței dumneavoastră...

— Mircea, fermoarul! a izbucnit Magda.

Ion Preda s-a prăbușit, perplex, pe canapea. În fața lui, micuțul Mircea se lupta cu fermoarul de la rochia Magdei. După încercări supraomenești, i-a ajuns la tors, apoi a ajutat-o să-și ridice rochia peste cap, Magda a rămas în furoul străveziu, prin care izbucneau sînii fără sutien și marginile strangulate ale chilotului. Cu un gest firesc, și-a abandonat pantofii și a început să-și ridice, încrucișîndu-și brațele, furoul strîmt.

— Domnilor, mai departe vă descurcați singuri! s-a înclinat Mircea, pășind important pe covorul de sute albăstrui. Distracție plăcută!

— Nenorociților! a urlat Ion Preda, clătinîndu-se ametit sub povara unei dureri mistuitoare. Pentru voi s-a chinuit pînă în ultima clipă a vieții tanti Rela? Mama voastră a muncit nebunește, ca o sfîntă, s-a chinuit și v-a iubit... V-a îngrijit și iubit. Cum i-ați răsplătit munca și sacrificiile?

— Domnule, să vă scot maioul?

Magda își îmbrățișa sînii, fără să înțeleagă nimic din reproșurile lui Ion Preda. Cîteva bancnote i se lipiseră de piele, arăta ca muzicanții plătiți să cînte unor cheflii porniți pe panta destrăbălării.

— Culcă-te, sir, cu dona! La dona è mobile! Ce dracu', nu-nțelegi ce vrea?

Clătinîndu-se violent, în prag își făcuse apariția Tedi, cu pieptul plin de pete întunecate de vin. Mircea îl ținea de braț, oprindu-l să nu pătrundă în biroul transformat în budoar.

— Sir, culcă-te cu ea ce dracu'? Te-a plătit bine, zău că da! Dumitale ți-a dat o groază de parale și o respingi... Cînd o fac eu fericită, nu-mi spune nici măcar bogdaproste! Spune tu, Mircea, dacă nu am dreptate!

— Tedi, măcar în acest moment te rog să fii respectuos!

— Hai, bărbate, l-a bătut batjocoritor pe umăr, fii demn, ce dumnezeu? Sir, te ajut eu! Gratis, pe cuvînt!

Ion Preda se prăbușise pe covor, chircit, cu genunchii strînși la piept. Alături, Magda, fiica acelei *tanti* Rela, îmbrăcată numai în chilot, își proteja inutil sînii cu palmele, de parcă s-ar fi temut să nu-i cadă. Mircea îl susținea pe abulicul Tedi.

— Ce se întîmplă aici ? în prag apăruse Ladislau: Cum vă permiteți astfel de inițiative ?

— Ladislau, noi am încercat să ducem la liman o dispută ce ținea de demnitatea noastră ! l-a informat Magda, căutînd să-și ascundă sînii în palme.

— Demnitatea voastră nu face doi bani ! Cînd vă încearcă asemenea pofte, anunțați-mă pe mine ! Mircea, ia-ți parașuta și dispari ! Tedi, să nu te mai văd ! s-a așezat într-un genunchi alături de corpul inert al lui Ion Preda. Infarct ! a constatat impasibil, cu glas egal și indiferent, examinîndu-l sumar pe țăran. Strîngeți banii, zdrențele, papucii, pantofii și chemați medicul. Să nu se apropie nimeni de el ! Nu trebuie atins nici măcar cu un deget ! Cine nu a înțeles, să spună acum ! Nu sînt obiecțiuni ? a continuat, privindu-i cu dispreț. Executarea !

*

Două ceasuri mai tîrziu, îmbrăcat în costumul său din tergal, cu pălăria coborîtă pe ceafă și gulerul cămășii trecut peste cel al hainei, Ion Preda cobora scările, urmat de femeile de serviciu, însărcinate de Ladislau să-i transporte rănița și sacoșele pînă avea să părăsească vila.

În salonul mare, nuntașii intraseră în faza finală a dezmățului bahic : invitați risipiți prin unghere vorbeau zgomotos, clătinîndu-se pe picioare, privind fix, cu ochii înroșiți, bulbucați sau întredeschiși, alții dormitau cu frunțile sprijinite pe masă ; cei încă valizi se zbuciumau haotic, în ritmul muzicii, urmărindu-l cu dificultate...; femeile exclamau și slobozeau rîsete stridente, peste tot duhnea a alcool și a transpirație. Cîțiva cîntau la întîmplare romanțe și cîntece de pahar, cu voci dogite, mult îngroșate de băutură.

Liviu Dobrescu s-a strecurat către Ion Preda. Privirile-i fugeau discret în jur.

— Dom' Preda, nu mai rămîneți ?

— Mă așteaptă alte griji !

— Îmi pare rău !

— Și, mă rog, de ce să-ți pară rău ?

Liviu Dobrescu l-a prins de braț, preocupat, asemeni celor ce au în sarcină secrete deosebite.

— Dom' Preda, noi ne cunoaștem din focul comandamentelor... Sîntem vechi camarazi...

— Ce camarazi puteam fi noi, tinere ? Eu munceam, iar tu dădeai cu clanța ! În statutul nostru nu au intervenit modificări esențiale.

— Dom' Preda, viața e a dracului și ne rostogolește de colo pînă colo fără milă. Poate mă acuzați, în definitiv aveți dreptul să-i judecați pe cei din jurul dumneavoastră, comparîndu-i cu propria viață..., dar eu ce puteam să fac ? Eram tînăr, trebuia să încerc să mă desprind din praful și mizeria de acolo...

— ...și să vii aici, trepăduşul bișnițarilor ăstora ? !

— Dom' Preda, asta a fost șansa mea !

— Sanșa ta era alta, palavragiule ! Munca ! Munca despre care vorbeai toată ziua, pe nerăsuflate, băiete, fără să știi ce-i în realitate ! Nu te condamn ! Oamenii ca tine intră în procentul de nulități ale societății !

— Dom' Preda, vă vreau binele ! Rămîneți aici și nu aveți de pierdut : dom' Lovrin vă va găsi un post de mecanic pe la vreun restaurant, pe la vreo centrală termică..., fata intră la facultate, că o ajută dom' profesor..., rezolvați și cu locuința... Ce vă trebuie praful Bărăganului ?

— Ascultă, toată viața mi-am petrecut-o în cinste și demnitate, n-o să mă schimbi tu, acum, la bătrînețe ! s-a smuls de la brațul lui Liviu Dobrescu.

Urmat de femeile de serviciu, cu privirile îndreptate spre ieșirea din vilă, înainta greoi, sufocat. Pe urmele lui plecau gîndurile și speranțele lui Vasile Lovrin, întunecate și prospere. Jocul său ieșise perfect.

— Medicul i-a dat foarte puțin de trăit...

— Să-l ajutăm, Ladislau !

Nu a precizat cine trebuie ajutat : medicul de ocazie, recrutat din masa nuntașilor, plin de băutură și entuziasm bahic, sau nevoiașul Ion Preda.

În jur, ultimii nuntași valizi dansau dezordonat. George o susținea eroic pe Cleopatra, năruită și pornită pe declarații de cocotă :

— Jorj, te iubesc la nebunie !

— Ține-ți pliscul !

— Jorj, mie îmi vine să vomit ! De ce, Jorj ?

— Ai înghițit ceva care nu ți-a priit !

— Jorj, cred că sînt gravidă, tu ce spui ?

— Doar că eu nu am nici o vină !

Prin apropiere, țambalagiul venit din țările calde se dezlănțuise, avansînd propuneri ademenitoare :

— Coană studentă, să moară mama dă nu te țin numa-n puf ca pă prințese !

— Dar tipa, Cleopatra asta ?

— E-a lu' *bossu*, ce dracu', n-ai auzit că e logodiți, păi ? ! Eu cu matale mă ajustez ; în ce clasă ești ?...

— Nu e pe clase ! Grupe !

— A, grupe ? ! și-a revenit. Dar, mă rog, uitasem, matale în ce grupă ești ? A mare, a mică ?...

Ajuns pe scările din fața vilei, Ion Preda a fost părăsit de femeile de serviciu. O vreme a rămas cu privirile rătăcite pe platoul de beton, acoperit de mașini și băltoace, aerul rece al nopții îl înviora. Ciinele de pripas i-a venit în întîmpinare, scheunînd jalnic. Părea un copil părăsit, aflat la întîlnirea cu părinții adoptivi.

— Măi băiete, noi nu avem ce căuta aici, ai înțeles ? Locul nostru este în altă parte, gata, ridicăm ancora, mergi cu mine, da ? i-a făcut complice cu ochiul.

Ciinele a scheunat, alungindu-se la picioarele lui Ion Preda. Îi căuta ocrotirea din priviri.

— Plecăm, băiete ! îl liniștea țăranul, silindu-se să-și mențină echilibrul. Nu-i de noi aici !

— Isuse ! Bine că v-am găsit, sir, pentru numele lui dumnezeu, de cînd vă caut, serios !

Tedi se clătina pe picioare, ținîndu-se cu mîinile de tîmple, de parcă ar fi încercat să oprească evadarea prețiosului conținut care-l conducea pe cărările alambicate ale existenței legate de echipa lui Vasile Lavrin.

— Sir, pentru dumnezeu, sînteți un idealist păgubos și asta mă întristează peste măsură...

— Ce-ți veni să-mi plîngi de milă ?

— Nu, sir, e vorba de altceva : dacă aș fi fost în locul dumneavoastră, la această oră eram un om făcut !

— Imposibil ! N-ai mai fi tu, pricepi ?

— Nici vorbă că da ! Pentru dumnezeu, ajutați un biet suflet păcătos !

— Să-ți dau zece lei ?

— O, nu ! Fie-vă milă de sufletul meu într-un mod eminamente spiritual, sir ! Tedi, asul gazonului, nu are nevoie de pomană materială.

— Vorbește, băiete !

— Sir, mă rod două enigme nenorocite, am poate mai multe, dar — crede-ți-mă ! — n-aș fi în stare să le număr...

— E prea tîrziu, în curînd se vor ivi zorile...

— Nu-i asta pricina, sir ! Vă mulțumesc, sînteți un drăguț și mă menajați..., sînt beat, se vede doar, ce naiba ? !

— Bine, bine ! Ce vrei ?

— Sir, pentru dumnezeu, de ce naiba n-ați luat banii păcătoșilor ălora ? Îi dădeați la săraci, dacă nu vă făceau trebuință...

— Săracii trebuie să trăiască cinstit, Tedi !

— Isuse, rămîneți un idealist ! Mă rog, nu cunoașteți amănuntele, asta-i... Păi, afurisiții de Mircea și Magda au recoltat paralele de pe covor, iar acum cer despăgubiri de la sir Vasi Lovrin, de parcă ați fi luat dumneavoastră banii...

— De ce ?

— Sir, dumnezeule, n-ați priceput nimic... ! Nu demnitatea lor ați salvat-o, abținîndu-vă să-i divulgați, asta am priceput-o cu toții, ce naiba, nu cumva ne credeți chiar atît de idioți ?

— Mai clar, Tedi !

— Sir, pentru dumnezeu, copiii ăia, Tichi și Nichi, sînt — de fapt — copiii lui sir Vasi Lovrin... A fost încurcat cu Magda și i-a trîntit gemenii ! Apoi, a măritat-o cu prăpăditul de Mircea. Drept recompensă, i-a plimbat prin lume, sir, ce părere aveți ?

— Mircea cum suportă ?

— Dar nu suportă nimic ! Dimpotrivă, profită din plin, Magda fiind șansa lui în viață. Sir, pentru dumne-

zeu, spuneți-mi, miros urît, da ? Put, serios că da ! Ei, fir-ar să fie ! Sir Vasi îi despăgubește acum, de parcă ați fi luat banii, mi-e milă de el !

— Asta n-o mai înțeleg !

Ion Preda pătrundea tot mai adînc în dedesubturile obscure ale existenței cunoștințelor sale.

— Sir Vasi Lovrin e pe drojdie : au căzut organele de stat pe capul lui ! Trebuie să-și justifice averea... vilă, apartamente, mașini, bijuterii și alte minuni financiare ! Nunta de acum a organizat-o special pentru „fonduri" de acoperire ! Să aibă justificarea legală a unor sume și valori la care ține în mod deosebit.

— Cum, nunta asta-i de formă ?

— Ați sesizat corect, sir ! Tinerii s-au căsătorit demult ! Asta-i a doua nuntă în viața lor ! Chiar și nenorocita asta de vilă e o comedie : de mîine nu mai e a lor, urmînd să fie confiscată... Circ, sir, circ !

Peste pădure se instalase o boare călduță, din bălțoace se înălțau aburi opaci, frunzele fremătau blînd ! Tedi se legăna pe picioare, ținîndu-și brațele încrucișate, într-o atitudine de confident nestăvilit. Pe Ion Preda îl cuprindea o toropeală molatecă, simțea cum îi amorțește inima. Dezamăgirea și tristețea se îmbinau dezolant.

— Se scufundă corabia, sir ! Asta-i ! De-acum, vila va trece în proprietatea statului, noi nu vom mai călca pe aici. Încă două sute de mii de lei vor trebui predați statului, ca urmare a nejustificării veniturilor ! Din cauza asta și-a organizat sir Vasi a doua nuntă pentru fiul cel mare... Și nu se știe dacă va scăpa basma curată *șeri !* Claudia l-a tapat fără cruțare, a stors de la el o sumedenie de bani și l-a pus să-i cumpere antichitatea aia ! a arătat spre mașina obiect de muzeu. Un milion l-a costat pe sir Vasi, asta o știm toți, ce dracu', deși în acte au trecut-o doar cu zece mii... De mîine, sir Vasile și prietenii se vor retrage pe spații mult mai mici... Ce să facem ? Cînd ne-au ținut curelele, ne-am desfășurat pe săturate ! De acum, am intrat în colimatorul organelor de stat...

— Să vă fie de bine ! le-a urat Ion Preda. Vă meritați soarta ! Dar tu, așa *talentat* cum te recomanzi, ce cauți în șleahta acestor profitori ?

— Sir, judecați-mă aspru, o merit ! Sînt un cabotin, recunosc, ce dumnezeu ! Am avut nevoie de o atmosferă în care să mă desfășor și am găsit-o aici...

— În acest caz, rămîi în barca lor, băiete !

— Spuneți vorbe prea mari pentru această oră, sir !

— Atunci îți propun să ne luăm rămas bun !

— O, nu, sir ! Dacă-i vorba de viitor, aflați că-mi pun speranțele în dumneavoastră.

— Cum așa ? s-a mirat Ion Preda.

— Nu mă ocărîți pentru îndrăzneală ? !

— Hai, dă-i drumul !

— Sir, acum vorbește inima mea nenorocită, dar și rațiunea, deși vă poate părea un paradox : vă rog să-mi permiteți să vă cer, în mod oficial, mîna fiicei dumneavoastră !...

După un moment de surpriză, Ion Preda a izbucnit într-un rîs silit, care-i punea la încercare ființa-i chinuită de efectele infarctului.

— Dumnezeule, eu vin cu o cerere serioasă, exprimată conștient, din adîncul inimii mele... Sir, eu nu am mai cerut mîna nimănui pînă acum !

— E prea mare cinstea pentru mine, Tedi, de asta te refuz ! a încercat să-l liniștească Ion Preda.

— Eu, asul gazonului, să fiu refuzat ? Eu care m-am gîndit atent și am calculat toate avantajele pentru ambele părți, să fiu aruncat la colț ca un gunoi ? Sir, vă stimez prea mult ca să iau în considerație jignirea. Gîndiți-vă : salariul de la ferma unde lucrați, sau de la alta, dau semnătură să-l încasați dumneavoastră. Primele de joc... nu reținînici un leu, pricepeți ? Sînt o mină de aur, sir ! O mină de aur, fără paznic și administrator. Fiți dumneavoastră acela, și-i vom călca în picioare pe leșinații ăștia...

— Tedi, eu și fiica mea sîntem oameni cinstiți, obișnuiți să trăim modest !

— Sir, vă rog să-mi dați mîna fiicei dumneavoastră ! l-a somat ultimativ, încruntat.

— Stînga sau dreapta ? Pînă la cot sau pînă la umăr? Du-te, tinere, și fă-le fericite pe altele.

Tedi a căzut în genunchi, văitîndu-se zgomotos, teatral ! Peste el, becurile de la intrare au așternut umbra

lui Ladislau, care o conducea de braț pe Doina, îmbrăcată în rochia-i sărăcăcioasă de stambă bleu. Îl însoțeau îndeaproape Vasile Lovrin, Claudia Negrea, Magda și Mircea Roncea, Liviu Dobrescu, profesorul, iar mai tîrziu Sica Lovrin, speriată și nesigură, călcînd apăsat și legănat, de parcă ea ar fi fost fiica acelei tanti Kela.

— Tată, chiar plecăm ? repeta, nedumerită și nemulțumită, Doina, considerînd retransformarea ei ireversibilă în cenușăreasă o glumă proastă.

— Domnul Ion Preda este ferm pe poziție ! a prevenit-o Vasile Lovrin. *Prieteni*, să ne despărțim la o cupă de șampanie !

— Aprob ! i-a venit în întîmpinare Ion Preda.

— Tată, de cîte ori vrei să-ți atrag atenția că nu ai voie să bei ? a izbucnit Doina.

— Nu te chinui în zadar, fiica mea !

Sticla a pocnit sec, iar dopul a zburat peste ei, către pădure, purtînd cu sine grilajul metalic și marca fabricii producătoare.

— Pentru noi ! a închinat Vasile Lovrin.

— Pentru *fiecare* în parte ! i-a răspuns Ion Preda.

— Admir sinceritatea în afișarea egoismului !

— Voiam să fiu în ton cu voi ! a vorbit Ion Preda, ridicînd cupa de șampanie. Adio !

— Adio ! i-a răspuns Vasile Lovrin.

— Adio ! l-au imitat slugarnic invitații de pe treptele vilei, fără să-l scape din priviri pe Vasile Lovrin.

— Ladislau !

— Vă ascult, domnule !

— Domnișoara și domnul Preda și-au exprimat vreo dorință expresă ?

— Nici una, domnule !

— Medicul recomandă ceva domnului Preda ?

— Să se prezinte de urgență, pentru consult de specialitate, la o clinică de cardiologie.

— Ați auzit, prieteni ?! li s-a adresat Vasile Lovrin invitaților. *Sînteți martori ?*

— Desigur, domnule ! au aprobat într-un glas.

— Eu nu sînt, sir, pentru dumnezeu ! a bîiguit Tedi.

— Bine, tu nu ești ! a admis Vasile Lovrin. Tu nu ești decît un porc în stare de ebrietate și asemenea jivină nu

poate să aibă calitatea de martor ! l-a asigurat senin și zîmbitor Vasile Lovrin. Chiar dacă ai fi spus *da*, noi te-am fi exclus, dată fiind starea în care te afli. Ce părere aveți, prieteni ?

— De aceeași părere, domnule ! l-a asigurat Ladislau, în numele tuturor.

— Iată, dragă Ion Preda, că despărțirea noastră este dintre cele mai normale. Să auzim de bine ! Numai de bine !

Țăranul, împovărat cu rucsacul și sacoșele, a traversat platoul, urmat de fiica sa, încă insuficient convinsă că a venit momentul despărțirii de gazdele lor.

— Tată, chiar plecăm ? continua să-l întrebe nedumerită.

— Bineînțeles.

Frigul o pătrundea simțitor, noaptea după ploaie îi înconjura ostilă.

— Tată, să așteptăm pînă mîine dimineață.

— Atunci, vom fi la București !

— Tată, te rog, hai să rămînem.

— Doina, insiști zadarnic.

A prins-o ferm de braț, antrenînd-o de-a lungul platoului, spre aleea betonată ce conducea pe drumeagul prin pădure, către șosea, pe acolo de unde veniseră în timpul serii. Ca o umbră, îi urma cîinele de pripas, ținînd aproape, de-a dreapta lui Ion Preda, ca un paznic credincios. Vila dispărea în noapte, ascunsă în spatele perdelelor vegetale.

— Pentru dumnezeu, a exclamat Tedi, poate-i conving!

— Ce să-i convingi, Tedi ?

— Sir, n-ați observat ce prințesă-i fii-sa ?

— Ai o altă prințesă mult mai de soi aici, Tedi ! Magda, această doamnă delicată, e reazemul tău de nădejde, greșesc cumva, Mircea ?

— Ca de obicei, aveți dreptate, domnule !

— Vezi, Tedi ? Ai înțeles, Magda ?

Tedi a pornit dezordonat pe platou, călcînd prin bălțoace. Apa țîșnea în lateral, pantalonii albi se năclăiau de noroi și apă. La un semn al lui Vasile Lovrin, Magda s-a grăbit după el, încercînd să pară grațioasă și devotată.

— Ai grijă de el ! i-a poruncit, golind pe terasă paharul cu şampanie.

Tedi s-a depărtat doar cîţiva paşi, apoi s-a prăbuşit în genunchi, sprijinit cu palmele de suprafaţa poroasă şi umedă a betonului. „Credincioasa" Magda l-a prins de umeri într-un elan demonstrativ, fiind convinsă că atitudinea ei va găsi un ecou pozitiv şi profitabil în inima lui Vasile Lovrin.

— Tedi, nu-mi face scene, te rog din suflet !

— Ce-ţi pasă ţie ? a vorbit bolborosit fotbalistul.

— Tedi, ştii bine că te iubesc !

Vasile Lovrin şi însoţitorii dispăruseră în vilă. Magda se lupta eroic, Tedi se lăsa greoi pe coate şi genunchi.

— Mor, pentru dumnezeu, eu mor !

— Tedi, te iubesc, zău că da ! Ce faci acolo, Isuse Cristoase ? l-a imitat.

— Vomit, pentru dumnezeu !

— Eşti oribil !

— Mă descătuşez, crede-mă ! Vreau să fiu pur numai pentru tine.

Peste pădure, veneau zorile.

Ciocîrlia din zori

— Unde mergem, unde, tată, unde ?

Depăşiseră pădurea, antrenîndu-se peste cîmp, în direcţia Bucureştiului, care arunca pe cer o aureolă tulbure, ca un colţ de lămîie. „Mergem peste cîmp, propusese — fără să mai aştepte acordul fiicei — dacă ţinem direcţia oraşului, într-o oră ajungem la străzile din margine". Presupunerea nu se adeverise : înaintau prin noroiul adînc al cîmpului, alunecînd prin băltoace. Broboane mari de sudoare le alunecau pe tîmple. La început, Ion Preda se avîntase hotărît peste glodul ogoarelor, dar bruma de puteri i se risipise, de-acum se mişca anevoie, picioarele nu-l mai ascultau, iar pleoapele îi cădeau grele, ca de plumb.

— Ce-ţi pasă ţie de viitorul meu ? ! striga Doina deznădăjduită, fugind înainte, prin noroi, cu braţele încru-

cișate pentru a se proteja de frigul dimineții. Nu vezi rezolvarea problemelor decît prin prisma vieții tale, tată, care nu-i un exemplu, oricît ai pretinde. Un alt părinte nu și-ar purta fata prin toate cotloanele țării, din gară-n gară, din ogor în ogor, atîta vreme cît poate găsi o soluție onorabilă și sigură. Din București, după peregrinările prin tot soiul de stații CFR, m-ai făcut fericită pe Bărăgan, unde-a înțărcat mutul iapa. De ce, tată ? Ți-a fost greu să te lupți pentru liniștea copilului tău ?

— Doina, omenia mă obligă să trăim cinstit...

— Ei, și ce ? Aici, dacă rămîneam, nu puteam fi cinstiți ?

— Unde „aici", Doina ?

— Aici — în București, pe vremea cînd erai cantonier! Aici — acum cînd se întrevedea o speranță de rezolvare fericită, neanevoioasă, a situației mele...

— Doina, fiecare trăim cinstit acolo unde e locul nostru firesc. Și-ntr-un caz, și-n celălalt, rezolvarea pe care am găsit-o, fii sigură, a fost cea mai bună. Eu nu am ce-mi reproșa, nu am motive să roșesc în fața nimănui și, cu atît mai puțin, în fața propriei conștiințe. Și nici tu. Știu că nu ți-a fost ușor să mă urmezi, odată cu maică-ta, pe unde am peregrinat pînă acum ! Ea m-a înțeles...

— Mama a fost o martiră !

— Să mă judece ea, nu tu, Doina !

— Dar am suferit împreună...

— N-am suferit ! Am trăit normal, așa cum le este dat tuturor celor care-s capabili să lupte cu greutățile vieții.

— Greutățile vieții ? Iartă-mă, tată, dar sînt oameni care au talent să-și caute greutățile vieții, alții să le evite ! Tu le-ai căutat și te-ai angajat în ele. De ce, atîta vreme cît aveai posibilitatea să te descurci rezonabil ?

— Nu-mi plac descurcăreții ! A fi *descurcăreț* înseamnă a fi și *laș* ! Numai oamenii puternici...

— Tu ești puternic ?

— Sînt, Doina ! Și tu ești ! Și mama ta — soția mea — este !

— Fără excese teatrale, tată ! Scena vieții noastre nu ne permite : noi ne-am jucat rolurile prin praf, noroi, viscole, frig, singurătate... ca acum, tată !

Noroiul clisos li se lipea de picioare, înghițindu-le pantofii, care clefăiau zgomotos și incomod. Apa murdară țîșnea din băltoace, stropindu-i pînă peste genunchi, în jeturi oblice și verticale. Cîinele îl urma credincios pe Ion Preda, ca o umbră însuflețită.

— Tată, ce-i cu tine ?

Ion Preda se prăbușise în genunchi. Rucsacul îi alunecase de pe umăr, iar sacoșele se rostogoliseră în clisa negricioasă a cîmpiei. Capul îi căzuse în piept, iar mîinile i se afundaseră în glod. Cîinele, sprijinit de el, tremura.

— Tată, scoală-te ! Tată, vrei să te ajut ?

L-a prins de o subsuoară, dar corpul îi cădea greu, balansîndu-se în față.

— Tată, tată, tată ! Trezește-te, tată ! Trezește-te !

Ion Preda a zăcut o vreme, respirînd greu. Și-a revenit tîrziu, cu privirile rătăcite :

— Am visat-o pe tanti Rela ! Nu-i a bine ! Nu-i a bine, crede-mă ! Visam că mergeam cu tine pe bulevardul Magheru. Ne aflam în aceeași situație ca aseară, căutam cazare pentru o noapte, înainte de a-ți depune dosarul pentru înscriere la examen. Lîngă *Ambasador* cineva m-a apucat de braț ca pe borfași. Un ospătar negricios se căznea să se exprime ca-n centrul Capitalei. Am priceput că mă invita o veche și neprețuită cunoștință, un prieten mort de dorința de a mă revedea. Se repetă, într-un fel, scena din Piața Romană, de pe vremea cînd eram paznic la barieră... cantonier, draga tatei ! L-am urmat incredibil de docil, însă în prag m-a prins de haină, ținîndu-mă strîns ca pe un cal de hățuri : trebuia să-i cedez „domnișoarei" trecerea. Adică ție, Doina.

„Acum poftiți și dumneavoastră ! m-a invitat."

Călcam nesigur, nu mai știam cum se circulă prin restaurantele din București.

„O, scumpul meu prieten, ce întîmplare fericită..."

Știi cine mi-a spus-o ? Știi pe cine îmi aducea în față *întîmplarea fericită* ? Ei, acum, după ce ai pătruns în atîtea amănunte ale vieții noastre, sper că ai înțeles... da, el era ! Vasile Lovrin. N-ar mai fi fost !

Era la o masă tovărășească. Numai că tovarășii duhneau altfel decît tabacul *motorizat* din arsenalul lui Costache. Altfel, mai subțire și delicat. Whisky și alte tescovine străi-

ine se ascundeau în paharele de cristal, fiecare mai scump decît pantalonii de pe mine.

„Cît îmi doream să te revăd ! Ce nostalgic mă apăsau plăcutele amintiri care ne-au pus față în față, se lăuda, pentru a face o bună impresie. Bucuriei revederii i se alătură și prietenii mei, ești invitatul nostru... Ia loc !"

Loc n-aveam ! Prietenii lui bucuroși să mă cunoască trăgeau cu coada ochiului ca la o arătare, își opriseră respirația pentru a nu se otrăvi cu mirosul de motorină din hainele mele.

În visul meu, Vasile Lovrin se implinise simțitor, își lăsase perciuni și chică, se lupta cu fizicul, încercînd să coboare ștacheta vîrstei. Avea motive : lîngă el era, bineînțeles, Claudia.

„Tovarășul... — nu-și mai amintea cum mă numesc — este un brav mecanizator agricol, un organizator de excepție... O, ce temperament vulcanic ! mă înalță în slăvi Vasile Lovrin. Greutățile se anulează imediat ce-i ajung în față."

Vorbea cu ei despre mine și se plimba hipnotizat cu privirile pe tine, Doina ! Libidinos ! Cu adevărat libidinos! Un obsedat nenorocit ! Nu pentru dinamismul și talentul organizatoric de excepție fusesem invitat, pricepeam, ochiul lui de *cunoscător* te remarcase, cînd treceam pe trotuar. Zîmbind, aparent amabil, te mîngîia pofticios cu privirea, ca un motan în preajma oalei cu smîntînă. Te ataca indirect, fără scrupule, ignorînd-o pe Claudia.

Partenerii au devenit mai interesați, priveliștea oferită de apariția ta le modifica starea de spirit, femeile pierdeau teren.

„Tot în Bărăgan ? s-a interesat formal Vasile Lovrin, continuînd inspecția."

„Tot !"

„Combateți, combateți ?"

„Energic, tovarășe Lovrin !"

„Nici nu-mi închipuiam altfel ! Cînd am plecat de acolo, știam că am lăsat în locul meu un om de nădejde, de neclintit în hotărîrea fermă de a spori producția ! Luați loc, tovarăși ! Domnișoară, poftiți, vă rog ! Este o mare cinste pentru mine și prietenii mei... Insist, luați loc !"

Ţi-a oferit un scaun şi s-a scuzat că eu voi fi nevoit să aştept în picioare, pînă mă va ferici ospătarul cu un obiect asemănător. Păcătoşii !

„Cu ce ocazie în Capitală ?"

„Doina, fiica mea, susţine examenul de admitere la facultate..."

„Excelent ! a explodat directorul. Unde ?

„La A.S.E. !"

„Minunat ! Aveţi o relaţie ? Nu ? Doamne, ce imprudenţă ! Tovarăşi, Bucureştiul îşi are exigenţele lui, fără o recomandare călduroasă nota zece se cîştigă greu !"

Ai fi zis că-i preşedinte de comisie. L-am suspectat că se află în aceeaşi stare ca pe vremuri, cînd se lăuda ce minuni va realiza în Bărăgan pe bază de mită şi trafic de influenţă. Era treaz, îşi vîntura năravul cu mintea limpede.

„Ce beţi ? Un whisky ? Nu ? Pentru domnişoara recomand un florio. Băutură minunată..., da, domnişoară ? Un florio ! s-a repezit la ospătarul aflat în trecere. Pentru tovarăşul, un scaun tare şi un whisky la fel ! i-a poruncit autoritar."

„O bere !"

„De ce bere ? Prietene, aici nu-i bufet ! Ne aflăm la restaurantul *Ambasador*, nu-i gara Ciulniţa şi Cooperativa de consum Perişoru."

„Vreau o bere !" am repetat cu încăpăţînare.

Nu-mi plăcea să stau în compania lor şi cu atît mai puţin să beau. Am acceptat ideea unei sticle cu bere din obligaţie, pentru tine, deşi participarea ta la masa lor mă neliniştea.

„Tată, ia-ţi pălăria de pe cap !"

Tu gustaseşi din florio şi te cuibăreai familiar în gaşcă. Gestul tău venea ca un reproş : te compromiteam. Vasile Lovrin te adulmeca !

„Păi, în Bărăgan e bine ! i-am atras atenţia nu pentru a-i încînta privirile, ci în cinstea amintirilor ce ne legau. Muncim, depăşim sistematic planul. Anul ăsta, cred, floarea-soarelui va înregistra o producţie record, grîul merge bine... Porumbul, încă nu mă pot pronunţa cu certitudine, dar ne vom strădui..."

Trăncăneam de unul singur, indivizii reveniseră la ale lor, păcălindu-se reciproc pe post de geambaşi în aprecierea

valorii pe care o reprezentai. Claudia te sfida, dădea semne că-i conștientă că-i fuge pămîntul de sub picioare. Celelalte persoane, de același sex, aprobau prezența ta. Găseau că distinsa Claudia le făcea zile fripte, acum apărusc în mod fericit pentru ele o periculoasă contracandidată, aptă să restabilească echilibrul.

Lovrin luase o atitudine de om care suferea pierdut, din cu totul alte pricini : se proptea lacom cu ochii de tine și-ți povestea despre Roma și Paris, unde studenții, cu unele relații, pot să ajungă încă din anul întîi. O, cîte burse..., toate se acordă, știa el cum... Îți spunea emoționat, neglijînd-o pe Claudia, că posibilitățile lui sînt nemăsurate : în calitate de șef de grup comercial are trecerea necesară. Gata, cu toate că nu prezentasem dosarul pentru înscriere la examenul de admitere, tu ajunseseși chiar la Paris.

Lichelele se repezeau să mi te înfieze, să se înrudească cu mine, fără să-mi ceară consimțămîntul. Am văzut destui oameni cu sau fără pîine și cuțit, dar murdari ca pramatia de Vasile Lovrin, nu ! Cum naiba s-a cățărat? Cum rezistă?

Îmi sărea țandăra. Simțeam o poftă nebună să mă urc cu picioarele pe el și să strivesc lingăii din jurul lui. Doamne, bine că asemenea creaturi sînt puține !

„Cu rapița, treburile s-au rezolvat. Merge ! Vă rog din inimă să nu vă faceți griji."

„Vai, domnișoară, cum puteți să aveți o părere atît de proastă despre Capitală ? se supăra alintat Vasile Lovrin. Regret că nutriți astfel de sentimente. Vă asigur că, în cel mai scurt timp, vă veți revizui convingerile, mă voi ocupa special de dumneavoastră. Vă rog să aveți încredere..."

„Papa, dacă nu-mi lași fata în pace, te rup, te sfîșii..."

Claudia, trecută prin școala vieții, zîmbea ironic și amenințător. Ne cîntărea pe toți disprețuitor, în priviri i se așternea sentimentul crud al femeii care se teme.

„Producția de orz a fost foarte slabă. Mă doare inima la gîndul că vom avea bere puțină. Mare noroc de dumneavoastră că nu preferați berea, ați fi suferit cumplit."

Cum naiba eram în stare să debitez atîtea prostii, cînd nimeni nu mă asculta ?

„Eu cu cine dracu' vorbesc ? ! m-am înfuriat."

Au amuțit cu toții. Mă priveau înmărmuriți, nu se așteptau la o reacție atît de violentă.

„Nu vă jucați cu mine că vă rupeți picioarele, iubiților! le-am strigat."

Vasile Lovrin s-a speriat, de parcă l-ar fi lovit un sloi de gheață.

„Formidabil, nu i-au adus — încă — un scaun ! O, sînt dezamăgit, nici măcar la *Ambasador* nu se poate sta lejer...; Ce spuneai, dragul meu ?"

„Producția de orz a fost slabă !"

„O, ce nenorocire ! a exclamat mucalit."

„Cu porumbul nu se știe nimic precis..."

„Speranța contează, dragul meu ! Berea tovarășului ! Scaunul ! Mai aștept mult ? și-a descărcat supărarea în direcția ospătarului, un puturos care nu-mi dădea atenție, probabil și din dorința de a mă vedea cît mai curînd plecat. Vă rog să mă scuzați ! a revenit la mine. Mă interesează în cel mai înalt grad situația fermei dumneavoastră. Cum se prezintă ?"

„Nu mai există ! Ne-au comasat cu alta. Planul propus de dumneavoastră, înainte de a trece ca un meteorit prin Bărăgan, a rămas o glumă."

„Ei, nu-i nimic ! Sper că nu v-ați supărat pe mine. Eu privesc lucrurile de la înălțimea poziției mele, într-o conexiune largă... Este cazul să înțelegi că era nevoie de o minte ascuțită pentru a vă transfera pe o orbită... superioară."

„Ne-am dat seama ! Am arat incinta fermei și am plecat cu vagoanele în altă parte. Pe acolo s-a însămînțat, anul ăsta, ricin. Îmi pare rău că nu v-am adus ulei de pe tarlaua unde v-ați petrecut noaptea..."

„Cum merg treburile la noua fermă ?"

„Bine ! Avem clădiri din zid, condițiile sînt cu totul altele. Dar nu dumneavoastră trebuie să vă mulțumim."

„Dragul meu, am atîtea probleme deosebite, nu pot să mă împart pretutindeni !" devia ca un escroc.

Tu gustai lacom din băutură și căscai ochii la mine ca o oaie, iartă-mă că te compar mereu cu o asemenea vietate. Îmi demonstrai în mare grabă cît ești de femeie, cît de naiv pot fi cu cei apropiați. Constatam cu groază că acea Claudia îmi putea fi fiică, iar tu oricînd puteai deveni Claudia.

„Scoală-te, plecăm !" ți-am strigat furios.

Am procedat mitocănește. Nu vedeam altă ieșire. Ospătarul îmi adusese berea și așteptam cu ea în mînă, lîngă masă, ca un milog. Mă simțeam mărunt, grupul prețios plutea la ani lumină de mine, iar tu mă părăseai fără regrete, intrînd în lumea acelor indivizi de nimic.

„Plecăm ! am repetat cu încăpățînare."

Mă priveai prostită. Claudia jubila.

„De ce atîta grabă ?"

Vasile Lovrin încerca o ieșire onorabilă din circul care se crease.

„Nu vreau să vă mai văd. Pozezi într-un ins important, dar nu ești decît un bătrîn ramolit și afemeiat. Luat la bani mărunți, nu valorezi mai mult decît un fărăș de scame adunate cu aspiratorul din saltelele vagonului dormitor. Doina, mergem !"

Claudia zîmbea triumfătoare.

Te-am luat de braț, purtîndu-te spre ușă în grabă, nu înainte de a-i reaminti cuvintele unui clasic din Bărăgan :

„Băgați, în voi !"

Pe stradă era o aglomerație de iad.

La *Scala* bucureștenii autentici, cei naturalizați și provincialii în tranzit își completau cultura generală vizionînd un film italian.

Te-am tîrît în vacarmul cinematografului, sfîșiindu-ne bruma de haine. Ne-am făcut loc în obscuritatea sălii, strecurindu-ne gheboșați printre două coloane de genunchi și coate. „Cineva trăsnește parcă s-ar fi tăvălit în motorină!", mă ocărau spectatorii. Tu fugeai aplecată printre rînduri, te temeai să nu ți se reproșeze că ești împreună cu mine.

„Bă, ăla cu pălărie, stai jos !"

„Tată, dă jos pălăria ! Dumnezeule, înțelege că te afli într-o încăpere !"

Mai bine mergeam în Obor, acolo ar fi fost singurul loc din București unde m-aș fi simțit în largul meu.

Scufundat în plușul scaunelor, picoteam absent, cu gîndurile pierdute în trecut și-n prezent. Vasile Lovrin îmi apărea în față obsedant, absurd, laș, ca o văduvă isterică. Actorii de pe ecran se confundau cu noi — cu mine și cu ei, ne înlocuiau..., dansau în fața ochilor obosiți, cu pleoapele grele ca de plumb. Adormeam, pierzîndu-mă lunatic

în vacarmul italienilor de pe ecran, însoțit de murmurul surd al sălii.

Tu, amețită, fugeai în stînga, îndepărtîndu-te de mine parcă aș fi fost ciumat. Îți era teamă sau, pur și simplu, ca oricărui tînăr cu ifose, îți era rușine cu propriul tată, te fereai să nu se creadă că sîntem împreună. Mă simțeam inutil, lipsit de importanță ca un galoș uzat, aruncat în colț, în așteptarea ploilor de toamnă, cu speranța că vremurile ce vor veni nu vor fi atît de grele încît noroiul să năvălească prin crăpături.

Eu adormeam, în propriul somn, purtat în Bărăgan, în sala atelierului mecanic. Colegii mei, plini de vaselină și ulei, se așezau pe bancuri. Venise un milițian și un procuror, un bărbat fără instituție cert precizată, și cîțiva birocrați. Mă puneau în discuția colectivului, se osteniseră pînă la punctul de lucru spre a-mi face morală.

„Cum a fost posibil ? întreba inocentă o persoană din prezidiu. Răspunsul va hotărî soarta..., să pornim de la cauză la efect, tovarăși, cu discernămînt, să ne manifestăm atitudinea intransigentă față de astfel de elemente (elementul eram eu), care nu au ce căuta în climatul moral sănătos ce domnește în colectivul dumneavoastră. Priviți-l și luați atitudine ! El este cel ce a adus o umbră neplăcută asupra prestigiului și demnității..."

Curgeau cuvintele din el ca din cîntarețul de la *Ambasador*, un individ gras, care țopăia tot timpul și grohăia vesel „Bui-bui-bui" și „Mama Leone".

Costache, Gică, tani Rela — înviase pentru a lua parte la punerea mea în discuție — toți tractoriștii se uitau la mine nedumeriți, ca la o arătare de pe altă planetă.

„Zi, bă, ce-ai făcut !"

„Păi, n-am făcut nimic !"

„Cum, bă ? Cum n-ai făcut nimic ? Păi, de ce s-au deranjat *organele* pînă aici ?"

Eram vulgari, amăriți, slinoși !... Ne certam... de la om la om !

„Tovarăși, măi Costache... Fraților, am turnat o halbă cu bere în capul unui grangur..."

Îi imploram cu tristețe sinceră.

„De ce, bă ? Noi ne spetim să însămînțăm orzul, să-l transportăm la bazele de recepție... Apoi, tehnologia com-

plicată a berii, cît chin, cîtă muncă, pînă vezi berea în halbă... Şi, tu ? Ai turnat-o, ai risipit-o fără pic de răspundere ?..."

„Ce trebuia să fac, fraţilor ?

„S-o bei !"

Preşedintele prezidiului se sprijinea derutat pe palme, se balansa ca la trambulină, gata să-şi ia zborul în bazin :

„Tovarăşi, altfel trebuie să luaţi atitudine ! Nu aşa ! Nu ! Nu trebuia să o bea !"

„Păi, n-am băut-o, tovarăşi ! Am turnat-o în capul ăluia care a venit şef cîteva ore la noi. Un nenorocit, voia să-mi corupă fata. Mă ţinea lîngă masa lui ca pe-un milog. M-a umilit. I-am atras atenţia că nu-mi pasă de el, puteam să-i torn în creştet un butoi, nu o halbă... ! Ciocanul din mînă nu mi-l ia nimeni ! Este ?"

„Este ! aproba reînviata tanti Rela... Nu i-ai dat şi un şut ?"

„Nu !"

„De ce, mă ! Hai ? Uite, aşa trebuia să-i faci !", tanti Rela îşi balansa un picior, gros cît o butelie de aragaz.

„Nici aşa nu-i bine ! intervenea reprezentantul organelor. Cetăţeanul ultragiat, Vasile Lovrin, un om destoinic şi capabil..., de înaltă ţinută morală... — şi dă-i vorbărie ! Ce somitate, ce constructor a suferit din pricina mea ? Încălcarea onoarei şi demnităţii contemporanilor solicită atitudinea dumneavoastră fermă... !"

Propuneau un vot de blam cu avertisment.

„Da' de ce ?", întreba Costache.

„Actul huliganic, tovarăşi ! A turnat halba cu bere..."

„Păi, o halbă cu bere costă trei lei. De ce vot de blam cu avertisment pentru trei lei ?"

„Onoarea tovarăşului..."

„Îl cunoaştem pe Vasile Lovrin, onoarea lui nu valorează doi bani. Chiar dacă ar costa atît, pentru trei lei şi doi bani, nu merită !"

„Tovarăşi, nu trebuie să puneţi problema aşa. Vă rugăm, insistăm ! Hai, fiţi înţelegători ! Pricepeţi că este vorba de onoarea şi demnitatea fostului dumneavoastră şef. Or, asta nu se cîntăreşte şi nu se evaluează în bani ! Nu despre valoare materială este vorba..."

„Păi, nici noi n-am spus că onoarea lui are vreo valoare ! se încăpăţîna Costache. Am socotit-o la doi bani aşa, din principiu, pentru că sîntem mărinimoşi..."

Să lăsăm valoarea cetăţeanului ! revenea preşedintele prezidiului. Luăm în considerare halba cu bere... Supunem la vot !"

„Dom'le, noi avem treabă ! Pentru trei lei nu trebuia să ne chemaţi aici ! Zău, avem treabă. Dumneavoastră poate vă convine..."

„Nu, nu ne convine ! se agita cineva din prezidiu. Ce, am venit degeaba pînă aici ?"

„Fraţilor, eu sînt pentru votul ăla !"

Prezidiul s-a îmbujorat de plăcere, îmi arunca priviri recunoscătoare.

„Fraţilor, eu sînt pentru ! am continuat înfierbîntat. Dacă nu votaţi, şedinţa se prelungeşte pînă la paştele cailor ! Pierdem ora de închidere la bufetul din gara Ciulniţa şi-i păcat. În interesul nostru, vă rog, fiţi alături de prezidiu, fraţilor !"

Tanti Rela, moarta reînviată, m-a luat de umăr şi m-a zgîlţîit energic ca atunci cînd făcea frecţii mecanizatorilor.

„Trezeşte-te ! Aveai mai multă minte ! Ce-i în capul tău ? Trezeşte-te, trezeşte-te, trezeşte-te !"

Am deschis ochii orbit de privirea fantomaticului pirat al Bărăganului, pierdut în ţărîna cîmpiei. Imaginea ei se topea în tavanul atelierului devenit cinematograful *Scala*. Mecanizatorii dispăreau fulgerător.

Tu, aplecată peste mine, cu pălăria mea în mînă, îmi dădeai ghionţi cu nemiluita în piept, ca la beţivii uitaţi pe trotuar.

„Trezeşte-te, tată, trezeşte-te !"

— Erai leşinat, tată ! Voiam să te aduc la realitate.

— Sînt îngrijorat, Doina, am avut două vise unul după altul, mai precis un vis într-un somn visat. Nu cred în semne, dar trecerea dincolo de vis nu-i a bună. Înţelegi ? Să visezi în timpul altui vis...

— Nu trebuia să bei, tată, nu trebuia să bei !

— Iei lucrurile prea simplu, Doina, şi asta mă doare. Ştii bine cît te iubesc...

— Zău ? Dacă mă iubeai, procedai altfel ! Dacă ţii atît de mult la viitorul meu, trebuia să-ţi calci pe inimă...

— Am fost și rămîn un cinstit, Doina. Iar tu să procedezi la fel !

— De ce ești naiv, tată ? Tu nu-i vezi pe alții cum își rezolvă problemele ?

— Cinstea rămîne cinste !

— Tată, tată ! a gemut Doina dezamăgită. Cum de nu înțelegi că lumea s-a schimbat, doar tu ai rămas un romantic ? Tată, intră în pas cu lumea !

— Care lume, fiica mea ? Neisprăviții în mijlocul cărora ai fost astă-noapte ? Te înșeli : ei sînt rebuturile.

— Vorbesc degeaba ! Acum unde mergem ? a schimbat vorba, împreunîndu-și brațele pătrunsă de frigul dimineții.

Ion Preda s-a ridicat anevoie din noroi. Cîinele îl urma docil, Doina pornise înainte, la întîmplare. Țăranul și-a cules rucsacul ! Se clătina istovit. Noroiul și bălțoacele le înghețau picioarele pînă la glezne.

*

— Dați-mi voie, domnule Lovrin, să toastez pentru fericirea tinerilor, prosperitatea familiei dumneavoastră, succesul prietenilor și chiar pentru obținerea de recolte superioare în ramură de către invitații plecați per pedes.

— Profesore, dumneata ești un om inteligent, se poate să te comporți ca un cabotin ? Ne ajunge Tedi !

Vasile Lovrin, plin de sine, trecuse la cîrma petrecerii, avansînd pe ultima sută de metri a unei competiții regizate. Invitații abia se mai țineau pe picioare, mulți dintre ei zăceau sprijiniți de masa instalată de-a lungul salonului mare, alții încercau să-și vină în fire prin cotloanele vilei, alături de persoanele ce le stimulau imaginația și interesul personal.

George, frînt de oboseală, abia reușea să o mai susțină pe toropita Cleopatra.

— Jorj, te iubesc la nebunie !

— Las-o pe altă dată.

Alături, Nicolae Stoica, țambalagiul, o vînzolea energic pe „coana studentă".

— Să-mi sară ochii dă nu te fac mare cucoană.

Studenta, amețită, chicotea, vîrîndu-și nasul în părul de pe ceafa țambalagiului.

— Lăudărosule ! De ce nu mă răpești ?

— Să moară mama dă nu fug cu matale chiar acu, coană studentă ! Io am cuvînt, ce dracu' !

— Hai, hoțule, fură-mă !

Cineva sforăia sub masă, cu scaunul tapițat răsturnat alături. Sub tălpi scrîșneau țipători cioburi de pahare.

— Ladislau !

— Vă ascult, domnule !

— Cred că a venit momentul să coborîm cortina !

— Ați apreciat corect, domnule !

— Perfect, Ladislau ! Să propășim la treabă, prietene ! Sfătuiește-i pe lăutari să înceteze, iar ăștia, a arătat spre invitații drogați cu băutură, să facă un efort pentru a-și veni în fire !

— Mi-am notat, domnule ! Am însă o sugestie !

— Te ascult, Ladislau !

— Domnule, este tîrziu, n-aș vrea să mă apuce dimineața aici. Propun să chem mai întîi șoferii, apoi încheiem conturile...

— Ai mînă liberă, Ladislau.

Claudia își reintrase în drepturi după plecarea țăranului și a fiicei sale, secondîndu-l pe Vasile Lovrin în postură de stăpînă. Sica Lovrin revenea încet, dar conștient, la condiția ei umilă de soție de acoperire. Deși nunta degenerase, așa cum era de așteptat, apele se limpezeau pentru corabia lui Vasile Lovrin.

— *Șeri*, te simți bine ?

— În sfîrșit, Vasi !

— Iartă-mă, *șeri*, n-a fost din cauza mea !

— Suferim împreună !

Tedi, purtat de subsuori de Magda, picase pe canapeaua din holul de la intrare.

— Isuse, dacă nu mă plătești, eu nu te mai bag în seamă. Ce dumnezeu, am ajuns o otreapă ?

— Mircea, banii ! țipa isterică Magda.

— Iubito, nu mai avem...

— Mircea, țăranul nu a luat un leu ! Unde-s banii, Mircea, pentru dumnezeu ? !

— Dragă, banii sînt la mine, dar am convenit să-i considerăm capital.

— Mircea, privește-l pe Tedi și hotărăște dacă nu cumva trebuie să fim rezonabili ! Ce dumnezeu ? ! îl

imita pe fotbalistul greu încercat de băutură și de pumnii celor deranjați de el în timpul petrecerii.

— Iubito, strîcăm orzul pe gîște ! Să păstrăm banii pentru zile mai grele. Te rog eu, Magda, ai grijă de Tedi într-un mod salvator pentru finanțele familiei !

Magda l-a îmbrățișat afectuos pe zdrobitul Tedi.

— Domnule !

— Vorbește, Ladislau !

— Șoferii, îmbarcați într-un microbuz au plecat spre vilă. Într-o jumătate de oră vor fi aici ! Să ne grăbim, domnule !

— Perfect, Ladislau ! Poruncește muzicanților să lase baltă instrumentele, iar invitaților să-și strîngă rîndurile.

— Am înțeles, domnule !

*

Undeva, pe cîmp, înotînd prin noroi, Doina se depărta de Ion Preda, rămas doar în compania cîinelui de pripas, grăbită de oboseală și de dorința de a ajunge cît mai curînd la un loc uscat, lipsit de mizeria gliei.

Pentru a doua oară, Ion Preda s-a prăbușit în noroi, risipind în jur bagajele devenite o insuportabilă povară. De pe un hat, s-a desprins, decolînd pe verticală, prima ciocîrlie. Trilul ei matinal a spart liniștea cîmpului, cîinele neliniștit s-a lipit de Ion Preda.

De ei se depărta Doina, certîndu-și părintele ! Dimineața venea grăbită ca o concluzie.

*

— Prieteni, înainte de a ne despărți, doresc să vă aduc la cunoștință un eveniment deosebit din viața familiei mele. Știu în ce măsură vă interesează destinele ei și-s convins că hotărîrea luată va fi salutată cu bucurie.

Descătușați de povara profesională, muzicanții și-au acoperit instrumentele în huse, cu o grabă ce o depășea pe cea a nuntașilor cheflii.

— Prieteni, avînd în vedere dorința domnișoarei Cleopatra, anunțăm oficial desfacerea logodnei dumneaei cu fiul nostru George. Desigur, tristețea ce ne apasă e mai

mult decît dureroasă, dar vă asigurăm că vom depăşi cu demnitate momentul ! Aşadar, avînd în vedere propunerea pornită din adîncul inimii domnişoarei Cleopatra...

— Jorj, iubitule, ne fac nunta chiar acum ?

— Tacă-ţi gura !

— Jorj, se vorbeşte despre noi...

— Numai despre tine ! Fii atentă !

— ...anunţăm desfacerea logodnei cu fiul nostru George, şi mai facem publică logodna atît de gingaşei noastre invitate, Cleopatra, cu dumnealui, minunatul artist liber profesionist, Nicolae Stoica !

— Porcule ! a izbucnit studenta.

— Coană studentă, să moară mama d-am ştiut ce se-ntîmplă cu soarta mea, fir-aş al dracului !

— Ştiam eu că te-nsori cu balabusta aia !

— Ai adresa mea ! Dă-mi un telefon şi stabilim !

— Măgarule !

Din bar a fost adus bărbosul care-i ţinea companie fetei îmbrăcată în rochia de in topit, însoţitoarea, din timpul serii, a lui Tedi.

— Părinte, i s-a adresat Ladislau, în interesul familiei noastre, sînteţi solicitat să oficiaţi serviciul divin, întru fericirea Cleopatrei şi a lui Nicolae Stoica, robii lui dumnezeu şi aşa mai departe. Cunoaşteţi lecţia.

— Dar, bănuiesc, şi dumneavoastră ştiţi cît vă costă ! l-a contrat bărbosul în blugi, abandonînd-o pe fata îmbrăcată în rochia de in topit.

— Ştim cît ne costă, domnule ! Chiar mai mult decît vă imaginaţi dumneavoastră.

— Asta-i bine ! a zîmbit preotul specializat în karaté, judo şi rock. Să-mi îmbrac sutana ?

— Cum credeţi de cuviinţă.

— Perfect, copii ! Îi cunun în cinci minute ! „Tinerii" să m-aştepte pregătiţi sufleteşte.

În pragul salonului mic, Nicolae Stoica se crampona de Vasile Lovrin :

— Coane, nu mă nenoroci, trăi-te-ar dumnezeu !

— Jorj, e o cruzime, pricepi ? Ne despart ! bîiguia Cleopatra frisonată.

— Te pui contra *dumnealui ? !*

— Nici de-a dracului, ce-s nebună ?

Pe platou sosise mașina cu echipa de șoferi tocmiți de Vasile Lovrin, pentru transportarea în oraș a invitaților. În pragul salonului mic, bărbosul cu blugi îi înșfăcase de ceafă pe Cleopatra și Nicolae Stoica.

— Pășiți grațios, pruncilor ! Nu opuneți rezistență în fața unui posesor de *centură neagră !* În numele tatălui, al fiului și al sfîntului duh, vă declar soț și soție.

Căzut în genunchi, Nicolae Stoica o privea prostit pe năuca sa prietenă, Cleopatra.

— Cît durează serviciul divin ? Ladislau apăruse în pragul salonului.

— Domnii sînt soț și soție, acum și-n vecii vecilor amin ! a suris amabil bărbosul. N-am vrut să-i plictisesc.

— Te felicit, părinte ! i-a răspuns la fel de amabil Ladislau. Copii, au venit șoferii pentru mașinile invitaților. În cinci minute părăsiți ringul.

Oaspeții au luat loc în mașinile personale, la volanul cărora trecuseră șoferii angajați de Vasile Lovrin. În microbuz și-ntr-un camion erau înghesuite costume, covoare, mobile de dimensiuni mici, bibelouri, tablouri, perdele, draperii, lustre, cuiere, saci plini cu veselă și resturi de mîncare, adunate de-a valma cu fețele de masă, strînse în grabă de parcă ar fi venit potopul. Femeile de serviciu, ospătarii și barmanii evacuau febril sala, înghesuind lucrurile în portbagaje, pe platforme, în spațiile libere ale unor autoturisme, fără a mai pune la socoteală microbuzul și autocamionul, lăsînd imobilul în goliciune totală.

Invitații cîntau dezordonat, chiuiau, mașinile porneau una după alta platoul, îndreptîndu-se spre București.

Vasile Lovrin, Claudia Negrea și Ladislau Gabor supravegheau operațiunea de curățenie generală. Printre ultimii, cei apropiați lui Vasile Lovrin l-au salutat ceremonios, apoi s-au făcut nevăzuți. Prin geamurile deschise pătrundea furtunos curentul tare al pădurii după ploaie. Era frig.

— Ladislau !

— Vă ascult, domnule !

— Ai mai verificat încă o dată actele dosarului ?

— Desigur, domnule !

— Foarte bine, Ladislau ! Îți mulțumesc, prietene, și te așteptăm pentru a sărbători între noi și ultima afacere.

— Vă mulțumesc pentru încredere !

Vasile Lovrin și Claudia Negrea s-au urcat în automobilul veteran, lăsînd în urmă platoul vilei scufundată în pustietate.

Ladislau se așezase pe ultimul fotoliu din dotarea vilei. Alături, pe o masă rabatabilă, îl secondau o sticlă de whisky, un pahar de cristal și un bol plin cu cuburi de gheață. În așteptarea comisiei pentru controlul averilor, Ladislau, cu dosarul justificativ pe marginea fotoliului, a privit surizător în zare, apoi a ridicat paharul, închinînd în cinstea unei persoane imaginare.

*

— Sînt bătrîn, Doina, puterile mi-au slăbit, cruță-mă, te rog !

— De ce ai băut, tată, de ce ?

— Eram trist și dezolat, fiica mea !

— Pentru că suferi fără rost. Ce-ți pasă ție dacă intram în compania acestor oameni ? Ei au case, mașini, posibilități nelimitate de a-și rezolva problemele personale...

— Cine ? Gunoaiele alea ? La ei ai rîvnit, Doina ?

— Ne făceam frați cu dracul, pînă treceam valea !

— Ei, bine, nu ! Cine intră în cocina lor, va purta același nume. Ce sînt ei altceva decît o mînă de profitori murdari, care au izbîndit, pentru moment, înșelînd atenția celor din jur ? Află, Doina, că azi corabia lor se va scufunda...

— Nu fi naiv, tată !

— Naivă ești tu ! Ajută-mă să mă ridic ! Ajută-mă, Doina !

— Ce-ți pasă ție de viitorul meu ?! îi reproșa printre lacrimi. M-am săturat, tată, de Bărăgan, de frig, de praf, de arșiță ! De toate și de tot ! M-am săturat...

A plecat iar plîngînd, peste cîmp, pășind rar prin noroi. O vreme, Ion Preda a rămas cu mîna întinsă în urma fiicei sale. Spre răsărit, se zăreau primele raze ale soarelui. Un zgomot confuz îi acoperea timpanele.

— Doina, oprește-te ! Auzi ? Vin tractoarele ! Ascultă ! Stai, vin tractoarele, ne rugăm de mecanizatori să ne scoată de pe cîmp !

— Ai înnebunit ? Unde vezi tu tractoare ?

— Nu se văd, dar se aud. Ascultă cu atenție ! Vin tractoarele, Doina ! Le aud, le văd, le simt ! Ehei, în cîmp eu sînt stăpîn. Ce știi tu ? a murmurat zvîcnind triumfător, cu mîna întinsă spre răsăritul de foc. Iată-le, vin ! Ți-am spus eu că vin...

Întors cu fața spre răsărit, Ion Preda adulmeca lacom, nesățios, cu privirile pironite pe geana de foc a orizontului, care pîlpîia asemeni unei lumînări uriașe. Zgomotul creștea în intensitate, copleșindu-i timpanele, siluetele unui convoi de tractoare se distingeau tot mai clar în baia de lumină ce-i inunda cald pupilele obosite. În fruntea convoiului, pe un tractor, tanti Rela poza maiestuos, îmbrăcată de *sărbătoare*, ca în ziua cînd a fost transportată, peste cîmp, la misteriosul ei loc de veci. Încîntat de apariția impozantă a bucătăresei, Ion Preda s-a ridicat ușor ca un fulg.

„Pe unde umbli, măi Ioane ?"

„Ia, am fost și eu la o petrecere !"

„Cum, mă, la petrecere ? Acum e vreme de chefuri, cînd sîntem în plină vară ?"

Tanti Rela ajunsă în apropierea lui Ion Preda, a sărit de pe tractor, plutind ușor, către sol. Peste ei, tractoarele arau cerul, lăsînd în urmă brazde lungi, pufoase, de nori afînați. Alt eșalon de tractoare, urmat de semănători, ploua semințe în brazdele norilor, plantele izbucneau șuierător din crustele semințelor, se înălțau pe ovalul sîngeriu al cerului, bătute de un șfichiuitor vînt de foc. În lanurile galbene, verzi și arămii se afundau combinele, remorcate de alte tractoare, huruind surd.

„Bună treabă ! s-a entuziasmat Ion Preda. Și pe acolo văd că tot cu bucătăria te ocupi, tanti Rela... ?"

„Fac ce am învățat ! Hai și tu, măi Ioane, îți luc lipsa..., minte ai, te pricepi, ce mai ? Hai, vino !"

„Nu bre, ce să fac ? Am fata asta și vreau s-o văd aranjată, cu rostul ei..."

„Se descurcă ea, nu-i proastă, las' că știu eu ! Auzi, mă, da' de-ai mei ce mai știi ?"

„Sînt bine ! Toți sînt bine ! Și-au cumpărat *Mercedes*, au vilă... Magda — tot frumoasă, iar Mircea — ascultător și grijuliu ca totdeauna !"

„Da' copiii ? Că mi-e gîndul numai la ei, mînca-i-ar mamaia pe ei de scumpi !"

„Pe ăia mici i-au dat la o școală cu internat. Îi văd o dată pe săptămînă, că Magda și Mircea sînt foarte ocupați !"

„Da' copiii ăi mari ?"

„Ca de obicei : muncesc, nu se lasă. Doar Costache și-a rupt un picior și l-a lăsat nevastă-sa, a fugit cu un acar din Călărași, iar Gică e mai potolit : după ce a umplut casa cu copii, își iartă muierea și nu mai cășună pe capul ei ca altădată..."

Recoltele, încărcate în remorcile tractoarelor, coborau spre orizont, cerul era luat cu asalt de alte mașini agricole, care dezmiriștau și începeau însămînțările de toamnă. Un vînt rece biciuia coamele brazdelor întunecate, nori vineți aveau să aducă, dintr-o clipă în alta, lapoviță și ninsoare.

„Pe directorul ăla, care a trecut pe la noi, l-ai mai văzut ?"

„De la el vin acum, bre tanti ! Și-a însurat, a nu știu cîta oară, fiul ăl mare. Ehei, ce zaiafet a fost ! S-a schimbat lumea ca dracu', ce nivel de trai are Vasile Lovrin !"

„Ai rivnit la el ?"

„Doamne ferește !"

„Bravo, mă ! Stiam că ai minte ! Hai, să mergem, Ioane, că vine iarna, băiatule ! Ție nu ți-e frig ?"

„Îmi e, bre tanti !"

Ninsorile se apropiau, acoperind soarele într-o mantie translucidă. Ultimul tractor, rămas suspendat deasupra lor, aștepta cu motorul ambalat la maximum. Tanti Rela l-a prins cu mîna înghețată pe Ion Preda și, împreună, au plutit spre înalt. Tractorul s-a smucit scurt, apoi s-a năpustit după convoiul care se topea la orizont. În urma lor, viscolul mătura, urlînd, Bărăganul scufundat în beznă.

*

Doina revenise călcînd anevoie :

— Tată, cred că și tu ai dreptate ! s-a hotărît, ștergîndu-și lacrimile. N-am vrut să te supăr, dar, zău, înțelege-mă, îmi doresc și eu o situație cel puțin egală cu a colegilor mei. E drept că ție, din multe privințe, cinstea și corectitudinea nu ți-au servit pe plan concret. Vreau ceva mai mult decît tine și dorința mea, te rog să recunoști, nu-i nefirească ! Am fost rea ! Așa-i că nu te-ai supărat pe mine, tată ?

Ciocîrlia, asemeni unui magnetofon dereglat, emitea triluri dezordonate, zburînd în spirală descendentă, forțată, de parcă aripile i-ar fi fost de plumb. S-a zbătut în văzduh, lovind disperată aerul, apoi a pornit vertiginos spre pămînt, prăbușindu-se în băltoaca de lîngă Ion Preda. Doina s-a-nfiorat ca de o presimțire rea.

— Tată, mă ierți ? Mă ierți, tată ?

A ridicat ciocîrlia din băltoacă. Trupul firav, îmbîcsit de apă și noroi, tremura, zguduit de spasme rare.

— Tată, tu știi că a murit ciocîrlia asta mică și nevinovată ? Tată, a murit ciocîrlia. Tu spuneai, cîndva, că atunci cînd moare o ciocîrlie, se înalță la ceruri un suflet de țăran ! Tată, mă auzi ? Tată ! a strigat Doina neliniștită de tăcerea lui Ion Preda. Tată !

Ciinele, sprijinit pe picioarele dinapoi, a ridicat botul în vînt și a slobozit un urlet scurt, ca un scîncet de copil, apoi — dureros și sinistru — urletul lui a pornit năvalnic spre cer.

— Tată, tată, tată ! țipa Doina, strîngînd ciocîrlia la piept. Vorbește, tată, spune-mi ceva ! Ceartă-mă, tată, că ai dreptul ! Ai dreptul să mă certi, tată.

Ca un cuțit de foc, o răscoleau prin minte cuvintele lui Ion Preda : „Cînd moare o ciocîrlie, se înalță la ceruri un suflet de țăran !"

Ciinele urla trist, dezolant, ca o trompetă în pustiu.

Doina a încremenit o vreme. Și-a revenit alăturîndu-se urletului care cuprindea cîmpia încremenită :

— Tată, tată, tatăăă !

PARTEA A III-A

Enigmă fără glorie

Un anume soi de cacialma

Cînd sînt trist, brunelor, mă-ncearcă o tăcere deprimantă, de care n-au parte decît firile slabe, cînd le mor toate neamurile şi le lasă fără avere, ori pile. O să recunoaşteţi singure că am motive să fiu din cale-afară de tulburat, după cele aflate.

Viaţa şi opera victimei şi bănuiţilor, cît şi cele ale companionilor lor se detaşează net de ceea ce ar fi normal, gravitînd într-o zonă absurdă. Poate mă-ntrebaţi, fetelor, de ce nu vin cu poveşti frumoase, duioase şi bune pentru a vă pregăti vise roz. Sorry, dragelor, în limitele profesiei unui detectiv, din păcate, nu-s cuprinse decît evenimente neplăcute, la care participă personaje deficitare la toate capitolele.

Am plecat zbîrnîind de la grădiniţa unde se afla eroina noastră, sătul de toate şi de tot !... Cred că mă înţelegeţi ! De unde trebuia să lămuresc necunoscutele, constat că mă aflu într-o situaţie absolut stupidă : numărul celor interesaţi în a-i face de petrecanie lui Vasile Lovrin e mult mai mare decît al bănuiţilor de pînă acum.

Străduieşte-te, locotenente, să prinzi criminalul ! Simpatică misiune, nimic de zis. Ce băiat bun a fost Vasile Lovrin, chiar şi un bou ar fi avut suficiente motive să-ncerce să-l ia în coarne, scuzaţi-mi vulgaritatea observaţiei.

Am zbughit-o spre S, dar — înainte de intrarea în oraș — am virat spre dreapta, direcția București, de-a lungul căii ferate, făcînd cîte o haltă de documentare din gară-n gară. Cînd am ajuns la Perieți, impiegatul de mișcare m-a liniștit. Într-un anume sens. Își amintea perfect ce călători, străini de localitate, au coborît din trenurile care au trecut spre Capitală, în seara cu pricina. De îndată ce și-a aruncat privirea pe fotografiile mele, mi-a indicat un ins înalt, slab, distins... Ce s-o mai lungim ? Știți cine era. Firește, Ladislau ! După cum vedeți, șeful a avut dreptate, bănuiții noștri și-au complicat existența cu mișcări riscante pe tabla de șah a acestui caz. Așadar, Ladislau a simulat plecarea din S, pentru a reveni la casa doamnei Moraru, unde era cazat „patronul" său material și spiritual, Vasile Lovrin. De ce ? Răspunsul, cred, poate fi găsit în deznodămîntul fatal al acelei seri.

— Era singur ? În ce direcție a plecat ? mă arunc pe capul impiegatului, ahtiat după informații care m-ar lămuri.

— Nu știu dacă era singur și nici în ce direcție a plecat. De fapt, nici nu pot aprecia dacă... a plecat ! a bătut în retragere.

— Ce vrea să-nsemne asta ?

— Poate s-a urcat din nou în tren... După cum v-am mai spus, l-am văzut, asta-i sigur, dar mai multe amănunte nu pot da. Vă rog să mă-nțelegeți ; cîte trenuri trebuie dirijate prin stație, numai de urmărirea călătorilor n-am vreme ! Și ce interes ar fi justificat așa ceva ?

Trebuia să-i dau dreptate, alte sarcini îi împovăraseră fișa profesională.

O declarație ? Firește, de ce nu ? se arată receptiv la a consfinți oficial cele declarate anterior.

Apoi, tot la drum ! Pînă la Albești, unde, iarăși, am avut impresia că se-nvîrtește stația cu mine ; discuția cu șeful de gară s-a repetat aidoma celei de la Perieți. „Clienții" mei au făcut manevre precum locomotivele în triaj : n-aveau chef în seara aceea să plece la București și pace. Și aici „cineva" a coborît din tren, dispărînd imediat. Dragii mei bănuiți s-au grăbit să renunțe la biletul de călătorie spre Capitală, pentru a reveni în orașul unde era

cazat Vasile Lovrin. Aştia mor de plăcere să le fac buletine pentru S.

•

Mai lungă-mi pare calea, acum la-ntors acasă ! Mai ales cînd ştiu că m-aşteaptă un şef şi un procuror, amîndoi pofticioşi după noutăţi apte să facă lumină în economia dosarului nostru. Pe bună dreptate ! Le satisfac apetitul, deşertîndu-le sacul umplut cu întîmplările din viaţa lui Vasile Lovrin şi ale „prietenilor", aflate din jurnalul lui Ion Preda şi din cele povestite de fiica lui, plus cu datele culese în staţiile Perieţi şi Albeşti.

— Mai rămîn de comparat amprentele digitale de pe instalaţia electrică a maşinii Claudiei Negrea şi de văzut peliculele filmate de Liviu Dobrescu în timpul petrecerii de la „Broscoiul verde"..., explic ce mi-ar mai fi necesar spre a ajunge la o concluzie certă.

— Ne-am ocupat noi de asta ! Îţi vom satisface totuşi curiozitatea ! se arată amabili, dovedindu-mi că destinele dosarului erau hotărîte, eu fiind ultimul care avea să le afle.

Filmele, developate de Dodea, mi-au fost prezentate în laborator. Brunelor, mi-a fost dat să revăd, pe ecran, toată istoria din cîrciuma de pe buza Dunării, dar cu alţi ochi, cei de după cercetările la care aţi asistat. Am revăzut toate scenele neclare. Bănuiala, care mă sîciise toată seara, mi s-a confirmat în toată mizeria ei. Altcineva, alt bănuit, promova în centrul interesului meu, ca autor al agresiunii asupra lui Vasile Lovrin. Da, piesa se jucase, fără să-mi dau seama, acolo — la „Broscoiul verde" — sub privirile mele.

— I-aţi pus în libertate pe Costache, Tedi şi Ladislau ? m-am interesat, convins că menţinerea lor în stare de arest preventiv nu-şi mai avea rostul.

— Chiar înainte de a viziona pelicula...

Asta n-am înţeles-o, dar nici nu am cerut pentru moment explicaţii. Parada o conducea, acum, procurorul. Volens nolens, l-am lăsat să procedeze cum credea de cuviinţă.

— Dar persoana implicată ?... am arătat spre ecranul unde se derula jurnalul evenimentelor petrecute la „Broscoiul verde", dezvăluindu-ni-se în toată goliciunea lui misterul.

— Persoana implicată ? a zîmbit procurorul Garrison. Află că e liberă şi ferice deocamdată.

O asemenea veste m-a lăsat ca la stomatolog, spectrul pierderii contactului concret cu enigma, profilîndu-mi-se la parametri exacţi.

— Vasile Lovrin şi-a revenit şi, după toate aparenţele nu-l mai paşte nici un pericol, pe rol rămînînd doar o tentativă. Teoretic, reţine ! Aşadar, din omucidere, a rămas doar o tentativă efemeră, însă de finalizarea ei nu dispunem noi din păcate : Vasile Lovrin a avut grijă să cheme medicii şi să consemneze, degrabă, că-i vorba de un accident. Să vezi şi să nu crezi ! Cică singur şi-a făcut floricelele de pe teastă, adică plăgile acelea îngrozitoare ! De-ar fi să organizăm o reconstituire... Dar de vreme ce victima nu reclamă pe nimeni...

Ca să vezi ! Tedi ? Nu, Tedi nu l-a lovit ! Tedi e un mitoman şi-un exaltat, bun de pus la colţ într-un picior. Fabulează, aşa cum a făcut toată viaţa. Bun ! Să trecem la analizarea altui bănuit, Ladislau. Un prieten minunat, model de devotament şi aşa mai departe, se poate spune despre el, la o analiză sumară şi potrivită. Ceilalţi ? Oameni unu şi unu ! Deşi, brunelor, v-aţi convins, pe parcurs, de adevărata lor faţă ! Cum putem să-i bănuim că ar îndrăzni să ridice mîna la Vasile Lovrin ? Mă rog, astea au fost argumentele exclrciumarului. Firește, noi facem pe naivii, înghiţind şi o asemenea explicaţie, atîta vreme cît Lovrin este în viaţă şi, deci, poate demonstra că este depozitarul adevărului. Fără îndoială, ne va dovedi că „oamenii" lui sînt fără pată şi că noi, oamenii legii, ne-am agitat fără rost, într-o afacere închipuită. Uite că ne poate paşte şi o asemenea perspectivă !

— De ce a făcut-o ?

— Din două motive : în primul rînd, pentru a nu-şi compromite „echipa", cu toate defectele ei ; în al doilea rînd, pentru a-i aservi şi mai mult pe aceşti indivizi lipsiţi de scrupule. De acum, peste capetele lor va pluti necru-

ţătoare sabia lui Damocles. Dacă va muri, sau vor încerca să repete figura, soarta le va fi definitiv pecetluită. Deci, singura soluţie le rămîne să aibă grijă de el ca de un ou. Mai mult decît noi, Vasile Lovrin ştie că „prietenii" lui vor fi obligaţi să-i fie şi mai „devotaţi".

— Dacă înţeleg bine, pentru noi, asta-i o cacialma.

— Deocamdată ! Dacă Vasile Lovrin moare sau va păţi ceva în perioada de prescripţie a tentativei de omucidere, dosarul va reintra înviorat pe rol, vinovaţii, mai exact vinovatul, urmînd să-şi ispăşească, automat, pedeapsa.

Omul acesta a ştiut să-şi ţină şleahta-n hăţuri cu o pricepere diabolică. Iată că, pînă şi-n această situaţie de grea cumpănă pentru securitatea lui, s-a priceput să le mai agaţe un laţ de picior. În locul justiţiei, el îşi judecă şi-şi condamnă servitorii, împovărîndu-i în perspectivă. Ce situaţie stupidă !

Dosarul, de acum, nu mai era în zona mea de exerciţiu. Se odihnea sub cotul procurorului.

La propriu şi la figurat. Daţi-mi voie să mă explic, brunelor ! Vedeţi dumneavoastră, noi — oamenii legii — vă tulburăm visele cu aventuri de mare spectacol. Dar concluziile enigmelor sînt trase tot de procurori. Ei răspund şi de „succesele", dar şi de erorile noastre. Ei compar în faţa justiţiei şi nu noi ! Imaginaţi-vă că unul dintre „bănuiţi" ar fi rămas pe post de autor ferm, iar dosarul ar fi poposit pe masa justiţiei. Habar n-aveţi ce dezastre s-ar fi dezlănţuit în momentul în care preşedintul Hiţelaru, judele Bărăganului, avea să-mpartă dreptatea.

— Treci pe la Didileaua şi sfătuieşte-i pe culpabili să aibă grijă de Vasile Lovrin. Indiferent de mizeria lor morală, rămîne, totuşi, în joc o viaţă şi ea trebuie salvată. Au comis atîtea abateri de la prevederile legii, încît altele — noi — le pot îngreuna excesiv situaţia.

Zău că da : fiecare pas greşit îi trimite implacabil printre degetele mele şi ale lui Garrison direct în mîinile preşedintului Hiţelaru, de unde nu-i scăpare, fetelor !

Sorry, darling !

La Didileaua se lua atitudine energică de către vigurosul detaşament al consumatorilor locali, cot la cot cu trupa circiumarilor în retragere, bucureştenii „nebunatici" care împestriţau, de două zile, peisajul din S şi dosarul ce-mi constituia, pentru moment, opera profesională de căpătîi. Excavatorişti, buldozerişti, contabili, taxatori, tractorişti, responsabili cu protecţia muncii, agenţi fiscali, şoferi, macaragii, gospodine, administratori de bloc, ingineri stagiari, surori de caritate, turişti în tranzit, femei de serviciu, laolaltă cu Tedi, Mircea şi Magda Roncea, Liviu Dobrescu, Nicolae Stoica şi consoarta lui, Cleopatra, Ladislau, „Metrî" şi alţi bucureşteni care mi-au umplut dosarul cu maculatură, combăteau laolaltă, pătrunzînd în cifrele de plan ale localului Didileaua. Ospătarii, transpiraţi, cărau munţi de halbe, platouri cu „tării", coloane de farfurii garnisite cu gustări.

„Făcuţi" bine, Nicolae Stoica-ţambalagiul şi Cleopatra-dizeuza de Bucureşti se angajaseră într-un furtunos schimb de experienţă cu Didina şi comandoul brun al lăutarilor din S, îmbogăţindu-şi reciproc zestrea repertoriului. O nouă melodie intra în uzul muzical al consumatorilor de la Didileaua, graţie contribuţiei „artiştilor" bucureşteni. Melodia era antrenantă, tot localul fredona alături de Didina şi Cleopatra :

„Ieftineşte, doamne, băutura,
Ca să bem să nu-i mai ştim măsura.
Cu paharul şi cu litrul,
C-aşa bea mitropolitul,
Ieftineşte, doamne, băutura !".

Receptivi, gravii consumatori răcneau : „Hei, hei, hei ! Ieftineşte, doamne, băutura !" Cei mai harnici, demult plecaţi cu mintea pe cărări numai de ei ştiute, loveau ritmic în mese cu halbele de bere. Fumul de ţigară şi cel izvorît din grătarele cu mititei, cîrnaţi şi frigărui izbucnea pe sub streşini, spre cerul înstelat, care străjuia maiestuos spaţiile de deasupra oraşului de cîmpie.

În somn, oftau îndrăgostiți neînțeleși, factori responsabili cu grele și importante sarcini pe plan local, gospodine dăruite trup și suflet comandamentelor de prim ordin ale familiilor aflate în administrare exclusivă. Pe trotuarele străzilor din periferii păsteau caii, prin Lunca Ialomiței se hîrjoneau dulăii în călduri. O sfîntă pace înconjura cuminte micul infern de la Didileaua.

Magda nimerise pe genunchii unui mătăhălos buldozerist de la șantierul combinatului, care o mîngîie (mai mult îi făcea masaj) pe ceafă și pe omoplații ei rotunjori și, din cînd în cînd, o plesnea afectuos peste pulpe. Magda chicotea fericită și-l chema la ordine pe melancolicul Mircea, rămas cu ochii împăienjeniți pe fizicul musculos al Didinei :

— Mircea, banii ! Băieții au terminat *șarja !* arăta sentențios spre halbele, paharele și sticlele golite. Stăm cu *ochii-n soare,* Mircea !

— Iubito, voi exagerați ! mormăia micuțul Mircea, apoi — docil — extirpa grijuliu cîte o bancnotă de o sută de lei, de parcă ar fi fost păgubit de un plămîn, pe care i-o înmîna, totuși, solemn. Băutura e un drog nenorocit, distruge organismul, dragă, ce naiba ? ! se simțea obligat să-i atragă atenția ca un conferențiar pe teme medicale.

— Mircea, nu-i compara pe băieții ăștia cu tine : ei sînt „teferi" la toate capitolele, Mircea ! ii adresa avertismente pline de semnificații Magda.

Noaptea copleșea Crivaia și localul cîmpiei, Didileaua, aruncînd o boare reconfortantă prin ușile batante. Orașul dormea, își refăcea fibrele văduvite de energiile consumate frenetic în timpul zilei. Gospodinele se-ntorceau în așternut, oftînd, cu fața la perete. Junele vlăstare se trezeau din vise, căutînd cu mîinile plăpînde biberoanele, șefii de birouri își criticau în vis subalternii avansînd noi propuneri, scoțînd involuntar mîinile de sub cearșafuri. Doar oaza de bună dispoziție de la Didileaua fremăta ca un vulcan, pe cale de a izbucni mistuitor :

„Ieftinește, doamne, și coniacul,
Ca s-ajungă și să beie tot săracul.
Cu paharul și cu litrul

C-așa bea mitropolitul !
Ieftinește, doamne, băutura !"

Nu am apucat să fac un pas peste prag și, vijelios, a trecut pe lîngă mine, ca slobozit din țeava unui tun, Tedi. Imediat ce fusese pus în libertate se și făcuse pulbere la Didileaua. Acum, după ce încasase cîteva scatoalce după ceafă, grație unui șut năprasnic, se grăbea, prin ușile batante, direct spre trotuar. Din goana-i precipitată, mi-a strigat :

— Sir, pentru dumnezeu, așii gazonului nu sînt respectați în urbea voastră nenorocită !

Ca să vezi !

Ceva a huruit prelung în stradă. Era coșul de gunoi, smuls de Tedi, în elanul său, din stîlpul unde fusese fixat de angajații gospodăriei comunale.

Vacarmul de la Didileaua creștea promițător în intensitate.

Ca două stane de piatră, Ladislau Gabor și Claudia Negrea asistau solemn și distinși, dar cu figuri acre, la spectacolul oferit de întreaga suflare de la Didileaua. Strîmbau din nas, scîrbiți, gest ostentativ, prin care se străduiau să demonstreze diferența de gusturi dintre ei și restul consumatorilor.

Liviu Dobrescu lua un interviu, nu știu pentru cine, căci nici un organ de presă nu i-ar fi acordat credit, unei puștoaice binecunoscute de miliție, încercînd să o convingă stăruitor că o face „om". A naibii minciună !

„Ieftinește, doamne, deșul,
Ca să beie tot drumețul !
Cu paharul și cu litrul,
C-așa bea mitropolitul.
Ieftinește, doamne, băutura !"

Magda, cu ochiu-i de vultur, m-a prins în colimator și a zbughit-o de pe genunchii buldozeristului. Probabil îi trecuse prin cap că-i dusesem lipsa.

— Ce plăcere să vă întîlnesc aici, în acest decor feeric și deconectant ! O, domnule locotenent, inima-mi spunea că nu m-ați uitat și va veni clipa ferice cînd veți fi ală-

turi de mine ! s-a spînzurat de brațul meu, mai să mă dărîme pe duşumeaua de la Didileaua. Mircea, banii !

— Imediat, iubito ! s-a înviorat micuțul, clipind din ochii ce-i antrenau pungile atîrnînde.

— Sir, pentru dumnezeu, i-ai banii şi culcă-te cu ea ! Tedi apăruse năucit în pragul localului.

— Tedi, eşti un porc ! a ciripit vioaie, vag ofensată, Magda.

— Acum sînt, dar cînd vom rămîne singuri, fără hărmălaia asta de bărbați, ai să-mi plîngi pe umăr ! Sir, mi s-a adresat, dă-te la ea, ce dracu' ?

Am trimis-o pe Magda în brațele nevolnicului Mircea, deşi făcea eforturi disperate să-mi demonstreze cît mă iubeşte, iar pe Tedi l-am sfătuit — cum era şi cazul — să se înscrie la cuvînt înainte de a-şi da drumul la flaşnetă.

N-am apucat să-mi continui cursa prin local. cînd m-am trezit alături cu voinica dizeuză Cleopatra, în ale cărei vederi intrasem pîn-la git. Fremăta plină de draci şi pofte, transpirase, zulufii i se lipiseră de timplele-i brune. Pielea de pe ea strălucea asemeni suprafeței unui tun de bronz bine lustruit.

— Coane locotenente, am pentru matale un spil ! s-a străduit să mi se facă utilă.

— Glăsuieşte, copilo ! i-am răspuns pe acelaşi ton.

— E secret mare, coane, să moară mama !

— Sînt numai urechi !

— Aici e lume multă, coane !...

— Vorbeşte-mi pe şoptite !

Cleopatra era beată ! Chioară ! Abia se ținea pe picioare. Cînta mai mult din reflex, bănuiesc. Didina ne arunca priviri crunte : „O iei în seamă pe ameţita asta, dom' şef ?", îmi spunea întreaga ei atitudine.

— Coane, ți-l dau pă criminal ! Viu şi teafăr. E ceva ce nu s-a mai pomenit, să moară mama...

— Împachetează-l şi lasă-l la bar ! Îl iau cînd plec ! am sfătuit-o fără să clipesc.

— Îți bați joc de mine, coane !

— Ei, chiar aşa ?!

— Să moară mama, coane, dă nu-ți dau criminalul pă tavă, zău ! a reluat cu însufleţire bahică, nesesizînd ironia din ultima replică.

— Hai, divulgă-l !

— E japiţa asta dă Nicolae Stoica ! Ce părere ai, coane, e tare poanta, nu ?

— Soţul tău ? mă arăt surprins.

— Să moară mama dă mint ! E criminal, dom'le ! Şi hoţ ! Face nunţi pă parale ne-nregistrate...

— Cum l-a omorît pe Vasile Lovrin ?

— Cu şişul, coane, cu şişul ! E mardeiaş, pă cinstea mea, dă mint ! E tare, nu ?

— Îţi mulţumesc, Cleopatra ! Eşti o fată bună, mi-am notat, să ştii ! Uite, la el nu m-aş fi gîndit ! îi joc în strună.

— Coane, leagă-l acum, să am şi eu o bucurie !

— Mă voi strădui ! i-am promis formal : era prea beată să o contrazic, ori să-i fac morală pentru efortul ei disperat de a se descotorosi de incomodul soţ, oferit în autobiografie din dispoziţia lui Vasile Lovrin. Contează pe mine !

— Cum aş putea să vă ajut ?

— Într-un singur mod: ignoră-mă ! Altfel, ţambalagiul va intra la bănuieli ! am expediat-o.

— Că bine zici, coane ! a convenit, retrăgîndu-se alături de Didina.

M-am îndreptat, prin puzderia de consumatori dezlănţuiţi, spre masa unde mă aşteptau, asta se citea de pe feţele lor crispate. Claudia şi Ladislau.

— Domnule ! m-a invitat, ridicîndu-se ceremonios, impenetrabilul Ladislau.

— Vă mulţumesc ! Rămîn doar pentru foarte puţin timp în compania dumneavoastră.

— Sînteţi supărat pentru atitudinea mea insolentă, domnule ? mi-a reamintit de stilul elegant în care s-a autodenunţat ca autor al agresiunii împotriva lui Vasile Lovrin, gest teatral şi calculat, căruia nu i-am acordat nici un credit, după cum ştiţi, brunelor !

— E dreptul dumneavoastră să vă apăraţi cum vă convine ! Iar eu, voi proceda aşa cum îmi permit dispoziţiunile legilor şi celorlalte acte normative ! l-am avertizat, nu cumva să-i treacă prin minte că a condus parada. Cu tovarăşa Claudia Negrea voiam să schimb cîteva cuvinte. În interesul serviciului, firește !

— Să mă retrag, domnule ? s-a ridicat Ladislau de pe scaun.

Claudia i-a venit în întîmpinare, sfătuindu-l să ia loc: nu-şi permitea, spunea ea, să-şi deranjeze prietenii pentru problemele ei personale. Frumos, nimic de zis !

— Domnul locotenent îmi e dator cu un vals. Vă mai amintiţi ? s-a referit la promisiunea formulată după coniacul degustat la „Ultimul leu", înainte de a pleca la Bucureşti.

— Dansez ca o buturugă cariată !

— Asta nu vă împiedică să conduceţi balul ! m-a flatat tristă Claudia. Vă cunoaşteţi dumneavoastră mai bine ritmul şi direcţia paşilor, nu vă plîng pentru asta !

Fata era destul de inteligentă, s-o recunoaştem, brunelor. Bănuia ce furtună o aşteaptă.

— Mă voi strădui !

Didina lungea disperată gîtul pe lîngă partenera năucită de băutură : „Dom' şef, nu-i pentru matale !" Aş fi vrut să-i strig : „Creola nu, însă valsul — da !" Era dansul meu, brunelor. După atîtea peripeţii, chiar dacă eram complet nepregătit artistic, profesional dispuneam de tot repertoriul.

— De trei ore, de cînd am sosit în S, am fost supusă unor presiuni îngrozitoare ! mi se plînge creola.

— Ei, nu se poate ?! fac eu pe naivul. Sînteţi amabilă să-mi explicaţi în ce constau abuzurile pricinuite persoanei dumneavoastră ? şi am afişat o mutricică tristă, că — zău — aţi fi lăcrimat de mila mea, brunelor !

— Colegii dumneavoastră m-au „obligat" să dau declaraţii, referitoare la relaţiile mele cu Vasi Lovrin.

— Colegii mei v-au cerut, numai ! De obligat, v-a obligat legea, tovarăşa Negrea. Şi nu numai pe dumneavoastră, ci şi pe ei. Colegii mei nu ies din litera legii, vă asigur. Singura deosebire ar fi că ei cunosc legea, pe cînd dumneavoastră vă este străină, deşi acest motiv nu poate fi invocat în faţa nici unei instanţe ! Cunoaşterea legii se prezumă, tovarăşă Negrea ! Ce alte „abuzuri" au mai comis colegii mei ?

Claudia calcula şansele de a-şi menţine sau epuiza argumentele ce le pregătise pentru a mă învălui, concomitent cu farmecele de care se considera capabilă.

— Am fost amprentată cu un tuş oribil ! mi-a arătat, cu mină tragică, degetele şi palmele încă pătate. Sînt murdară pe mîini !

— Nu de acum !

— Ce vreţi să spuneţi ?

— Că, pe mîini, v-aţi murdărit mai demult.

— Mă jigniţi !

— Nicidecum : v-am adus la cunoştinţă o realitate pe care nu o puteţi evita. Colegii v-au amprentat, pentru a stabili ale cui sînt urmele lăsate de persoana care a dereglat circuitul electric al autoturismului antic în momentul cînd a rămas în faţa locuinţei doamnei Moraru.

— Ce legătură avea acest eveniment cu persoana mea ?

— Unul foarte simplu : vă aflaţi la volan, iar autoturismul, brusc, s-a defectat. Specialiştii de la laboratorul criminalistic au stabilit că amprentele găsite în zona de dereglare a circuitelor electrice sînt ale dumneavoastră. Ce aveţi de spus ?

— Că, în mod normal, şi amprentele mele se găseau acolo..., este, doar, maşina mea, nu ?

— O fi ! Dar amprentele erau *numai ale* dumneavoastră.

— Cum interpretaţi ?

— Simplu : aţi pus la cale un mic sabotaj, astfel încît să nu vă mai continuaţi drumul spre Bucureşti.

— Să admitem că, *din greşeală*, am atins circuitele şi am defectat maşina...

— De ce să admitem, atîta vreme cît avem probe certe ?

— Da ! convine, schimbîndu-se la ten. Circuitele s-au dereglat. Asta nu înseamnă că-mi puteţi pune în circă o crimă, atîta vreme cît Vasi fusese ameninţat de ţăranii ăia...

— Cu cheia franceză ?

— Da !

— Văd că ştiţi cu ce obiect a fost lovit Vasile Lovrin.

— Bănuiam numai.

— Interesantă bănuială ! Cert este că acea cheie franceză a fost folosită în timpul atacului...

— De cei doi ţărani...

— Nu, tovarășă Negrea ! Țăranul Costache — dacă vă interesează numele lui — fiind excesiv tulburat, a uitat-o pe masă, în fața scaunului unde vă aflați, în mod curent, alături de Vasile Lovrin. Reamintiți-vă : ați plecat de lîngă mine și v-ați așezat pe acel scaun. Ați revenit după ce ați introdus cheia franceză în geantă : în acel moment vă încolțise în minte ideea crimei. A realizării crimei, să fim înțeleși. Ideea în sine vă rodea de mult !

— Cum puteți dovedi asta ?

— Simplu : prietenii cineaști, în frunte cu Liviu Dobrescu, întîmplător, absolut întîmplător, au filmat toată scena. Filmul e în fișetul procurorului, în acest moment. Mai aveți vreo explicație ?

— Eu nu mi-am lăsat amprentele pe acea unealtă! m-a avertizat palidă, tremurînd, Claudia ; palmele i se înfipseseră în brațele mele, ochii mă fixau cu ură.

— Nu le-ați lăsat, tovarășă Negrea, *aveți dreptate !* am izbucnit în rîs. Calculată cum sînteți deobicei, ați luat de pe masă batista uitată de Ladislau Gabor, după ce și-a curățat obiectivul și vizorul aparatului de fotografiat. Chiar și acest amănunt a fost înregistrat pe peliculă, imaginați-vă ! Aștept alte justificări !

— Sînteți un individ pervers și cinic, domnule locotenent !

— Sorry, darling ! E o părere personală. Respect părerile personale, chiar dacă ele mă dezavantajează.

Claudia tremura ca o nevăstuică încolțită, fruntea îi coborîse pe umărul meu drept, aparent tandru, în realitate pentru a-și masca lacrimile de furie. Cozile ca abanosul se striveau între noi... Creola se năruia !

— Ei, și ? Eu am plecat din oraș ! chiar dumneavoastră m-ați condus la gară, asta n-o puteți nega !

— Nici prin gînd nu-mi trece, darling ! am persiflat-o. Ai jucat și tu o scenă ! am devenit fals amabil. Ce ți-ai zis : șoricelul ăsta de locotenent trebuie adormit cu orice preț ! Și-mi loveai genunchii cu geanta ta *de-o tonă*, grea din pricina cheii franceze. Te-ai urcat în tren, m-ai salutat ca pe un mărunțiș oarecare, dar la Albești ai coborît și te-ai întors în S. Darling. e cazul să-ți povestesc tot ce-ai făcut ?

— Nu ! Claudia își ridicase capul hotărită, privindu-mă rece. Arestează-mă, dar nu voi recunoaște nimic ! Nimic, auzi ? și a izbucnit în lacrimi.

— Nici nu-i nevoie, darling !

— L-am iubit, l-am iubit mult, dar situația devenise insuportabilă...

Nervii Claudiei cedaseră ! Durerea și otrava acumulate de-a lungul anilor, combinate cu neșansa actului final în raporturile cu Vasile Lovrin, o năruiau pe această brună tînără și încă frumoasă. Bătrînă și încreștită era conștiința ei împovărată de îndelungata existență alături de amantul devenit ruină. Femeia aceasta și-a rata iremediabil viața dintr-un motiv foarte simplu : a pierdut startul, acroșîndu-se de viața lui Vasile Lovrin încă în putere cu zece-doisprezece ani în urmă. Cei mai frumoși ani ai vieții și i-a pierdut alături de el, mulțumită de o existență roză. Nu i-a lipsit nimic. Toate i-au mers din plin, dintr-un anume punct de vedere. Dar timpul a venit să hotărască. Pentru ei, deznodămîntul purta nota tragicului, făcînd necesară intervenția mea și a colegilor mei.

— ... situația devenise insuportabilă. Voiam să am și eu viața mea, aidoma tuturor celor care au o familie, un viitor...

Brunelor, eu vă stimez sincer, dar — ca un scorpion veritabil — nu agreez emisiunile lacrimogene.

— Tovarășă Negrea, e miezul nopții ! Mai *dansăm* ori ne vedem de-ale noastre ?

— Ce trebuie să înțeleg ?

— Aș vrea să vă notați că dosarul în care sînteți implicată, printr-un ciudat capriciu, va avea o viață îndelungată..., rămîne într-o periculoasă suspensie pentru dumneavoastră ! am revenit la plural.

— Spuneți-mi ce am de făcut ? se crampona de mine ca un înecat, înainte de a fi măturat de ultimul val. Fac orice ! îmi căuta îngrozită privirea.

Păcat ! O femeie atît de frumoasă... să-și rateze viața cu dezinvoltură neroadă ?! Și zău, brunelor, nici nu bănuiți cît vă respect, sufeream în mare măsură pentru categoria din care făcea parte Claudia Negrea.

Întreg localul făcea explozie. Cele două dizeuze dezlănțuite : Cleopatra — beată moartă — dar duhnind de talent, neisprăvita, și Didina în mare formă, luau cu asalt Didileaua. Orchestra le urma furibund, la țambal trecuse „marele artist" Nicolae Stoica, în alte împrejurări un dobitoc, dar în *meserie* era dat dracului.

— Încă un rînd ! Banii, Mircea ! țipa Magda, plonjînd ca o minge de la un buldozerist la altul, înlănțuiți într-un joc nebunesc.

Chefliii consumatori de la Didileaua cîntau și dansau cot la cot cu Didina și Cleopatra într-o furie oarbă. Dansau și cîntau contabili, responsabili cu protecția muncii, excavatoriști, ingineri stagiari, casieri, matrițeri, oficianți de poștă, curieri, gospodine, meșteșugari diverși, femei de serviciu... Împovărați, ospătarii nu mai pridideau ! Șeful localului își pipăia bucuros bărbia : vadul promitea o depășire fantastică a planului de încasări.

Doar eu și Claudia Negrea ne tîram ca doi melci de apă prin puzderia petrecăreților.

— Ce trebuie să fac ? mă implora Claudia Negrea disperată. Spune-mi ! Te rog ! Vrei să-ți cad în genunchi ?

— Ar fi păcat să-ți strici ciorapii ! am revenit și eu la numărul singular. Să ieșim la aer curat, darling !

Din colțul lui, Ladislau nu ne scăpa din priviri. I-am făcut semn să ne urmeze. S-a conformat cu obișnuita-i eleganță, traversînd localul, ușor și delicat ca un înotător de performanță.

— Domnule ?!

— Vă anunț cînd am nevoie de dumneavoastră !

— Prea bine, domnule ! a rămas țeapăn, străjă în apropierea intrării de la Didileaua, printre zecile de consumatori care — în lipsă de spațiu — își dădeau frîu liber pe trotuar, cîntînd cum le trecea prin minte.

— Cîți ani voi primi ? s-a interesat Claudia.

— Depinde de tine ! Și de Vasile Lovrin.

— Lămuriți-mă !

— N-ai acționat cu simț de răspundere, Claudia ! Vasile Lovrin, amantul tău, trăiește !

Claudia Negrea a țipat ușor, sprijinindu-se de zidul zguduit de vacarmul infernal de la Didileaua. Ladislau, pînă atunci impasibil, a tresărit.

— Vasile Lovrin trăiește ! Deocamdată. Dacă va muri, cîți ani vei primi va stabili justiția. Ți-a luat apărarea, dar asta nu-ți va fi de folos dacă moare. Deocamdată ai comis o tentativă de omor, deși el s-a străduit să ne convingă de faptul că-i un accident personal. Nu uita, darling, dacă moare, se schimbă încadrarea juridică și declarațiile lui Vasile Lovrin nu vor mai avea vreo greutate. Mă rog, dosarul nu mai e la mine ! Dar dacă va reveni, nu te văd bine.

— Îți mulțumesc pentru tot ce-ai făcut pentru mine!

— Te-nșeli ! N-am făcut nimic pentru tine. Nici nu mi-aș fi permis ! i-am stăvilit avalanșa de mulțumiri. Am făcut-o pentru Vasile Lovrin : cu toate păcatele lui, este un om și am obligația să-i salvez viața, pricepi ?

— Nu prea.

— Bun sau rău, fiecare om are dreptul la viață, darling. Străduiește-te ca Vasile Lovrin să trăiască. Ajută-l să trăiască. Asta-i șansa ta, ai înțeles ?

— Aha ! s-a dumirit.

— Dacă în termenul de prescripție pățește ceva, soarta-ți este pecetluită, ne-am înțeles ? Aveți atîtea relații în rîndul medicilor. Folosiți-le, astfel ca Vasile Lovrin să trăiască și încă... foarte mult. Iar tu, darling, dacă-l vei părăsi, cine știe dacă nu cumva își va modifica declarațiile ? Asta-i ! i-am dat de înțeles că valsul nostru s-a isprăvit.

Printr-un ciudat capriciu al soartei, condamnarea Claudiei Negrea era mult mai aspră decît și-ar fi închipuit : în locul a cîțiva ani, pentru tentativă de omor, acum era obligată să stea la mîna unui bătrîn dezagreabil și cu șanse mari de a rămîne infirm. De multe ori, soarta îi pedepsește pe oameni mai crunt decît legea. Era și cazul Claudiei Negrea : încă șapte-opt-zece ani trebuia să stea țintuită lîngă un om distrus. Exact acești ani încheiau definitiv tinerețea și maturitatea ei. Libertatea avea să-i revină la bătrînețe, cînd nu-i mai servea la nimic.

*

Noaptea, așezată temeinic în drepturi, naviga cu toate pînzele sus, acoperind ca o cupolă de satin cernit orașul

din cîmpie. La Didileaua dezmățul continua, consumatorii de nădejde se lansau frenetic pe notele melodiei devastatoare :

„Fă-mă, doamne, director de cramă,
Să beau zilnic cîte-o damigeană.
Cu litrul și cu paharul"...

De-a lungul străzii principale a urbei, un tractor cu remorcă spărgea harnic liniștea nopții, îndreptîndu-se spre pod. Cîteva mogîldețe, așezate în remorcă, se țineau de obloane, plecîndu-se temător, să nu fie observați de eventualii agenți de circulație. M-au recunoscut :

— Să trăiți, tovarășe locotenent !

Erau Costache și Gică, însoțiți de neveste. La volan, un tractorist, coleg de fermă, a oprit.

— Dom' șef, am aflat că v-ați gîndit la noi, amăriții, că n-aveam nici o vină, fir-ar pielea noastră a dracului, și ne-ați scos de la zdup ! mi-au mulțumit.

— Băieți, nu vă dau sfaturi ! m-am grăbit să le potolesc avalanșa elogiilor matinale. Trag nădejde că v-a fost învățătură...

Aici m-am oprit, convins că, dacă-mi continuam tirada, riscam să devin ridicol. Nici o misiune nu-i mai păcătoasă decît aceea de a face morală cuiva sătul de o asemenea „delicatesă", pentru ca, în final, să-i stabilești norme de conduită, menite să-l ferească pe viitor. Ca un făcut, atunci cînd îi dădăcești mai abitir pe oameni, rezultatul este absolut contrar. Asta-i, brunelor !

I-am salutat cu tot respectul și le-am promis că le voi face o vizită la noua fermă. Mi-au lăudat-o ca pe o unitate model, de parcă ar fi vrut să mă convingă să mă angajez și eu acolo: ziduri solide de cărămidă, ateliere mari, moderne, drumuri de cîmp asfaltate, dotări excelente, merita să mă deplasez în acea unitate agricolă model. Vremea vagoanelor-dormitor și a barăcilor din carton presat trecuse. Acum, ferma lor dispunea de tot ce era necesar pentru condiții de viață și muncă exemplare celor ce arau adînc amidonul fiecărei felii de pîine. Tanti Rela, Ion Preda, mecanizatorii arhaici, barăcile și vagoanele-dormitor erau de domeniul amintirii.

Orașul ofta pe mii de tonuri, ceasornicele trezeau gospodinele, pruncii, șoferii din schimbul unu, precupețele, gestionarele, casierii își încălțau papucii și-și descheiau nasturii de la pijamale. Fumătorii atinși de tabagism își manifestau simptomele matinale, tușind zgomotos în dormitoare și toalete.

La Didileaua se cînta marșul. Bătut măr, Tedi, cu buzele crăpate și sîngerînde, fusese aruncat iarăși pe trotuar. Magda, ascunsă la subsuoara buldozeristului, se îndrepta spre un bloc de nefamiliști, din Fața Crivăii, lăsîndu-l singur pe neajutoratul Mircea, care mai trăgea doar o vagă speranță de a intra în atenția Didinei. În bucătăria localului, Cleopatra — beată criță — îl înjura pe țambalagiul consort, Nicolae Stoica. Liviu Dobrescu, fotoreporterul nimănui, amețit, lua un nou interviu puștoaicei cu cazier bogat, dornică de o cît mai grabnică apariție pe micul și marele ecran.

Doar la hotelul nou al orașului, Muntenia, într-o cameră, Claudia Negrea și Ladislau Gabor trezeau Bucureștiul monopolizînd disperați circuitele telefonice, pentru a-și pune în mișcare numeroasele lor relații personale. Mai mulți medici se ridicau din așternuturi pentru a pleca degrabă către S, în întîmpinarea lui Vasile Lovrin. Creola Claudia Negrea își apăra unica șansă ce-i garanta libertatea, cramponîndu-se de ea cu firească sălbăticie.

Orașul, localnicii, turiștii și alți cetățeni aflați în tranzit prin S, toți constituiți într-un mic univers, porneau, după cum le dictau interesele personale sau de grup, asaltul cotidian.

EPILOG

(Daţi-mi voie să merg la culcare !)

Iertaţi-mi impolitеţca, brunelor ! Ard de nerăbdare să stau lungit în pat : recunosc, e cam nefiresc pentru vîrsta mea, dar ăsta-i adevărul — abia aştept să staţionez în aşternut. Vine oboseala vrînd nevrînd, bietul organism te lasă din toate încheieturile, fără să ia în consideraţie anii din buletin, şi nici dorinţa de a fi permanent proaspăt şi zglobiu. Toropeala care m-a apucat, cred, are legătură directă cu mizeria dintre coperţile acestui dosar lipsit de glorie.

Din respect, rămîn în fotoliu şi vă destăinui ultimele amănunte din viaţa şi opera personajelor noastre. Daţi-mi voie să-mi scot haina şi să-mi slăbesc niţel cravata. E-o căldură... iar eu, obosit şi înăcrit, ce să mai vorbim ? Vă mulţumesc !

Vasile Lovrin trăieşte. Au trecut zece ani de la întîmplările istorisite, dar el încă trăieşte şi nu va da în primire curînd. De ăsta sînt sigur. A rămas imobil, picioarele nu şi le-a mai mişcat niciodată. I-au fost distruşi cîţiva centri nervoşi, precis ! Vreo şapte ani, Claudia nu s-a mişcat de lîngă el, servindu-l cu „devotamentul" la care sînt obligaţi oamenii condamnaţi. A-mbătrînit, pielea i s-a zbîrcit, sînii i-au căzut şi-n general a devenit o femeie dură, sătulă de viaţă. Vasile Lovrin, purtat zi de zi şi ceas de ceas într-un cărucior, poate fi văzut prin Ciş-

migiu şi-n alte parcuri bucureştene. O vreme l-a plimbat Claudia, în nefericitul ei purgatoriu. Şi-a tăiat pletele, acum e coafată cu bucle mărunte. S-a împlinit simţitor, iar farmecul de altă dată i-a dispărut. Amantul ei a dat în mintea copiilor : instalat în cărucior se entuziasmează şi plînge pentru orice fleac, a devenit insuportabil pentru toţi. După ce a trecut perioada critică, a prescripţiei, destul de lungă pentru a o rata definitiv, Claudia l-a părăsit. I-a luat locul Sica Lovrin, femeia de acoperire din epoca bună a lui Vasile Lovrin. Ea şi soţul ei, bătrîni, îşi duc traiul dintr-o pensie şi aşteaptă trecerea vremii pentru a-şi încheia conturile pe această lume. Dacă stau să mă gîndesc bine, nu prea au ce aştepta. Ajuns în mintea copiilor, Vasile Lovrin nu-şi mai aminteşte nici măcar de zilele lui de glorie : ceaţa a coborît peste circumvoluţiunile sale. Copiii l-au părăsit, fără să ajungă prea mare lucru de capul lor. Doar Sica Lovrin, grasă şi toropită, stă ca un ultim martor la îndelungata-i cădere.

Claudia Negrea s-a căsătorit cu Ladislau Gabor. Ea este cameristă la un hotel bucureştean, iar el — liftier. Mi-au fost de mare folos cu un an în urmă : Ladislau mi-a purtat geamantanul, iar Claudia mi-a făcut curăţenie în cameră. Le-aş fi dat bacşiş, dar viaţa le plătise destul ca să-i mai jignesc şi eu cu o bancnotă strecurată în buzunar.

Tedi a murit. O vreme s-a ţinut de fusta Claudiei şi a încasat bătaie cu nemiluita de la Ladislau şi de la alte persoane, cine le mai poate şti. Într-o zi, beat criţă, s-a urcat în autoturismul antic, bijuteria aceea de altădată şi a plecat, ca un smintit, pe serpentinele de la Timişul de Sus. A căzut într-o prăpastie şi praful s-a ales de el, brunelor ! S-a făcut zob şi a ars o dată cu maşina preţioasă.

Liviu Dobrescu a ajuns responsabil cu protecţia muncii la o întreprindere ; s-ar părea că — fiind guraliv şi insistent — s-a descurcat mai bine.

Cleopatra şi Nicolae Stoica s-au despărţit de mult. Acum îşi împart nunţile şi sindrofiile mărunte, deverul lor a scăzut. Cleopatra, dedată paharului, nu rezistă mai mult de o oră. De la cîteva nunţi a plecat cu vînătăi. Viaţa se răzbună în fel şi chip, brunelor !

Mircea și Magda au rămas oarecum neschimbați : ea se agață ca o iederă oriunde găsește fericirea de moment, iar Mircea plătește de îndată, fără să clipească. Tichi și Nichi sînt mari, își au familiile lor. Dar așa cum nu au fost alături de Magda și Mircea vreodată, nici nu vor fi. Precis ! Oricum, despre tanti Rela își amintesc mereu, n-o vor uita nicicînd. La fel de precis !

Costache a murit ! Gică a îmbătrînit, s-a adus de spate, iar ochii i s-au înfundat și mai mult în orbite. L-am întîlnit de cîteva ori la Didileaua, unde-și vărsa solitar amarul, ca toți oamenii cu dorul cîmpiei. Puterile l-au lăsat, nevastă-sa respiră ușurată ! Ce vreți, toate au un sfîrșit.

Pînă acum, destăinuirile mele, cred, v-au mirat numai. Vin și cu alte informații care, sper, vă vor întrista : Didileaua nu mai există ! Avalanșa noilor construcții a încolțit-o din toate părțile și, într-o dimineață de primăvară, excavatoarele și buldozerele au transformat într-o amintire localul cîmpiei. Cîteva zile mai tîrziu, aceleași utilaje măturau de pe suprafața pămîntului locuința doamnei Moraru de care ne legasem sufletește atît de mult. Bătrîna și distinsa doamnă, cu mobilele și zdrențele într-un camion, a plecat — undeva — spre Constanța, la niște rude. În urma ei, orașul S înainta către periferii cu platoșele noilor blocuri împotriva vîntului.

Din lumea enigmelor, ca și în sport, trebuie să te retragi la timp. Ceea ce s-a întîmplat și cu mine, căci — fără Didileaua, doamna Moraru și comp. — viața-și pierdea o bună parte din haz și mister. De acum, militez pe frontul apărării intereselor particulare, în calitate de avocat. Așa încît, puteți apela mai des la serviciile mele, după ce mi-am pus sabia-n cui, brunelor !

*

Deși n-aș avea multe motive, nu mă simt prea bine. Am pierdut doi dinți și mi-au apărut fire de păr alb. Sînt sincer cu dumneavoastră, după cum vedeți. Vremea trece peste toată lumea, inclusiv peste un fost detectiv de provincie, indiferent cît l-ați dori de tînăr și plin de entuziasm. Ba mă încearcă și o oboseală nenorocită. Ce vreți,

tuturor ni se *răreşte pielea*, timpul şi evenimentele nu iartă, afurisitele !

Să ştiţi că oferta mea este serioasă ! Cînd aveţi nevoie de un apărător neobosit, apelaţi la mine, şi-mi las baltă toate interesele. Divorţuri, moşteniri, aria calomniei, conflicte de cartier şi alte *can-can*-uri vă împovărează existenţa ? Alergaţi degrabă şi le rezolvăm mintenaş, fiţi pe pace !

Cît o fi ceasul ? Precis e tîrziu, brunelor ! Daţi-mi voie să merg la culcare ! Nu vă supăraţi pe mine, dragelor. Şi mîine va fi zi ! Şi mîine mă aşteaptă alte afaceri ale naibii, pe care dacă veţi fi cuminţi şi ascultătoare, nenea ex-locotenentul, în prezent avocatul Rujan, vi le va aduce prompt la cunoştinţă. Parol ! Dar acum e tîrziu, credeţi-mă. Uite, închid lumina, scot telefonul din priză ! În noaptea asta să nu mă sunaţi, riscul este al dumneavoastră.

Asta-i ! ! Noapte bună, fetelor ! *

---

* Aici se încheie ciclul „Micul infern de la Didileaua", cuprinzînd romanele *Oraşul din cîmpie*, *Un caz perfect conturat* şi *În drum spre oraş*.

Lei 12

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA S

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA S

După zile și nopți de zbucium și căutări a venit vremea să mă prezint in fața șefului pentru a-i raporta, de-a fir-a-păr, tot ce s-a intimplat. Așez pe biroul dumnealui procesele-verbale, declarațiile, notele de constatare :

— Trei inși certați cu legea. Nici unul insă nu știe amănunte despre celălalt. Au lucrat, fiecare, pe cont propriu !

— Intr-adevăr, un caz interesant...